

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Christiansen, Einar.

Titel | Title:

Joppe : en ung Kvindes Historie.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Gyldendal, 1889

Fysiske størrelse | Physical extent:

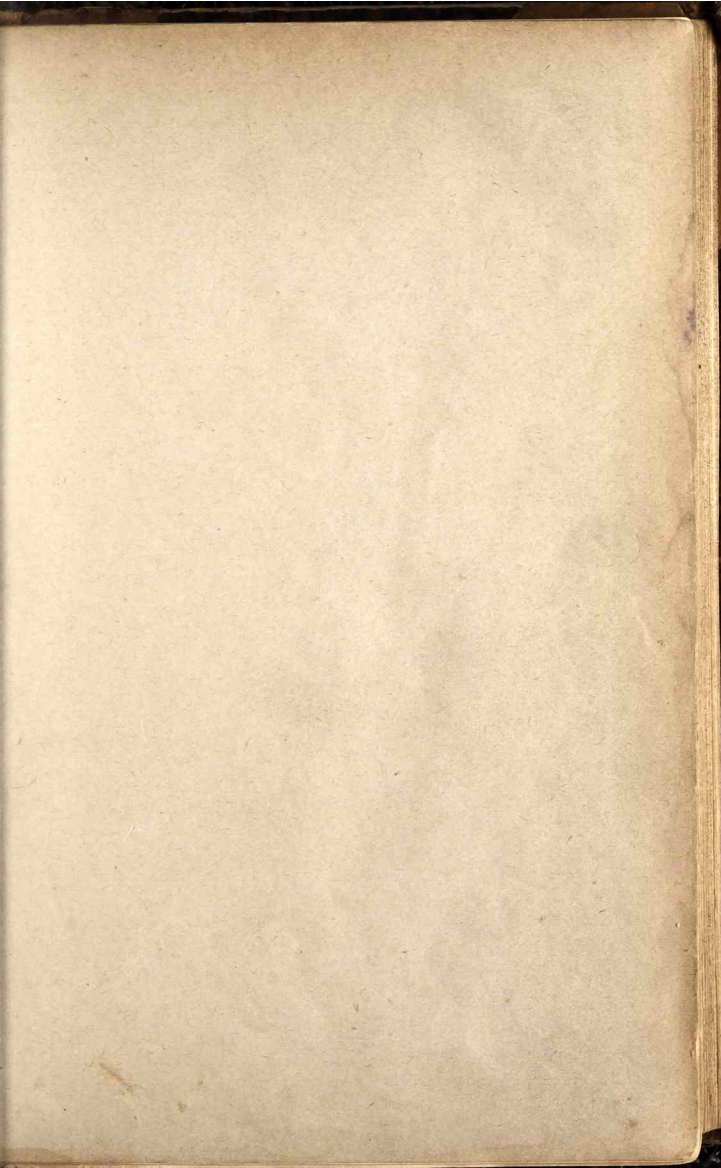
372 s.

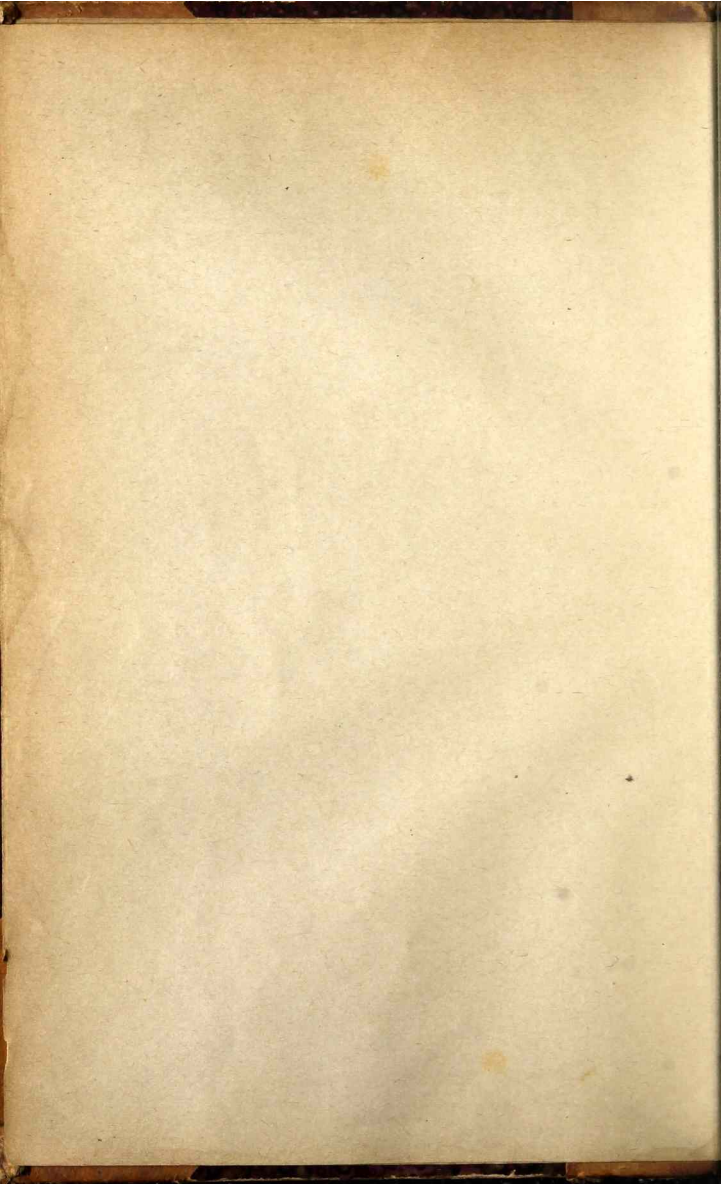
DK

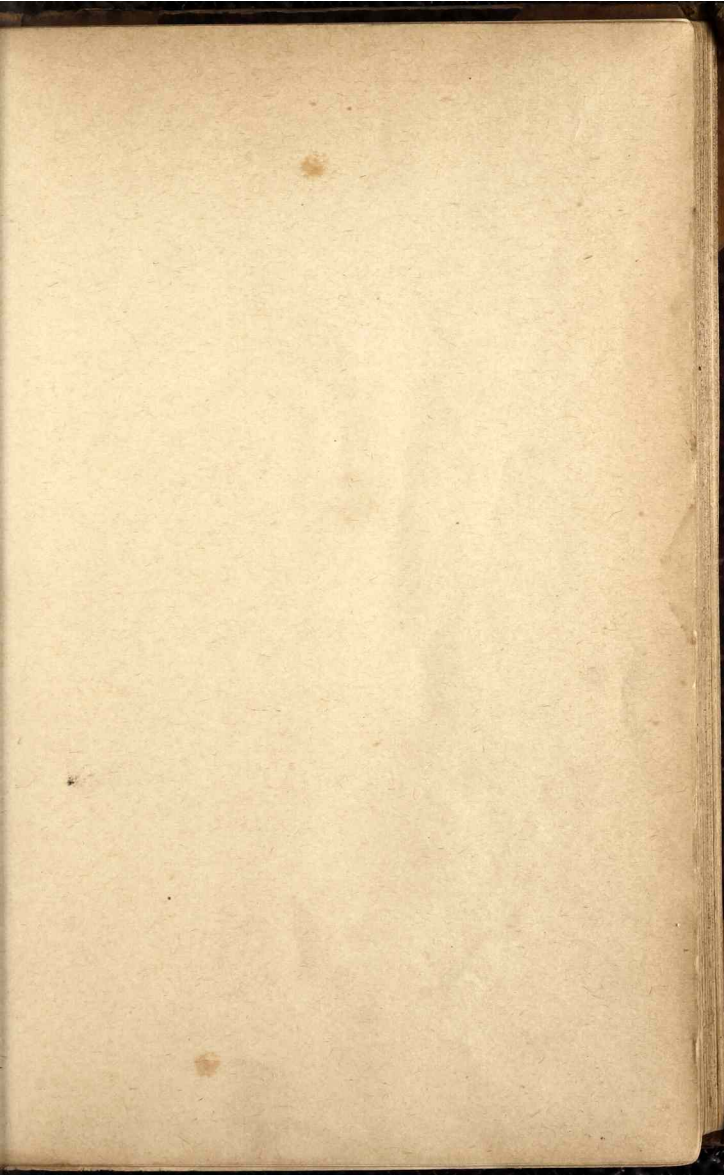
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

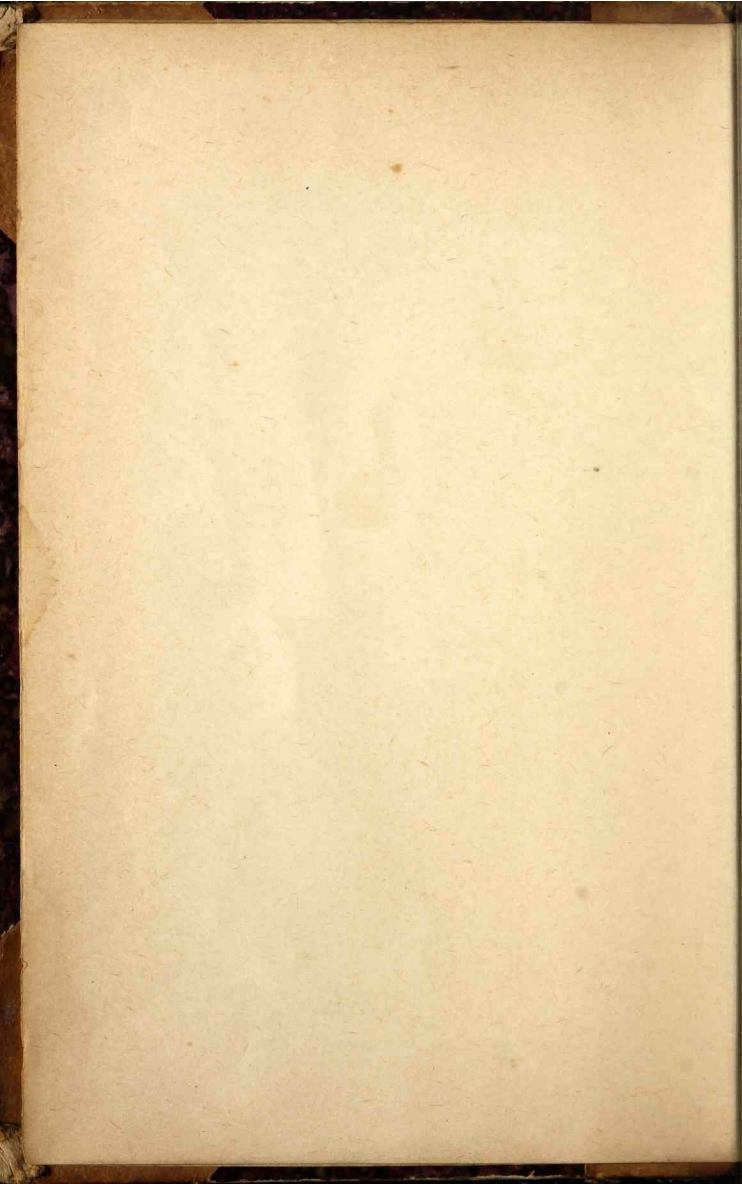
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

JOPPE.

JOPPE.

EN UNG KVINDES HISTORIE

FORTALT AF

EINAR CHRISTIANSEN.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

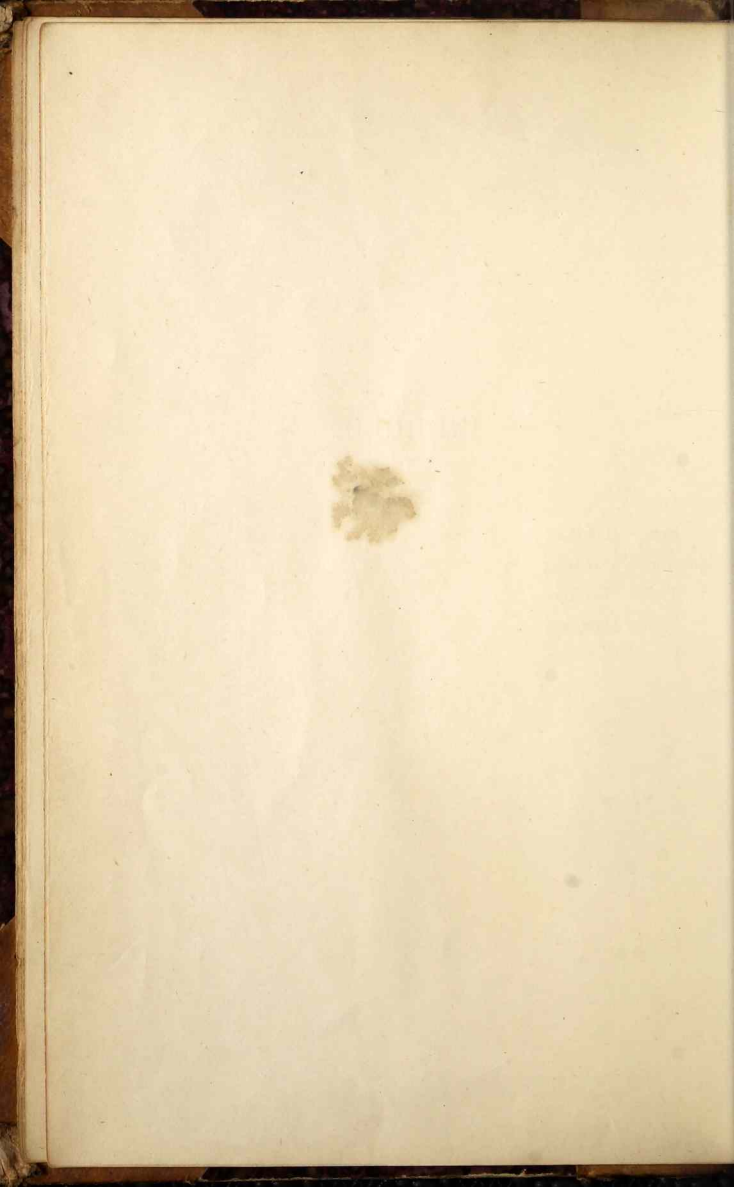
GRÆBES BOGTRYKKERI.

1889.

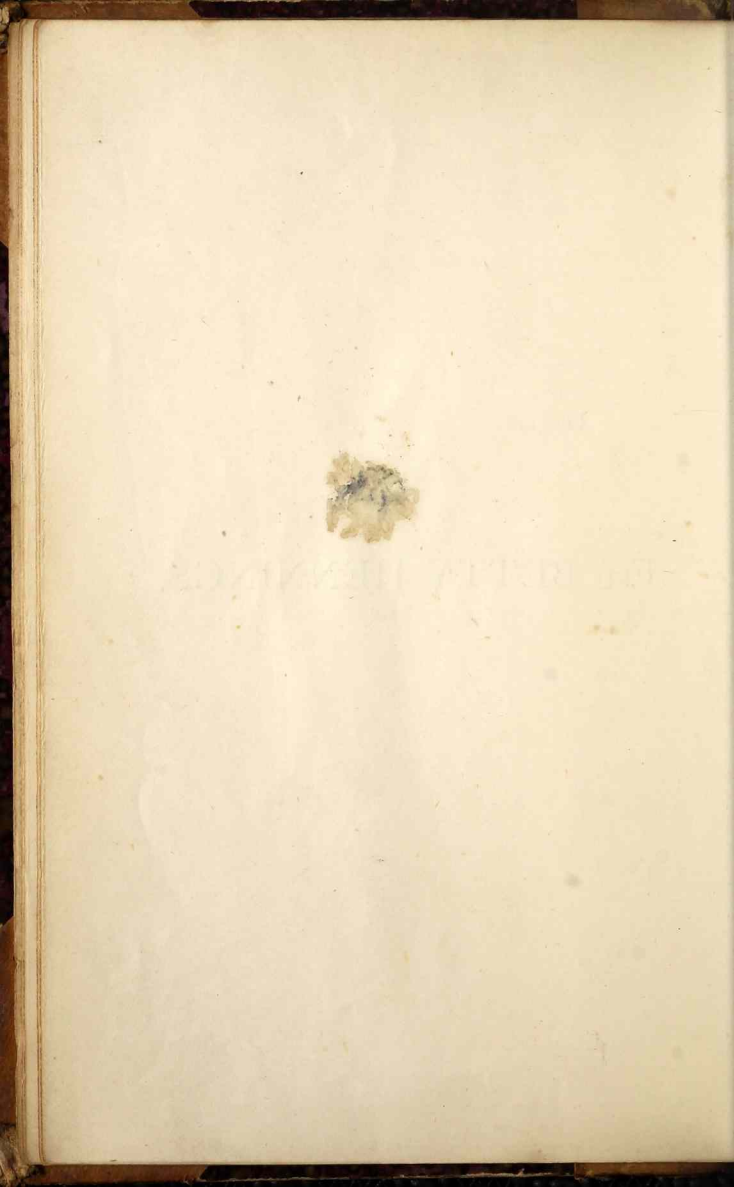
INDHOLD.

	Pag.
Forspil	I
Første Handling	49
Anden Handling	103
Tredie Handling	177
Fjerde Handling	217
Femte Handling	287

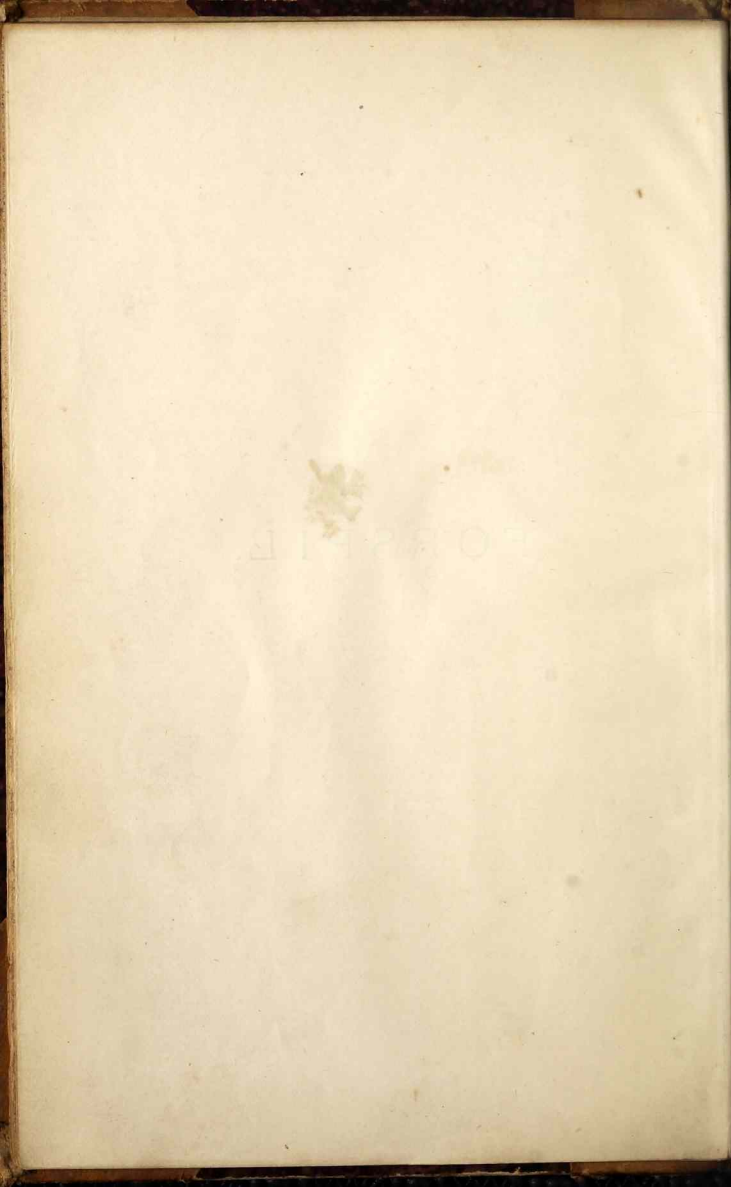

Tilegnet

FRU BETTY HENNINGS.

FORSPIL.

Ole Kjærlund vidste ikke stort andet om sine Forældre, end at Faderen — som han udtrykte sig — havde været Præst et Sted «Fanden i Vold» oppe i Jylland, og at baade han og Moderen vare døde, da Ole endnu var en lille Dreng. Det var hans Morbroder, Vinhandler Barre, som havde opdraget ham.

Onkelen, som var Pebersvend, havde Ole holdt af. Denne havde taget Drengen fornuftigt, holdt ham tæt til Arbejdet og ikke taalt Vrøvl. Saa tidlig som mulig var han blevet sat ind i det Forretningsliv, han skulde tage i Arv, og han havde øjeblikkelig nydt uindskrænket Tillid. Nu, efter Onkelens Død, holdt han alt i den gamle Gænge. Og Forretningen, en en-gros-Handel paa Højbro-plads — Butik holdt han ikke — som var for-grenet vidt ud i Provinserne og gav godt af sig, beredte ham en agtet og lykkelig Existens.

Han levede mest for sine Venner, og af dem havde han mange. Han havde nemlig mere end een Gang i sit Liv viist, at man kunde forlade sig paa ham. Han var hjælpsom paa en fornuftig Maade og tavs som Graven. Store Storme havde han selv ikke oplevet, og ud af store Storme,

hvor det var Æren eller Livet der gjaldt, havde han vel heller ikke reddet nogen; men han forstod at klare de smaa Skjær og at sætte haardt mod de smaa Braadsøer, der larme mer end de skade. Naar en Ven fortalte ham sine Sorger, hørte han roligt paa det altsammen, blev aldrig forbavset, forstod eller lod, som om han forstod det hele, og sagde saa sin Mening om Sagen i faa Ord uden Spor af sentimentale Udraabstegn. Tilsidst slog han Hovedet paa Sømmet med en lille Spøg, som bevirkede, at den anden fandt, der i Grunden slet ikke var noget i Vejen. Og det var just det, Ole vilde opnaa. Han sagde om sig selv, at, nedsatte han sig som klog Kone, vilde han blive berømt for sine Piller mod Humørsyge. —

Han og hans Kreds holdt til hos Mini paa Kongens Nytorv. Hele Kjøbenhavn kjendte ham. Han havde en lille, vims Figur og et paaafaldende stort Hovede; smaa, muntre, graabrune Øjne og en Haarvæxt, som endnu, trods hans halvhundrede Aar, var mørk og struttende. Sit Skjæg barberede han helt af, men saae ikke desmindre ud, som om han aldrig var raget. Ikke heller hans Lintøj var altid ganske propert, men — «han havde sgu andet at tænke paa! naar bare Sjælen var ren!» Det ejendommeligste ved ham var den Maade, hvorpaa han førte sine Hænder: i smaa, korte, studse Tag som en Marionetdukke. Og de fulgtes aldrig ad. Naar den højre gik op, gik den venstre ned. Og Fingrene spilede han fra hverandre. Humøret straaled ud af ham, hvor det bare kunde komme til.

Hans Venner vare dygtige Folk som han selv. Med Fuskere kunde Ole ikke forliges. De to, han holdt mest af og havde kjendt længst, var et Par halvgamle Pebersvende: Doktor Zillen og Kontorchef Blum. Dem kaldte han «Førstegrøden».

Zillen var saa total skaldet, som noget Menneske vel kan blive. Den fede Nakke gik i eet med Halsen, og i lige Linie med Ørerne slog Huden saa dyb en Fold, at Ole paastod, han havde Mund baade fortil og bagtil. «Graadighedens Gud, Silen!» Øjnene fik man aldrig at se paa Grund af et Par store, mørke Briller, og Munden kun sjelden, da han havde den Vane at holde Haanden for. Hans Specialitet var Børnesygdomme; men da de smaa vare over al Beskrivelse bange for hans sære Ydre, havde han ikke megen Praxis. Han troede heller ikke stort paa sin Videnskab og brugte kun ti Recepter.

Ogsaa Blums Udseende virkede frastødende. Alle Trækkene i hans Ansigt laa i Strid med hverandre. Kinderne og Mundpartiet — begge lige kantede — vilde bestemt ikke have noget med hinanden at gjøre, men lagde en dyb Fure imellem sig. Øjnene smaaskelede fornærmet ned til Næsebenet, som om det generede dem i allerhøjeste Grad, og Munden sugede sig ængsteligt ind i sig selv som af Frygt for at komme i Berøring med Næsetippen, der var den eneste Ansigtsdel, som lod til at være forsonligt stemt. Men talte Folk med ham, interesserede han dem; og kjendte de ham, holdt de af ham. «Du kan sgu takke din Grimhed for det, Du er bleven til,» sagde Ole tidt til ham. Og der

var noget i det: Folk havde ladet ham gaa i Fred. Han havde kunnet arbejde paa sit Livs Opgave uden at blive distraheret, hverken af Venner eller Fruentimmer. Og han havde sagt til sig selv: «vil Folk ikke se paa mig for mit Ansigts Skyld, skal de Pine Død blive nødsagede til at se paa mig for min Dygtigheds Skyld.» Og nu kunde det endog hænde, at man fandt ham ganske kjøn, naar han kom med alle Ordnerne paa Brystet.

Mens Ole havde kjendt Doktoren fra Dreng, skrev Venskabet med Blum sig fra en senere Alder. Det var politiske Sympathier, der havde knyttet de to sammen. Ole var nemlig Politiker paa en Hals. I Fyrreerne og Begyndelsen af Halvtredserne havde han været glødende Nationalliberal og Skandinav. Og han læste endnu «Fædrelandet» med stor Interesse. Det samme gjorde Kontorchefen. Men efterhaanden var der indtraadt en Divergens imellem dem, som ofte gav Anledning til Disputer. Ole var en altfor nøgtern Natur til, at han kunde blive ved med at «holde Ideens Fane højt». Han havde Øje for al den Overspændthed, som havde gjort de nationalliberale Anskuelser Følge. Det sunde folkelige og frisindede i dem havde han Tro til, men Drømmene lod han flyve. Og uden selv at vide det, ja uden rigtig at ville det, fik han saaledes Fremskridtsideer og Bondesympathier og forsvarede Ungdommen. Kontorchefens Naturel var langt stædigere. Han holdt strengt fast ved det nationalliberale Program i alle

dets Konsekvenser. Det havde for ham samme evige Gyldighed som Luthers Katekismus. Det stærkt ideelle, som prægede det, var efter hans Mening just dets Nerve. Han kaldte Ole en Renegat og en Rabulist.

I eet Punkt blev Ole dog helt ud sine Ungdomssympathier tro: han levede og døde som fuldblods Skandinav. Svenskerne elskede han. Han var «Bror» med mer end en Snes. Men om det i dette Forhold var Unionsideerne og deres Fordele eller Vinhandlerforbindelserne og deres Profit, som havde havt den afgjørende Stemme, kunde med Grund underkastes en Drøftelse. Det var vel nærmest de første, der havde ført de sidste med sig. Men hine bleve just derved saa meget des inderligere Oles Kjød og Blod. Han tog tidt til Malmø og kom altid hjem i et overstadigt Humør. Det var navnlig det, han berømte hos Svenskerne: deres Humør. Og paa Humøret kom dog alt an her i Verden. Man talte saa meget om, at Folk skulde have Moral. Nej, de skulde have Humør. Der kom langt mere Kjærlighed til Gud og Næsten ud af et godt Humør end af en god Moral!

Det var ogsaa efter svensk Skik, at han helligholdt Valborgsdagen, første Maj. «Paa den Dag skal man suppe og se glad ud!» sagde han, «nu kommer Vaaren.» Det hændte tidt, at Vaaren ikke kom før en god Stund efter, men det hændte aldrig, at der ikke var Gilde hjemme hos Ole den Aften, Gilde for «Førstegrøden», der blev «ofanlig

flot» trakteret. Paa et lille dertil indrettet Bord, som stod tæt ved det store, paraderede Vinflasker i Dusinvis. Det var nemlig Smagegilde, Ole gav.

Svenske Ord og Talemaader faldt ham tidt i Munden. Skulde han karakterisere en Vin eller en Pige rigtig træffende, maatte han altid ty til Brodersproget. Det bedste, han kunde sige om en Vin, var, at den var «öfverdådig», og kaldte han en Pige «förbasket vacker», saa vidste man, at han var skudt. Men hans Smag var aparte. Det, han saae mest efter hos en Kvinde, var Skuldrene. «Har hun ikke «stilige axlar», sagde han, «gjør hun intet Indtryk paa mig, end ikke om hun for Resten er skjøn som Venus og kommer til mig i højstsammes olympiske Coustume.» Nogen stor Don Juan var han ellers ikke. Han havde et aabent Øje for de komiske Sider ved en pikant Affære. Og noget værre kunde han ikke tænke sig, end at een skulde kunne «drive» med ham.

I Livets afgjørende Øjeblik havde han imidlertid glemt at se paa Skuldrene. Hans Kone havde ikke havt «stilige axlar». Hun havde været mager som en Græshoppe. Det var Svigerfaderen, en betydelig Jurist, der havde spillet en fremragende Rolle ved Grundlovgivningen, som havde arrangeret Partiet. Han vilde gjerne have den halvgamle Datter vel forsørget, og desuden holdt han meget af Ole. Denne var stolt over, at en saa indflydelsesrig Politiker kastede sine Øjne paa ham, og besluttede sig til at fri. Han sendte Frøkenen et latterligt kort Brev med mange Punktummer i.

Det var ham umuligt at lyve. Hun svarede ham ja et Par Dage derefter, ligeledes i Lapidarstil, og dermed var Brylluppet bestemt.

Ole var den Gang otte og tredive Aar. Han havde aldrig følt nogen synderlig Længsel efter Ægteskabet. Hans Venner og hans Arbejde havde taget hans Tid, og han fandt nu engang Knejperne hyggelige. Alt det, man fablede om en Kvindes ordnende Haand og en Hustrus kjærlige Smil, der skulde gjøre een saa godt, naar man kom hjem fra sit Dagværk, havde han aldrig forstaaet. Hans gamle Ellen støvede saamænd saa grundigt af, som man kunde forlange det, og hun grinte tit mer, end han fandt kjønt og opbyggeligt. Ikke desmindre blev hans Ægteskab lykkeligt. Ingen af Ægtefællerne ventede stærke erotiske Følelser fra Modpartens Side, og begge resignerede paa det Punkt. De vare tilstrækkelig godt begavede til at indse, hvorledes de vilde faa det bedst sammen: de lempede sig efter hinanden, kom hinanden i Møde og dyrkede hinandens Interesser. Hun havde god Vinsmag, «baade Hovedsmag og Bismag» — sagde Ole — og talte desforuden fornuftigere om Landets Ve og Vel end mangan Rigsdagsmand. Det var i hans Øjne to fortrinlige Egenskaber. Det eneste, han havde noget at udsætte paa, var hendes Humør. Familien havde i flere Slægtled været melankolsk. Ole prækede for hende og fik hende til at staa op om Morgenens Klokken fem for at fordrive Tungsindet, men lige lidt hjalp det.

Da han havde været gift med hende i syv

Aar, døde hun af Kræft i Underlivet. «Der sad altsaa Humørsygen,» sagde Ole. Han tog dog maaske fejl.

Dødsfaldet beredte ham ingen Hjertesorg, men han savnede hende i Begyndelsen stærkt under det daglige Trummerum. I Svigerfaderens Hus vedblev han at være en hyppig Gjæst, indtil denne døde to Aar efter Datteren. Saa blev Caféen paany hans stadige Hjem, og her faldt han hurtigt og let ind i de gamle Folder. Han levede videre, som om der aldrig havde været nogen Afbrydelse i hans Vaner, og Vennerne fandt ham ganske uforandret. De drillede ham tidt med, at han giftede sig nok igjen. Men hertil svarede han altid, mens den højre Haand gik op og den venstre ned: «Sludder, jeg er kun anlagt for det venskabelige.»

Ikke desto mindre fik Vennerne Ret. Ole giftede sig igjen, og denne Gang var det «axlarne», som gjorde Udslaget.

Det hændte i Foraaret 1860, at Ole blev nødt til at tage over til Odense, hvor han havde et Filial af sin Forretning. Agenten, Bondesen, havde levet over sin Evne og var nu en Fallit nær. Ole maatte ordne Affærerne.

Det var navnlig Bondesens Kone og Datter, som havde foraarsaget Ulykken. De gade ingen-

ting bestille og fordrede at leve som Prinsesser. Selv Agenten gav dem et drøjt Skudsmaal.

«Hvor gammel er Deres Datter?» spurgte Ole, da Bondesen havde skildret Forholdene for ham.

«Fem og tyve.»

«Hun maa sgu ud mellem Folk og fortjene sit Brød selv, det lange Pigebarn,» sagde Ole. Og lidt efter tilføjede han, i en meget bestemt Tone: «Ja, hør, Bondesen! det vil jeg sige Dem: faaer jeg ikke Garanti for, at Menagen i Deres Hjem kommer i en ny Skure, saa hjælper jeg Dem hverken med Kavtion eller rede Penge.»

«Ja, hvorledes skal jeg kunne —?»

Ole gned sin Pande: «De er et Fæ.»

«Ja, Hr. Grosserer.»

Det var et gennemgaaende Karaktertræk hos Bondesen, at han indrømmede hver eneste Fejl, man beskyldte ham for. Den Egenskab irriterede Ole.

«Lad være med at sidde og rakke Dem selv til,» sagde han. «Det er en Fornærmelse mod mig, der har vist Dem saa megen Tillid.»

«Ja, Hr. Grosserer.»

«Der er vist ikke andet for, end at jeg taler med Deres Familie,» sagde Ole lidt efter.

Agenten saae i et Virvar, som han ikke kunde rumme, alle de Optrin, som en saadan Indblanding fra Oles Side vilde føre med sig, og blev dødsensangst. Men i sit stille Sind glædede han sig dog over den Mulighed, at Ole vilde skjælde hans Kvindfolk ud.

Saa talte Ole med de to Damer. Men det gik ikke saa let for ham, som han havde tænkt. Madammen troede han ikke rigtig. Hun brugte Guds Ord saa forskrækkelig meget. Og hvad Jomfruen angik —

Engelke Bondesen var en Skønhed, høj, fyldig og blond; en ægte dansk Type. Haaret var langt og tungt, med en egen blød Glans. Meget Udtryk havde Ansigtet ikke, og hverken Smil eller Tale bragte synderligt Liv i det; men hendes Blik gjorde een godt, og man kunde ikke lade være med at følge hende med Øjnene, naar hun gik. Hun bar sit Legeme saa støt og harmonisk. Lidt sanselig-ladt var der over hele Skikkelsen; men ogsaa deri laa en vis Ynde.

Ole Kjærlund fandt hende i hvert Fald «förbasket vacker». — Strax den første Gang han var sammen med hende, havde det været hans Hensigt at sige hende sin Mening kort og alvorligt: «De maa arbejde, lille Jomfru! og De skal sgu se, det er en ren Svir at arbejde.» Men han havde ikke kunnet bringe de Ord over sine Læber. Hun havde seet saa bedende paa ham, takket ham saa hjerteligt, grædt saa trøstesløst, at han ikke havde kunnet faa andet frem end: «græd ikke, lille Jomfru; det skal nok blive godt.» Og saa havde han klappet hende paa Skuldrene.

Den næste Morgen greb han sig i, at Engelke var den første, han tænkte paa. Han skulde ikke have noget imod at klappe hende paa «axlarne» endnu en Gang. —

En Formiddag traf han hende alene. Hun var roligere end sidst, men beklagede sig stærkt over Faderen: hvor urigtigt det var af en Mand at opdrage sin Datter fint og flot, naar han en skjønne Dag maatte sende hende ud blandt Folk. Ja, for det blev dog Enden paa det. Og hun skulde saamænd ogsaa gjerne gaa ud at tjene, naar hun bare kunde. Men hun var saa bange for, at hun blev syg af det.

Hendes Øjne vare vaade. Taarerne laa og kiggede udover Øjenrandene, og kunde ikke bestemme sig til at vove Løbet ned over Kinderne. Men hun tørrede dem ikke af.

«Frisk Mod, lille Jomfru!» sagde Ole. «Deres Fader har altid været flink i Forretningen. Han arbejder sig nok op igjen. Han maa bare indskrænke sig en Del.»

Den sidste Sætning gik som en Gysen igjennem hende. Hun rystede paa Hovedet, begravede Øjnene i sit Lommetørklæde og snøftede gudsjammerligt.

Saa rejste han sig og stillede sig bag ved hendes Stol. Hun blev roligt siddende. Tilsidst fik han Haanden op og strøg hende langsomt hen ad den venstre «axel».

«Det er da endelig heller ikke nødvendigt, at De altid bliver i Deres Faders Hus,» sagde han. «De kan jo gifte Dem.» Men neppe havde han udtalt disse Ord, før han selv fandt, at det var løjerligt, han havde sagt dem; og dog — det var

jo det naturligste Raad af Verden, han havde givet hende.

Hun svarede ikke, men blev ved at græde.

«Stol De blot paa mig! Tal til mig, som om jeg var Deres Bedstefader,» tilføjede han saa et Øjeblik efter for at sige noget mindre løjerligt, men ogsaa det sidste Udtryk fortrød han i det samme, han havde sagt det.

Hun rejste sig pludselig og saa ham lige ind i Øjnene:

«Jeg veed godt, at De har sagt til Fader, De syntes, jeg skulde søge een eller anden Plads. Og er det nødvendigt, skal jeg saamænd ogsaa gjøre det. Jeg er Dem saa grumme taknemmelig; De er saa god. Jo, De er saa god. Men jeg er ikke, som jeg burde være.»

Ansigtstrækkene svømmede hen i Graad.

«Saa, saa, saa,» sagde han og tog hendes Haand.

Men hun blev helt borte i Hulkene, og lod Hovedet synke ned paa hans Skulder.

I det samme kom Madam Bondesen ind. Engelke rørte sig ikke.

«Deres Datter er rent fra det,» sagde Ole. Han følte, han selv var det ikke mindre. —

Billedet af denne Situation forfulgte ham hele Dagen. Han gik om med en ond Samvittighed, og det hjalp ikke, hvor tidt han ogsaa sagde til sig selv, at det var jo ikke ham, der var den skyldige.

Ogsaa om Natten i Drømme plagede Situa-

tionen ham; kun med den Forskjel, at der var det Madammen, hvis Skuldre han kjælede for.

De følgende Dage fik han ikke talt alene med Engelke. Men hendes lange, bedende Blikke ligesom strøge ham helt ned ad Kroppen.

Agentens Affærer ordnede han paa det bedste og omhyggeligste. Ved Afskeden sagde Engelke til ham: «Tænk saa paa mig, Hr. Kjærlund, hvis der er een eller anden Ting, som De synes, jeg egner mig til. Og vær ikke vred paa mig.» Samtidig stak hun en Rose i hans Knaphul. —

Om der var noget, hun egnede sig til! — den Tanke løb rundt i Oles Hoved efter hans Hjemkomst til Kjøbenhavn som en Melodi, han ikke kunde blive kvit. Han havde ondt af hende. Hun vilde faa det knapt i Faderens Hus nu; det var der ingen Tvivl om. Blot han kunde hjælpe hende! Sulte maatte hun for alt i Verden ikke. Tænk, om hun blev mager og indfalden og fik spidse Skuldre!

Vennerne fandt ham paafaldende stille. De mente, at Agenten maatte have gjort et dybt Greb i hans Pung.

Men den, der var mest forbavset over ham, var gamle Ellen. Hun kjendte ham bedre end nogen. Hun kunde paa hans Trin høre, hvad Humør han var i. Den Distraktion, der havde bemægtiget sig ham siden hans Hjemkomst fra

Odense, gjorde hende ængstelig for Alvor. Nu havde han to Lørdage i Træk glemt at trække det gamle Taffeluhr op. Og han smed sine Støvler med Gny udenfor Døren om Aftenen. Saa maatte han være stærkt optaget af eet eller andet, der gjorde ham urolig. «Mon det gaaer tilbage med Flaskerne?» tænkte hun.

Han selv var forundret over, saa meget han tænkte paa Engelke, men undskyldte sig med, at det var hans gode Hjerte, som ikke lod ham i Fred. Han maatte skaffe hende en bedre Existens. Om han ikke kunde faa hende anbragt i Kjøbenhavn? Den Tanke beskæftigede ham tilsidst saa meget, at han en Aften paa Kneipen pludselig plumpede ud med det Spørgsmaal: «Er der ingen af Jer Godtfolk, som kjender en pæn Familie, der vil tage en kjøn, ung Pige i Huset som Selskabsdame eller noget i den Dur?» Men da han ikke vilde nævne Pigens Navn — hvad Vennerne fandt højst besynderligt og han selv for Resten ogsaa — blev der ikke talt mere om Sagen.

Han kunde selv tage hende i Huset! Det var en Udvej. — Aa, han var jo gal, splittergal! Hvad skulde hun der og hvad vilde gamle Ellen sige? Nej, han begyndte virkelig at blive bange for, at han havde en Skrue løs.

Men Anfægtelserne bleve stærkere og stærkere. En Aften faldt han i Staver bag ved sin gamle Fløjels Lænestol, som han stod og strøg kjærligt hen over Rygrunden. —

Det var nu to Maaneder siden, han havde seet

Engelke. Julisolen skoldede Landet, Jorden sprak af Længsel efter Væde. Ole led altid stærkt i Heden og følte Trang til en lille Luftning.

«Herren skulde tage sig en Ferie,» sagde gamle Ellen. «Herren trænger til det. Herren har skæmmet sig.»

Ja, hvor skulde han tage hen? Han maatte opsøge et Sted, hvor han havde Selskab. Ensomhed hadede han. I Odense kjendte han saa mange Mennesker. Naar der blot ikke var ligesaa varmt som i Kjøbenhavn? Ja, men han burde dog en Gang se efter, hvorledes det stod sig med Bondesen. Det var ligefrem hans Pligt. Han burde maaske endog have gjort det for længe siden.

Saa rejste han.

Da han var midt paa Storebelt, blev han pludselig angst og fik Lyst til at vende om; men det kunde jo ikke lade sig gjøre.

*

En fjorten Dages Tid efter blev Kontorchef Blum meget forbavset over at se Ole paa sit Kontor Klokken ni om Morgen. Ole havde endogsaa ventet en halv Time, fortalte han.

«Jeg anede slet ikke, Du var kommen tilbage,» sagde Kontorchefen.

«Ja, Du maa være forberedt paa Overraskelser,» svarede Ole.

Og saa fortalte han Nyheden, leende over hele Ansigtet, mens han gik dansende op og ned og slog med sin Stok i sin venstre Haand: han var bleven forlovet.

Det gav et saadant Sæt i Kontorchefen, der sad paa sin Skruestol, at han drejede rundt og kom til at sidde med Ryggen til Pulten, mens Benene dinglede ud i Luften.

«Med hvem?»

«Med Jomfru Bondesen.»

«Er Du gal?»

Ole havde ventet det Spørgsmaal og blev aldeles ikke afficeret deraf. Øjnene lo blot endnu mere, da han svarede: «Det kan sgu godt være.»

«Hun har jo ikke en Skilling.»

«Ja, saa kan I da i hvert Fald se, at jeg mener det oprigtigt.»

Kontorchefen fandt det grumme dumt at indlade sig i Familieforbindelse med en Mand, der stod i Afhængighedsforhold til een.

«Det kan jeg sgu i Grunden ikke indse, Lars. De Penge, jeg har laant Bondesen, faaer jeg dog aldrig igjen. Saa er der mere Rimelighed i, at jeg har hjulpet min Svigerfader end en fremmed Mand.»

«Du har ingen honnet Ambition, Ole.»

Ole lo saa hjertens-fornøjet. «Sig mig en Gang, Lars,» sagde han, idet han stillede sig hen foran ham og klaskede ham paa Laarene med sine

smaa runde Næver: «Har Du nogensinde været saadan rigtig — sterbens-forliebt?»

Kontorchefen saae paa ham med et Blik, som om han virkelig var bange for hans Forstand.

«Brylluppet skal staa om en Maaned.» Ole tog sin Hat. «Ja, jeg vidste nok, Du vilde mukke. Men vent, til Du har seet hende. Adjø.»

Han var allerede helt henne ved Døren, da Kontorchefen forsigtigt sprang ned af Stolen og gik hen og trykkede hans Haand.

«Ja, ja. Til Lykke da. Gid det maa blive til dit Bedste.»

«Kom op og drik et Bæger hos mig i Aften,» sagde Ole og smuttede ud. —

Saa straalende som nu havde Vennerne aldrig før seet ham. Doktoren tog et Par Lorgnetter paa foruden Brillerne for rigtig at betragte ham. Han var den, der syntes bedst om Forlovelsen; og kom med Hentydninger, over hvilke han selv var bristefærdig af Latter.

Hele Kjøbenhavn fik snart at vide, at Ole Kjærlund skulde giftes igjen. Og der blev snakket meget om det. Man undrede sig, navnlig Damerne. Det hændte ikke sjelden i denne Tid, at Folk vendte sig efter ham paa Gaden. Det fandt han Løjer. Han nikkede til dem, og et Par unge Piger kyssede han endog paa Fingeren af.

«Jeg gaar i en højbenet Længselsrus,» sagde han selv og talte aldrig om andet end sin Tilkommende. Smaastumper af Chr. Wintherske Digte faldt ham ind, og dem blandede han i sine Lov-

taler. Blum fandt, at han gjorde sig latterlig, og sagde det ogsaa til ham. Men Ole var døv for sligt. Humøret maatte sprudle.

Alt, hvad der i disse Dage hændte ham af ubehageligt, tog han sig let. Da han en Morgen gik ned ad Gothersgade og svingede Mølle med sin Stok, kom han til at slaa en Rude ud, som kostede tyve Rigsdaler. Det var ham en ren Svir at betale Pengene. Og Kjælderkarlen, Jokum, som slog ti Flasker meget kostbar Vin itu for ham, fik knap et ondt Ord. «Herre Gud, Jokum er maaske ogsaa forliebt,» sagde han.

Den eneste, han var grov imod, var gamle Ellen. Han syntes, hun tog Sagen vel stramt. Det var ikke langt fra, at hun havde sagt ham op i hans aabne Øjne, at hun fandt det Giftermaal uanstændigt.

Hvad der navnlig ærgrede Ellen, var de mange Forandringer, Ole gjorde i Lejligheden. Denne bestod af tre Dagligværelser og et Sovekammer, alle meget gammeldags møblerede. Under den forrige Kones Regimente var alt — efter Konens eget Ønske — blevet staaende paa sin gamle Plads, og det havde vundet hende Ellens Hjerte. Nu blev derimod hele Møblementet sendt paa en Avktion og nyt anskaffet. Desuden købte Ole en Mængde Kunstsager og Nips, som han stillede op rundt omkring i Stuerne. Ellen gik og skjævede arrigt til alle disse Ting, angst for at rive dem ned. «Her gaaer jeg Bersærker gang,» sagde hun til Ole, da denne spurgte hende, hvor-

for hun trippede saa forsigtigt, som om hun havde Smaasten i Strømperne. Det stod imidlertid ikke klart for hende selv, hvad hun havde ment med det Udtryk.

Mest opbragt blev hun dog den Dag, den nye Seng ankom. Hun blev kokliko i Hovedet og gik ud i Køkkenet, hvor hun satte sig paa Huggeblokken og rokkede, som om hun havde det forfærdeligste Mavekneb. —

Saa stod Brylluppet i Odense i September. Blum var Oles Forlover. Han vilde nødig; men vilde dog været blevet meget fornærmet, hvis man havde forbigaaet ham.

Agenten græd stærkt baade i Kirken og ved Middagsbordet. Otte Dage efter erklærede han, at han endnu slet ikke kunde begribe, hvorledes det hele var gaaet til. Bruden var rolig og fornøjet og saae dejlig ud. Ole holdt syv Taler. Den sidste blev han slet ikke færdig med, og ingen vidste, hvad han havde sagt, han selv mindst.

De unge Folk rejste om Aftenen direkte til Kjøbenhavn.

*

*

*

I Ægteskabets første Maaneder var Ole bestandig om sin Kone. Naar han kunde, saae han ind til hende fra Kontoret, og han tilbragte hver eneste Aften i hendes Selskab. Vennerne hos

Mini savnede ham for hver Dag mer og mer. De kom til ham i Deputation og bade ham dog blot ofre dem en eneste «qväll». Men han sagde nej. Han indbød dem ikke heller saa tidt mere. Han vilde have Engelke for sig selv. Men Forholdet til dem var lige godt for det. Kun med Blum kom han en Smule paa Kant, fordi denne en Dag antydede, at Engelke havde taget ham for Pengenes Skyld.

Ole havde aldrig troet, man kunde blive saa lykkelig, som dette hans andet Ægteskab havde gjort ham. Al hans hengjemte Ungdomsvarme skød ud i Blodet, og han var henrykt over, at han endnu kunde føle saa stærkt og ufordærvet. «Der kan man se, det lønner sig, naar man fører et ordentligt Liv i sin Ungdom,» sagde han hver Dag til sig selv.

De Snese Gange i Døgnet fortalte han Engelke, at hun var hans første Kjærlighed. Det var hende ganske ligegyldigt. Hun fandt det kun latterligt. Hun syntes overhovedet, at han gjorde sig vel meget til Nar. For Resten havde hun ikke noget imod ham. Hun morede sig over hans Pudsigheder og respekterede ham for hans gode Indtægters Skyld.

Store Ideer og Drømme om Kjærlighed havde hun aldrig havt. Sytten Aar gammel havde hun været forelsket op over begge Øren i en ganske simpel Bondekarl, som passede hendes Faders Have. Dengang havde hun havt søvnløse Nætter og stridt og vaandet sig. Men da hun vidste, at Partiet var haabløst, havde hun overvundet Sværme-

riet. Senere havde hun nok følt lidt varmt for en Lieutenant og tænkt lidt kjærligt paa en Kontorist; men hendes Betagethed havde ikke været stærkere, end at den kun havde voldt hende Behag. Og da hun kom ud over den allerførste Ungdom, var hendes eneste Ønske det, at blive rigt gift. Hun elskede Velvære. Faderens nære Fallit havde bragt hende paa Fortvivlelsens Rand. For enhver Pris maatte hun gjøre sig uafhængig af sin Familie. Uden mindste Tanke paa, om hun vilde blive lykkelig med Ole eller ej, havde hun saa kastet sig ind i et Koketteri, som maatte og skulde erobre ham. Af Naturen var hun slet ikke koket. Hun undrede sig derfor over, saa vel hendes List var lykkedes.

Nu i Ægteskabet syntes hun jo nok, at det vilde være rart, om hendes Mand var baade yngre og kjønnere. Men han holdt vel engang op med at overhænge hende. Og hun kunde jo søge Opmuntring andetsteds. Hovedstadslivet bød jo paa de tusinde Adspredelser. Hun drev tidt paa Gaden og gik hyppigt i Theatret. Hans Venner tiltalte hende ikke; men hun skulde nok skaffe sig Bekjendte. Der var allerede nogle Damer i den Loge, hun havde om Mandagen, som hun syntes godt om.

Kun eet var hun alvorligt bange for, og det var den Mulighed, at hun kunde faa Børn. Skete det, var hele hendes Velbefindende forspildt. Først Besværet at faa dem, og saa Besværet at

opdrage dem! Hun haabede sikkert, at hun ingen fik.

Det var Børnespørgsmaalet, som bragte den første Kurre paa Traaden mellem Ole og hans Kone. Tre Maaneder efter Brylluppet mødte han Doktor Zillen paa Gaden. Denne lo til ham gennem Brillerne.

«Naa, hvorledes staaer det med Symptomerne?» spurgte han.

«Symptomerne — allerede?» Ole stammede næsten. Hjertet slog helt op i Halsen paa ham. —

Om Aftenen sagde han saa til sin Kone, da hun sad foran sit Toiletspejl og gjorde sit Haar i Stand til Natten:

«Hør Engelke, der er noget, jeg vil spørge Dig om.»

Han lagde sin Arm om hendes Skulder og saae paa hendes Ansigt i Spejlet. «Jeg mødte idag Doktor Zillen paa Gaden, og han spurgte mig om Du — — havde mærket noget?»

Hun forstod ham ikke strax. Men da det gik op for hende, hvad han mente, blev hun paa een Gang vred og forskrækket og gjorde sig fri for hans Omfavnelse ved temmelig ublidt at skubbe hans Arm bort med en Haand, der var fuld af Haarnaale.

«Doktoren har gjort Nar af Dig,» sagde hun.

«Troer Du det?»

«Det haaber jeg da.»

«Haaber —?» han stod aldeles forstenet.

«Du generer mig der, hvor Du staaer. Jeg

kan slet ikke røre Armene,» kom det gnavent lidt efter.

Han havde en Fornemmelse, som om det pludselig var blevet ganske mørkt i Værelset.

«Du kan ikke mene, hvad Du før sagde —»

«Jovist mener jeg det.»

«Jeg kunde da ikke tænke mig en større Glæde, end om vi fik en lille Sønneke.» Hans Stemme lød ganske rørt.

Hun rejste sig og gik i Seng.

«Hvor kan Du tro, at vi gamle Mennesker faaer Børn?» sagde hun helt nede fra Dynen.

«Gamle? Du er da grøn nok. Og jeg er heller ingen Methusalem.»

«Ja, ja. Lad os tale om det en anden Gang. Jeg er søvnig. God Nat, min Ven.» Saa lagde hun sig om paa Siden og sov snart ind.

Han klædte sig langsomt af og faldt tidt i Tanker med eet eller andet Klædningsstykke i Haanden. Det havde gjort ham saa inderlig, inderlig ondt, hvad hun havde sagt, og den Maade, hvorpaa hun havde sagt det! Efter hans Mening var et Ægteskab uden Børn en Uting. Hans forrige Ægteskab havde slet ikke været noget Ægteskab. Desuden elskede han Børn, og Børn elskede ham.

Men hun kunde ikke have ment sine Ord i fuldt Alvor. Hun, som var saa sød og sund, maatte ogsaa holde af Børn, og da navnlig af sine egne, af sine egne og hans! For hans Skyld

maatte hun da holde af sine Børn, fordi hun holdt af ham.

Holdt hun da ikke af ham? Skulde det være sandt, hvad hans Ven sagde: hun har taget Dig for Pengenes Skyld?

Han havde altid været i for godt Humør til at kunne tro paa den Beskyldning. «Jeg er meget mere værd end mine Penge; ergo maa hun holde meget mer af mig end af Pengene,» havde han sagt til sig selv.

Men den Aften vilde det Raisonnement ikke slaa igjennem. Hans Humør tog det ikke for gode Varer. Han laa længe vaagen, efterat han endelig var kommen i Seng, og sov tilsidst fra Lyset. —

Den næste Morgen bragte han strax Sagen paa Bane igjen.

Hun var ikke saa irritabel som om Aftenen og vilde for alt i Verden undgaa Scener. Hun fortalte ham derfor ganske sindigt, at hun var saa angst for Barselnøden, og sagde, at han kunde jo nok begribe, hun gjerne vilde nyde Hovedstads-fornøjelserne uforstyrret et Aarstid. De vare jo ganske nye for hende.

Disse Forklaringer beroligede ham noget, men der blev dog en Braad tilbage i hans Sjæl.

En Maanedstid efter blev Engelke virkelig frugtsommelig. Hendes Tilstand blev hende klar, da hun talte til Fru Thortsen — den Dame, hos hvem hun havde Loge — om sine Fornemmelser. Hun græd heftigt, da hun fik at vide, hvorledes det stod sig med hende, og det hjalp ikke, hvor meget saa Fru Thortsen forsikrede hende, «at det gik nok godt, og at saa var jo Verdens Gang».

Ved Middagsbordet samme Dag henvendte hun ikke et Ord til sin Mand. Hun saae ikke engang paa ham. Han maatte tro, hun var syg.

Men om Aftenen, da de skulde til Ro, sagde hun — uden egentlig at ville sige det — rent mekanisk: «Du havde Ret. Vi faaer Børn.»

Han kyssede hendes Hænder, hendes Øjne, hendes Mund, ganske blussende rød i Ansigtet og med Taarer i Øjnene. «Tak, tak», mumlede han, «min egen, elskede søtnos; Gudskelov!»

Hun maatte slide sig fra ham. Hvor hun fandt ham dum og sig selv dum og alting dumt!

«Ja, jeg veed det nok, Du er lidt bange for det, men det skal Du ikke være. Du skal faa den allerbedste Jordemoder i Kjøbenhavn, skal Du.»

«Jeg dør nok af det,» vrissede hun.

«Saadan noget maa Du ikke sige. Du bliver endnu meget sødere og kjønnere bagefter. Og Du kan tro, jeg skal forkjæle Dig. Jeg er dog et sjelden lykkeligt Menneske. Vær nu bare forsigtig.»

«Forsigtig, forsigtig! ja, der seer Du, strax forsigtig!»

Ole var saa glad, at han overhørte hendes Indvendinger. Han kyssede hende igjen: «Bliver det en Dreng? hvad skal han hedde?»

«Lad mig i Fred, hører Du. I den Tilstand, hvori jeg nu er, kan jeg ikke taale dit Overhæng.»

Trods den Skuffelse, Ole følte ved, at Engelke ikke syntes at dele hans Glæde, vaagnede han dog den næste Morgen i det livsaligste Humør. «Vorherre kan ikke have været gladere, da han havde skabt Adam,» sagde han til Engelke. —

Saasnart det var ham muligt, ilede han op til «Silen».

«Symptomerne er der,» raabte han, før han fik sagt Godmorgen.

Zillen tog Haanden bort fra Munden: «gratulerer!»

«Det er stolt, hvad?» sagde Ole.

«Hun faaer nok Tvillinger,» sagde Doktoren med det alvorligste Ansigt af Verden.

Den Tanke fik Ole til at briste i en saa rullende Latter, at han maatte sætte sig.

«Du maa se op til hende i Dag og helst hver eneste Dag, der er tilbage.»

«Ja, det lader du mig om.»

«Hun er selv ikke rigtig glad ved Udsigterne,» sagde Ole kort efter. Nu lo han ikke længer.

«Ikke det?»

«Hun er angst, troer jeg.»

«Ja, ja, forstaaer sig, første Gang,» sagde Doktoren og smilede. Han mente, det blev vel neppe den sidste.

Men Ole saae ikke Smilet. Han tog Doktorens Ord i Alvor og lagde selv al den Trøst i dem, som han trængte til og ønskede at faa. —

Snart vidste hele Kjøbenhavn, at Fru Kjærlund skulde have en lille. Naar man saae de strunke Skridt, Ole tog ned ad Gaden, kunde man heller ikke være i Tvivl om, at der jo var noget særligt paa Færde.

Forholdet mellem ham og Konen gled jevnt i Gænge. Alle hendes Urimeligheder tilskrev han hendes Tilstand og overvældede hende med Opmærksomheder. Hun havde ogsaa efterhaanden fundet sig i det uundgaaelige og indsaae, at skjændtes hun med sin Mand, blev Livet kun endnu utaaleligere. Saa var hun forholdsvis venlig imod ham og tillod ham at kysse sig baade paa Panden og Kinden, men ikke gjerne paa Munden.

Mod Slutningen af sit Svangerskab blev hun dog stærkt irritabel. Navnlig det ærgrede hende, at hun ikke kunde besøge sin Veninde, Fru Thortsen, der boede paa en tredie Sal. Det tillod Lægen ikke. Veninden blev saa hentet baade tidlig og silde for at opmuntre hende, skjøndt Ole ikke kunde fordrage vedkommende Person.

Det var en lille, ret statelig Kone, nær de fyrre. Hun bar gjerne et sort Silkemantille med brede Kniplinger og en Hat med storkerøde Plumager. Naar hun gik, vrikkede hun vigtigt med Agterpartiet — en Bevægelse, Ole holdt meget af at gjøre efter — og hun havde et Par smaa Øjne, der stak og skottede til alle Sider. Men mest følte Ole sig

generet af hendes Indiskretion. Hun kunde høre alt, hvad der blev sagt i det Værelse, hvori hun befandt sig, og lidt fra Sideværelset, hvor dybt hun saa ogsaa selv sad i Passiar. Og det, hun hørte, ansaae hun for sin retmæssige Ejendom, som hun siden kunde anbringe og tuske med, som hun havde Lyst til.

Det morede Fru Thortsen at faa fat i et uvidende Provinsmenneske, som hun til Gavns kunde proppe med Sladder, og som blindt troede alt, hvad hun fortalte. Strax havde Engelke ikke kunnet lide hende, men lidt efter lidt var hun bleven vundet ved Smiger og gik nu — efter et halvt Aars Forløb — ganske op i Veninden og dennes Interesser. Disse vare navnlig to: Theatret og det ægteskabelige Forhold, især dettes kjønslige Side.

Hvad Theatret angik, besøgte Fru Thortsen det hver eneste Uge. Hun elskede Hertz og Scribe og tilbød Michael Wiehe. Hendes anden Interesse skrev sig fra hendes eget Ægteskabs Tid. Hun havde næppe faaet et Indblik i de hymenæiske Glæder og Mysterier, saa døde hendes Mand, og hun sad tilbage med tærende Savn og vakte Længsler, som gjorde hende nysgjerrig angaaende alt, hvad Forholdet mellem Mand og Kvinde angaaer.

Aften efter Aften sad hun nu hos Engelke og snakkede op. Ole var fortvivlet. Han havde flere Gange bedt sin Kone sende hende bort. Men da denne saa i Martyrtone havde spurgt ham, om

han vilde berøve hende hendes eneste Fornøjelse, havde han maattet give efter.

Hendes eneste Fornøjelse! hun talte altsaa hellere med den «Madam Vrikmaas» end med ham! Hun hørte hellere paa «Thortsens» utilbørlige Snak end paa hans kjærlige Ord! Det kunde umuligt være hendes Tilstand, der gjorde hende saa til Sinds. Det Barn, hun bar under sit Hjerte, maatte da netop vende hendes Tilbøjelighed mod ham. Holdt hun da virkelig ikke af ham?

Hvor han krympede sig ved at gjøre sig selv det Spørgsmaal! og ved at se sig tvunget til at svare nej. Efter al Sandsynlighed nej. Men han opgav dog ikke Haabet. Hans Vane, at føle sig lykkelig, og hans Trang dertil indgav ham det ene beroligende Raisonnement efter det andet. Han stod glad op hver Morgen. Det var først om Aftenen, at Barometret sank, naar den ene Skuffelse efter den anden havde gjort hans Luft tung og hans Horizont truende. —

En Aften først i Juni blev det rent galt. Fru Thortsen sad og gav ondt af sig over Mændenes Hensynsløshed. Han følte selv, at forlod han ikke Værelset, saa busede han ud og blev grov baade mod sin Kone og Veninden. Saa tog han sin Hat og gik.

Gaderne vare fulde af Folk. Han fulgte med Strømmen ud ad Vesterbro til, drev op paa Vol-den og saae Solen gaa ned fra een af Bastionerne. «Gud, hvor jeg føler mig ung,» sagde han ganske

højt, mens han tog sin Hat af, tørrede sig om Panden og gottede sig over Aftenrøden.

Før han gik hjem, gjorde han et Slag om forbi Mini. Han vilde ikke gaa derop, blot kigge ind ad Ruderne. Men Skjæbnen magede det nu saaledes, at da han nærmede sig Stedet, kom Zillen smaaløbende efter ham og vidste ikke, paa hvad Ben han skulde staa af Glæde over, at Ole atter søgte sine gamle Venner paa Knejpen. Det hjalp ikke, at Ole forklarede, han skulde et Ærinde i Byen og slet ikke agtede sig til Caféen. Doktoren trak ham derind.

Mage til Jubel som den, der modtog Ole ved hans Indtræden, havde ikke længe været hørt i de gamle Haller. Værten trykkede hans Haand, Opvarterne sprang Kapløb for ham, alle Gjæsterne vendte deres Stole for at se paa ham, og Vennernes faste Stok overvældede ham med Velkomstønsker og Drillerier. «Den forlorne Søn», sagde Blum, og Doktoren slagtede en Flaske Champagne til hans Ære. Ole var saa «rolig» som nogensinde. Det smigrede ham, at hele Kjøbenhavn ligesom fejrede hans Gjenkomst.

Siden den Aften begyndte han saa smaat at søge Knejpen igjen.

*

*

*

Urolig som en Elsker paa det Sted, han har sat sin elskede Stævne, gik Ole op og ned i sit Kontor den Nat, Engelke ventede sin Nedkomst. Gamle Ellen sad hos ham. Hans Kone vilde ikke have andre end Jordemoderen og Fru Thortsen i Sovekammeret. Hvert femte Minut sendte han Pigen ind for at høre. Sidste Gang var der blevet sagt hende, at nu lukkede de hende ikke mere ind. Naar Barnet var født, skulde Fru Thortsen nok komme og fortælle Faderen det. —

«Det er en Søn,» sagde Fru Thortsen.

Hvert Nag var i det Øjeblik som blæst ud af Oles ærlige Hjerter. Han tog Fru Thortsen om Livet og kyssede hende. «Vi to skal blive gode Venner herefter?» sagde han. «Ikke sandt?»

Han fløj ind i Barselstuen. Jordemoderen havde viklet Glutten ind i et stort Klæde og stod og vejede den.

«Ni Pund, Hr. Grosserer,» sagde hun; «det er en lille Fyr, som har vadsket sig.»

Ole kyssede sin Kone med store Taarer paa Kinderne. Hun lod ham gjøre det, træt, som hun var, og henrykt over, at alt var saa vel og let overstaaet.

«Nu er Du da glad,» sagde han.

«Ja.»

«Nu skal vi have det rigtig godt sammen.»

«Ja.»

Han kyssede hende igjen, lagde Armen helt ind under hende og trykkede hende til sig.

«Nu maa De lade Deres Kone i Ro,» sagde Fru Thortsen.

Ole adlød og gik hen til Barnet, som nu laa i Vuggen, glørdt, som om det var skoldet, og trak Munden op, saa man saa de smaa, bløde Gummer.

«Lille Per,» sagde Ole og rørte ængsteligt ved Kinderne med sin Lillefinger. «Han ligner Dig, Mutter!» Hvor han var stolt over at kunne sige Mutter! Han maatte gjentage det.

«Sikken en Dusk Haar, han har. Du er jo en hel Christian Firtal.» Han strøg Barnet hen over Issen. «Maa jeg løfte ham?» spurgte han Jordemoderen.

Men det gav denne ikke Lov til. Han maatte helst gaa nu. Hans Kone skulde sove.

Saa gik han. Men udenfor i Dagligstuen underholdt han gamle Ellen i en hel Time derefter om Barnets Fuldkommenheder. Ellen græd og velsignede hele Familien, ogsaa Engelke, skjøndt hun i sit Hjerte ikke kunde fordrage hende. —

Blum var den første, som fik Nyheden at vide. Ole gik selv til ham strax den næste Morgen. Kontorchefen sagde ikke meget, men var yderst hjertelig og hørte taalmodig paa Oles jublende Ordstrøm.

Da denne sagde Farvel, lagde Blum Haanden paa hans Skulder og sagde: «gamle Ven! Du har ikke været rigtig fornøjet i den sidste Tid, og Du har beholdt det altsammen for Dig selv. Hvorfor

har Du gjort det? Du veed jo dog, Du kan stole paa mig.»

«Aa, det har blot været nogle dumme Nyrkerier,» sagde Ole og saae forlegen ud.

«Ja, ja, sligt kan komme igjen. Du veed altid, hvor du har mig.»

«Sludder,» sagde Ole smaaavred. «Hvad skulde jeg have at ærgre mig over? Der gives ikke noget lykkeligere Menneske paa Jorden end jeg.»

Kontorchefen saae alligevel betænkelig ud i et helt Kvarter, efter at Ole var gaaet. —

Engelke ammede selv Drengen og kom sig hurtigt. Ti Dage efter Fødselen var hun saa frisk som nogensinde. Og den lille faldt hende ikke saa besværlig, som hun havde troet. Hun fandt, det var Løjer at svøbe og vikle ham og endevende det lille, bløde Legeme med de morsomme smaa Hænder og Fødder. Kun over hans Skraal blev hun utaalmodig og fandt det ganske i sin Orden, at Ole Nat efter Nat gik op og ned ad Gulvet og tyssede paa ham.

Meget af Pasningen besørgede Ellen. Ole og den gamle Pige kunde timevis sidde ved Vuggen og pludre med Drengen; og Ole lo ganske højt, naar den smaa vilde fatte om hans lille tykke Pegefinger og holde fast. «Sikke Kræfter han allerede har!» sagde han til Ellen.

*

*

*

Engelke var under sin Reconvalescens til Oles store Henrykkelse særlig fremkommelig. Men det havde sine Grunde. Hun vilde gjerne have sin Moder over paa Besøg. Ole havde helst sagt nej, men kunde ellers godt forstaa, at Engelke ønskede at vise sin Moder Barnet. Denne skulde jo desuden være Fadder.

Men han kom bitterligt til at fortryde sin Eftergivenhed. Madam Bondesen tog Engelke helt fra ham. Aldrig havde han en Time med hende paa Tomandshaand. Og Svigermoderens Besøg trak ud og trak ud. Ole havde haabet, at hun vilde være rejst, efter at den lille var bleven døbt — han kom til at hedde Per; «det er saadan et nemt Navn,» sagde Ole — men nej, hun blev; hun blev et helt halvt Aar. Saa maatte Ole bestemt lade hende vide, at nu var det paa Tide, hun fortrak.

I den Anledning rejste der sig fra begge de to Kvinder en Storm, hvis Efterdønninger længe varede ved, ja i Grunden aldrig hørte op. Engelke græd og tog paa Veje: Herre Gud, han kunde da gjerne beholdt Moderen, til Per var blevet et Aar; hun — Engelke — havde jo kun saa fåa, hun kunde tale med og spørge til Raads angaaende Barnet. Og Madam Bondesen sagde, at «det var rigtignok saarende, saaledes at blive smidt paa Porten.» Hun vilde spørge sin Sjælesørger, om han ikke fandt, det var ukristeligt handlet af Ole. Samme Dame var dog ikke mere stolt, end at hun Dagen, før hun rejste, kunde bede Ole om

en betydelig Sum — naturligvis til Laans. Efter den Maade, hun var blevet «begegnet paa», kunde hun jo ikke vente, at han vilde forære hende noget. Ole gav hende mer, end hun forlangte, blot for at blive hende kvit snarest mulig.

Efter Moderens Afrejse var Engelke stiv som en Pind. Hun foer ikke op imod Ole, viste ham heller ikke af, men hun gad formelig ikke tale med ham. Hun tog alle Fordelene af sit Ægteskab uden at opfylde dets Pligter. Og hun vidste, hun kunde drage store Vexler paa Oles Forelskelse.

Han opbød al sin Gemytlighed, alt sit Humør. Intet hjalp. Da han saae, at hun var kjed af hans Kjærtegn, lod han dem fare og søgte at komme hende nær gjennem Interesser og Samtale. Men han opdagede snart, at hun var baade uvidende og ubegavet. Intet havde hun lært, og intet brød hun sig om at lære. Kun, naar hun kunde sidde lunt i Fruentimmersnak om sin Pynt og sin Næste som «en Høne i en Møgbunke,» kunde hun faa Munden paa Gled.

Havde hun endda blot havt «Vinsmag»! men paa Vin var hun ligesaa dum som paa Politik. Hun foretrak ganske gemen Rosinstikkelikør for hans fine Bourgogne. Det var ham en ligefrem personlig Krænkelse.

Hvad skulde han stille op med hende? Han vilde saa nødig se Sandheden i Øjnene. Han kæmpede en haard Strid for hver Strimmel Lykke, han maatte give Afkald paa, og denne Kamp

ældede ham. Han kom til at se udslidt ud. Men overfor Verden tav han med sine Kvaler, og Engelke talte altid glad og anerkjendende om sin Mand. Hun kunde ogsaa sagtens være fornøjet!

Per var hans Trøst. Han kunde faa ham til at glemme meget. Da Drengen begyndte at kravle og gaa, laa Ole lange Stunder paa Gulvet og legede med ham. Han var baade Bjørn og Ulv og Elefant, for ikke at tale om, at han hver Dag efter Middagsbordet maatte være Hest og galoppere med Prinsen paa Ryggen. Og een af Pers største Fornøjelser var, naar han fik Lov at kæmme og børste Faderens Toupé og glatte den med Spyt. De to havde en hel Jargon med hinanden, som Ole tilsidst baade tænkte og drømte i. Hver Aften kom Per i Natkjole ind til sin Fader og sagde: Tak for i Dag. «Skaberi!» plejede Engelke at sige. Men det var Oles lykkeligste Øjeblik i Døgnet. Det lille Væsen lagde sine Arme om hans Hals og gav ham Medgang og Modgang med de smaa buttede Hænder.

Men naar saa Per var kommen i Seng, begyndte Oles strenge Timer. Han kunde ikke udholde at sidde og høre paa Engelkes og hendes Veninders Prat — Fru Thortsen havde efterhaanden indført flere «Madammer» i hans Hus — saa besluttede han sig som oftest til at gaa ud og søge Vennerne op.

Paa Caféen kunde han da blive den gamle Ole igjen. Man spurgte ham aldrig ud om Konen, og han selv glemte al sin huslige Nød, naar han

kom dybt i en politisk Passiar eller fortalte om Per. Per var hans Yndlingsthema. De mindste Detailler om Drengen gav han til Bedste. Han sad og gjorde ham efter eller snakkede hans Sprog i den Tro, at alle maatte interessere sig lige saa meget for Vidunderbarnet, som han selv gjorde. Og al denne barnlige Glæde over Sønnen dækkede for Omverdenen Misøren i hans Ægteskab.

Kun ikke for Blum. Det vidste Ole ogsaa godt. Derfor skyede han at tale med ham.

En Dag kunde han dog ikke undgaa det, da Vennen opsøgte ham paa hans Kontor. Blum vilde tale rent ud af Posen. Det smertede ham at se, som Ole skæmmede sig. Og ved haardnakket-logisk at gaa Ole efter, lykkedes det ham ogsaa at faa ham til at udtale sig. Ole vaandede sig ved det, men Sandheden kom frem.

Kontorchefen bedømte Engelke strengt, og Ole fik ogsaa sin Tilrettevisning, ubarmhjertigt.

«Du er en rigtig Nikkedukke, en gammel, forelsket Nathue. Du maa sætte en Trumf i. Du og din Kone maa komme ud af det sammen. Hvorledes skal det ellers gaa din Dreng? For Drengens Skyld maa I enes. Det er en Ulykke for et Menneske at voxe op i et Hjem, hvor Forældrene ikke lever hyggeligt sammen. Kan han ikke respektere Jer, hvem skal han saa kunne respektere? Han læres op til Løgn og Hykleri og veed ikke, hved han har at holde sig til. Rens dit Hus! Jag Sladdersøstrene paa Døren, og vis din Kone, at Du er en Mand.»

«Jeg kan saa daarligt med det onde,» sagde Ole.

«Du maa bruge det onde, hvis Du ikke vil, at det onde skal komme til Dig,» svarede Blum.

Saa begyndte Ole at undskyldte Engelke. Hun var saa ung og vilde gjerne more sig. Han væltede al Skylden over paa sig selv, indrømmede, at han havde baaret sig dumt ad, men kunde dog ikke angre. Han holdt endnu saa meget af hende.

Blums Tale fik alligevel saa megen Indflydelse paa ham, at han besluttede at søge en Forsoning, men helst med det gode, absolut helst med det gode. —

Det var i Aaret 1863, kort før Krigens Udbrud, at Ole havde denne Samtale med sin bedste Ven.

Om Aftenen, efterat Per var kommen i Seng, gik han saa ind i Dagligstuen, hvor Engelke sad om Lampen med sine Veninder. Men nogen bestemt Hensigt med dette Besøg havde han ikke. Han vilde lade Tilfældet raade.

Damerne bleve meget forundrede ved at se ham; Engelke ikke mindst. Men hun lod, som om intet var i Vejen, rykkede — uden at rejse sig — en Stol hen ved Siden af sin og sagde i en Tone, der lød halvt fornærmet, halvt glad:

«Det er jo net af Dig, at Du engang seer ind til os. Vi sidder just og taler om Krinolinerne. Vil Du ikke give dit Besyv med om den Sag?»

Ole blev rørt over, at hun tog saa venligt imod ham, og nærede ingen Tvivl om, at hun jo maatte tages med det gode. Han kom i godt Humør og spøjte med Grimpenillerne.

Men der blev ikke talt om Krinoliner hele Aftenen. Blandt Fruerne var der een, hvis Mand var Officer. Hun begyndte at tale om Krigen og udgød sig i Lamentationer over dens Følger. Hun fik saamænd aldrig sin Mand igjen, naar han først kom over til Slesvig, sagde hun, og skjældte ud baade paa Regering og Krigsminister. Havde hun siddet ved Roret, skulde hun nok have forhindret al den Blodsudgydelse. Især, da den var saa unyttig. Vi fik dog Prygl. Det var der ingen Tvivl om.

Ole blev med eet som ude af sig selv. Hun havde truffet hans allersaareste Streng. Elskede hun da ikke sit Fædreland? Havde hun glemt 48? var hun en dansk Kvinde? fy, hun maatte skamme sig.

Fruen forsvarede sig med mange Ord, anførte, hvad den sagde, og hvad den sagde, og rodede det ene Bevis ind i det andet.

Ole blev hidsigere og hidsigere: saadan noget Snak, hun kom med! Og den Slags Tale taalte han ikke i sit Hus.

Det ene Ord tog det andet. Alle blandede sig i Samtalen. Man kunde ikke høre Ørenlyd. Ole slog i Bordet.

Tilslidst rejste Fruen sig og sagde, det var vist bedst, hun gik.

Det havde han ikke noget imod, svarede Ole. Han ønskede ikke, at hans Kone havde Omgang med fædrelandsfjendske Personer, som desuden ikke havde Gnist af Begreb om Politik. De andre Madammer kunde for hans Skyld ogsaa gjerne pakke sammen. Han ansaae dem alle til Hobe for slet Selskab og havde længe havt i Sinde at sige dem sin Mening. Nu var han glad, han fik en Lejlighed.

Ole vidste knap, hvorledes han fik Mod til at være saa grov, men følte det som en Lise at give sin Vrede Luft.

Alle Damerne havde rejst sig og krammede, ildrøde i Hovederne med sænkede Blikke og mimrende Læber, deres Sytøj sammen. Fru Thortsen kunde ikke holde et Udbrud tilbage og hviskede til sin Nabo: «— mig, som han har kysset!»

Engelke var blevet ligbleg. Hun rejste sig for at følge Veninderne ud.

Men Ole gik i Vejen for hende: «lad mig!»

Han stod ganske tavs ude i Entréen, mens «Madammerne» dukkede ind i deres Kyser og sloge Sjalerne om sig med smaa, fornærmede Tag. Saa vrikkede de alle ud som en Flok Svømmefugle og viste bagfra, hvor krænkedes de følte sig. Da de kom udenfor paa Trappegangen, hørte Ole, hvor de skræppede op og smaafniste.

Engelke var stum af Forfærdelse over Mandens Opførsel. Noget sligt havde hun aldrig tænkt sig muligt. Hendes første Tanke var at pakke sin Kuffert og rejse hjem. Men da saa den tarvelige

Dagligstue i Odense og de stille, kjedelige Gader dukkede op i hendes Fantasi, betænkte hun sig. Hendes næste Tanke var den at skjælde Ole Huden fuld.

Men her kom han hende i Forkjøbet. Han sagde hende sin Mening uden Skaansel; Vreden mod «Madammerne» sad endnu i ham. Hun blev imponeret og tav. Saa slog han ind i en blidere Tone, forklarede hende, hvorledes hun havde pint ham, og bad hende blive hans egen lille Hustru, som hun havde været det i den første Tid af deres Ægteskab, om ikke for hans Skyld, saa for Pers.

Hun maatte indrømme, at hun havde været utaknemmelig. Desuden indsaae hun, at hun opnaaede mest ved at give gode Ord. Vandt hun atter hans Tillid, kunde hun sno ham om sin Finger som før; og saa skulde hun nok langsommere og paa en forstandigere Maade faa sin Krig sat igjennem.

Da Ole mærkede hendes Eftergivenhed, laa han strax igjen paa Knæ for sit Afgudsbillede. Hans Forelskelse var bestandig lige stærk. Savnet havde snarere forøget den.

«Lad os gaa ind og kysse Drengen,» sagde han, da de sent ud paa Aftenen rejste sig for at gaa i Seng.

Engelkes Natur var saadan, at overgav hun sig, overgav hun sig helt. Hun gjorde derfor i den følgende Tid Ole komplet lykkelig. —

Han fik hende nu til at tage sig mere af Per. Endvidere hjalp Krigen, der brød ud, til at lette

dem Samlivet. De fandt i den et Samtaleemne, som rev Ole med, og som ogsaa fyldte Engelkes Tanker, om end ikke til stor Sorg eller stor Begejstring.

Fru Thortsen lagde ikke Ole noget Halmstraa i Vejen. Hun satte ikke mere sine Fødder i det Kjærlundske Hus, ja hilste end ikke Engelke paa Gaden, hvorover denne var højst indigneret.

For at holde sin Kone skadesløs for det Selskab, hun havde mistet, fandt Ole nu paa at indbyde Folk om Aftenen, enten een af «Førstegrøden» eller sin Kontorist, et ungt, blond Menneske, som hed Madsen og var Skikkeligheden selv. Han havde et stort rundt Ansigt, rødt og hvidt, der kun fortalte, hvad der var godt og rart. Hans fynske Dialekt bidrog til at forøge det naive Indtryk, han gjorde.

Ham holdt Engelke af at underholde sig med. Han var hende ikke overlegen i Forstand og behandlede hende med genert Galanteri. Hun kunde forfalde til at sidde i sin Lænestol og høre ham synge fødelandske Sange, som han accompanerede med tre Toner. Han foredrog altid alle Versene, hvor mange der saa ogsaa var. Og hun bad ham gjerne begynde forfra.

Ole havde ikke noget imod, at de to morede sig sammen. Tværtimod. Han syntes, at den patriotiske Madsen havde en gavnlig Indflydelse paa hans Kone.

Alt gik saaledes saa godt, som han kunde ønske sig det. Men en skønne Dag blev han

nødt til at foretage en Forretningsrejse i Provinserne, en Runde, han regelmæssig gjorde hvert femte Aar, og under denne hans Fraværelse indtraf en Begivenhed, som rev alt ned, hvad der var blevet bygget op siden den store Razzia.

Engelke blev frugtsommelig for anden Gang. Hun gik i flere Dage i Angst og Uvished; men tilsidst kunde hun ikke tvivle længer. Saa skrev hun øjeblikkelig et langt, rørende Brev til Fru Thortsen, hvori hun paa sin Mands Vegne bad hende om Forladelse. Hun maatte tale med hende endnu samme Dag. Hun var hendes tro Veninde til Døden.

Fru Thortsen havde længe ventet en saadan Skrivelse og efterkom Opfordringen ufortøvet. Først var hun noget stikken paa det, men da Engelke fortalte, hvad der var paa Færde, smeltede — som hun sagde — hver Braad i hendes Hjerte. Hun sank i Engelkes Favn og begyndte paa en længere Nidvise over de afskyelige Mandfolk.

«Han vil sagtens blive rasende, naar han kommer hjem og træffer Dem her,» sagde Engelke, «men det skal De ikke bryde Dem om. Jeg maa da ved Gud have et Menneske at tale med, naar jeg gaaer og er saa besværet. Min Moder vil han jo ikke se for sine Øjne.»

Det var dog ikke Fru Thortsens Selskab, Engelke havde mest Fornøjelse af under dette sit andet Svangerskab. Sin bedste Trøst fandt hun hos den patriotiske Madsen. Han kom hver eneste Aften og musicerede for hende. Saa lod hun tidt

hente sød Vin fra Kjælderen, købte to-Skillings Konditorkager — to Ting, hun altid havde holdt meget af, og som hun under de forhaandenværende Omstændigheder ligefrem fik Passion for — og saa kunde de to sidde Time efter Time og smaasnakke og smaagnaske. Unge Madsen fortrød gjerne det sidste Dagen efter, for hans Tænder kunde ikke taale det.

En Aften, da hun saae paafaldende bleg ud, spurgte han hende, hvad hun fejlede. Hun fortalte ham det, rødmende, resigneret, i halve Udtryk. Han fik en saa overvældende Medlidenhed med hende, at han maatte trykke hendes Haand, og samtidig sendte han hende et langt, vaadt Blik, som hun besvarede med flere Nik, der skulde udtrykke, at hun nærede den dybeste Taknemmelighed overfor ham og den dybeste Medfølelse med sig selv.

Disse Nik, Haandtryk og Blikke bleve nu gentagne Aften efter Aften. Og da hun mærkede, at han optog hendes Fortrolighed saa gentilt og varomt, aabnede hun omsider hele sit Hjerte for ham og fortalte ham, at hun var slet ikke lykkelig i sit Ægteskab. Men forelsket i ham blev hun ikke; hun nød kun det Syn, at han sad og slugte hende med sine store deltagende Øjne. Unge Madsen derimod blev snart Bytte for en saa stærk Faible, at han fik urolige Nætter og kom til at se daarlig ud.

Fru Thortsen, som strax vejrede ethvert Forhold af den Art, fandt dette vel intimt. Hun sagde det ogsaa til Engelke, men i en Tone, som

rummede baade stærk Interesse og overbærende Tilgivelse for alt. Hun lod endog en skjæmtende Hentydning falde om, at Engelke gjorde da vel ikke sin Mand Uret. Men saa tog Engelke paa Vej: hun var et Offer, hun var ulykkelig og plaget, men hæderlig, det var hun ved Gud.

Da Ole omsider kom hjem, anede han ikke, hvad der forestod. Engelke havde intet skrevet derom. Men paa Brevene havde han nok kunnet skjønne, at hun ikke længer var den samme, som da han rejste. Nu fik han kort og godt alt at vide. Og at hun paany søgte Fru Thortsens Selskab, sagde hun ogsaa med rene Ord.

Det nyttede ikke, alt hvad Ole protesterede. Ogsaa hans kjærlige Forestillinger virkede som Regn i Sand. Hun havde føjet ham; nu skulde han føje hende, sagde hun.

Der var ikke andet for: Ole maatte give Ryg til sin Kones Tøffel. Og han foretrak hendes Tyranni for at leve i Ufred. Blot hun var venlig imod ham, forlangte han ikke mere. Men han maatte tidt trygle længe om et Kys.

Kun i eet Punkt fik han sat sin Villie igjennem. Unge Madsen kom ikke længer saa tidt om Aftenen paa Besøg. Ole tvivlede vel ikke paa sin Hustrus Dyd, men han havde ondt af den forelskede Yngling og gav ham i den Anledning saa meget, at bestille, at han for Fremtiden kun yderst

sjelden fik Stunder til at give musikalsk Aftenunderholdning.

Saa blev Hr. Madsen fornærmet og sagde Ole op.

*

Den nye Arving saae Ole i Møde med Glæde og Stolthed, om han end af og til sagde til sig selv, at det dog maaske havde været bedre, hvis han havde ladet sig nøje med Per.

Den 20de April nedkom saa Engelke for anden Gang. Barnet overraskede hende en Formiddag, hun sad i sin Dagligstue. Det var en lille Pige.

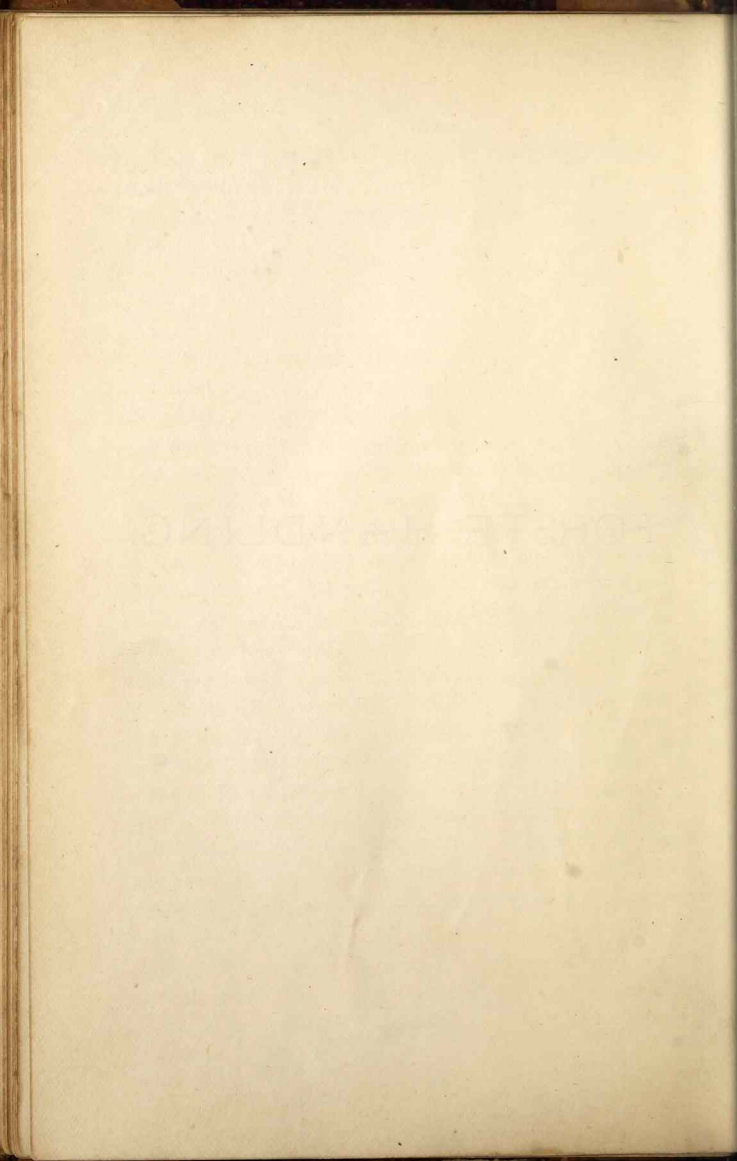
Hun blev født i en for Danmark ulykkelig Tid. Men Ole hørte ikke til den Slags Folk, der toge Varsler.

«Hun staaer det nok igjennem,» sagde han, da han tog hende paa sine Arme, «selv om Tyskerne bliver nok saa slemme ved os. Der er Krummer i Tøsen.» —

I Daaben blev hun kaldt Jakobe — efter Oles Fader. Men saasnart hun begyndte at faa en Mening om sin egen lille Existens, kaldte hun sig selv Joppe, og det blev siden hendes almindelige Navn.

FØRSTE HANDLING.

Familiens Forøgelse gjorde en større Lejlighed ønskelig. Engelke ligefrem fordrede, at de skulde flytte. Saalænge de kun havde havt Per, havde de til Nød kunnet komme ud af det med eet Sovekammer; men nu maatte de have en Barne-stue. Ole stred længe imod, ikke fordi han ikke havde Raad til at give hundrede eller tohundrede Rigsdaler mere i Leje, men fordi han ømmede sig ved at krybe ud af sit gamle Hi, der ligesom bar et Aftryk af hans hele Person, og hvor han kunde finde alt i Mørke. Desuden vilde han nødig, at Kontoret skulde skifte Adresse. Men han blev tvunget til at føje sig. Han fik det da arrangeret saaledes, at han beholdt Kontoret paa det gamle Sted og lejede en Beboelseslejlighed paa fem Værelser ikke langt derfra i Vimmelskafte. Den laa paa første Sal og havde megen Sol. Sol maatte Ole have, om han skulde trives.

Ved Flytningen, hvor Ole utrættelig var paa Færde fra den lyse Morgen, mistede Familien gamle Ellen. Hun sagde til Ole, at hun var for gammel til «at begynde paa et nyt Komfyr.» Det hjalp ikke alt, hvad Ole bad hende. Selv Engelke forsøgte Overtalelser, ikke fordi hun holdt af hende,

men fordi Ellen sparede hende adskilligt Besvær. Den gamle Pige vidste Besked om alt; Husvæsenet gik som paa en Snor under hendes Ledelse. Og var hun blot hjemme, kunde man være tryg for, at der intet hændte med Børnene. Men Ellen var fast. Tanken om de nye Værelser var hende en Skræk. Hun havde fyldt sine tredsindstyve Aar og havde Udsigt til en Plads i en Stiftelse.

Saa rejste hun. Ole gav hende trehundrede Rigsdaler til Tak for gammelt Venskab. Hun lovede at komme tidt og se til Børnene.

Joppe mistede mest ved hendes Bortgang. Ellen vilde altid have taget sig af den lille, strengt retfærdig, som hun var. Nu blev Joppe sat stærkt til Side for Pers Skyld. Saalænge Engelke gav hende Die, var hun nødt til at være meget om hende. Men da Barnet var uroligt og voldte hende pinefulde Smerter i Brystet, vænte hun det fra, saasnart hun blot kunde, og lod siden i alt væsentligt Barnepigen sørge for det.

Ole gav sig vel til Tider af med «Nummer to»; men Joppe fik kun Smuler af de Kjærlighedsbrød, som han krummede ud til Per. Hun græd ogsaa let, saasnart man rørte hende en Smule haardt. Det gjorde Ole ængstelig.

Per interesserede sig levende for hende, men just ikke paa den delikateste Maade. Han sværmede for at trække hende i Benene og kilde hende under Fødderne; og kunde han faa Lov til at vælte Vuggen, saa at hun laa paa Gulvet med den lille, bare Gump i Vejret, var han ude af sig

selv af Henrykkelse. Saa vrælede Joppe, og Per gav hende Klask. Det fandt Ole vittigt af Drengen. —

Det blev Barnepigerne, som opdroge hende.

Disse skiftede tidt. De havde ingen Respekt for Engelke, og toge sig derfor allehaande Friheder, navnlig i Retning af at rapse og forlade Huset i Utide. Naar de saa gik for vidt, blev Engelke nødt til at sende dem bort. Da Joppe var otte Aar, havde hun havt ti à tolv forskellige Personer til at passe paa sig.

Hun holdt mest af de pur-unge. Disse jankede, sexten-syatten-Aars Piger tænkte og talte endnu selv som Børn og forstode at more hende, fordi de morede sig selv paa samme Tid. Og de foretrak altid Joppe for Per, med hvem de gjerne havde store Batailler at udstaa. Han kylede dem sit Tøj i Hovedet, naar han skulde klædes paa, og drillede dem ved at sige uartige Ord.

De ældre, der holdt Kjærester, toge sig mindre af Børnene. De forsømte dem baade med Pasning og Renlighed, og den eneste Maade, hvorpaa de søgte at adsprede dem, var ved at synge Kjærlighedsviser for dem. Per huskede een af disse Piger, saalænge han levede. Hun hed Rosa. Hver Dag, naar de spaserede ud — Joppe blev kjørt i Barnevogn — mødte Rosa en ung Herre med et stort, rødt Slips, der var bundet i en flot Knude. De kørte saa altid rundt af de mørkeste Stræder, og ved en bestemt Port i Adelgade lod Pigen Vognen staa ude paa Fortovet, mens hun og

Herren forsvandt paa Trappegangen. Per kunde høre, de kyssedes; men havde streng Befaling til at tie. Ellers kneb hun ham.

Ogsaa Joppe fik som lille Pige en Del Kjæsterier at se. Den blonde Albine, som passede hende, da hun var fem Aar, havde tidt sin gode Ven hos sig paa Barnekammeret, sad paa hans Skjød og kjælede for ham. Barnet gjorde store Øjne uden at forstaa. Men Billedet af Situationen glemte hun ikke, og det beskæftigede hende. Da hun blev halvvoxen, gik det op for hende, hvad det var, hun havde været Vidne til, og hun kunde da tænke det om og om igjen.

Den Pige, hun mindedes længst, var gamle Sara, et lille, mørkt Fruentimmer med uredt Haar og store Ørenringe. Hun havde et Par Øjne, som, naar de vendte det hvide ud, kunde gjøre et voxent Menneske forskrækket. Intet Under, at hun da «kyste» lille Joppe, saa denne rystede en hel Time derefter. Og dog holdt Joppe af hende. For Sara kunde saa mange Historier, Historier, som hun selv digtede — om Trolde, der spiste sig selv og dog vedbleve at være lige tykke, om Prinsesser, som laa indespærrede i Ligkister, og om smaa uartige Piger, som altid saae et blegt Ansigt udenfor Ruden. Joppe hørte paa hende med Munden paa vidt Gab og med de smaa Arme ængsteligt slyngede om hendes ene, følgende hendes skiftende Udtryk med stive Øjne. Hun turde knap høre Historierne, men bad dog altid om en ny.

Sine lykkeligste Barndomstimer tilbragte hun,

naar Ellen kom paa Besøg. Hun elskede at sidde paa den gamle Piges Knæ med Hovedet lænet mod hendes Skulder og sutte paa eet af de store Drops, som Ellen bragte hende i Karduspapir. Hele hendes Liv igjennem var der intet, der smagte hende saa godt som Ellens Bolcher, og de vare dog af den Slags, som Urtekræmmeren gav i Tilgift, naar man daglig købte hos ham. Ellen kunde ogsaa Historier, Andersens Eventyr, som hun fortalte paa sin egen Maade. «Den lille Havfrue» holdt Joppe mest af. Den græd hun over, skjøndt Ellen altid lod den ende godt. Allergladest var hun dog, naar Ellen fortalte om Stiftelsen, hun boede i. Der var sammesteds en Madam Sundbye, som Ellen ikke kunde fordrage, fordi hun kaldte Ellen «stolt». «Gud skal vide, hvad jeg har at være stolt af,» sagde hun. «Ja, jeg har tjent i et godt Hus. Det er da ikke mer end rimeligt, at jeg takker Vorherre for den Lykke.» — Om hin Madamme vilde Joppe altid høre; og var der nogen, som hendes lille Hjerte ikke undte det godt i Verden, saa var det Madam Sundbye.

*

Familieliv blev der ikke levet i hendes Hjem. Forholdet mellem hendes Forældre blev, alt som hun voxede til, køligere og køligere. Ole opgav

tilsidst Evret overfor Engelke. Han kjedede hende; hun maatte have andet Selskab. Hendes Veninder kjørte ud og ind i Huset. Der blev drukket Formiddags-Chokolade et Par Gange om Ugen. Ja, hun fik endog Besøg af to Studenter, der skiftedes paa den bageste Plads i Mandagslogen. Ole tænkte saa smaat paa at svinge Svøben, som han havde gjort det en Gang før, men lod det fare. Der kom dog ikke noget ud deraf. Han holdt da Freden gaaende, tog mod hendes Puf og hendes Smil med det samme bedrøvede Ansigt og undskyldte hende i sit Hjerte saa godt han formaaede.

Han søgte nu næsten hver Aften sin Café, men hans Humør var ikke længer det samme. De ulykkelige Forhold under og efter Krigen bidroge ogsaa deres til at knække det. Hvad skulde det dog blive til med hans stakkels lille Fædreland? Hans national-liberale Sympathier svandt mer og mer. Den Politik havde ikke høstet Lavrbær. Nej, vi trængte til noget mere jævnt. Bønderne, Bønderne sgu! Hvor han skjændtes med Blum! Men det oppede ham.

Han længtes efter at se Per voxte op. Naar den Tid kom, at Per blev ungt Menneske, maatte der ske store, nye Forandringer paa mange Omraader. Han var spændt paa at vide, hvad Skikkelse disse vilde faa, og gad gjerne selv være med om Arbejdet. Og tænk, om Per kunde komme til at spille en Rolle der.

Ja, Per og Per! og atter Per. Hvor han vogtede paa hvert Ord, Per sagde, og var optaget

af alle de Spørgsmaal, Per gjorde ham, skjøndt de tidt satte ham i den største Forlegenhed. De to spaserede sammen hver Søndag Formiddag; enten ud i Kastellet for at se paa Soldaterne — det var Pers Yndlingstur — eller ud ad Nørreport for at undersøge, hvor vidt man der var kommen med at rive den gamle Vold ned — det var Oles Yndlingstur.

Joppe vilde Faderen ogsaa gjerne have med. Men Per fandt, at Joppe gik for langsomt, og saa maatte hun blive hjemme.

Vennerne kom ikke tidt hjem til Ole nu. Kun Gilderne første Maj bleve ved. Ved den Lejlighed fik Per Lov til at være til Stede og give sit Besyv med om Varerne. «Det udvikler hans Smag», sagde Ole. Joppe kom ind til Desertten. Blum var den, som gav sig mest af med hende. Hun red Ranke paa hans Knæ, og han forærede hende en Dukke. Kysse ham vilde hun nødig, for hans Næse var saa slemt i Vejen; men hun gjorde det alligevel, fordi hun følte, at han holdt af hende. —

En eneste Aften om Aaret — foruden Juleaften — tilbragte alle Familiens Medlemmer sammen. Det var den femte Juni, Grundlovsdagen. Den Fest ønskede Ole, at de skulde fejre i Frederiksberg Have, og her satte han sin Villie igjennem. Det var ham en sand Fornøjelse at

færdes derude mellem Borgerfolket. Han snakkede med Kreti og Pleti, gjorde saa smaat Kis med de unge Damer og holdt Taler for Haandværkssvendene, at de ikke maatte drikke sig fulde. Familien havde Aftensmad med i Papir, hvilket Engelke ikke fandt fint — og Fru Thorsen, som af og til hængte sig paa, endnu mindre — men Ole sagde, at paa Grundlovsdagen skulde man ikke have fornemme Nykker. Han ansaae sig sgu ikke for bedre end sin Skomager og drak gjerne et Glas Puns med sin Skorstensfejer, hvis han skulde støde paa ham.

Med Engelke under Armen og Per i Haanden travede han hele Haven igjennem, op over Bakken — hvor han hjalp Drengen med at tælle alle Kirke-taarnene og hver Gang undrede sig over, saa stor Kjøbenhavn blev — og ud i Søndermarken. Her var der i Udkanten en lille Høj nærvæd en stor Rødbøg. Der skulde Smørrebrødet sættes til Livs. Rundtom Højen var der store Plæner, hvor Ungdommen, baade den grønne og den modnere, løb og legede «Enke» og «tre Mand høj». Ole var tidt lige saa meget med i Legen som Deltagerne. Og der var altid een af Pigerne, som han sagde, han havde Lyst til at fange. Den Aften talte han gjerne Svensk, noget, han ellers begyndte at lægge af.

Da Joppe var fire Aar, blev hun taget med paa Turen. Men hun faldt i Søvn, inden hun kom hjem. Engelke maatte bære hende og erklærede, at næste Gang skulde hun blive hjemme. Men

Ole sagde, at vilde ikke hun slæbe Barnet, skulde nok han; han skulde tage baade Per og Joppe paa sin Samvittighed. Saa kom hun med. Og Ole bar dem begge hele Frederiksberg Alle igjennem, til de traf en Sporvogn, der havde Plads til at huse dem.

Disse Grundlovsture vare de eneste Minder om Samliv mellem Forældrene, som Joppe bevarede fra sin Barndom. Hver i Huset gik sine Veje. Saa lærte ogsaa Joppe hurtigt at skjøtte sig selv. Der kom tidlig noget selvstændigt over hende, som især gjorde sig gjældende overfor fremmede. Da hun saae sød og frisk ud, indlod Folk sig ofte med hende paa Gaden, og hun svarede dem da paa en egen frejdig Maade, som gjerne fik dem til at le.

Og hjemme i Barnestuen smaasnakkede hun med sig selv, fortalte sig selv Historier, og sang Melodier, som hun selv lavede.

Per gjorde Nar ad hendes «Vrøvl» og drillede hende, hvor han kunde. Men Joppe vrøvlede ufortrødent videre. Saa opgav han tilsidst Fjendtlighederne, tog det modsatte Parti og blev hendes Ridder. Og siden den Tid kom de udmærket ud af det sammen.

Per nedlod sig endogsaa til at lege Søsterens Lege. Deres Moder havde en langagtig Trøster i sin Gyngestol. Den elskede Joppe. Hun svøbte den ind i et lille blaat Sjal og kaldte den sin «Putte». Per maatte forestille Doktor Zillen og give «Putte» amerikansk Olie.

Og Børnene kunde sidde Dage igjennem og

sysle med en Skammel, en Støvleknægt, en gammel Redekam og nogle Klodser. Støvleknægten var Prins af Støvleland og vilde gifte sig med Redekammen. Men Redekammen var fattig, og derfor maatte Prinsen ikke faa hende for sin Fader, den gamle Kong Skammel, der støvede af Vrede. Joppe gav Skammelen Prygl. Lige lidt hjalp det. Men saa sendte Støvleknægten et helt Regiment Klodser ud for at slaa Skammelen ihjel. Og det hjalp. Skammelen blev kastet hen i den anden Ende af Værelset. «Fy, hvor Du er sejt!» sagde Joppe.

Det sidste Udtryk havde hun lært af nogle Drengene nede i Gaarden, som hun af og til legede med, og med det forbandt hun Indbegrebet af alt, hvad hun ikke kunde lide, navnlig af alt hovent, skabagtigt og unaturligt. Hun beholdt Ordet, til hun blev en stor Pige.

Hendes Legekammerater vare nogle ganske, tarvelige Smaafyre, Portnerens Børn. Per foragtede dem. Saa benyttede hun Tiden, mens Per var i Skole, til at være sammen med dem. Hun var dengang syv Aar og gik ogsaa selv tre à fire Timer om Dagen og læste med nogle andre Smaapiger hos en gammel Frøken, som Fru Thorsen sagde, man skulde være god imod: Frøkenen trængte saa haardt til Elever. Men Veninderne i Skolen kjedede Joppe. Derimod var hun liden-skabelig optaget af sin Leg med Drengene. Hun blev ellevild i deres Selskab. Børnene styrtede op og ned ad Trappegangene, gik paa Opdagelsesrejser baade i Kjælder og paa Loft og byggede

store Skjoldborge ovre i Brændeskuret — alt under Skraal og Hujen, som om de vare paa Vikingetog. Men det var netop det, de vare. Joppe var fanget af den ene og skulde befries af den anden, og saa endte hun med at holde Bryllup. Og dette maatte gjerne holdes et Par Gange, for de vilde alle giftes med hende.

Derpaa legede de «Fader og Moder og Børn». Portnerdrengene havde en lille Søster, som blev brugt til det sidste. Den Leg holdt Børnene ikke af at overraskes i. De straffede hinanden uophørlig og bade uophørlig hinanden om Forladelse. Kys og Kjærtegn vexlede med Slag og foregivet Graad. Da Doktor Zillen en Dag traf dem paa den mørke Trappegang, just som de, ildrøde i Hovederne, gave en huslig Scene til Bedste, sagde han til Engelke, at hun skulde dog passe lidt paa Joppe. Men Engelke var glad, naar hun blot saae Joppe beskæftiget.

Tilslidst maatte hun dog forbyde Barnet at lege med Portnerdrengene. Jørgen, den ældste, havde nemlig en Dag, de legede «Daab», holdt Joppes Hoved hele fem Minuter under Vandposten. Hun kom op til sin Moder, saa gjennemblødt, som havde hun været i Havsnød, og med en stærk Forkølelse i Kroppen. Engelke gav hende Prygl og lukkede hende inde. — Men det givne Forbud blev ikke strengt overholdt.

Af og til, naar Pigen gik ud, tog Engelke hende ind til sig i Dagligstuen, og det kunde Joppe lide. Hun elskede at lytte til voxnes Sam-

tale, og Fru Thortsen sad tidt hos Moderen og snakkede op. Emner for Børn var det just ikke, hun behandlede. En Formiddag fortalte hun saaledes en lang og indviklet Historie om to, der skulde skilles. Sagen gjorde dengang megen Opsigt i Kjøbenhavn. Fru Thortsen kjendte ingen af Parterne, havde end ikke seet dem, men vidste dog alt paa det nøjeste. Det allerintimeste talte hun om, og lidt lagde hun til. Engelke hørte spændt efter og glemte aldeles, at Barnet var i Stuen. Da saa Fru Thortsen var gaaet, gjorde Joppe hende det ene mærkelige Spørgsmaal efter det andet, saa at Engelke blev helt forvirret og endte med at skjænde paa hende, fordi hun havde «luret».

Fru Thortsen var ellers Børnenes gode Ven. Hun syntes, hun maatte vise sig lidt erkjendtlig overfor en Familie, i hvis Hus hun kom saa tidt, og tog derfor engang imellem baade Per og Joppe med i Theatret. Det var gjerne en Ballet, Børnene fik at se. De stode foran Fru Thortsen i Logen og vare stive som Dukkerne i Noæ Ark af Henrykkelse.

Første Gang, Joppe kom med, var hun kun otte Aar. Det var «Valdemar» hun saae. Fru Thortsen havde fortalt hende Indholdet i Forvejen. Hun fulgte Handlingen spændt, som om hun selv agerede med. Da Lysekronen i anden Akt blev skaaren ned, krøb hun sammen bag ved Logeranden af Angst, og ham, der spillede Svend Grathe, turde hun næsten ikke se paa. Men

Valdemar vilde hun gjerne kysse, sagde hun. Og hun var lige ved at raabe «Hurra», da han blev baaret paa Skjolde.

I den paafølgende Uge laa hun Aften efter Aften længe vaagen og tænkte paa de mange Lys og de mange Mennesker. —

— I Skolen lærte Joppe ikke meget. Frøkenen var baade fattig og udslidt. Hun ejede kun eet eneste Landkort, Evropa, paa hvilket Danmark var saa lille, at Børnene maatte tro, Kjøbenhavn strakte sig fra Fredericia til Amager. Byens Navn optog nemlig hele denne Strækning. Og naar hun læste Naturhistorie med dem, var det ikke fordi hun havde Kundksaber i dette Fag, men fordi hun havde en Æggesamling og en udstoppet Stær. Denne sidste — hvis Hale var sat fast med en Knappenaal — maatte illustrere alle Slægter og Arter. Regneundervisningen blev dreven med mest Omhu; men Frøkenen selv lagde ligesaa forkert sammen som Børnene. Det eneste, Joppe lærte, var at læse indenad; og det lærte hun endda kun, fordi det interesserede hende.

Allerede i syv-Aars Alderen slugte hun den ene Eventyrbog efter den anden. Og da hun blev ti Aar, begyndte hun paa Ingemanns Romaner. Hun glødede af Begejstring for de gjæve Riddere og sagde: «Guds Dross», naar hun vilde imponere Per. Var der noget i Bøgerne, hun ikke forstod,

spurgte hun ud: Barnepigen, Fru Thortsen eller navnlig Broderen.

De to Børn disputerede tidt om Kjærlighed.

«Der er sgu ikke noget rart ved Kjærlighed,» sagde Per. Han var nu tretten Aar og fandt, man var ingen rigtig Dreng, naar man ikke bandede. «Det er bare noget Slikkeri.»

«Jamen hvorfor staar der da altid saameget om den i Bøgerne?» spurgte Joppe.

En anden Gang sagde hun: «Hør, Per! der er noget, Du maa forklare mig.»

«Hvad er det?» sagde Per.

«Det er det om Storken.» Per lo forskrækkeligt. «Jørgen nede i Gaarden siger, at det er noget Vrøvl.»

«Det er det sgu ogsaa,» sagde Per.

«Jamen hvor kommer da Børnene fra?»

«Det skal jeg forklare Dig engang,» sagde Per, «naar jeg selv har faaet rigtig Rede paa det.»

*

Da Joppe blev elleve Aar, kom hun i en anden Skole. Hun var dengang allerede en stor Pige og bar sig kjønt ligesom Moderen. Skulder- og Brystpartiet var endnu spinkelt og ubehersket, men hun tegnede til at faa en stolt Figur. Og under den

korte Kjole saae man et Par faste, runde Ben, der traadte paa een Gang let og bestemt. Folk vendte sig gjerne efter hende paa Gaden, og Engelke, som følte sig smigret over, at man lagde Mærke til hendes Barn, klædte hende derfor godt og en Smule paafaldende.

Den Dame, der stod i Spidsen for den nye Skole, Joppe blev sat i — Frøken Strand — var et lille, haandfast, kuglerundt Fruentimmer med et iltert, dygtigt og hensynsløst Temperament. Hun overkom det utrolige. At rette Stile, diktere og strikke Strømper paa samme Tid, var hende den letteste Sag af Verden. Børnene tog hun paa en egen bus Maade, som imponerede dem. Dog holdt de af hende, fordi hun morede dem. Hun slog tidt en noget drøj Tone an, som fik dem til at skoggerle. Og vare de lærvillige og imødekommende, men fremfor alt sanddru, saae hun igjennem Fingre med deres Spilopper.

Men hun var ikke lige overbærende overfor alle. Hun havde sine Yndlinge, og blandt dem kom Joppe snart til at indtage en høj Plads. Der var hos Barnet noget af den samme Lyst til at give enhver Ting dens rette Navn, som hun kjendte saa godt fra sig selv. Ogsaa Joppe holdt af Frk. Strand. «Hun er Gud ske Lov ikke seig,» sagde hun til Per strax den første Dag, da hun kom hjem fra den nye Skole. —

Blandt Kammeraterne blev hun snart et Faktotum. Hun stiftede Bekjendtskaber saa let, som hun spiste et Stykke Smørrebrød, bar aldrig Nag,

svarede altid venligt, naar een bad hende om Hjælp, og gav bort af alt, hvad hun ejede. Desuden var hun saa morsom. Hun kunde med en lille Bevægelse faa hele Klassen til at sprutte af Latter.

Heller ikke Lærerne modstode hende. De lo tidt med hende, skjøndt de godt saae, hun spillede dem paa Næsen. Som hun mønstrede hver ny, der kom! Hun opdagede øjeblikkelig alle hans Svagheder. Navnlig de unge Lærere skød hun til Skive efter. Rene Barnagtigheder vexlede med smaa, drøje Koketterier.

Naturhistorielæreren, et ungt, blufærdigt Menneske paa nogle og tyve, var tidt fortvivlet over hende. «De maa virkelig sætte Dem ned imellem os, Hr. Gjørup,» sagde Joppe. «Det er saa hyggeligt, og saa kan vi ogsaa bedre se, hvad De viser os.» Saa satte Hr. Gjørup sig ned imellem dem. Han var saa forlegen, at han knap vidste, hvad han gjorde.

Og de Spørgsmaal, hun kom med! «Hr. Gjørup, hvor kan det være, at vores Kanariefugl hjemme aldrig lægger Æg? Det gjør jo ellers alle Fugle.»

Han rødmede som en ung Pige, der bliver overrasket i Negligé.

«Det er vel, fordi det er en Han,» sagde et andet vittigt Hovede.

«Jamen, Hr. Gjørup, er der da Forskjel paa Hanner og Hunner?»

Han bed sig i Læben og stivede sit Ansigt

af: «Hannerne ere gjerne prægtigere end Hunnerne», sagde han saa. «Men nu maa I virkelig være opmærksomme. Den Slags Spørgsmaal hører ikke til Lektien.»

— Religionslæreren sloges hun med. Han sad gjerne og legede med en Lineal. Naar hun saa sit Snit, tog hun saa fat i dens ene Ende og rev den fra ham. Han var saa smaat indtaget i hende og fandt det derfor morsomt at baxes med hende for at faa den tilbage.

I Foraarstiden forærede hun ham Violer. «Det er til Deres Kjæreste,» sagde hun, skjøndt hun godt vidste, han ingen havde.

Videst drev hun det en Gang, hun fik ham til at danse Mazurka med sig i Frikvarteret. Men den næste Dag gav Frk. Strand ham sin Afsked.

Senere fik Joppe at vide, at han var meget fattig, og at det havde gjort et slemt Skaar i hans Indtægter, at han havde mistet de gode Timer i Frk. Strands Skole. Det gjorde hende oprigtig ondt. For saa at gjøre sin Uret god igjen var hun nær ved at nikke Hovedet af sig, naar hun mødte ham paa Gaden.

Trods alle sine Galskaber, lærte hun dog en Del og fik Forstand paa meget. Men Kundskaberne laa hulter til bulter i Hovedet paa hende. Orden og Grundighed var ikke hendes Sag.

*

*

*

Hendes Legeme voxede efterhaanden ud, og hun blev en kjøn Pige.

Det hvide i Øjnene havde faaet en let, blaa Tone, som forøgede deres Glans, og Haaret var pragtfuldt. Gadedrengene gjorde sig tidt en Fornøjelse af at trække i den lange, tovtukke Flætning. Forhaaret bar hun afklippet i Panden og svagt kruset. Hun vidste selv, hun saae godt ud, men gjorde sig aldrig til af det.

Mest optaget var hun af sin Figur, alt som denne i fjortenaars-Alderen begyndte at udvikle sig. Hun kunde staa timevis og beundre den i Spejlet, stillende sig i Attituder, næsten vridende Halsen af Led for at se sig ned ad Ryggen. Og hun følte et eget Velbehag, naar hun satte begge Hænderne i Siden og fulgte Legemets Bevægelser, alt som hun strakte og svajede sig.

Hun syntes, hun var i Færd med at blive en anden, men begreb ikke, hvori Forvandlingen bestod.

Og det, skjøndt hun tidt grundede derover; grundede, ikke med Tanker, men med Stemninger, uklare, vidtfavnende Stemninger, der umærkeligt listede sig paa hende, smuttede ind i en rent dagligdags Betragtning, og ud herfra bredte og bredte sig, til omsider hele hendes Person var bragt over i en tung og lun Sfære, hvor alting lyste, dirrede og ligesom sugede til sig. Hun vidste ikke selv, hvad der gik af hende, men hun fandt, det var dejligt saaledes at give sig det ubegribelige i Vold. Tilsidst blev det hende en

daglig Vane, efter Middagsbordet at sætte sig hen i en blød Lænestol og «drømme».

«Du er bleven svært fjollet paa den sidste Tid,» sagde Per til hende en Dag.

«Man kan da heller ikke evig og altid blive ved med at være Barn.»

«Naa saaledes! Du vil være Dame. Du er sgu en fed Dame,» og saa trak han hende i Benene.

Joppe følte sig fornærmet og blev siden den Tid mindre meddelsom overfor Broderen. Hun spurgte ham ikke saa meget ud mere. Det var vist ikke passende. —

Hun fik ogsaa snart en kvindelig Fortrolig, som bedre end Per kunde besvare de mange Spørgsmaal, der myldrede i hendes Hjerne.

Det var Olavia Svendsen, Joppes første intime Veninde, en mørk ung Pige med et pikant, lidt sygeligt Ansigt, lyse, talende Øjne og en Mund, der var noget for svær til at være kjøn, men som Herrerne ikke desmindre altid talte om. Hun var fuldvoxen Kvinde, inden hun gik ud af Skolen.

Et Kjævleri havde ført de to Børn sammen. Stridens Gjenstand var Olavias Skoletaske, som Joppe havde kaldt «en Jordemoderpose». Hun anede ikke selv, hvad hun mente dermed — det var et Ord, hun havde hørt Per bruge — og Kammeraterne, som lo ad Udtrykket, forstode det lige saa lidt. De formodede kun, at det var noget «sjofelt». Men Olavia, som var klogere end de fleste, blev opbragt og sladrede til Frk. Strand.

Saa tvang Frøkenen Joppe til at bede Olavia om Forladelse, hvad hun ogsaa strax gjorde.

«Du maa ikke være vred paa mig,» sagde hun til Olavia. «Jeg vidste ikke, at jeg havde sagt noget stygt.» Olavia blev rørt over Joppes Naivitet og kyssede hende.

Da de gik hjem fra Skole, gik hun endogsaa hen og tog hende under Armen. «Sig mig,» sagde hun til hende, «veed Du virkelig ikke, hvad det vil sige at være Jordemoder?»

«Nej, ikke rigtig,» sagde Joppe.

«Saa skal jeg saamænd fortælle Dig det,» sagde Olavia.

Og i den følgende Tid var det forskrækkeligt, saa meget de to havde at tiske med hinanden om. Kammeraterne kaldte dem Kjærestefolkene. Og de saaes ikke blot i Skolen, men de spaserede sammen, og Olavia kom hjem til Joppe og læste Lektier med hende. Her lukkede de sig inde paa Barneværelset og gave som Paaskud, at Opgaverne til næste Dag vare saa svære; de vilde ikke forstyrres. Og saa sade de timevis sammen paa en lille, lav Puf og smaahviskede, hede i Hovederne med hinanden om Livet. I sit Hjerte følte Joppe slet ikke synderlig stærkt for Olavia, men Venindens Kys og Kjært tegn havde en Magt over hende, som hun ikke kunde rive sig løs fra.

Nej, alt det, Olavia vidste og kunde fortælle! Hele Joppes Legeme var villieløst betaget, naar hun sad hos hende og hørte paa hendes Beretninger. Langsomt og i Halvlys gik meget af det,

hun havde «drømt» op for hende. Hun kunde ryste som i Kulde, naar hun om Aftenen laa og tænkte derpaa, og det skjøndt hendes Hænder og hendes Hoved brændte. Hun vilde rigtignok aldrig gifte sig, efter alt det, hun nu havde faaet at vide!

Og dog styrede hendes Tanker bestandig mod det ene, samme Maal: Ægteskabet, hvad det i Grunden vilde sige, at være gift, at være Mand og at være Kvinde. Det bruste i hendes Blod; det drog og dirrede i hendes Nerver. Men hun kunde tænke saa meget, hun vilde, hun endte altid med at løbe Panden mod en Mur. Denne frugtesløse Grublen gjorde hende nervøs. Hendes Stemninger skiftede for det mindste Indtryk.

Ofte kunde hun fyldes af saa overstadig en Længsel efter alt det i Livet, som er lyst, stærkt og gribende, at hun foer afsted, naar hun gik, knejsende med Nakken og smilende over hele Ansigtet. Det var Forventningerne om hendes Fremtid som Kvinde, der betog hende.

Men ligesaa ofte blev hendes Længsel kun til Drømme, til lutter Følelse, til vag Nydelse. Hun kunde Dag efter Dag lede sine Tanker ind i den samme Rækkefølge, drive sin Fantasi gennem de samme Billeder:

Der var een, hun elskede. Han var smuk, høj, med lysende Øjne. Mer vidste hun ikke. Hans Træk saae hun kun dunkelt. Han og hun sade sammen i en Have, og han kyssede hende, kyssede hende utallige Gange. Tidt kom hun ikke længer end til dette Billede. Men det kunde ogsaa

hænde, at hun gik hurtigt hen over Idyllen som noget, hun var træt af, og kastede sig lidenskabeligt ind i en mere bevæget Situation. Han var vred paa hende — hvorfor, gjorde hun sig aldrig klart. Men hendes Brøde maatte være stor — hun havde vel været ham utro — for hun græd heftigt og laa foran ham, omklamrende hans Knæ. Og han vred hendes Hænder ud af sine og stødte hende fra sig, men var dog dejligere end nogen-sinde. Tilsidst slog han hende. Hun vaandede sig, men nød Slagene som en Lykke. Naar hun saa var halvdød af Smerte, forbarmede han sig endelig, løftede hende op — og nu sank hun hen i en Dvale, træt og glad. Det var Bryllupsaftenen, som begyndte. Hun var alene med ham i et Sovekammer, og hun syntes, han drog et Tæppe til Side for eet eller andet. Men hvad der var bag Tæppet, kunde hun ikke se. Her klikkede hendes Fantasi, og Virkeligheden tog hende fangen paany — tidt i Form af Lede og Træthed, men oftere i Form af Længsel efter et Menneske, hos hvem hun kunde faa Raad og Forklaring, og som kunde hjælpe hende til at blive de Drømme kvit. De gjorde hende mere ondt end godt, syntes hun.

Hvor ønskede hun ikke at kunne aabne sit Hjerte for sin Moder! hvor det vilde lette hende! Før havde hun ikke savnet Engelkes Fortrolighed. Nu kunde hun længes efter den med Graaden i Halsen. Olavias gjorde hende kun mere urolig. Men hun turde ikke tale rent ud til sin Moder. Denne vilde ikke forstaa hende. De to vare ikke

vante til at snakke sammen om andet end Klæder og Bynyt. Saa ene, som hun følte sig!

Hun kom til at se bleg ud og led stærkt af Mathed.

I den Anledning spurgte Ole hende en Dag ved Middagsbordet — den eneste Tid paa Døgnet, hvor han var sammen med hende — om hun var syg.

«Jeg har Hovedpine,» svarede hun.

«Ja, det er noget, som hører den Alder til,» sagde Engelke.

«Den Alder!» tænkte Joppe og dirrede. «Moder veed altsaa noget om den Alder, og dog siger hun ingenting.» Det tilgav hun hende ikke.

Skulde hun da henvende sig til sin Fader? Det var vist ikke let at betro sig til en Mand. Hun syntes ogsaa, hun kjendte ham for lidt. Han gjorde kun Løjer med hende, naar de vare sammen, og Moderen talte altid om ham med et Smil. Desuden følte hun, at han foretrak Per. Per hørte ham til, og hun — Joppe — hørte Moderen til. Selv om Ole ikke ligefrem sagde, at saaledes forholdt det sig, saa vidste Joppe, at det var hans Mening.

Jamen hvorfor kunde de ikke allesammen høre hverandre til? Ogsaa Forældrene gik udenom hinanden, som om den ene ikke havde noget med den anden at gjøre. Hvor kunde det være? Det forkerte i deres Forhold faldt hende først ind nu, da hun for sin egen Skyld ønskede, at det skulde være anderledes.

«Veed Du hvad?» sagde hun en Dag til Per, «jeg troer ikke, Fader og Moder er lykkelige.»

«Det er noget, jeg længe har vidst,» sagde Per.

Men hvorfor vare de ikke lykkelige? Atter her maatte hun nøjes med Formodninger, men følte det som noget uomtvistelig sikkert, at Uoverensstemmelsen mellem Forældrene hang sammen med det Punkt i Livet, som hun ikke kunde komme til Klarhed over.

Og den Uoverensstemmelse pinte hende mer og mer, alt som Tiden gik. Den bedrøvede hende og den harmede hende. Forældrene burde leve godt sammen for Børnenes Skyld — tænk, de Børn, som Moderen bærer under sit Hjerte! — —

Hvor skulde hun dog finde den Trøst, hun brændte efter?

Den virkelige Verden gav hende den ikke. Saa søgte hun den i den digtede. Og der, i de Stykker, hun saae, og i de Bøger, hun læste, fandt hun ogsaa noget af den Husværelse, hun trængte til.

I Theatret kom hun næsten hver Uge. Og hun saae alt, hvad der blev spillet. Operaen «Faust» gjorde stærkt Indtryk paa hende. Hun var bleg af Spænding, da hun kom hjem, og var Uger efter optaget af Stykkets Problem. Bestandig spurgte hun sig selv: er da Kjærlighed Djævelens Værk, siden det er Mefistofeles, der faaer Faust til at elske Margrethe? Kjærlighed kan da ikke være Djævelens Værk. Der er maaske flere Slags Kjærlighed? Hvormange? Jeg forstaaer ikke et Ord af det hele.

Og hun læste Rub og Stub, hvad hun fik fat i. Per skaffede hende Bøger. Hele Aftenen hang hun over dem. Sy gad hun ikke, og Moderen tvang hende ikke.

Romaner var hendes kjæreste Læsning. Den klassiske Literatur brød hun sig ikke om. Til Nød Fru Gyllembourg. Den eneste gamle Forfatter, hun ofrede sin Interesse, var Holberg. Ham havde hun tidt i Munden, helst de saftigste Udtryk. Nej, moderne Ting vilde hun have, ligegyldigt om det var godt eller daarligt, naar hun blot kunde finde sine egne Stemninger deri. Spielhagens Romaner i Oversættelse slugte hun, ligeledes franske Feuilletoner, som Per fik i et Lejebibliothek. «Det gjør ikke noget, at de er beskidte udvendig, naar de bare er spændende indvendig,» sagde Joppe. «Fra Piazza del Popolo» røvede hendes gode Nattesøvn, og hun skrev lange Stykker ud af Jacobsens «Marie Grubbe».

Medens hun læste sidstnævnte Bog, var hun stærkt optaget af, at Heltinden der køler sin Ryg med en Klinge, og vilde absolut prøve det samme. I Mangel af bedre maatte Skaftet af en Potageske erstatte det kolde Staal. Men uheldigvis overraskede Per hende midt under Experimentet. Saa lo de begge to, saa Gulvet rystede under dem.

Engang fik hun fat i en fransk Fortælling, som Olavia havde anbefalet hende, og hvori der stod omtalt en ung Pige, hvis Yndlingsbeskæftigelse var at læse i det gamle Testamente, men helst «les passages les moins innocents.» Det

maatte hun ogsaa prøve. Saa hentede hun en Aften den tykke Bibel fra sin Faders Hylde og bladede den igjennem. Moderen undrede sig over, saa from hendes Datter var bleven, og tænkte, at det vilde have glædet Bedstemoderen at se det. Hun anede ikke, at det femtenaars Pigebarn sad og fordybede sig i Skildringen af Kong Davids og Kong Salomons Elskovseventyr.

*

*

*

Blandt fremmede var Joppe en anden end hjemme.

Hun kom tidt paa Børnebal. Og her, hvor hun var fri for Hjemmets trykkende Luft, kom al den oprindelige Livsglæde, som laa i hendes Natur, til Udbrud. Alle hendes Kammerater omgikkes hende gjerne, og det skjøndt hun ikke gjorde Gjengjæld ved at bede dem. Hun vilde ikke have, de maatte se hendes Hjem.

Hun kom i rige Huse, hvor det gik til som paa voxne Baller; man fik et Par Retter varm Mad og Is mellem Dansene. Saa maatte man ogsaa føle sig som Dame.

Og det gjorde Joppe. Hun havde en Vifte, som hun haandterede med stor Elegance, og hendes Baldragter vare syede efter nyeste Mode. Baade Engelke og Syjomfruen beundrede hendes Figur. I sin Konversation holdt hun derimod ikke paa

Formen. Hun sagde det ligeud til de unge Herrer, naar hun ikke kunde lide dem og derfor ikke vilde danse med dem.

Alle vilde gjerne danse med hende. De sloges om hende til Borddans. Hende behøvede de ikke at «trække op». Hun snakkede fra Dansen begyndte, til den endte. Mange ældre undrede sig over hendes overgivne Væsen, men det brød hun sig ikke om. Hun overdrev snarere paa Trods, naar hun fik at vide, at man udsatte paa hende. «Jeg er nu engang ikke en Maabe, som sidder og er sejt hele Aftenen,» sagde hun, «og jeg veed ikke noget værre.»

Der blev gjort Kur til hende, saaledes som Dreng og halvvoxne unge Herrer gjøre Kur; snart ængsteligt-tilbedende, kejtet og faamælt, snart stormende-tankeløst, saa at det var til at tage og føle paa. Begge Dele morede hende. Hun førte sine Bøger med paa Bal: den Herre lignede den Romanhelt, og den hin. Der var i lang Tid et ungt, blond Menneske med kjønne Øjne, som hun kaldte «Stig Høg» efter Personen af samme Navn i «Marie Grubbe». Han gik i øverste Klasse i Metropolitanskolen og havde spirende Moustacher.

En Aften fortalte hun ham uden videre, hvad Navn hun havde til ham, og han følte sig uendelig smigret. Saa talte de om «Marie Grubbe».

Han syntes ikke om Bogen. Dens Indhold svarede ikke til hans ideelle Begreber om Damerne. «At en Kvinde kan synke saa dybt,» sagde han, «det kan jeg ikke forstaa.»

«Det kan jeg saamænd nok forstaa,» sagde Joppe. «Verden er ikke saa god, som man troer, mens man er Barn.»

«Har De allerede gjort saa sørgelige Erfaringer?» spurgte Stig Høg og saae paa een Gang beundrende og medlidende paa hende.

«Ja, veed De hvad? Engle er vist ingen af os.»

Han smilede. «Hvem skulde tro om Dem, at De var saa pessimistisk, De, som seer saa smilende ud?»

«Jeg er slet ikke pessimistisk. Jeg blæser det hele et Stykke, i hvert Fald, naar jeg er paa Bal.»

Denne lille Samtale gjorde hende uendelig interessant i hans Øjne. Han indledede siden den Tid altid den dybsindigste Konversation med hende og brændte af Nysgjerrighed efter at faa at vide, hvad det var, der havde røvet hende et lyst Blik paa Livet. Tilsidst spurgte han engang om det uden videre Indledning.

«Jeg kunde godt fortælle Dem det,» sagde hun; «men jeg vil ikke, for det kommer Dem ikke ved.»

Han blev ganske ulykkelig over hendes Svar og saae længe ned paa sine Handsker. Da hun mærkede, hun havde stødt ham, tilføjede hun:

«Ja, vi er jo lige gode Venner for det.»

Hvor han elskede hende fra det Øjeblik af! Hun var aabenbart en Karakter. Han skrev et langt Digt i Jamber om hende, da han om Natten

kom hjem og sendte hende det anonymt. Det endte saaledes:

«af dine Læber har jeg Sandhed øst;
Du har mig Livets store Gaade løst.»

Hun blev henrykt over Poemet — hvem der var Forfatteren, vidste hun strax — og saa noget stort i ham. Gud, hvor han var begavet! Ikke just smuk, men dog sjelden fængslende!

Hun havde nok før været indtaget i unge Mennesker, temmelig tidt endogsaa. Den første Inklinatión, hun mindedes, var en Dreng, der ikke havde været ældre end hun selv, og hun var dengang halvtrettende Aar. Han havde ligefrem spurgt hende, om hun vilde være hans Forlovede. De havde i Skolen en Forening, hvor kun den kunde blive Medlem, som havde en Kjæreste. Han vilde saa gjerne ind i den Forening, men havde ingen Kjæreste. Om hun ikke vilde være det? Han saa saa rørende paa hende, at hun ikke nænnede at sige nej — hun havde overhovedet altid svært ved at sige nej —; desuden var han bekjendt som Skjøtteløber. Saa bleve de Kjærester, og hun kyssede ham endogsaa engang ude i en Entré bag en stor Pelskaabe. — Og siden havde adskillige vundet hendes Hjerter: den lille Poul Strøm, der hilste hende som en Marquis, og Øberg, der var Kadet og sagde Brandere, og Svend Hansen, der var Fux i sin Klasse, skjøndt han havde en Figur som et voxent Menneske. Men alt dette var dog

kun Sukkervand mod de Følelser, hun nærede overfor Stig Høg. Ham kunde hun dø for!

Hun skrev Breve til ham, over hvilke hun selv faldt i Staver, men som hun aldrig sendte af. Naar hun mødte ham paa Gaden, spaserede hun med ham, og han underholdt hende altid saa nydeligt om Theatret og sine egne Digte. Af disse sidste forærede han hende mange. Nogle vare uudgrundelig dybe. Hun brød timevis sin Hjerne for at forstaa dem.

Engang, da hun gik ned ad Bredgade med ham, mødte hun sin Moder. Engelke blev forundret over at se hende i Selskab med en ung Herre og spurgte hende ud, da hun kom hjem.

«Det er en god Ven af mig,» svarede hun.

«Du maa ikke gaa og spaser alene paa Gaden med en ung Herre.»

«Hvorfor ikke?»

«Fordi det ikke er passende.»

«Alle maa gjerne høre, hvad vi taler om.»

«Ja ja; nu veed Du min Mening,» sagde Engelke og talte ikke mer om den Ting. Hun kunde dog ikke altid løbe i Hælene paa det lange Pigebarn! Joppe var stor nok til at passe paa sig selv.

Spasereturene vedbleve. Men en Dag mødte de hans Fader, som sendte dem et højst forbavset og alt andet end mildt Blik.

Og Dagen efter skrev Stig Høg til hende, at han turde ikke møde hende mere. Faderen havde forbudt det, og han udsatte sig for de skrækeligste Ubehageligheder, hvis han gjorde sin Fader

imod. «Lev vel! Deres tro, ulykkelige Stig Høg.»
Saaledes endte Brevet.

«Den fejge Usling!» sagde hun, da hun havde læst det. «Jeg tør, men han tør ikke. Uf! er det en Mand?»

Hun rev sin Kjærlighed ud af sit Hjerte, og denne Proces kostede hende ikke saa stor Anstrengelse, som hun havde tænkt. Fjorten Dage efter at hun havde seet ham for sidste Gang, sad hun og lo med Per over hans Digte.

Men et halvt Aarstid senere gav hun sig hen til en Forelskelse, som satte dybere Spor i hendes Liv.

Gjenstanden, een af Studenterne fra Mandagslogen, kom tidt i hendes Hjem. Det var et net Menneske med krøllet Haar, klare Øjne og kjønne Tænder, som han altid viste. En Tidlang havde han ofret Moderen sin Hyldest; men alt som Joppe udviklede sig, gik det op for ham, at hun var ogsaa nok værd at se paa.

Naar Engelke havde sine Bekjendte hos sig om Aftenen — en Lejlighed, ved hvilken Per gjerne var til Stede, men Ole yderst sjelden — sad Joppe i Spisestuen og læste. Kun ved Aftensbordet var hun sammen med Gjæsterne. Men her var hun lige saa tavs, som hun ude kunde være talende.

Studenten, Erik Berg, satte sig imidlertid for at drage hende ind i Kredsen. En Aften, da man

rejste sig fra Thebordet, gik han hen til hende og sagde:

«Hvorfor kommer De aldrig ind til os andre? Det er saa kjedeligt, at De altid sidder for Dem selv.»

«Jeg morer mig meget godt med mig selv.»

«Jamen vi andre vilde ogsaa gjerne mere os med Dem.»

«Jeg er slet ikke morsom. Jeg er et Barn.»

«Naar De er ude, kan De være munter nok, har jeg ladet mig sige.»

«Ja, ude!»

«Hvorfor kan De ikke ogsaa være munter hjemme?»

Hun syntes, han var paatrængende og svarede derfor ikke.

«Kom nu ind med,» sagde han bønligt.

Saa gik hun ind i Dagligstuen med de andre, men talte ikke mange Ord og gik snart i Seng.

Hun kunde dog ikke lade være med at tænke paa Studenten, der havde seet saa indtrængende paa hende. «Gud veed, hvad han bryder sig om ved mig?» —

Den næste Gang, han kom paa Besøg, underholdt han hende ved Bordet og bad hende atter komme ind til Selskabet.

«De maa finde, vi er skrækkelig kjedelige,» sagde han, «siden De formelig skyer os.»

«Ja, det finder jeg ogsaa,» svarede hun, men gik dog ind med.

Han tog et Dambrædt frem og spurgte, om

hun ikke vilde spille et Spil med ham. Det kunde hun gjerne, sagde hun. Saa spillede de. Deres Øjne mødtes tidt under Spillet, og han smilede uafladeligt. Det fandt hun nærgaaende, men smilede alligevel igjen. Mange Ord vexlede de ikke. Det pinte hende, at hun kunde se, de andre undrede sig over, at hun var derinde.

Ikke desto mindre spillede hun nu hver Gang Dam med ham efter Aftensbordet. Tilsidst blev det endog hende, der tog Brædtet frem, ikke fordi Spillet morede hende, men hun kunde godt lide at sidde og se paa ham. Han havde et Par kjønne Hænder, som hun tidt tænkte paa.

Det faldt hende slet ikke ind, at hun kunde blive forelsket i ham. Per, der drillede hende med, at «Berg tydelig nok gjorde knaldende Kur til hende», viste hun haanligt af. Men da Studenten en Aften uventet blev borte, var hun Taarerne nær. Hvorfor, begreb hun ikke selv. Hun kunde jo i Grunden ikke lide ham.

Næste Gang, han kom, faldt hun i Staver ved Dambrædtet, og mere end een Gang i Løbet af Spillet havde hun Lyst til at rive alle Brikkerne paa Gulvet og gaa sin Vej. Hun kunde ikke fordrage den Magt, han havde over hende, og var angst for, at han skulde mærke, hvor stor den var.

«Finder De egentlig dette Spil morsomt?» Hun vilde vise ham, at hun ikke brød sig det mindste om ham.

«Ja,» svarede han med et Smil.

«Det gjør jeg ikke,» sagde hun.

«Ja, saa er det vel bedst —» han rejste sig halvt; men i det samme blev hun bange for, at han virkelig skulde gaa, og lagde sin Haand over hans for at holde ham tilbage. Det foer igjennem hende, da hun rørte ved ham.

Hun kunde ingenting sige. Men han vidste, hvad hun mente og satte sig. Saa spillede de længe i Tavshed; to Spil. Tilsidst sagde han:

«Det var naturligvis morsommere, om man kunde tale sammen.» Hun smilede kun. «Ikke sandt?» føjede han til. Han vilde tvinge et Svar frem.

«Jo,» sagde hun saa ganske svagt uden at se op.

Den Nat væltede hun sig søvnløs i sin Seng. Lagnerne brændte feberhede. Naar skulde hun se ham igjen? naar? naar?

Den næste Dag passede han hende op, da hun gik fra Skole. Hun kunde se, det var hans Hensigt at standse hende, men hun turde ikke indlade sig med ham. Hun næsten løb hjem. Siden var hun fortvivlet over, at hun havde ladet ham staa.

Omtrent hver Dag mødte hun ham. Engang gik han længe ved Siden af hende, uden at de vexlede et Ord. Da hun gik ind ad sin Port, hilste han hende og sagde: «Tak.» Hun var ude af sig selv hele den Dag.

Saa skete det en Mandag, at Engelke ikke befandt sig vel. Joppe gik alene i Theatret. Hun havde Plads paa næstsidste Bænk. Erik Berg stod bagved hende. Forestillingen bestod i et Proverbe

og en gammeldags Opera og interesserede dem ikke synderlig. Men selv ikke det mest spændende Drama vilde have kunnet fange Joppes Opmærksomhed. Hun følte sig som bjergtaget og sad med den højre Haand for Øjnene. Hun mærkede hver Bevægelse han gjorde; og naar han af og til lænede sig frem, gøs hun ved at føle hans Aandepust.

Hun vidste, han vilde følge hende hjem, som han plejede at gøre det, naar Moderen var med. Jamen hun kunde godt gaa alene. Hun vilde meget hellere gaa alene. Dog havde hun ikke Mod til at sige nej, da han sagde: «ja, vi følges vel ad.»

Han bød hende sin Arm. Hun tog den, maatte tage den. Hun ønskede blot, hun kunde spøge med ham. Den ene flove Vittighed laa hende paa Tungen efter den anden. Hun havde Lyst til at bryde ud i en Strøm af de Kraftudtryk, hun holdt saa meget af at bruge. Men hendes Hals var som tilsnørt.

Han gik forbi Porten i Vimmelskaftet. Saa fik hun Munden op.

«Hvor gaar De hen?» sagde hun.

«Naa, De kan dog tale!» Han smaalo. Men strax efter blev han alvorlig, trykkede hendes Arm og sagde: «gaa en lille Tur med mig. Vi har jo slet ikke talt sammen i Aften, og jeg har saa meget at sige Dem. Det kan jo dog ikke nytte, vi bliver ved med at spille Komedie for hinanden.»

Hun vilde ikke gaa med ham, hun vilde

ikke. Hun trak sin Arm ud af hans og vendte om. Men han stillede sig i Vejen for hende.

«Vær nu god,» hviskede han og drog hendes Haand med et fast Tag ind til sig. Men hun rev sig løs igjen. Forbi ham kunde hun ikke komme. Saa løb hun frem ad Gaden uden at vide, hvorhen og i hvad Hensigt, og drejede om ad en Sidegade, der var mørk og mennesketom, i Haab om at smutte fra ham.

Men han indhentede hende. For at standse hende maatte han gribe om hende, og et Øjeblik efter havde han trykket et Kys paa hendes Mund.

I det samme hun saae op, forvirret og ude af sig selv, opdagede hun en gammel Herre, som gik dem forbi. Hun kjendte ham. Det var Kontorchef Blum.

Hun stod et Øjeblik stiv, til han var ude af Hørevidde. Saa stødte hun Studenten fra sig med alle sine Kræfter.

«Gaa Deres Vej! den Herre kjender jeg. Han har seet det hele. De vover ikke at gaa efter mig. Jeg kan ikke udstaa Dem. De er en rigtig ækel een, er De! hører De det! rigtig afskyelig væmmelig!»

Saa løb hun atter fra ham. Han luskede videre ned ad Sidegaden.

Joppe var i en voldsom Exaltation, da hun kom hjem, og næste Dag havde hun Feber. —

Tidlig den samme Morgen fik Ole Besøg af Kontorchef Blum.

Det slog Kontorchefen mere end nogensinde, saa gammel hans Ven var blevet i de sidste Aar. Haaret var tyndt nu, Ansigtet stærkt rynket, Hænderne gik ikke mere saa livligt op og ned. «Har han baaret sig dumt ad,» tænkte Blum, «saa har han ogsaa undgjældt for det.» Han trykkede Vennens Haand ualmindelig varmt og ømmede sig svært ved at komme frem med det, der var Aarsag i hans Besøg.

Han bestilte først noget Vin hos Ole. Men saa faldt det ham ind, at han havde ikke megen Tid til sin Raadighed, og saa fortalte han uden mange Præmisser, hvad han havde seet den foregaaende Aften.

Ole vilde nødig tro det. «Det Barn,» sagde han. Men han tvivlede ikke paa, at Blum havde seet rigtigt. Blum tog aldrig fejl.

Saa brød Ole ud i Bebrejdelser mod Engelke. Det var første Gang, han gjorde det i andres Paahør. Pludselig gik han ud og kaldte paa Pigen:

«Er min Datter gaaet i Skole?»

«Den lille Frøken er ikke rask. Hun har Feber.»

«Saa send Bud efter Doktor Zillen.»

«Doktoren kommer vist af sig selv. Fruen har jo ligget de sidste Dage.»

«Hun lægger sig for en brækket Negl,» sagde Ole, da Pigen var gaaet. «Hun er saa doven, som om hun altid lavede til Barsel.»

Blum saae, at han behøvede ikke at sige Ole

sin Mening i skarpe Ord. Ole var ramt. Han trængte mest til en hjælpende Haand.

«Jeg seer herop igjen i Aften,» sagde Kontorchefen, inden han gik.

Ole skyndte sig ind til Joppe, som havde sit eget Sovekammer. Feberen var ikke voldsom, men hun halvblundede bestandig. Hendes Haar var faldet ud af Natnettet og laa helt ned over Sengekanten. Feberrødmen klædte hende. Ole blev slaaet over, saa smuk hun var.

Hun havde løst sin Chemise op og skubbet Sengetæppet helt ned til Midien. Armene laa trætte ud i hele deres Længde. Ole saae, hun var ikke noget Barn længer.

Han blev siddende ved hendes Seng et Par Timer, indtil Doktoren kom, uden at sige et Ord, med et forunderligt gammelt Ansigt. Hverken Pigen eller Per — som kom for at hente ham til Kontoret — begreb, hvad der gik af ham.

Da Zillen kom, erklærede han, at Joppe havde Nervefeber, og at man skulde være varsom med hende. Joppe vaagnede, medens Doktoren var der, og Ole kunde læse i hendes Blik, at hun blev forbavset over at se sin Fader. Han trykkede hendes hede Haand og kyssede hende paa Panden. Saa sagde hun: «Tak!» og laa i de paafølgende Timer langt roligere end før.

Siden talte Ole alene med Zillen inde i Spise-stuen. Farlig syg var hun ikke; men Tilfældet kunde blive langvarigt. Doktoren spurgte, om Ole ikke vidste eet eller andet, som i den sidste

Tid havde angrebet hende stærkt. Det hændte tidt — navnlig i hendes Alder — at en saadan Feber udsprang af noget rent sjæleligt. Hendes Fantasi havde maaske været stærkt beskæftiget eller hendes Hjerte —? Han smilede, da han hentydede til det sidste.

Ole maatte tilstaa, at han havde ikke Joppes Fortrolighed.

«Hun har udviklet sig stærkt i det sidste Aar,» sagde Doktoren, «og jeg kjender den Slags Smaafrøken. De omgaaes med mange Tanker, som de ikke har godt af. I maa passe paa, i hvad Selskab hun kommer.»

Hvor de Ord stak Ole i Hjertet!

«Blot Du havde sagt det, Du der siger, lidt før,» sagde han og saae meget betynget ud.

«Aa, hvad! der er saamænd ingen Ulykke skeet. Hun er jo et fornuftigt Pigebarn — din Datter! Saa er hun s'gu solid nok.»

Ja, Ole havde rigtignok været solid, jo Tak. Han syntes, han havde været sprød som en Rugtvebak.

Doktoren satte sig til at skrive een af sine ti Recepter. «Du Ole —» sagde han, mens han mekanisk kradsede sit komplet ulæselige Navn; «hør lidt efter, hvad Tøjeri hun snakker, naar hun bliver vild. Saa kommer Du kanske under Vejr med eet eller andet.»

I de følgende Uger forsømte Ole sine Forretninger for at sidde ved Joppes Sygeleje og vaage

over, at hun blev godt plejet. Engelke var ved at tabe Næse og Mund over hans Omhyggelighed, men fandt for Resten Forholdet ret bekvemt; saa var hun jo fri. Dog var der noget derved, som ærgrede hende. Ole lod hende føle, at han behøvede hende ikke, og talte omtrent slet ikke til hende. Ikke med et Ord berørte han, hvad han vidste om Joppe. Han anede, at hun vilde trække Skuldrene op og Munden ned med sit sædvanlige: «aa, hvad!» og det Udtryk vilde han ikke høre.

Ogsaa Doktoren og Blum, som i denne Tid kom ofte i Huset, undrede sig over ham. Naar de traadte ind i Sygeværelset, saae de ham altid sidde ved Sengen med sin brede Ryg halvt bøjet, Hovedet, saa smaat ludende, vendt mod Joppe og Ansigtet i halv Profil. Der var kommet et dybt bekymret Drag fra Kind og Næse ned imod Munden. Hans højre Arm laa gjerne op over Hovedpuden, halvt sunken ned i dens bløde Bund.

Han sad der, ikke blot for at høre efter Joppes Febersnak — det eneste, hun sagde og bestandig gjentog, var: «jeg vil ikke, jeg vil ikke!» — det blev han ikke klog af — han sad der væsentligst, fordi han følte det som sin Pligt, sin Pligt mod sit eget Kjød og Blod, som han havde forsømt saa ufaderligt.

Og han gjorde meget op med sig selv i de lange Timer, Joppe laa syg, tænkte og tænkte og tænkte. Først og fremmest paa Joppe. Hvorfor laa det lille Skind der og var syg? — ene og alene fordi hun havde kunnet gaa sine egne Veje,

fordi ingen havde vaaget over hende. Det var en Ynk, var det.

Og at det skulde hænde hans Datter! Mand-folk løb efter hende paa Gaden om Aftenen og kyssede hende! og hun var kun femten Aar! det var en Fornærmelse mod ham, mod Ole Kjærlund, den gamle, hæderlige Ole Kjærlund. Traf han nogensinde ham, som var Skyld i Skammen, saa kunde vedkommende være vis paa — — Han anede imidlertid ikke, hvem Synderen var: Blum havde ikke kjendt ham. Men naar Joppe først kom op, skulde han nok faa det at vide. Hun skulde sige ham det. Han skulde ikke skræmme hende. Hvor de to fik meget at tale om til den Tid! Han smilede allerede nu ved Tanken.

Han tænkte ogsaa paa Per. Det var ham, som havde taget hele hans Interesse, hele hans Kjærlighed. Men hvad Løn havde han faaet? Per var blevet et langt Menneske paa atten Aar, som var doven og ikke brød sig om andet end at more sig. Han gik paa Caféeer — ligesom jeg selv, tænkte Ole; men i min Tid gik man alligevel paa Caféeer paa en anden Maade, end Per gjør det — og havde Fruentimmersjov. Sine Formiddage drev han bort paa Kontoret, men lærte ingenting og havde ikke Smag for Forretningen, hverken i al Almindelighed Handelssmag eller specielt Vinsmag. Ole var ulykkelig over det; men hvad skulde han gjøre? han kunde da ikke rive Drengens Tunge ud og sætte sin egen ind i Stedet!

Han er en god Fyr — sagde Ole tidt om ham — men han ligner sin Moder forbandet meget.

Ja, Moderen, Moderen! hun fik ogsaa en god Slump af hans Tanker. Det var hende, som var Skyld i det hele. Hun havde kun tænkt paa sig selv. Hvem anden end hun var Aarsag i, at han hver Aften gik ud? Ja, havde hun endda holdt et vaagent Øje med sine Børn! Han troede, hun havde været fortrolig med Joppe, ligesom han havde søgt at være det med Per. Men den Illusion var rigtignok bristet nu, og det til Gavns. Han blev dygtig bitter i sine Tanker, naar de gjaldt Engelke.

Bitrest blev han dog mod sig selv. Hans egen Skyld tyngede ham mest, «Du har været bra' dum, Ole Kjærlund, bra' dum!»

Men end ikke nu opgav han Modet. Humøret pippede stedse inderst inde i ham: «naar hun først bliver rask, saa skal Piben faa en anden Lyd. For tusen djævlør, saa skal jeg sætte Mund til!» —

— Joppe kom sig, men langsomt. De sidste Dage, hun laa, følte hun sig saa vel. Hun smilede hele Tiden og tænkte slet ikke paa det, der var hændt hende. Det kom hende ikke ved, syntes hun; det laa saa langt borte. Hun var glad ved at føle, hvorledes Kræfterne kom igjen, og kunde slet ikke forstaa, at hun havde været rigtig syg.

Nu smaasnakkede hun bestandig med Faderen. «Du har rigtignok været god ved mig, lille Fader!» sagde hun. «Hvorfor har Du egentlig det?»

Spørgsmaalet gjorde ham ondt, men han følte,

han fortjente det. Han kyssede hende blot til Svar.

De spøjte sammen om alt muligt, om Folk, de kjendte, ja selv om Moderen og Per. Ole mærkede, at Joppe havde Blik for langt mere, end han havde tænkt sig muligt.

«Vi skal rigtig have det gemytligt sammen, naar jeg kommer op, ikke sandt? Du maa ikke gaa ud hver Aften,» sagde hun og saae bønligt paa ham.

Han lovede med Taarer i Øjnene, at han nok skulde blive hjemme.

«Og saa skulde Du være mere sammen med Moder,» bad hun.

Under sin Reconvalescens syntes hun nemlig, at alt, hvad der før forekom hende besværligt, nu var blevet den letteste Sag af Verden. Der var jo slet ikke noget mellem Forældrene, ikke andet end Vrøvleri; de maatte sagtens kunne enes.

Ole sagde ja til alt, hvad hun foreslog. —

Om Fremtiden talte de ogsaa.

«Jeg synes, jeg skulde konfirmeres snart,» sagde hun. «Jeg er virkelig saa voxen. Se bare, hvor lang jeg er bleven. Du maa dog være stolt over at have saa stor en Datter.»

Han kunde ingenting sige, han sad blot og nikkede til hende.

Det, han helst vilde tale med hende om, Kysset, vovede han endnu ikke at berøre. Det maatte vente, til hun kom op. —

Hvor hun lo den første Dag, hun atter var

inde i Dagligstuen og knap kunde dingle fra den ene Stol til den anden!

«Sikken et Fæ, jeg er bleven!» sagde hun. «Jeg maa nok i Gangkurv ligesom de smaa Dreng, der skal lære at løbe paa Skøjter.»

Oles Ansigt var et permanent Smil. Han nikkede og smaavrøvlede og løb bestandig og flyttede paa Puderne, som hun sad i. Paa Bordet stod der en gul Rose med mange Blomster. Den havde han hentet ude hos en Gartner tidlig om Morgen.

Per forærede hende Konfekt, som hun ikke maatte spise.

Engelke var den mindst glade. Hun kunde slet ikke forstaa, hvad der gik af Ole, og var ærgerlig over det stille Liv, hun maatte føre, fordi hun havde et sygt Menneske i Huset. —

Den første Spaseretur, Joppe gjorde efter sin Sygdom, foretog hun ved Oles Arm.

De kjørte ud til Grønningen og gik saa Langelinie en Gang frem og tilbage.

Joppe nød den friske Luft. Hun hang paa Faderens Arm og blev slet ikke træt. Naar hun af og til senere i Livet vilde mindes et Øjeblik, hvor hun havde følt sig rigtig sund og glad baade sjæleligt og legemligt, tyede hendes Tanker altid tilbage til denne Friluftsvandring paa Langelinie i Faderens Selskab.

Ole vilde tale om Kysset, men opsatte det. Hun var maaske endnu ikke stærk nok.

*

*

*

Joppe rettede sig hurtigt. Men alt som hun kom sig, begyndte Ole at skranke.

Tilsidst maatte han gaa til Sengs. Doktor Zillen satte et alvorligt Ansigt op. Han tog Brillerne helt af og sad længe med Haanden for Øjnene, inden han skrev Recepten. Det var ikke een af de ti.

Ole havde altid haft en Svaghed i Underlivet. I de sidste Aar havde den generet ham en Del; nu antog den en farligere Karakter. Han havde under Joppes Sygdom følt sig lidt besværet af den, men ikke talt derom, da han ikke vilde, det skulde forbydes ham at sidde hos hende, saa ofte han havde Lyst. Nu havde han overanstrengt sig, og nu kom Følgerne. Han var tidt fra sig selv, og Smerter havde han næsten uafbrudt.

Joppe og han byttede Rolle. Nu var det hende, som sad ved hans Seng og vogtede paa hans Ansigt. Hele Dagen sad hun der, skjøndt Doktoren forbød hende det. Per viste sig pligt-skyldig et Par Gange i Døgnet, og Engelke gik og smaagnavede: det var Følgen af, at man ikke lod Fruentimmerne være Sygepassere!

Joppe var saa angst for, at Ole skulde dø. Hun havde en Følelse af, at det vilde ske. Taa-terne randt stille ned ad hendes Kinder, mens hun sad og holdt hans Haand, der blev saa mager; men hun smilte altid, naar han saae paa hende. Hun plagede Doktoren med Spørgsmaal, hver Gang han kom, og ligeoverfor ham gav hun sin Sorg frit Løb. Hun tog ham endogsaa om hans grimme, fede

Hoved og spurgte heftigt med smaa Ryk i Hænderne: «De skal sige mig, hvor syg han er. Hører De! jeg vil vide det. Det er meget bedre, at jeg veed det. Jeg er ganske rask nu. Jeg kan taale alt.»

Han gryntede: «Du skal gaa en Tur og slaa alle de Tanker af Hovedet. Fader kommer sig nok.»

Hun troede ham ikke. Og det blev værre med Ole.

En Aften kom Doktoren med en Kollega. De gik alene ind til Patienten. Joppe sad med Per i Spisestuen. Engelke lurede ved Døren til Sovekammeret.

Baade Per og Joppe havde Taarer i Øjnene.

«Fader dør,» sagde Joppe. Hun turde ikke se paa Per.

«Det troer jeg ogsaa,» sagde Per. Han rejste sig og gik op og ned.

«Kom og sæt Dig her hen, Per!» Han satte sig lige overfor hende og trykkede hendes Hænder. Saa bøjede hun Hovedet ned i hans Skjød: «Hvad skal vi dog gjøre?»

«Vi kan sgu ikke gjøre noget,» sagde Per stille.

Hun saae op. Ansigtet var rødt og skjoldet af Graad. «Er Du da slet ikke bedrøvet, Per?»

«Fader er jo gammel —»

«Jamen —» hun lagde sig igjen ned i Skjødet paa ham. «Nu var Fader netop blevet saa rar.»

Lidt efter sagde hun: «Per, vi maa holde

sammen,» og kyssede ham. Han blev helt vaad af hendes Taarer. «Jeg synes heller ikke, Moder er videre bedrøvet,» tilføjede hun lidt efter.

Per fandt det unyttigt at svare.

Lidt efter kom Lægerne ud. De vexlede et Par Ord med Engelke og gik saa ud i Entréen. Joppe sneg sig efter dem.

«Kjære Doktor,» sagde hun i en saa hjertesående Tone, at han gik hen og klappede hende.

«Fader skal sove. Du maa ikke forstyrre ham.»

«Jamen —»

«Jeg kommer igjen imorgen tidlig Klokken sex.»

Nu var Joppe vis i sin Sag: hendes Fader kunde ikke leve. Og Visheden gjorde hende stærk. Trods Forbudet gik hun ind i Sovekammeret, listende som et Spøgelse. Og hun var ikke til at drive fra Sengen. Hun blev der hele Natten, hun og Vaagekonen. Baade Engelke og Per gik i Seng.

Værelset var kun oplyst af en Natlampe. Joppe kunde ikke se andet klart end de Flasker, der stode ved Siden af den.

Ole var meget urolig den Nat. Det var kun lidt, Joppe fik halvblundet. Den meste Tid sad hun og saae paa et Par Tøfler, som stode ved Siden af Sengen, og som hun syntes af og til rørte sig. Tilsidst skød hun dem ind under sin Stol.

De Suk, Faderen udstødte, rystede hende som

et Tordenvejr. Hun følte sig hyggeligere, naar han talte vildt. Hun vilde forstaa, hvad han sagde, og det optog hendes Tanker. Hvad var det dog, han fortalte?

Han fantaserede om Volde og Kirketaarne. «Riv ned, riv ned!» raabte han højt et Par Gange.

Han nævnede ogsaa Joppes Navn. «Lille Joppe,» sagde han i en Tone, som om han strøg hende hen ad Kinden. Saa brast hun i Hulken. Per og Engelke mindedes han ikke.

Ved Morgentid faldt han i Søvn. Joppe gik ind for at lægge sig. Hun var meget anstrengt.

Da hun siden kom tilbage, var Blum hos Ole. Han stod foran Sengen. Joppe blev staaende stiv i Døren. Aldrig havde hun seet en Mand se saa forknytt ud. Han tog Oles Haand, følte Pulsen og sagde mange Gange: «gamle Ven!» Ole kjendte ham ikke.

Da han vendte sig for at gaa, mødte han Joppes Blik. Hun havde ikke truffet ham siden hin Aften, Berg kyssede hende, og var lige ved at løbe ud af Stuen. Men han saa saa kjærligt paa hende. Saa rakte hun ham Haanden. Han kyssede hende. Hun forstod, hvad det Kys skulde sige, og saa gik han, uden at de havde vexlet et Ord.

Doktoren var mere fornøjet med Ole den Dag. Han havde ogsaa nogle faa lyse Øjeblikke. I den Anledning sendte Engelke, der gik rundt med sammenlagte Hænder og Bededagsansigt, Bud efter en Præst. Denne bad et Fadervor ved Sengen;

men Ole lod ikke til at høre det. Da Præsten var gaaet, foldede han dog af sig selv sine Hænder.

Joppe fik saa smaat Haab om, at han kunde leve. Han smilede flere Gange til hende og sagde ligesom om Natten: «lille Joppe». «Du er rigtig nok god imod mig,» føjede han til lidt efter.

Ved Middagstid var hele Familien samlet. Per sad ved Hovedgjærdet, Joppe og Engelke hver paa sin Side af Sengen. Ole var ved sin Bevidsthed.

Engelke vilde absolut have, at man skulde fortælle ham, han skulde dø. Doktoren havde sat sig derimod. «Det foruroliger ham kun,» havde han sagt — «desuden veed han det godt.» Men Engelke vilde ikke desto mindre sige ham det og begyndte nu med en Indledning.

Ole gjorde en lille Bevægelse med Haanden, som om han vilde antyde hende, at han vidste godt, hvad hun havde i Sinde. Tilsidst afbrød han hende endog ved at mumle: «Ja, ja — ja, ja.» Og lidt efter vendte han Hovedet om mod Joppe, saae stille paa hende og sagde: «Farvel, lille Joppe.»

Længere hen paa Dagen vilde han ogsaa sige noget til Engelke og gjorde en Anstrengelse for at rejse sig. Per mærkede det og sagde:

«Moder — Fader vil vist sige noget til Dig.»

Saa bøjede hun sig over ham, men ikke langt nok.

«Fader vil kysse Dig,» sagde Joppe.

Saa bøjede hun sig helt ned.

«Gode Venner, bra' Kone, pas paa de to,» sagde han anstrengt og med Mellemrum, det sidste temmelig højt.

Engelke snøftede og tørrede Øjnene, da hun atter satte sig. —

Natten blev paany urolig. Joppe vaagede hele Tiden.

«Han dør imorgen tidlig,» sagde Vaagekonen til hende med et Udtryk som en Professor; «den lille Frøken skal saamænd være glad for, at Gros-sereren ikke skal stride længer.»

Omtrent Klokken syv var Joppe alene med den syge. Vaagekonen var gaaet ud et Øjeblik for at faa lidt Kaffe og en Passiar med Husets Piger, som vare grumme interesserede i det forestaaende Dødsfald.

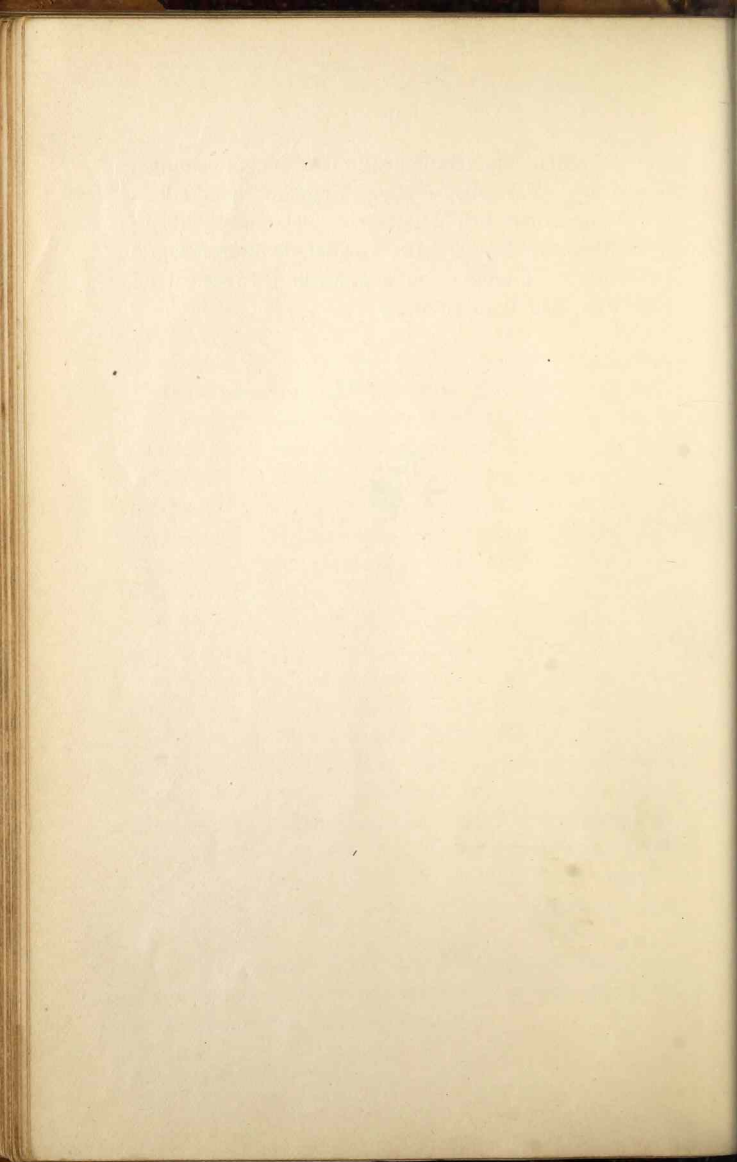
Der var Solskin og Morgenlys i Stuen. Joppe gik rundt og gjorde lidt i Orden. Men med eet hørte hun Ole kalde paa sig. Han flyttede paa Skuldrene, som om han ønskede at ligge bedre.

Hun gik hen og vilde rette paa Puderne, stak sin højre Arm ind under ham og vilde løfte paa ham, men i det samme gik der en stærk Trækning gennem hans Legeme, hans Farve forandrede sig, og hans Ansigt faldt sammen, som naar en Blære udtømmes for Luft. Hun slap ham i Rædsel og raabte: «Fa'er!» Hun vidste, at nu var han død.

Vaagekonen fandt hende liggende paa Knæ foran Sengen i voldsom Graad med Læberne trykkede mod den dødes højre Haand.

Familiens Medlemmer talte ikke meget sammen den Dag. Per gik ud, og Engelke snakkede i fire Timer med Fru Thortsen. Det eneste rigtig hjertelige Ord, Joppe hørte, var det, Doktoren sagde til hende: «Trænger Du nogenside i Livet til en god Ven, saa kom til mig.»

ANDEN HANDLING.

ANDER HANDELING

Ole efterlod sine Affærer i den mønster-værdigste Orden. Skjøndt han i de sidste Aartier havde maattet overlade sin Svigerfader ikke ganske smaa Summer, var han dog en velhavende Mand, da han døde. Forretningen gav aarlig sine sex à otte tusind Kroner i Indtægt, og desuden ejede han Papirer til en Værdi af halvtredsindstyvetusind Kroner. I Testamentet var det bestemt, at Vinhandelen skulde fortsættes under sit gamle Navn, og at Per skulde bestyre den for sin Moder.

Endvidere var det besluttet, at, døde Ole, før Per blev myndig, skulde Blum være Børnenes Formynder. Denne ordnede da Forholdene saaledes, at den første Kontorist, Faaborg, der siden sit tolvte Aar havde været i Oles Tjeneste, fik sin Gage forhøjet og blev den styrende, indtil Per selv magtede at tage Tøjlerne.

Blum havde just ikke megen Tro til, at dette Tilfælde snart vilde indtræde. Per kunde nok kommandere, men heri bestod ogsaa al hans Dygtighed. Han sad paa Kontoret i en sort Fløjels Jakke og kopierede Breve. Det var det eneste, han kunde bruges til. Selv skrive et Brev kostede ham usigeligt Besvær. Snakke med Folk faldt

ham lettere; men enhver kunde dreje ham en Knap. Ole havde altid nydt stor Respekt som en sjelden snu Fyr, der baade kunde læse Folk mellem Tænderne og Breve mellem Linierne. Hvis Per skulde afgjøre en Forretning, kunde han være vis paa at blive snydt. Men han var jo kun halvnittende Aar. Det kunde blive bedre med ham. Blum haabede paa, at Faderens Død skulde faa ham til at tage sig sammen.

Men Per sørgede ikke meget. Faderens vaagende Omhu og frittende Kjærlighed havde tidt generet ham. Otte Dage efter Begravelsen gik han endnu med langt Ansigt. Men saa kunde han ikke mere. Det var Verdens Gang, at de gamle døde! De unge skulde ikke tilbringe hele deres Liv med at savne dem. De havde andre Opgaver.

Hans var den at more sig. Han studerede det københavnske Knejpeliv med en Iver, som gjorde hans Grundighed Ære. Og han følte sig uendelig lettet ved at vide, at nu var der ikke længer nogen, der spurgte ham om, hvor han gik hen, eller hvor han havde været; eller nogen, der laa og lyttede efter, hvad Tid paa Aftenen han kom hjem. Til fremmede — særligt ældre — kunde han tidt udgyde sig om, hvor mageløs hans Fader havde været, og hvor forandret Hjemmet var blevet efter hans Død. Men overfor sine Dusbrødre lagde han ikke Skjul paa, at det var dog det, en Mand stræbte efter, det, at blive selvstændig. Og det kunde han ikke blive, før den gamle takkede af.

Paa Kontoret var han ikke godt liidt. Hans Uduelighed havde altid irriteret Faaborgs grundmurede Soliditet, og denne havde tidt sagt Drengen sin Mening med et gammelt Tyendes Oprigtighed. Saalænge Faderen levede, turde Per ikke tage til Gjenmæle; men nu fik Faaborg det glatte Lag. Per fordrede Underdanighed som Firmaets Hovede. Saa blev Faaborg hidsig og sagde Du til Per. Det var trevne Forhold. Blum var tidt fortvivlet over dem. Han søgte at mægle, men uden Resultat. Krigen paa Kontoret kunde være saa ædende, at Per slet ikke vilde komme der, men drev Dage bort med sine Venner, hvis Basserraller kostede kjønne Penge.

Engelke tog Dødsfaldet omtrent paa samme Maade som Sønnen. Hun følte det nærmest som en Lettelse: nu kunde hun ganske indrette sig, som hun vilde, og se de Mennesker hos sig, hun brød sig om. Og alle de Penge, hun fik mellem Hænder! Hun blev betaget af en stormægtig Sorgløshed og havde en Fornemmelse, som om hun sank ned i en vældig Edderduns Dyne, der laa varmt og lindt om hvert eneste Ledemod. Det var da endelig at leve! Hun stod op Klokken halv elleve og spiste hver Dag sine Livretter. Per forkjælede hun. Tænk, at have en Søn, der kun var halvnittende Aar og dog styrede en stor Forretning! Mellem hende og ham var der aldrig et ondt Ord. Hun havde ganske den samme Opfattelse af Livet som han: at det var ikke behageligere, end man selv gjorde sig det.

Sørgeaarets første Maaneder tilbragte Moderen hos hende. Denne havde siden Pers Fødsel kun været sjelden i sin Svigersøns Hus og tog nu Revanche. Men tilsidst blev Engelke — ligesom i sin Tid Ole — nødt til at gjøre hende opmærksom paa, at der maa være en Ende paa alt her i Livet. Agentinden kunde nemlig slet ikke komme ud af det med Fru Thortsen. De to Damer beskyldte gjensidig hinanden for at være «gyselig simple». Og Engelke holdt med Veninden mod Moderen. Sidstnævnte græd af Krænkelse, da hun tog bort; men ikke desmindre fik Engelke otte Dage efter et Brev fra hende, hvori hun blev anmodet om et Laan paa hundrede Kroner. Og disse Breve toge til, alt som Tiden gik, og de ombedte Summer ligeledes. Af og til svarede Engelke slet ikke. Men naar hun var bleven rykket tre à fire Gange, afsendte hun dog Pengene for at faa Fred.

Men sørgede ikke de andre, saa sørgede Joppe; sørgede tungt og uafbrudt et helt halvt Aar.

Saalænge Liget var i Huset, saae hun ind til det hver Dag. Hun havde ingen Skræk for det, og hun lagde Blomster i Kisten, inden den blev slaaet til. Hun græd tidt og heftigt, og det var hende et stort Savn, at hun ikke havde nogen, hun rigtig kunde tale med om den døde. At Per ikke var mere bedrøvet! han, som Faderen havde elsket! det kunde hun slet ikke forstaa. Hvor det

dog var en sørgelig Verden, man levede i! Intet var saaledes, som man havde troet som Barn. Folk døde og bleve glemte Dagen efter af deres Nærmeste. Om hun døde, der var saa vist ikke en Sjæl, der vilde savne hende. Per og Moderen vilde maaske endogsaa være glade! Saa havde de ikke hende at føde og klæde. Ja, hun maatte jo faa den Slags Tanker, naar hun saa, hvor lidt hendes Fader blev begrædt.

Moderen undgik hun. Nu var der en Lejlighed, hvor Isen imellem dem kunde være smeltet. Joppe skulde vist have givet de varmeste Taarer dertil. Men det eneste, Moderen talte til hende om, var Sørgetøjet. Hvor det var hende ligegyldigt, hvad Tøj hun fik! Hun sagde det ogsaa uden Omsvøb: hun gik gjerne i Sækkelærred! og til Moderens Forargelse tog hun ikke sin bedste Hat paa ved Begravelsen.

Som hun led der i Kirken, hvor hun sad Side om Side med sin Moder! Engelke skottede efter hver ny, som kom i Følget — der skulde jo sendes Visitkort til dem bagefter — og sagde mer end een Gang: «Gud, hvor her er mange Folk! Din Fader var rigtignok afholdt. Det er dog en Glæde at se.» Joppe rykkede sin Stol fra hende. Hun vilde være ene med sine Tanker. Den eneste, hun hilste paa, var Blum. Hendes Øjne strømmede over, da hun saa ham. «Ja, han holdt af Fader!»

Psalmesangen gjorde hende godt. Men da man bar Liget ud, løb hendes Tanker sur. Med

taaremættede Øjne stirrede hun efter Kisten. Var det ikke en Drøm, det, hun saae? skulde han virkelig ud paa Kirkegaarden? fik hun ham aldrig mer at se? Blot hun kunde kysse ham een Gang til og sige ham — — ja, hvormeget var der ikke, hun havde at sige ham! mens han levede, havde hun forsømt det, og nu, nu — — nu var det forbi. Det var forskrækkeligt, at det saaledes kunde blive forbi med et Menneske. Jamen hun saae ham dog maaske engang igjen, hos Vorherre! ja, mon hun ogsaa gjorde det? det var der dog ingen, der vidste. Nej, at man kunde blive saa bedrøvet! — saa, nu var han ude, nu gik Folk. «Farvel, lille Fa'er; farvel, lille Fa'er,» sagde hun flere Gange halvhøjt og nikkede mod Kirkedøren.

Engelke sagde, hun var for angrebet til at kunne tage med paa Kirkegaarden. Men Joppe vilde derud. Hun vidste godt, hun beredte sig selv en Lidelse, men hvorfor skulde hun skaane sig? Det var hendes Pligt at følge Faderen saa langt, hun kunde. Saa kjørte hun og Per sammen. Per talte om alle de Mennesker, der havde været, og om Præstens Tale. Den var kjøn, syntes Joppe. «Ja, den var kjøn nok,» sagde Per, «men han kunde gjerne have talt lidt mer om Moder og os. Præsten plejer altid at trøste de efterlevende.»

«Vi kan jo trøste hinanden,» sagde Joppe.

— Hun stod længe og stirrede ned i den aabne Grav, efterat Følget var gaaet. Hvor dyb den var! Det gøs i hende. Hun kastede nogle Kranse ned for at skjule Sandet, Præsten havde

skuffet paa Kisten. Det kunde hun ikke lide at se paa. «Til Jord skal Du blive —!» havde han sagt. Var det virkelig muligt? Ved at betragte Blomsterne kom hun til at tænke paa den Rose, Faderen havde foræret hende den første Dag, hun var oppe efter sin Sygdom, og brast i en saa voldsom Graad, at Per bestemt, næsten haardt maatte sige til hende: «nu maa Du sgu komme.»

Da de atter sade i Vognen, sagde han: «sikken en Tid, den Begravelse tog. Jeg er frygtelig sulten. Er Du ikke ogsaa?»

Saa græd hun endnu mere.

I de paafølgende Uger gik Joppe omkring i sit Hjem uden at sige mange Ord. Hun syntes, at med Oles Død var alt taget fra hende, Fader, Moder og Broder.

Hun skæmmede sig, og Doktor Zillen, som blev bange for, at hun skulde blive alvorlig syg igjen, holdt i den Anledning en lang Formanings-tale til hende. Hun maatte sgu gaa nogle ordentlige Morgenture! Og helst ikke alene. Denne her katholske Bleghed skar ham i Øjnene lige lukt gjennem de sorte Briller, sagde han. — Ja, hvem skulde hun gaa med? Moderen stod saa sent op. Og Per — han vilde saamænd ikke. Saa tilbød Doktoren sit eget Selskab. Han gik altid Morgenture ud ad Vesterbro. Det tog Joppe imod.

Og hun blev glad for disse Smaavandringer, hvor hun marscherede med Doktoren under Armen. Hun følte, at denne overførte sit Venskab for

Faderen paa hende, og hun søgte at gjengjælde det. Desuden fandt hun i hans Selskab noget af det, hun havde holdt saa meget af hos sin Fader.

Doktoren fortalte Historier fra de unge Dage, muntre Historier om, hvorledes Ole havde været bekjendt hele Kjøbenhavn over for sin Gemytligheds Skyld, og kunde formelig faa Joppe til at skoggerle med sine Anekdoter. Nu fik hun først det rette Begreb om sin Fader, syntes hun.

«Saaledes var Fader ikke, da jeg kjendte ham,» sagde hun en Dag.

«Nej, Ole var blevet gammel,» sagde Doktoren. «Jeg er sgu heller ikke den Springfyr, jeg var for fyrretyve Aar siden. Veed Du, hvad de altid kaldte mig, da jeg var Kandidat paa Hospitalet? Loppen. Nu er jeg skam blevet for korpulent til den Titel.»

De lo begge to. Men lidt efter blev Joppe alvorlig:

«Jamen» — hun betænkte sig et Øjeblik — «jamen, det var Moders Skyld, at Fader mistede sit Humør.» Det kom stødvis, men bestemt.

Doktoren standsede. «Hvor falder Du paa det? Din Moder er jo en brav Kone.»

Joppe rystede paa Hovedet. «Ja, det kan gjerne være, De bliver vred paa mig for det, jeg siger. Men jeg siger det alligevel. For jeg synes ikke, vi er rigtige Venner, naar jeg skjuler noget for Dem.»

Doktoren saae paa hende. Hun havde ment sine Ord i fuldt Alvor, det var der ingen Tvivl

om. Hm! hvad skulde han svare? Barnet havde jo Ret. Man kunde sgu ikke give Mdm. Kjærlund ug med Kryds i Ægteskab.

Saa lod han Joppe snakke: «Tal Du bare fra Leveren. Du veed, jeg sladrer ikke af Skole.»

Dette Frisprog overfor Doktoren gjorde hende godt. Hun kom sig kjendeligt gennem hans Ven-skab. —

Ogsaa Blum saae hun af og til. De talte en Del om hendes forestaaende Konfirmation. Og det blev bestemt, at hun skulde tages ud af Skolen til Nytaar og gaa til Præsten fra December til April. Hun fyldte jo sine sexten Aar næste Foraar.

Kontorchefen vilde som Doktoren gjerne vinde hendes Fortrolighed, men naaede aldrig ud over en vis forretningsmæssig Tone.

En Dag sagde han til hende: «hør, min Pige, der er en Ting, jeg maa vide, og som jeg for-langer af Dig, at Du siger mig uden Omsvøb. Du seer vel aldrig mere den Herre, Du nok veed?»

Hun blev ildrød i Hovedet. «Nej,» svarede hun. «Han kommer her ikke mer. Jeg troer, han er rejst fra Byen.»

«Godt,» sagde Blum og gik saa over til noget andet.

Ikke engang ved en Lejlighed som denne var det ham muligt at lægge mere Følelse for Dagen eller at bruge flere Ord.

Trods sin Skamfuldhed var hun glad, fordi han havde spurgt hende.

Efterhaanden blev hun stærkt optaget af sin forestaaende Præstegang.

Som Barn havde hun bestandig følt sig en Smule skræmmet af de himmelske Ting; baade af Kristus, der hang blodig paa Korset, og af Gud Fader, Bussemanden med det lange, hvide Skjæg, der var saa umaadelig mægtig og saa umaadelig langt borte. Mon det virkelig var sandt, at han kunde se alt, hvad hun tænkte? og var det derfor, hun havde en ond Samvittighed? mon han ogsaa kjendte Negernes Tanker?

Og senere under Opvæksten kom hun ikke Religionen nærmere. Hendes Forældre talte aldrig til hende om Vorherre. Engelke brugte mange Bibelsprog — rigtigt og forkert, som det kunde falde — og jo flere hun brugte, des højere steg hun i sine egne Tanker, og — det var hun vis paa — ogsaa i Vorherres. Deri bestod hendes Kristendom. Hvad Ole angik, dyrkede han nok Gud paa sin Vis, troede paa en trofast Skaber, som bar over med eens mange Skrøbeligheder og ikke lod een gaa til Grunde; men Kirkekristen var han ikke. Den megen Talen om Helvede stødte ham. «Enten kommer alle i Helvede eller ingen,» plejede han at sige. «Ergo kommer ingen i Helvede, og ergo eksisterer det ikke.» Han talte ellers nødig om den Slags Ting. Tro eller ikke-Tro var noget, enhver maatte afgjøre med sig selv.

Det var Bøgerne, som fik Joppe til at tænke over Vorherre. Men disse bragte hende snarere Tvivl end Tro, nærmest Ligegyldighed. De fleste

af de Mennesker, hun læste om, levede et Liv, som slet ikke toge noget Hensyn til Gud. Og saa vare de alle saa ulykkelige. Det var især det, hun grundede over: hvor kunde Vorherre — den algode — dog se roligt paa alt det Bæsvær og al den Elendighed, der var til i Verden? Hvorfor hjalp han ikke alle de Stakler, der bad til ham: «fri os fra det onde»? Jamen mange af dem bad maaske slet ikke. Eller de bad maaske til Djævelen?

Hun kunde undertiden snuble over Tanker, som slet ikke lode sig forlige med Katekismen.

Men nu ved Oles Død tog en rent umiddelbar religiøs Følelse Magten fra al Selvtænken og al Spørgen. Hun længtes saa inderligt efter Faderen, og denne Længsel drev hende uimodstaaeligt mod Gud. Han var jo den eneste, som kunde stille den. Ydmyg, tillidsfuld og bønfoldende krøb hun saa ind i en Flig af hans Kjortel og lovede ham, aldrig at gjøre ham imod, blot han engang igjen vilde føre hende sammen med hendes Fader.

Fadervor havde hun aldrig begrebet. Det bad hun heller ikke nu. Men hun kom i Tanker om et lille Barnevers:

«fra Sorg og Synd og Fare
din Engel mig bevare,
som ledet har min Fod i Dag.»

Det var hende det naturligste Udtryk for, hvad hun følte.

Varmt modtagelig for Guds Ord, inderlig

længselsfuld efter at lære Guds Rige at kjende, mødte hun saa til sin første Præstetime.

Men Præsten blev ikke det for hende, som hun havde ventet.

Pastor Hamberg var en meget søgt Mand i Kjøbenhavn. Han havde aldrig en Times Ro og paatog sig langt mer, end han kunde overkomme. Naar han aflagde Folk Besøg, saae han uophørlig paa sit Uhr. Det stødte mange, men de holdt dog ved ham, ford' han nu engang havde det store Navn som Prædikant.

Dette bar han uden Bram og kunde i det daglige Liv udtrykke sig højst naturligt og ligefrem. Men optraadte han i Embedsmedfærde, det være sig som Taler eller Lærer, trak han strax i et aandeligt Ornament. Han foragtede de Præster, der talte jevne og gængse Ord til deres Menighed. Nej, Guds Rige havde sin egen Tunge! Og han benyttede da et Sprog, hvis lexikale Grundlag var hentet fra det gamle Testamente, navnlig fra Davids Psalmer og Profeterne, og hvis besynderlig gammeldags Grammatik kunde minde baade om Holberg og om Folkevisen. Han sagde aldrig «er» men «est», «udi» for «i», «ginge» for «gik», og bøjede, saasnart det blot var muligt, alle Verberne stærkt. Men denne Stil faldt just i det dannede Kjøbenhavns Smag. Den var saa poetisk, sagde Damerne, gav saa mange Tanker.

Joppe syntes det modsatte. Hun syntes, den gav ikke nogetsomhelst. Præsten rørte ikke en Streng i hendes Hjerte, fangede ikke en eneste

af hendes Tanker, naar han i mange snurrige og snørklede Ord fortalte om Naaden udi Christo, om Ordet, der blev Kjød og «overførte» al Verdens Synd paa sig, og om den Helligaand, Trøsteren, Fortaleren, Tolken. Den sidste Person fandt hun ganske unødvendig og kunde slet ikke danne sig andet Billede af ham end, at han var en gammel Tjener, der stod og bukkede for Vorherre.

Hvorfor kunde Præsten dog ikke tale, saa man kunde forstaa ham?

Og hun, som havde troet, at hun i ham skulde fundet det Menneske, som hun saalænge havde søgt, en Ven, til hvem hun uden Frygt og Skam helt ud kunde betro sig! jo vist, betro sig! — til ham, som aldrig saae paa hende, aldrig havde Tid til at spørge hende om, hvorledes hun havde det, skjøndt han dog vidste, at hun for ikke saa længe siden havde mistet sin Fader! Nej, hun havde rigtignok tænkt, det var noget ganske andet at gaa til Præsten.

Ikke engang det sjette Bud fik hun Rede paa. Religionslæreren i Skolen havde altid sagt, naar han sprang det over, at om den Ting vilde nok Præsten give alvorlig Besked. Men Pastor Hamberg fortalte kun, hvad hun saa ofte før havde hørt. «I skulle vandre udi et kysk Levnet,» sagde han. Ja, hvad mente han med det? Hun fik Indtryk af, at hun selv vidste meget mer end han.

Hvorfor skulde det Bud dog ogsaa altid forbi-gaaes? Hun anede, at i det laa Nøglen til alt

det farlige og hemmelighedsfulde her i Livet. Men det var sagtens netop derfor — —

Gladest var hun, naar Præsten priste Guds Kjærlighed. Ja, kunde hun endda blot være sikker paa det, at Vorherre, som hun saa gjerne, saa gjerne vilde tilhøre, ogsaa holdt lidt af hende, blot en ganske lille Smule, saa var allerede meget vundet! —

Heller ikke paa Kammeraterne fik Timerne synderlig Indflydelse. Det kunde hun da ikke tro efter den Opførsel, de viste. De sloges med Papirskugler, naar de saa deres Snit, og de havde altid stort Jag med at komme afsted — ned ad Østergade, for at møde den eller den.

Saa blev hun adspredt efterhaanden, ja endte med slet ikke at høre efter og blev et Par Gange grebet i Uopmærksomhed. Men det, syntes hun, var mest flovt for Præsten.

Hun sad stille i sine egne Tanker, Tanker om Faderen. Og i dem fandt hun mer Opbyggelse end i Præstens Ord. —

Paa Konfirmationsdagen var hun dog stærkt bevæget. Hun fandt Pastor Hambergs Tale smuk og inderlig og svarede et oprigtigt Ja baade paa Tros- og Forsagelsesspørgsmaalet. Under Velsignelsen græd hun. Og før hun forlod Kirken, bad hun af egen Drift en varm Bøn til Vorherre. Det var Faderen, hun tænkte paa. Hun vilde gjerne blive, som han havde været, ligesaa god og elskværdig. Og hun vilde ogsaa gjerne have

Lov til at blive ligesaa munter — om det da ikke var en Synd. Men det kunde hun ikke tro.

Mindet om Ole gav denne Dag dens Indhold. —

I Altergangen deltog Moderen. Per erklærede bestemt, at han «havde faaet nok af den Forestilling», men Engelke syntes, at det saae underligt ud, om hun ikke gjorde sin Datter Følge.

Joppe prøvede forgjæves at samle sine Tanker. Der var Trængsel ved Alteret paa Grund af de mange Konfirmander, og hun fik sin Silkekjole traadt itu. Desuden snakkede Moderen saa meget til hende om de Mennesker, hun saae i Kirken, at Joppe fik det ene nye Indtryk efter det andet.

Under selve den hellige Handling knælede hun ved Siden af en gammel Herre med hvide Handsker paa. Hun undrede sig over, at de ikke vare sorte, og kunde ikke lade være med at se paa dem. Det distraherede hende, skjøndt hun gjentagne Gange tvang sig til at tænke paa sin Fader for at komme i Stemning.

Præsten havde i den sidste Konfirmationstime talt saa meget om Nadveren og i den foregaaende Skriftetale gjentaget det samme. Hun havde opfattet hans Ord saaledes, at hun skulde føle en øjeblikkelig, overnaturlig Styrkelse, naar hun nød det hellige Maaltid. Og hun tog derfor bevæget mod Kalken og Brødet, som blev budt hende, ængstelig for, om hun var værdig til Naaden.

Men hun følte ingen særlig Løftelse hverken under eller efter Ceremonien. Og Folk, som sade omkring hende, saae ogsaa alt andet end betagede

ud. Ja, enkelte græd, men de fleste krøbe sammen, som om de frøs.

Blot hun dog ikke havde drukket sig selv til Dom! Jamen hun troede jo dog, det var Kristi Legeme og Blod, hun havde nydt. Ja, troede hun det nu ogsaa fuldt og fast? Det var dog saa ubegribeligt. Nej, hun vilde ikke give sig til at tænke over det. Hun vilde tro, hun vilde tro! Ellers var det jo forfærdelig galt fat med hende. Blot hun kunde tale med sin Moder om det, der laa hende paa Sinde, faa et bekræftende Ord eller et forstaaende Blik! men nej. Engelke sad der tørøjet og rettede paa sin sorte Silkekjole. Joppe følte sig kun svagere og mere bedrøvet nu end før. —

Efter Konfirmation og Altergang blev hun ikke regelmæssig ved med at gaa i Kirke. Kun i Ny og Næ hørte hun en Prædiken. Og det, blot fordi hun syntes, det var hendes Pligt, ikke af Trang. Nej, hun gik sig langt hellere en Tur i godt Vejr. Himlen og Luften, de grønne Træer og Livet i Naturen fortalte hende meget mere om Gud end den kolde Kirke og passede langt bedre til Mindet om hendes Fader.

Glæden, ikke Synden og Sorgen, bragte hende det uendelige nær.

*

*

*

En Ugestid efter Konfirmationen fyldte hun sine sexten Aar. Hun var fuldvoxen nu, sluttet og rund i sine Former, middelhøj, med en egen kjæk Holdning. Hovedet sad fuglerankt paa den lidt korte Hals, og Haaret bar hun højt opstrøget, saa man saa Nakken, den sødeste lille Barne-
nakke, lys og skær, med en Grube som et stort Smilehul.

Der var det over hendes Person, at den satte Folk i godt Humør. Hun smilede fra Top til Taa, saa glad og let var hver Bevægelse, hun gjorde. Og hørte man hendes Latter, syntes man, at man havde aldrig hørt Latter før, saa kaad og springsk var den, og dog saa naturlig.

Hun følte sig rask nu. Øjnene havde ikke længer det matte Udtryk som i Opvæksten, Trætheden og Hovedpinerne, som tidligere havde plaget hende, kom ikke mere igjen, og hun faldt ikke saa ofte som før hen i Drømmerier, der toge hendes gode Søvn fra hende.

Men Søbade kunde hun alligevel have godt af, mente Doktor Zillen og raadede derfor til, at hele Familien flyttede paa Landet. I Oles Levetid havde den altid tilbragt hele Sommeren i Kjøbenhavn. Han holdt ikke af at skilles fra Byens Brosten.

Der blev da lejet et Hus lidt udenfor Vedbæk. Haven bagved samme gik lige ned til Stranden, der var bred og stenet. Der fik man slaaet en Bænk op for ret at kunne lytte til Bølgebruset.

Alle Familiens Medlemmer nøde Landlivet i

fulde Drag. Engelke havde i flere Uger Fru Thortsen hos sig som Gjæst og gik op i Strandvejens Smaastadssladder. Per kom hver Middag ud med Dampskibet og var struttende vigtig over saaledes at faa Udseende af at være en stor Gros-serer, der hver Morgen maatte ind til Forretningen og hver Eftermiddag tog paa Landet for at faa lidt Ro.

Gladest var dog Joppe. Neppe var hun kommen ud i Lejligheden, før hun styrtede ned til Stranden med flyvende Paletot, aabne Arme og fremstrakt Mund for ret at smage Saltluften. Og hun smed sig ned mellem Stenene, greb rent mekanisk den ene Haandfuld Grus efter den anden og kastede den i Vejret. Noget faldt i Havet og gav et sukkende Plump fra sig, andet regnede ned over hendes Hat og Kjole. Nej, hvor det var dejligt! Hun følte strax, at hun og Havet vilde blive gode Venner.

Og det bleve de. Tidlig og silde løb hun ned til det.

I den aarle Morgenstund fandt hun det muntrest. Saa skinnede Farverne klarest; alle Fiskerbaadene vare ude, og Stranden havde gjerne noget nyt at fortælle efter Natten.

Men midt paa Dagen, naar det laa og dovnede og knap havde Kraft til at trække Skummet i Kanten frem og tilbage, saa kunde man ligge saa herligt og tænke paa slet ingenting, blunde og dog ikke blunde, og blive mæt af Lys og Varme. Det var ogsaa dejligt. Hvad brød hun sig om,

at hun blev solbrændt som en Bondetøs? Det var netop rask!

Og saa om Aftenen, ja om Aftenen var Havet meddelsomst, ligesom menneskeligst. Det fortalte Eventyr og sang Viser — Viser om Danmarks Helte, der droge ud paa lange Togt, og om Danmarks Møer, der sade tilbage paa Stranden og ventede.

Ja, Havet og hun bleve rigtignok gode Venner.

Og Søbadene! for dem fik hun Passion. Hun pjaskede og sparkede som en Dampmaskine og gik altid op og ned et Par Gange, før hun blev færdig. Bare een Dukkert til! Svømme kunde hun ikke. Dog vovede hun sig udenfor Bassinet og laa og luffede som en Hund. Folk paa Strandvejen, der kunde se hende, forargede sig over hende, men det brød hun sig ikke om.

«Det er noget Skaberi af Folk,» sagde hun. «De kan jo kun se mit Hoved. Og selv om de kan se mere, det dør de da ikke af!»

Hun badede gjerne sammen med en Veninde fra Skolen, Olufa Borring, og de to gjorde et ugudeligt Spektakel i Vandet. «Nu bader de vilde,» sagde Naboerne, naar de hørte deres Hyl.

Joppe blev en hel Kæmpe i Løbet af Sommeren, fik røde Kinder og mere Huld paa Kroppen, end Folk fandt kjønt.

Og der kom Ligevægt i hendes Sind. Hun brød med de mange Tanker, der havde sivet og sumpet i hendes Hjerne.

«Verden er nu engang forkert,» sagde hun til

sig selv. «Om det er Vorherres eller dens egen Skyld, veed jeg ikke, men jeg veed, at jeg kan ikke gjøre den bedre. Saa vil jeg lade den staa. Og jeg vil have Lov til at være glad og fornøjet.»

Sorgen over Ole trykkede hende nu ikke mere som et pinligt Savn.

Hun tænkte tidt paa ham og mindedes hans kjærlige Ansigt. Men i det daglige Liv var der ikke meget, der sagde til hende: saaledes gjorde Fader, og saaledes talte han; det vilde han have syntes om, og det ikke. Hun havde jo kun levet saa kort med ham, og dengang var hun endogsaa syg. Hendes Hjem forekom hende snarere taaleligere nu end i Oles Levetid. Hun havde ikke hver Dag det kjedsommelige Forhold mellem ham og Moderen for Øje.

Denne sidste kom hun vel ikke til at holde mere af, men hun hørte op med at ærgre sig over hende. Det kunde jo ikke nytte noget. Moderen maatte jo gjøre, som hun selv fandt for godt. Hun — Joppe — var jo ikke sat til at opdrage hende. De to kom nu ret godt ud af det sammen, fordi den ene lod den anden i Fred. —

Glad over at føle Liv og Sundhed vende tilbage med ny Styrke, strøg hun saaledes alt ubehageligt af sig og saae ind i sin Fremtid med Mod som et Geni. Farerne skulde hun nok besejre, og nogle vilde hun.

Hvorledes vare Mændene vel i Grunden? det var det store Spørgsmaal. Berg havde været en Laban. Men saaledes vare de ikke alle. Han

havde heller ikke elsket hende, han havde bare — fy! — —

Nej, alt det, der ventede hende! Kjærlighed, der vaagner ængsteligt som et Fuglepip, og Kjærlighed, der ruller i Storm som Atlanterhavet! — de Udtryk havde hun læst i en Feuilleton — Bejlen i Tavshed, Bejlen i Ord, Bejlen i Kjærtegn! en Fæstemand, en Brudgom, en Husbond! Ægteskabshygge, Moderglæder! Hun tænkte det alt i eet Aandedrag, følte det, levede det og vidste dog intet derom.

*

En Dag, hun havde været inde i Byen, traf hun paa Dampskibet, da hun tog hjem, en ung Mand, som sad og læste i en Bog inde i Rygesalon.

Han havde en mager, fast Profil og et sjelden talende Træk om Munden, som hun maatte se paa.

Hendes første Tanke var: skulde han være Englænder? Baade hans Dragt, som hun syntes havde noget af en Dandees praktiske Elegance, hans hele Legemsbygning, som var kantet, men muskuløs, og hans friske Teint bragte hende paa den Ide. Men da hun gik forbi Salonruden, saae hun, at det var en dansk Bog, han læste i, en Bog med Billeder, der tilsyneladende forestillede de skrækkeligste Mordinstrumenter.

Skulde han være Bøddel? tænkte hun i Spøg. Hans gipshaarde Udtryk kunde passe godt dertil.

Gud veed, hvad Slags Øjne han havde! Hvorledes skulde hun dog faa ham til at se op? Hun kunde støde til Ruden bag ved ham. Jamen det gik dog ikke an, navnlig ikke nu, hun var i Sorg. Saa gik hun flere Gange op og ned foran den aabne Salondør og betragtede ham. Hun havde tidt erfaret, at naar hun saa paa Folk, maatte de ogsaa tilsidst se paa hende — og smile til hende. Det slog aldrig fejl.

Men han sad ubevægelig og læste Side op og Side ned. En Gang drejede han Hovedet, men ikke henimod hende. Han kiggede ud af Vinduet for at se, hvor langt Dampbaaden var kommen. Det irriterede hende.

Saa traadte hun tilsidst stærkt i Gulvet af Utaalmodighed lige udenfor Døren, og saa mødte han hendes Blik.

Hun følte, hun blev rød. Blodet skød ud over hendes Hals og Kinder som spildt Vin over en Dug. Hun havde mødt et Par faste, himmelblaa Øjne, der havde seet forundret paa hende. I en Fart var hun forbi Døren. Sikken en Klodrian! han havde ikke engang smilet. Mon han saa efter hende? — ikke Spor. Han var atter «gravet» i sin Bog. Hun døbte ham strax «den urokkelige».

Han stod ogsaa ud ved Vedbæk. Hvem mon han var? Han gik ind i et Hus, som laa nær ved det, hendes Moder havde lejet. Hun spurgte udendvidere et Postbud, som kom forbi, hvem der boede i det.

«Enkefru Sten og hendes Søn,» fik hun til Svar.

«Sten!» ja, det kunde hun have sagt sig selv. Han maatte hedde Sten. Han hed vel ogsaa Sten til Fornavn. —

Nogle Dage efter gik hun langs Strandbredden og blev ved med at gaa, indtil hun kom til et temmelig højt Plankeværk. Bagved det var Stranden «privat». Det var dumt, at man havde Lov til at holde privat Strand. Folk holdt saamænd ogsaa privat Hav, om de kunde! Hun respekterede ikke privat Strand. I Havkanten kunde ingen forbyde hende at gaa. Saa greb hun med begge Hænder op om Hjørnet paa Plankeværket og skrævede uden om det. Med et rask Sving var hun paa den anden Side.

Nej, hvor hun blev forskrækket! Der sad jo «den urokkelige» og læste. Hun havde nok tænkt sig Muligheden af, at det var Fru Stens Strand, hun kom ind paa, og den Mulighed havde ægget hende. Men at hun skulde løbe lige i Armene paa «ham», det syntes hun dog var for galt.

Han saae op. Ellers var hun snarest mulig listet tilbage, rimeligvis sjap ud i Vandet.

Nu stammede hun, gyselig fløv — hun erindrede aldrig før i sit Liv at have følt sig saa kaput:

«Undskyld — jeg vidste ikke — det er nok forbudt at gaa her?» Kunde hun have sagt noget dummere?

«Nej, værsgo,» sagde han og rejste sig. «Hvis der er noget ved Stranden her, som interesserer Dem, staaer den fuldkommen til Deres

Disposition.» Hun saae, at han smilede underfundigt i Mundkrogene. Han gjorde aabenbart Nar af hende. Men hun kunde ikke finde paa noget kvikt Svar.

«Jeg skal sige Dem, vi boer lige herved, og saa tænkte jeg —» Hun stod og tjattede ledeløst med den højre Haand for at vise i Retning af Huset.

Han fik ondt af hendes Forlegenhed og vilde hjælpe hende. «Men De har vist faaet vaade Fødder under Kæmpespringet, Frøken? Vil De ikke følge med mig her op igjennem Haven, for ikke ved et nyt Forsøg at faa Støvlerne helt fulde af Søvand. Vaade Fødder er en slem Ting, som man ikke skal spøge med.»

Den sidste Bemærkning fandt hun spidsborgerlig. Men saa faldt det hende ind, at han vist var Læge. «De er maaske Doktor?» sagde hun og lagde Hovedet paa skraa.

«Ja, til Tjeneste. Mit Navn er John Sten.»

«Ja — hvis De saa vil være saa god at vise mig Vej?»

Han gik lidt i Forvejen, sprang op over de de store Sten, som førte ned til Stranden og rakte hende Haanden for at hjælpe hende efter.

De vexlede ikke et eneste Ord, mens de gik op gjennem Haven og ud paa Landevejen. Hun løb saa smaat.

Han fulgte hende helt hjem. «Ja, her boer jeg,» sagde hun, da hun stod udenfor Laagen.

«Og derhenne boer jeg,» sagde han og smaasmilede igjen. Gjør han endnu Nar af mig? tænkte hun. Saa sagde hun hurtigt «Tak» og gik ind.

«Glem nu ikke at skifte!» raabte han efter hende. —

I de følgende Dage søgte hun paa alle Maader at faa noget at vide om hans Forhold. Hun spurgte Alverden ud om Fru Sten — Moderen, Olufa, Vaskerkonen og Madammerne, som solgte ved Dørene. Omsider fik hun da ogsaa de Oplysninger, hun ønskede. Fru Stens Mand havde været Arkitekt og var død for lang Tid siden. Moderen og Sønnen levede bestandig sammen — der var ingen andre Børn — og gik op i hinanden. Men Moderen led af en indvendig Sygdom og havde nok ikke mange Aar tilbage. Sønnen, der var blevet Kandidat sidste Sommer, var bekjendt for sin Dygtighed. Man ventede sig meget af ham. Men han var «melantrist» sagde Vaskerkonen og omgikkes ingen. Hun vaskede saamænd aldrig en hvid Skjorte for ham, for han gik aldrig i Selskab og brugte Jägers-tøj til daglig Brug.

Nu syntes Joppe allerede, hun kjendte ham rigtig godt, og hilste ogsaa helt venskabeligt paa ham, naar hun mødte ham. Tidt havde hun Lyst til at sige: «Tak for sidst!» men hans Hilsen indbød slet ikke til Spøg. Hun saae ham ogsaa en sjelden Gang sammen med Moderen. Det var en fin og slank lille Kone med ligesaa blaa Øjne som Sønnen. Hun gik altid i Sorg og saae lidende ud.

Der gik en Maaned, uden at Joppe paany fik talt med ham. Saa mødtes de en Morgen ved Stranden. Havet laa og bovnede under Solen, der allerede stod højt. Blikstillet indbød til at slaa Smut. Hun jog den ene flade Sten hen over Vandfladen efter den anden og mærkede slet ikke, at han kom.

«De er jo en hel Tusindkunstner,» sagde han. Han havde staaet længe og seet paa hende.

«Gud! er De her?» Hun lo og nikkede til ham. «Ja nu skal De se denne her!» I det samme lod hun en graa Skifersten svirre ud af Haanden. Men den var for let. Den drejede rundt og faldt plump i Vandet. Saa blev hun ærgerlig og tog en anden. Men Sporten lykkedes ikke længer saa godt for hende, nu han stod hos. Hun blev ivrigere og ivrigere og mistede derved Sikkerheden. Efterhaanden smittedes han af hendes Interesse, og saa sloge de Smut omkap. Hvor hun lo, da deres Stene en Gang fore sammen i Luften.

Tilslidst holdt hun op, helt hed af Legen og sagde, mens hun tørrede sig med sit Lommetørklæde:

«De synes dog vist egentlig, at jeg er en underlig een.»

«Hvorfor det?»

«Aa, jeg veed ikke. Jeg synes nu for Resten ogsaa, De er underlig.»

«Saa?»

Hun lo. Han kunde heller ikke lade være.

«Det Skudsmaal opfatter jeg som en Compliment,» sagde han.

«Det er det ogsaa,» svarede hun.

De gik et lille Stykke ned ad Stranden sammen, hun med smaa Dansetrin. — «Her er dog dejligt, ikke sandt?»

Det maatte han indrømme.

«Jeg bestiller aldrig andet end at drive her-nede. De er vist anderledes flittig.»

Ja, hans Opgave i Livet var jo ogsaa en anden end hendes.

Hun vilde ønske, hun havde en Opgave. «Unge Piger spilder den ene Dag efter den anden til ingen Verdens Nytte,» sagde hun.

Nu var der dog ellers saa mange Bestræbelser i modsat Retning — sagde han. Der var jo selv de Damer, der studerede Medicin. Hun maatte sagtens kunne finde en Beskæftigelse, naar hun havde Lyst til det.

Om han godt kunde lide, at unge Piger studerede?

Ja.

Han fandt det ikke ukvindeligt?

Nej. Han havde overhovedet slet ikke den Opfattelse af det kvindelige som Folk i Almindelighed.

Hende fandt han dog vist ukvindelig, busede det ud af hende.

Fordi hun slog Smut?

Nej, fordi hun var saa indladende.

Det var jo ham, der havde indladt sig med hende.

Om han ikke ogsaa fandt det dumt, at en ung Herre og en ung Dame ikke kunde tale aabent med hinanden uden Ceremoniel? Man lærte dog ikke Verden at kjende, naar man ikke talte med Folk.

Ja, det havde hun rigtignok Ret i.

De vendte nu om og gik den samme Vej tilbage.

«Veed De, hvad jeg hedder?» spurgte hun pludselig.

Ja, det vidste han godt.

Samtalen gik i Staa. Hun syntes, hun maatte holde den gaaende og vendte atter tilbage til hans Flid. At han kunde holde ud at læse saa meget, navnlig nu lige efter Examen!

Han kunde slet ikke leve uden at arbejde, svarede han. For Resten var det ikke altid medicinske Bøger, han læste. Sidst, de taltes ved, havde han siddet fordybet i en af Zolas Bøger.

Om han godt kunde lide dem?

Ja. Zola var da endelig engang en ærlig Forfatter, som ikke smurte Folk om Munden.

Hun havde aldrig læst nogen af de Bøger. Det var vist ikke Bøger for unge Piger?

Det kom an paa, hvor fornuftige de unge Piger vare.

«Ja, jeg er skam ikke fornuftig,» sagde hun.

«L'assommoir» syntes han for Resten, enhver kunde læse.

«De læser den paa Fransk?» spurgte hun kort efter i en lidt tøvende Tone.

Ja. Om hun ønskede det, vilde han gjerne laane hende den.

«Jeg kan vist ikke forstaa den,» sagde hun.

Saa vendte de atter om. Samtalen morede hende umaadeligt. Hun vilde saa nødig have, han skulde gaa, og tav derfor ikke et Øjeblik stille.

«Har De været i Paris?» spurgte hun med et Spring fra Zola.

«Nej; men jeg agter mig dertil. Jeg har i Sinde at bosætte mig i Udlandet.»

«Jamen — Deres Moder —» foer det ud af hende.

«Jeg rejser ikke, saa længe min Moder lever,» svarede han. Og lidt efter føjede han til — i en Tone, som om han talte med sig selv: «men hun lever desværre ikke længe. Hun har Kræft.»

Hvor han talte roligt om en saa alvorlig Sag! Han havde allerede bestemt, hvad han vilde gjøre, naar Moderen var død. Joppe kunde ikke lade være med at udtrykke sin Forundring derover.

«Moder kjender alle mine Planer,» sagde han, «og hun veed lige saa godt som jeg, at gammel bliver hun ikke.»

«Hvor kan De vide det saa sikkert?» Joppes Ansigt udtrykte den mest interesserede Forbavselse.

«Jeg kan i hvert Fald vide, hvad der er det sandsynligste,» svarede han.

Joppe saae paa ham. Hans Mund bævede let. Hun syntes, hun maatte sige noget trøstende, men i det samme gjorde han Mine til at tage Afsked.

De havde 'naaet Plankeværket, bag hvilket Fru Stens Strand laa. Han rakte hende Haanden og sagde Farvel. Hans Moder ventede ham. Saa greb han med begge Hænder om Plankeværket, sprang over og forsvandt.

«Hr. Sten!» raabte hun, da han var ovre. «Jeg vil dog gjerne laane den Bog, De talte om. De kan træffe mig her imorgen paa samme Tid.»

Han lovede at komme og tog Hatten af. Hun saae, han havde en høj Pande og mørkt, stridt Haar, som slet ikke passede til de blaa Øjne. Langsomt vendte hun om. Han var i et Par Spring oppe i sin Moders Have. —

Hun var tidlig ved Stranden den næste Morgen. Alt som hun vandrede op og ned, gjennemgik hun i Tankerne Samtalen fra igaar. Navnlig det, han havde sagt om sin Moder, optog hende. Hun beundrede, at baade han og Moderen saa roligt kunde gjøre op med Fremtiden og se Døden i Møde med Fortrolighed. Mon de gjorde det ud af en stærk, religiøs Overbevisning? Det vilde hun gjerne vide. Hun troede det ikke. I saa Fald havde han vist havt Guds Navn i Munden.

John lod vente paa sig. Hun var allerede bleven utaalmodig. Han havde Bogen med.

«De maa undskylde, at jeg kommer lidt sent,» sagde han; «men Moder var urolig, og saa nænnede jeg ikke at gaa fra hende.»

«De maa endelig ikke lade Dem opholde af mig,» skyndte hun sig med at sige.

«Ja, jeg gaaer ogsaa strax igjen.» Han lettede paa Hatten.

«Jeg kan følge Dem,» sagde hun. Det faldt hende slet ikke ind, at Ytringen maaske var paa-trængende.

Saa gik de langs med Haven ud paa Landevejen.

Undervejs sagde Joppe: «Jeg kan forstaa, Deres Moder tidt er ængstelig ved Tanken om Døden. Det maa ogsaa være forfærdeligt at være saa syg.»

«Moder er kun ængstelig, naar hun har Smerter.»

«Jeg kan saa godt tænke mig til, hvad De gaaer igjennem,» blev hun ved. «Min Fader døde forrige Efteraar. Jeg var dengang saa bedrøvet, at jeg troede, jeg aldrig skulde blive Menneske mere. Men det er jo en stor Trøst, det, at man sees nok engang igjen.»

Hun ventede angst paa hans Svar. Hvor gjerne vilde hun ikke, at det skulde lyde bekræftende! Han tav. Men hun vilde have Svar. Saa gjentog hun Sætningen:

«Synes De ikke ogsaa, det er en stor Trøst?»

«Jeg troer ikke paa den Trøst,» svarede han kort.

«Ikke? — Saa maa De være meget fortvivlet.»

Det svarede han heller ikke paa.

Da de stode ved hans Hjem, sagde han:

«De vil gjøre Moder en stor Glæde ved at besøge hende en Gang. Jeg har talt til hende om

Dem. Jeg fortæller hende altid alt, hvad jeg oplever. Men De maa være rigtig munter.»

Naar hun da maatte komme?

Helst ved Aftentid. Saa følte Moderen sig raskest.

«Saa kommer jeg imorgen,» sagde Joppe.

Og hun kom. Hun sad først længe hjemme og vendte og drejede sig paa Stolen: det var vist for tidligt endnu. Men med eet kunde hun ikke holde Ventetiden ud længer, sprang op, satte Hatten paa med et Dask og næsten løb hen ad Vejen. Handsker vilde hun ikke have med. Hun hadede alt, hvad der bar Præg af Visiter.

En Pige viste hende ind i en lille Havestue med en Veranda foran. Derude sad Fru Sten med sin Søn. Fruen havde et stort Sjal om Knæene. John røg.

Han rykkede en Stol hen til Joppe, og hun satte sig. Samtalen gik let. Først lo de over Joppes første Besøg paa Stranden, som John havde omtalt for sin Moder, og som denne nu bragte paa Bane. Hun havde moret sig saa hjerteligt derover.

Saa talte de om nogle Bøger, som laa paa et lille Bord foran Fru Sten. Det var æsthetisk Literatur, en Bog af Taine og et Par af Georg Brandes. Joppe havde ikke læst dem. «Den Slags er for højt for mig,» sagde hun.

«I Grunden ogsaa for mig,» sagde Fru Sten; «men John synes nu, jeg skal kjende dem. Og jeg kan heller ikke nægte, at jo mere jeg læser, des

mere forstaaer jeg. Verden har rigtignok forandret sig siden min Ungdom. Men jeg troer nu til det bedre.»

Senere sagde hun: «en Moder maa have sine Børns Interesser. Satte jeg mig ikke lidt ind i det, som John er optaget af, kunde jeg jo kun tale med ham om ganske ligegyldige Ting. Af og til synes jeg nok, han plager mig; men det, siger han, har jeg godt af, og saa faaer jeg føje mig. Han er jo baade min Søn og min Læge. Han kan da ikke andet end ville mit Bedste.»

Og kort efter tilføjede hun, da John sagde, hun var den sødeste Moder i Verden: «ja, det troer jeg nok, naar jeg gjør alt, hvad Du ønsker. Der var en Tid, hvor jeg søgte at danne Dig efter mine Principer, da fandt Du mig vist ikke saa sød.»

Saa lo John og kyssede hende: «Nej, jeg veed nok, jeg er en Tyran.»

Joppe vilde slet ikke gaa. Hun følte sig altfor lykkelig. Hvor hun dog kunde lære meget af de to Mennesker! Saaledes kunde hun og hendes Fader maaske ogsaa have levet sammen. Hvor det var sørgeligt, at han var død! — Men da man ikke bød hende til The, og det desuden faldt hende ind, at Fru Sten kunde være træt, rejste hun sig for at sige Farvel. Fru Sten bad hende komme snart igjen. John fulgte hende hjem.

Paa Vejen sagde hun til ham: «Hvor kan Deres Moder, som er saa syg, dog taale at læse

alle de Bøger?. De maa jo anstrenge hende umaadeligt.»

«Nej, de tager hendes Tanker. De er den eneste Medicin, hun faaer,» svarede han. —

Siden den Aften besøgte Joppe tidt Fru Sten og hendes Søn. Tilsidst gik der knap en Dag, uden at hun kiggede ind til dem. Baade Engelke, Per og hele Nabolaget undrede sig over dette hede Venskab, Joppe med eet havde faaet til en gammel, syg Kone; men hun lod dem snakke. Og naar Olufa sagde til hende: «naa, Du er nok ordentlig væk i et Par blaa Øjne,» blev hun hverken rød i Hovedet eller vred. Den Slags Pjanker kunde der slet ikke være Tale om i et Hus, hvor Døden sad og saae ind ad Vinduet.

Hun gik der heller ikke for Johns Skyld. Det, der lokkede hende, var Tonen i Hjemmet, det, man levede for, det, man talte om, Freden, tildels ogsaa Sorgen. Desuden følte hun, at hun muntrede op paa Fru Sten. John derimod lod sig ikke mærke med nogen særlig Glæde over hendes Besøg. Han var altid høflig og venlig, men lod aldrig et Ord falde, som kunde kaldes Kurmageri. Joppe syntes snarere, han behandlede hende som et Barn.

Om sin forestaaende Død talte Fru Sten aldrig, naar John var til Stede. Men engang, Joppe traf hende alene, bragte hun den paa Bane, ikke Angst for den, men Sorg over, at hun ikke kom til at opleve, hvad John blev til i Verden.

«De seer ham maaske engang som en berømt Læge —» sagde hun. «Tænk saa paa mig.»

Joppe var tidt forbavset over, saa fortroligt hun kunde tale med de Mennesker, hun kun havde kjendt saa kort. Og hun undrede sig over, at de saa gjerne saae hende hos sig. De omgikkes jo ellers ingen.

Da hun en Dag spurgte Fru Sten, hvorfor der aldrig kom fremmede til dem, svarede denne: «Mine Venner er døde, og John har ingen. Det gjør mig altid saa ondt. Men han bryder sig ikke om at stifte Bekjendtskaber. Han finder de fleste Folk skruede.»

Joppe blev helt flov af Glæde. Hende fandt han aabenbart ikke skruet. —

Nu sad hun hver Eftermiddag nede ved Stranden og læste Zolas «l'assommoir». Tidt vilde hun lægge Bogen bort, men hun holdt ud. Hun stavede sig ved Hjælp af et Lexikon gennem det svære Sprog. John havde sagt, hun skulde tage Læsningen som en Øvelse i Fransk.

De rent sproglige Vanskeligheder, hun maatte overvinde, svækkede Indtrykket af Bogen. Men hun var dog stærkt optaget af Gervaises ulykkelige Skæbne. Hvorfor skulde det dog gaa hende saa slemt? Hun fortjente det slet ikke. Ja, alle de Kjærlighedshistorier, hun havde, det var vel dem, hun skulde straffes for.

Denne Anskuelse udtalte hun for John.

Men heri var han aldeles ikke enig med hende.

Zola hverken lønnede eller straffede. Han fortalte blot, hvorledes det gik til i Verden.

«Jamen det gaaer da saaledes til i Verden, at den, som gjør det gode, faaer Løn, og den, der gjør det onde, faaer Straf,» sagde Joppe.

«Troer De det?» spurgte han.

«Ja, ellers er der da ingen Retfærdighed til.»

Han smilede: «De gjør altsaa det gode for at faa Løn?»

«Ja — jo — jeg veed ikke. Det gjør jeg vel. Hvorfor ellers? fordi det er rigtigt.»

«Jeg troer, De gjør det, fordi De ikke kan lade være dermed.»

«Jeg kan saamænd godt lade være med det.»

«Nej, De kan ikke. Det er Deres Natur.»

«Min Natur? — jeg gjør meget, som jeg ikke har Lyst til. Saa er det da ikke min Natur —»

«Jo, det er Deres gode Natur, som gjør, hvad De ikke har Lyst til.»

Hun stod et Øjeblik og tænkte sig om. Hun var ikke med. «Sikke noget!» sagde hun saa og lod Emnet falde.

Da hun siden tænkte over Samtalen, fik hun Indtryk af, at han var grumme ugudelig. —

Ellers talte de mest om hans Moder. Joppe blev aldrig træt af at beundre hendes Heltemod. Mon hun ikke heller troede paa et Gjensyn efter Døden? Det var da umuligt andet.

Hun spurgte en Dag John om det, skjønt hun godt vidste, han ikke holdt af den Slags Spørgsmaal.

«Jo, Moder troer paa et Liv efter dette,» sagde han kort.

«Men De selv — De troer virkelig ikke en Smule derpaa?»

«Nej, det veed De jo godt.»

Det var tydeligt nok, at han helst var fri for at tale mere om Sagen. Men Joppe tog ikke mod halvkvædede Viser. Saa spurgte hun ham rent ud af Posen om, hvad han da egentlig troede paa.

Han vilde slaa Spørgsmaalet hen. Han holdt ikke af at disputere om Religion.

«De troer altsaa paa slet ingenting,» sagde hun stædigt — han slap ikke — «hverken paa Gud eller paa den anden Verden eller paa — —? De troer bare, at det altsammen er een eneste stor — — Klode?»

Han maatte trække paa Smilebaandet af det sidste Udtryk, som hun havde ledt efter.

«Ja,» sagde han i en Tone, som man siger «ja» til Børn, naar man taler med dem om Ting, de ikke forstaa.

«Jamen» — hun blev ved — «naar De ikke troer paa nogetsomhelst, hvad lever De saa egentlig for?»

«Jeg lever for at hjælpe mine Medmennesker; for at gjøre dem det møjsommelige Liv saa let og lempeligt og muntert som muligt.»

«Jamen det er jo kjønt.»

Han bukkede.

«De skal slet ikke gjøre Nar af mig. Jeg har tænkt meget over den Slags Ting. I Bøgerne

staaer der saa meget derom. Og jeg har altid saa gjerne villet have nogle Oplysninger og gode Raad hos et fornuftigt Menneske. Det er slet ikke pænt af Dem, at De ikke vil give mig dem.»

«Man kan ikke give Raad i den Slags Ting.»

«Det siger De nu blot, fordi De anseer mig for et Barn. Men jeg er et tænkende Menneske. Jeg er slet ikke bare — — grinagtig! Jeg kan saamænd tidt være rigtig melankolsk, det kan jeg forsikre Dem.»

Hun var en Smule vred, men blev strax god igjen, da han sagde:

«Ja ja. De kan jo nok begribe, jeg har handlet i den bedste Mening.» —

De talte ogsaa ofte om det, han vilde leve for.

Han vilde til Paris, fordi alt herhjemme var ham for smaat og bundet. Han holdt ikke af Danmark, det sagde han rent ud. Ja, engang vendte han maaske tilbage, naar man vilde give ham carte blanche paa eet eller andet Omraade. Praxis vilde han ikke have, i hvert Fald ikke fin Praxis. Heldigvis var han saaledes stillet, at han ikke behøvede det. Det var Fattigfolk, han vilde hjælpe. Han tænkte allerede nu paa at udarbejde Regler for deres daglige Kost, deres Boliger, deres Senge, deres Børnepleje, deres Arbejdspund o. s. v.

Jeppe hørte paa ham med aaben Mund. Ja, han havde rigtignok noget at leve for. Hvor han var lykkelig! trods sin Sorg, og hvor han var god! Blot hun havde en Hundrededel af hans Arbejde.

Spørgsmaalet om Kvindens Opgave, som hun havde berørt i een af deres første Samtaler bragte hun igjen frem. Fru Sten var just den Dag til Stede.

Blot hun dog havde et Talent! spille? ja, hun kunde hakke en af Mendelsohns Lieder igjennem, men det kunde alle unge Piger. Opdrage Børn? de ulykkelige Unger! — telegrafere! Vrøvl? Hun kom til det Resultat, at den nærmestliggende Opgave for hende var vel den, at blive gift.

Saa lo baade John og Fru Sten.

«Ja, det kan saamænd ikke nytte,» sagde Joppe, «at vi Kvinder arbejder som Mændene. For vi faaer ingen Løn for det. Vi faaer dog aldrig den samme Frihed som Mændene.»

Saa talte de om Frihed paa Livets forskjellige Omraader og vare lige ved ogsaa at tale om Frihed i Kjærlighed. Men her brød Fru Sten af. I det Punkt var hun streng.

Det ærgrede Joppe, at hun ikke fik Johns Mening om den Sag at vide. Han havde vist ogsaa der meget frie Anskuelser! Ja ja. Hun skulde nok «pumpe» ham, naar hun blev alene med ham.

Men angaaende den Ting kunde hun ikke faa ham til at udtale sig alvorligt. Han lo og sagde, han var en Blanding af en Tyrk og en Rolf Blaaskjæg. —

Sommeren led nu mod sin Slutning. August Maaned løb ud, inden Joppe vidste af det, og med den Engelkes Lejekontrakt. Saa maatte de

flytte til Byen. Men Stens vilde blive hele September paa Landet. «Det er den allersmukkeste Maaned,» sagde Fruen.

Joppe havde Taarer i Øjnene, da hun sagde Farvel til sine Venner. Fru Sten kyssede hende. John gav som altid «den urokkelige». Joppe forsøgte saa at være munter og sagde, at han slap ikke for hendes «Rend», naar han kom til Byen.

Den Illusion havde han heller aldrig levet i, svarede han. —

Hun savnede Stens stærkt i den første Tid efter Adskillelsen. Om det mest var Fruen eller John, kunde hun ikke rigtig klare. Det var vel mest dem begge! — Hjemmet! ja, Gud veed — det var dog allermest John! Hun greb sig i at tænke i hans Udtryk og tale i hans Tonefald. Deres mange smaa Samtaler passerede Revue for hende, og hun mærkede, hvor meget hans Anskuelser havde smittet hende. Hun gik og blev skeptisk. Navnlig det havde slaaet hende, at han, som ikke var og ikke vilde være Kristen, havde en Opgave i Livet, som var i egentlig Forstand kristelig, den, at hjælpe sine Medmennesker eller med andre Ord: elske sin Næste. Man kunde altsaa være et godt Menneske uden at være Kristen.

Ja naturligvis! — sagde hun barnagtig overlegent til sig selv, som om hun var vred, fordi det ikke før var gaaet op for hende. Og meget

af det, hun havde læst, og som hun før ikke havde forstaaet, begyndte hun nu at blive klog paa.

Hun svajede dog stærkt fra den ene Side til den anden. En ren Ubetydelighed, en Sætning i en Bog, en Ytring af et Menneske, en Kunstnydelse, et Naturindtryk kunde faa hende til at skifte Mening. Den Uvished pinte hende.

Hendes eget Hjem forekom hende nu ualmindelig indholdsløst. Per beskyldte hende ogsaa for at være gnaven. Og Engelke og Fru Thortsen drillede hende saa smaat med John.

*

*

*

I Slutningen af September flyttede Stens til Kjøbenhavn.

Joppe «rendte» strax op til dem og blev snart deres daglige Gjæst i Byen, som hun havde været det paa Landet.

Ogsaa Engelke, som en eneste Gang havde besøgt Fru Sten i Vedbæk, aflagde hende nu en Visit. Men derved blev det. De to Damer passede saa lidt sammen, som om de tilhørte to forskellige Aarhundreder. Pro forma gjengjældte John Besøget, men traf ikke Engelke hjemme.

Denne var kjed over, at Joppe hang saa fast ved sine Sommervenner. Hun omgikkes nemlig med Tanker om et nyt Hjem og om at føre stort Hus. Hendes Børn skulde ud i Verden og gjøre

Lykke. Men Joppe var tilfreds med den Lykke, hun gjorde i Fru Stens Sygeværrelse, og var døv for sin Moders Paavirkning.

«Herre Gud,» sagde hun til Engelke, «kan Du dog ikke lade mig i Fred den korte Tid, Fru Sten har tilbage at leve i? Naar hun er død, og hendes Søn er rejst, saa — —» Hun fortsatte ikke, hun ømmede sig ved at tænke Tanken ud.

Engelke fandt, at Fru Sten var affekteret. Hun vilde gjøre sig interessant ved sin Sygelighed. Hun kunde saamænd godt leve, naar hun bare vilde lade være med at skabe sig.

Joppe blev hidsig. Hun holdt meget mere af Fru Sten end af sin Moder, sagde hun. Saa kunde der gaa Dage, uden at Moder og Datter talte sammen.

— I Løbet af Oktober Maaned toge Fru Stens Kræfter stærkt af. Hendes Farve blev liggul og hendes Ansigt saa lille. Hun fik Besvær med at løfte sine Arme, en Bog kunde hun slet ikke holde mere, og hendes Øjenlaag vilde falde til. Tidt maatte hun tilbringe hele Dagen i Sengen. Joppe sad da gjerne og læste højt for hende. Men den syge fulgte kun daarligt med. Joppe udrettede mest ved sin Læsning, naar den fik Fru Sten til at sove.

John takkede altid Joppe for hendes Besøg. Hans Moder havde bedre af hendes Selskab end af hans, som kun gjorde hende febrilsk. Hun vilde altid have hans Ansigt ved Siden af sit paa

Puden og trykkede ham til sig med krampagtig Angst.

Joppe undrede sig over Johns Ro. Han spurgte Moderen ud om hendes Fornemmelser i en Tone som en fremmed Læge og plagede hende tidt med sine Undersøgelser. Han tilstod ogsaa, at han af og til kunde glemme sin Sorg for sin Videnskab.

Henad Vinteren blev han dog paafaldende stille og ligesom træt. Men Joppe beundrede ikke desto mindre, hvorledes han overfor sin Moder kunde beherske baade sit Humør og sit Udtryk. Kun naar hun mødte ham paa Gaden, hvor han troede sig ubemærket og altid gik i et Tempo, som om han vilde løbe fra Døden, blev hun slaaet af, saa lidende han saa ud. Han bar altid Hænderne knyttede. Hun syntes, hun kunde læse hans Smerte ud af de hvide Knoer.

«Moder lever knap til Jul,» sagde han til Joppe en Dag.

«Jeg veed slet ikke, hvad der skal blive af mig, naar jeg mister baade hende og Dem,» smaa-klynkede hun.

«De glemmer os snart,» sagde han.

Hvor han kunde nænne at sige det!

«I Deres Alder glemmer man hurtigt,» svarede han.

Han vilde maaske gjerne have, hun skulde glemme baade ham og Moderen?

Ja, han fandt det sygeligt at hænge over sine Minder. Hun skulde ud i Livet, mere sig, se sig om.

Den Tone; hvori han talte, ligesom skar enhver Indvending af, haardt som en Sav.

Saa spurgte hun ham, om han da ikke heller vilde mindes hende.

Men dertil svarede han, at hun begyndte at blive sentimental, og gav sig saa til at tale om Paris.

Det gjorde han ofte. Han vilde tage en Examen der, arbejde som en gal, sagde han. Og han kunde tale sig saa varm om sin Opgave i det fremmede Land, som om han allerede var der og for længe siden havde glemt sin Moder.

«Jeg vil ogsaa gjerne til Paris,» sagde Joppe. «Maaske kommer jeg engang og besøger Dem.» —

Der var eet Æmne, hun bestandig bragte paa Bane, og hvormed hun næsten pinte ham. Det var hendes «Opgave». Hun maatte have noget at virke for i Livet, men øjnede ikke hvad.

Han smilede ad hende og gjentog hendes Ord fra sidste Sommer:

«Det er Deres Opgave at blive gift.»

Fru Sten sagde det samme.

Nej, det mente Joppe ikke længer. Hun troede, hun giftede sig aldrig. Der var nok til det. Nej, hun vilde gaa paa Hospitalerne og lære Børnepleje, sagde hun en Dag.

«Til hvad Nytte» — smaalø John — «naar De ikke vil gifte Dem?»

«Jeg vil passe andre Folks Børn,» sagde hun. Han kjendte jo saa mange Overlæger, om han ikke vilde hjælpe hende til en Plads?

Det kunde han gjerne; men hun blev kjed af den inden fjorten Dage.

Saa skaffede han hende ud paa et Børnehospital, hvor hun skulde lære at svøbe og vaske Pattebørn, passe deres Fornødenheder, vaage over dem i deres Sygdom, lære Regler for deres Ernæring og Udvikling.

De første Dage var hun Begejstringen selv for sit Arbejde. Hun tog fat som en Kunstner paa et stort Arbejde, som en Dronning paa en Regering.

Men Taalmodighed havde hun ikke, og Svineriet æklede hende. Hun følte sig trykket af Børnelugten, blev nervøs af Skrigene og stærkt angrebet af et Par Dødsfald. Hendes Kræfter sloge ikke til, mærkede hun; det gjorde hende modløs, og hun begyndte at spørge sig selv: «hvad vil jeg dog her? jeg har jo ingen Børn! og hvem veed, om jeg nogensinde faaer nogen? Jeg kan anvende min Tid bedre.»

Desuden blev hun af Engelke og Per — den sidste spurgte hende, om hun ikke snart søgte Ansættelse som Natmand — drillet til Fortvivlelse.

Men hun skammede sig ved at gaa til John og sige, at hun havde faaet nok af Opgaven. Saa blev hun ved, men med Ulyst og til mere Besvær end Nytte for Børnene.

Det fik John at vide og sagde hende det. «Kan De se, jeg havde Ret. Gjør baade Dem selv og Børnene den Tjeneste at høre op.»

Saa hørte hun op; men hun var ulykkelig

over sin Mangel paa Energi. Hvad duede hun dog til? Der maatte jo være noget, hun duede til.

Om hun ikke kunde komme ind i en Bank?

Da hun saa talte til John om denne nye Opgave, sagde han til hende: «Nej, nej! vær nu fornuftig, De er ikke anlagt for at arbejde.»

Hvor han kunde sige det! Det var jo ethvert Menneskes Pligt at arbejde.

«Jamen, der er mange, som ikke gjør det alligevel! De hører til den Slags Mennesker, De kan ikke skabe Dem selv om.»

«Skal vi vædde?»

Saa rystede han paa Hovedet, tog hende om Hænderne og sagde: «Jeg veed godt, at det er mine mange Planer, som har givet Dem Blod paa Tanden. De er sjelden modtagelig for de Menneskers Interesser, som De omgaaes. Men De har langt bedre af at slaa Dem til Ro med dem, De selv har.»

«Jeg har ingen.»

Hun skulde være den, hun var. Hun var sød, som hun var. Hun gjorde mange Mennesker glade. Det var ogsaa en smuk Opgave.

Han havde aldrig før været saa venlig imod hende. Hun saa paa ham med et Udtryk som en troende Katholik paa Madonna. Men hun var dog bedrøvet over, at han tildelte hende en saa betydningsløs Opgave i Livet.

Hun kunde heller ikke lide, at han en Dag sagde til hende:

«Det er Synd, at De skal gaa her i et Syge-

hus og faa sørgelige Tanker. Var jeg Deres Moder, vilde jeg ikke tillade Dem det.»

Ofte havde hun Indtryk af, at han ikke brød sig det mindste om hende. Men Fru Sten sagde altid til hende: «John bliver saa glad, naar De kommer.»

Hun mærkede, hvorledes hans Magt over hende voxede. Men det var ikke hendes Sanser, han betog. Det var hendes Aand, han dannede med sine Tanker, hendes Energi han stemplede med sin Ærgjerrighed, hendes Sjæl han fyldte med sin Tro.

Hun beundrede ham, hun knælede for ham. Og hendes Tunge vrimlede med Spørgsmaal, hver Gang hun talte med ham. Hendes Videbegærlighed gjorde hende nervøs: sig mig blot een Ting endnu. Hun var som de smaa Børn, der bestandig raabe: bare een Gang til!

Eet vilde hun helst af alt spørge om. Det var om hans eget forbigangne Liv, hvorledes han vel var kommen til de Anskuelser, han havde. Men det Spørgsmaal turde hun ikke gjøre ham. Han kunde svare, at det kom ikke hende ved. Hun søgte at lokke Bekjendelser ud af ham ved at tale om sig selv. Men hun fik intet at vide.

Engang kom dog Sagen paa Bane ved et Tilfælde. Hun gik en tidlig Aftenstund — det var i Begyndelsen af December — op til Fru Sten, men traf kun John i Dagligstuen. Lampen stod tændt paa Bordet. Han sad med Ryggen til dem begge og læste. Det første, han gjorde,

var at tysse paa hende og pege paa en Stol ligeoverfor sin. Han rejste sig ikke for ikke at gjøre Støj. Hun saae ængsteligt paa ham og henimod Sovekammerdøren.

«Moder har været meget syg og havt mange Smerter. Professor Knudsen har været her,» hviskede han. «Det gaaer nedad Bakke nu. Hvem veed, om en Maaned sidder jeg maaske i Paris.»

Hun blev — som saa tidt — stødt over den sidste Bemærkning. Vidste hun ikke bedre, maatte hun jo tro, at han heller begravede sin Moder idag end imorgen. Hun saae paa ham uden at svare.

«Moder sover nu,» vedblev han. «Hun har faaet Morfin. Men jeg er bange for, at Virkningen snart hører op. Hun har faaet altfor meget i den sidste Tid.» Han lagde Bogen fra sig.

Joppe saae, det var en fransk Roman.

«Jeg beundrer, at De kan læse Romaner nu,» sagde hun.

«Hvorfor ikke?» sagde han. «Den Bog har jeg engang læst højt for Moder. Naar jeg nu læser den igjen, mindes jeg saa tydeligt alle de Stemninger, vi dengang oplevede sammen, alle de Bemærkninger, hun gjorde, og mine egne Følelser. Ja, jeg kan se alle Omgivelserne fra den Tid for mig. Det er tre Aar siden. Vi laa paa Landet i Fyen. Det Kapitel, jeg nu er i Færd med, læste jeg for hende ude i Skoven ved en Bondeggaard. Der gik to Dreng og spillede Pind nogle Skridt

fra os. Jeg kan se de smaa Knøses Ansigter for mig saa tydeligt, som om de stod her i Stuen.»

«Engang imellem holder De dog altsaa af at mindes,» sagde hun.

Han rystede paa Hovedet og smilede. «Man er jo ikke mere end et Menneske.»

Hun kunde have faldet ham om Halsen for den Ytring.

«Naar jeg rejser til Paris,» sagde han igjen, «tager jeg alle mine Bøger med mig. Saa kan jeg tale med Moder, naar jeg vil.»

Men i det samme følte han, at han var paa Vej til at give for meget efter for en Stemning, som kun kom ham selv ved, og slog saa til Skuffelse for Joppe over i en anden Tone. Han spurgte hende om et nyt Stykke, som var blevet spillet paa Theatret den foregaaende Aften, og hvis Opførelse, han vidste, hun havde overværet.

Hun svarede distrahit.

Kort efter vilde hun gaa; men saa kaldte Fru Sten paa sin Søn inde fra Sovekammeret, og han gik hurtigt ind. Hun havde Indtryk af, at han fløj.

Han havde lukket Døren efter sig; men hun stillede sig tæt op ad den — just ikke for at lytte; men den Bevægelse, hun var i, tvang hende til at være det, der gik for sig, saa nær som muligt.

Hun hørte svage Stemmer, men ingen tydelige Ord. Af og til syntes hun, Fru Sten græd. I et Kvarter stod hun op ad Døren. Hendes Hals blev tør af Spænding, og hun følte Træthed i Hovedet.

John saae anstrengt ud, da han kom tilbage.

Han satte sig ikke, men gik op og ned. Ogsaa Joppe blev staaende. Hun spurgte ham om, hvad der var i Vejen. Han svarede ikke strax. Hun kunde se paa ham, at det, han vilde sige, kostede ham Besvær.

Endelig kom det frem.

«Moder er meget ængstelig i Aften. Jeg veed ikke, hvad jeg skal gjøre. Hun vil have, at jeg skal sende Bud efter en Præst —» han stammede i det. «Hun ønsker, at han skal bede et Fadervor med hende. Hun er helt ude af sig selv — uregerlig — hun vil ikke tage Morfin —» Det kom altsammen i pinlige Smaastød og med halv Stemme.

Joppe stirrede ufravendt paa Johns Ansigt. Blodet var steget ham til Hovedet, og Halsaaen svulmede. Han mødte ikke hendes Blik.

«Hvorledes skal jeg dog faa hende rolig?» sagde han flere Gange. «Jeg vil saa nødig bruge Magt.»

«De maa sende Bud efter en Præst,» sagde Joppe.

Han rystede paa Hovedet. «Jeg vil ikke have nogen mellem Moder og mig,» sagde han.

Et Øjeblik efter standsede han foran Joppe:

«Ja, hvis De vilde —»

Hvis hun vilde?

Hun saae op paa ham. «Jeg?» Hun kunde føle, hvor hun rystede.

«Ja, De skal kun gjøre det, hvis De vil,» sagde han.

Hun saae bestandig paa ham med aaben Mund. Hendes Hænder famlede om hinanden. Hun mærkede, hvorledes de bleve vaade af Sved.

Hvad skulde hun svare? Hvor kunde hun samle sig i den Fart, som hans Spørgsmaal forlangte? Hvor kunde hun nu i en Haandevending opgjøre med sig selv, hvad hun i lang Tid havde gaaet og været i Tvivl om, skydende fra sig, vejende for og imod, haabende paa et betydningsfuldt Øjeblik, som med eet skulde gjøre alt klart? Var dette Øjeblik maaske kommet nu? Var det nu, hun skulde tage Bestemmelsen om, hvorvidt hun vilde holde paa sin Barnetro eller ikke? Hvor fik hun Vished? Hun havde aldrig før følt sig saa usikker.

Hun prøvede paa at samle sine Tanker og spurgte sig selv med al den Alvor, hun magtede: troer Du? eller troer Du ikke? Saa faldt det hende ind, at det blotte Spørgsmaal var et Bevis for hendes Tvivl.

«Hvorfor betænker De Dem?» sagde John. «De troer jo paa Gud.»

Hun mødte hans faste, blaa Blik. Ikke en Muskel i hans Ansigt rørte sig. Hans Urokkelighed gød som en storknet Skæl ogsaa om hende.

Saa holdt hun op med at spørge sig selv om, hvad hun fandt rigtigt. Hvad han vilde finde rigtigt, blev det eneste afgjørende for hende. Og han vilde vist ikke bifalde, om man bad med en Tvivl i Hjertet. Man skulde vide, hvad man vilde, man skulde være helstøbt, som han var det. Gid hun

var det! Hun vilde være det. Han skulde have Ære af sin Discipel. Hun troede ikke, nej; hun troede ikke, og nu havde hun en Lejlighed til at vise ham det. Hun kunde ikke bede Fadervor.

Saa sagde hun sagte, mens hun saae bort fra ham: «jeg kan ikke.»

«Hvorfor ikke?» sagde han — «naar De troer —?»

«Nej, jeg kan ikke,» gjentog hun. «De maa ikke forlange det af mig. Jeg har aldrig bedt Fadervor, ikke engang da Fader døde.»

I det samme kaldte Fru Sten igjen. Han var i en Fart henne ved Døren, men vendte om og spurgte endnu engang: «De kan altsaa ikke?»

«Nej,» sagde Joppe.

Saa gik John atter ind til sin Moder.

Han blev længe derinde. Gud veed, hvad han foretog sig! — Joppe drev op og ned i Stuen, saae paa Tæppet, paa Malerierne paa Væggen, stod længe og stirrede paa Bordten i et Gardin uden at gjøre sig Begreb om, hvad det var, hun saae paa; men følte sig tilsidst mat i Knæene og satte sig, bladede i den Roman, hvori John nylig havde læst, og gik af og til hen og lyttede ved Døren. Der var ganske stille inde i Sovekamret, syntes hun.

Ventetiden blev hende utaaelig lang. Den samme Tanke fulgte hende stadig: skulde jeg dog have gjort det? for Fru Stens Skyld? Den vred sig i hendes Hjerne, den smertede i hendes Nerver, og den endte med at forekomme hende noget rent

legemligt, som hun kunde tage og føle paa. Den havde baade Form og Tyngde. Raisonnere kunde hun slet ikke mere. Hun kunde hverken klare Tanker eller Villie.

Omsider kom John tilbage. Han saae roligere ud.

«Naa?» spurgte hun og gik hurtigt hen imod ham.

«Hun sover,» svarede han. «Hun har taget Morfinen.»

«Hvorledes fik De hende til det? Hun brød sig altsaa ikke om Præsten mere?»

«Jeg bad med hende,» svarede han sagte, satte han sig i en Stol og lænede sig træt tilbage.

«De!» hun slog Hænderne sammen, saa at det gav Lyd. «Hvor kunde De? Det er umuligt.»

«Det er sandt.»

«Jamen, De troer jo ikke det mindste af det?»

«Nej.»

«Hvor turde De saa?»

«Turde? Jeg vilde ikke gjerne, men jeg turde godt. Hvorfor skulde jeg ikke turde? Jeg er ikke bange for de Ord. De er ikke anderledes end alle andre Ord. Moder maatte og skulde blive rolig. Præst vil jeg ikke have i Huset. De vilde ikke bede. Saa maatte jeg.»

«De løj altsaa!»

«Nej, jeg gav hende den Medicin, hun trængte til.»

Joppe var over alle Grænser ophidset. Hendes

Tanker løb vild med hende. Hun følte sig krænket paa den Guds Vegne, hun ikke troede paa. Hun syntes, John havde begaaet en himmelraabende Synd, og sagde det til ham. Han havde bedraget baade Gud og sin Moder.

Han forstod ikke det Ord «Synd». «Jeg har gjort, hvad jeg ansaae for rigtigt,» sagde han. «Men nu taler vi ikke mere om den Ting.»

«Jo, jo —» hun skreg næsten — «jeg vil vide, De skal sige mig — jeg maa have Klarhed! Nu har jeg gaaet saa længe med alle disse Tvivl — De skal tale med mig!»

Han blev ganske forskrækket.

«Vær nu fornuftig,» sagde han, «og tænk ikke mer over det med Moder. Det var forkert af mig, at jeg før bad Dem være Præst. Jeg burde slet ikke have omtalt Sagen for Dem. Men jeg troede, De vilde have gjort mig den Tjeneste. Ja, for De vilde virkelig have gjort mig en stor Tjeneste, om De havde bedt med hende.»

Hun var helt forstumlet. Han satte altsaa ikke engang Pris paa den Karakterstyrke, hun havde viist ved at sige nej.

«Tvinge Dem kunde jeg jo ikke,» fortsatte han. «Men jeg troer ganske sikkert, De burde have gjort det, jeg bad Dem om. Saa var De ogsaa blevet forskaaet for den Skræk, jeg nu mod min Villie har forvoldt Dem.»

«Jamen naar jeg ikke troer —?» Hun begyndte at smaagræde.

«Naar er det faldet Dem ind, at De ikke troer?»

«Længe, længe —» hun kunde ikke sige andet for Graad.

Han tog hendes Haand for at berolige hende. Men saa kom det atter bønligt fra hende, afbrudt af Hulken: han maatte hjælpe hende! hun kunde ikke finde Rede i det altsammen! og han maatte sige hende, hvorledes han selv var kommen til den Tro, han havde. Han vidste saa bestemt, hvad han mente og vilde. Kunde han ikke lære hende det?

Det kunde det ene Menneske ikke lære det andet.

Jo, jo. Hun bad ham saa hjælpeløst.

Saa fortalte han hende da, at han lige fra Dreng havde været skeptisk overfor alt, hvad der angik en Verden udenfor denne. Alle de Ideer og Forestillinger, som ikke knyttede sig til det Liv, man kjendte eller kunde erfare, dem brød han sig fejl om. De udrettede ikke andet end at bilde Folk noget ind, som de dog engang med Smerte maatte lade fare.

Hans Forklaring tilfredsstillede hende ikke. Hvor kunde han dog saa ganske undvære en Gud og et evigt Liv? det var dog saa trøstesløst.

Det syntes han ikke. Han syntes, der var allermest Trøst i den Tanke, at man gik helt til Grunde. Og det vilde andre ogsaa synes, hvis de bleve opdragne i den Tro. Men det var hun ikke blevet, og derfor skulde hun holde fast ved sin Tro. Det bad han hende om, bad hende indstændigt.

Det sidste sagde han i et Tonefald, som lod hende forstaa, at dermed skulde Samtalen være endt. Og ganske vist, der var jo heller ingen Grund til at fortsætte den, naar han mente, hun slet ikke var i Stand til at rumme hans Anskuelser. Men hun syntes, der laa en Slags Ringeagt deri, og følte sig en Kjende krænket. Saa overvandt hun de sidste Smaahulk og rejste sig for at gaa.

«Det er en Skam af mig, at jeg har plaget Dem med mine Sorger. De har nok selv. Jeg beder Dem om Forladelse.»

Hun syntes, han var forlegen, da han fulgte hende ud: han sagde en Mængde selvfølgelige Ting. «Skulde han have en ond Samvittighed?» tænkte hun. «Aa hvad! han har ingen Samvittighed.» —

I de følgende Dage løb det hende bestandig rundt i Hovedet, hvorvidt det havde været rigtigt af John at bede det Fadervor eller ikke. Snart syntes hun ja, snart nej. Men hvorum alt var, hun var glad, at hun ikke havde gjort det.

Een Ting kunde hun ikke begribe, at Gud — om han da var til — gav et usselt Menneske Lov til at tage sit hellige Ord forfængeligt. Gud kunde jo have dræbt John paa Stedet. Men — — Gud var naturligvis ikke til! —

Til længere Samtaler mellem John og Joppe blev der ikke oftere Lejlighed. Den Tid, der fulgte efter det sidst omtalte Møde imellem dem, blev haard for Fru Sten. John sad bestandig hos hende. Hun havde mange Smerter og blev Dag

for Dag mattere. Joppe fik kun Lov til at kigge ind til hende gennem Døraabningen. John sagde, hun kunde dø idag som imorgen. Professoren kom nu to Gange daglig.

Joppe brød sig heller ikke om flere Samtaler som den sidste. De førte ikke til noget. Hun maatte selv hjælpe sig.

Med Gru tænkte hun paa Skilsmissen og ønskede blot, den var overstaaet. Hendes Samliv med John var dog allerede nu forbi. Men naar han saa var rejst? hvad saa? Hvad skulde hun saa gribe til?

Det blev Jul.

Dagen før Juleaften hørte Joppe til Fru Stens Befindende. Det gav ikke meget Haab. Hun vilde gjerne ind og tage Afsked med hende. Men det kunde ikke nytte, sagde John. Moderen laa i Morfinrus og kjendte ikke engang ham.

Saa døde Fru Sten Juleaftens Dag.

Da Joppe skulde til Bords, fik hun Brev fra John. Hun vidste, før hun brød det, hvad det indeholdt.

Der stod — uden Overskrift:

«Moder døde idag Klokken 3. Begravelsen finder Sted den 27de. Jeg rejser samme Dags Aften. Hvis De vil ulejlige Dem herop, kan De træffe mig hjemme imorgen Formiddag før 12. Jeg vil gjerne sige Farvel til Dem.

Deres John Sten.»

Det var Jøppe umuligt at tage Del i Juleglæden. Skjøndt der var Selskab, sagde hun ikke et Ord under hele Maaltidet. Hun maatte uophørlig tørre sine Taarer af, og Lyset fra det lille Juletræ, som stod paa Bordet, gjorde hende skærende ondt. Ikke en Ret rørte hun. Ved Desserten rejste hun sig, sagde, hun var syg, og gik ind paa sit Værelse. Her drejede hun Laasen om og kastede sig paa sin Seng med Ansigtet i Hovedpuden. Graaden drog i hendes Legeme. Da den brød frem, hulkede hun fra Hoved til Fod. Sengen rystede under hendes Bevægelse. Baade Hals og Hoved smertede som under et voldsomt Tryk.

Det var ikke Fru Sten, hun græd over. Det var Johns Afrejse. Hun følte den samme halvt forrykte Fortvivlelse som ved sin Faders Død, kun i langt højere Grad, og sagde flere Gange højt til sig selv: «Gud, hvor jeg lider!» Da Graaden var stilnet af, gik hun op og ned, trampede i Gulvet, og slog med den ene knyttede Haand i den andens Hulning. Hendes Smerte var for kraftig til, at hun kunde gemme den hos sig selv. Og hun krammede sit Pandehaar, til det blev vaadt, og klistrede om Tindingerne. Hun spurgte ikke sig selv, hvad hun skulde gjøre for at blive rolig. Hun følte, hun kunde ikke blive det. Hun vilde rase. Hun kunde godt forstaa, at man rev Haarene ud af sit Hoved af Sorg.

Moderen bankede paa hendes Dør og spurgte, hvad hun fejlede. De skulde blot ikke bryde sig

om noget, svarede hun. Imorgen var hun rask. Hun var gaaet i Seng.

Lidt efter tændte hun Lys. — Hun vilde læse Johns Brev om igjen. Hun kunde det udenad, men tænkte, at der var maaske dog eet eller andet Ord, hun ikke havde lagt Mærke til.

«Jeg vil gjerne sige Farvel til Dem.» «Gjerne», stod der. Gjerne! Han holdt dog altsaa lidt af hende. Det vilde dog gjøre ham ondt, om han ikke fik seet hende inden Afrejsen.

«Deres» John Sten. Mon han skrev det til alle? «Deres» — var det ikke et koldt Udtryk? Hun skrev altid: Deres hengivne. Men det skrev hun rigtignok ogsaa til Folk, hun ikke kunde lide. Han lagde maaske netop meget i det ene Ord: «Deres». — Ja, om hun turde tage det for Sandhed — om han virkelig var hendes! — Aa, Gud hjælpe hende — det lille Pjok!

Saa faldt det hende ind, at han havde ingen Overskrift skrevet. Han kunde dog gjerne have begyndt med: «kjære Joppe». Hvis hun skulde have sendt ham Brev, vilde hun have kaldt ham «kjære John». Ja, det vilde hun. Han vilde maaske have fundet det nærgaaende; men der var jo dog ikke mange Mennesker, hun havde saa kjær som ham. Der var ingen, ingen! Ja, blot hun turde skrive til ham! Men det vovede hun ikke. Nej, til hvad Nytte ogsaa? Hun fik ham jo at se endnu en Gang. Imorgen.

Hun kunde slet ikke tænke længere end til det Møde. Det indeholdt for hende alt! Bagved

det var der hverken Tid eller Liv. Han vilde sagtens gjøre det kort. Han holdt af Korthed. Og det var vel ogsaa bedst, at de ikke talte for længe sammen. Blot hun kunde være rolig, helst glad! Men hun vidste, hun vilde græde. Og det kunde han ikke lide. — Mon han selv havde grædt, da Moderen døde?

Hvor var han vel iaften? Juleaften, den gladeste Aften i Aaret! Hun kom atter til at græde ved at tænke paa, at nu sad han vel hjemme ved sin Moders Lig, ganske alene uden en eneste Ven. Gid han havde bedt hende komme strax! Hvorfor havde han ikke gjort det? Sagtens fordi han vidste, at hun skulde i Selskab og more sig. More sig! Ja, hun morede sig rigtignok. Aldrig havde hun tænkt sig, at man kunde være saa trist paa en Juleaften. Nej, nej! det var nok Overtro, dette med Juleglæden, ligesom saa meget andet var Overtro. John havde Ret, naar han sagde, man skulde ikke hilde sig i saa mange Ideer og Forestillinger — det voldte een kun Smerte, naar man skulde slippe dem. For ham betød Julen jo intet — for hende ikke heller. Den havde betydet alt for hende — hun havde elsket Juleaften. Men nu — nej — denne ene havde ødelagt alle Juleaftener for hende.

Hvad mon Klokken var? Otte. Ikke mere! Hvad skulde hun dog tage sig for — den lange Aften og den lange, lange Nat? Sove kunde hun ikke. Hun havde sjelden følt sig saa lysvaagen som nu. Ind til Selskabet vilde hun ikke. Hvad

om hun gik lidt ud? Det vilde forfriske hendes Tanker. Hun havde ofte erfaret, at en tung Stemning var lettere at bære, naar man gik. Naar hun blot ikke saae altfor ophedet ud? Ja, Øjnene vare svulne og Haaret uredt som efter en Søvn. Men naar hun bandt Slør for Ansigtet, var der ingen, der kjendte hende. Saa tog hun sin Kaabe paa og listede useet ned af Køkkentrappen, hvortil hun havde egen Udgang fra sit Værelse.

Hvor skulde hun gaa hen? Hun vidste godt, hvorhen hun vilde, men gik dog i en anden Retning. Butikerne vare aabne endnu, Folk havde travlt. Hun blev puffet og stødt, men gik rask og saae ned for sig. Juleviser fløj igjennem Hovedet paa hende. At tænke sig, at det var den festligste Aften i Aaret — og her gik hun — som et Udskud, farende afsted uden Maal. Men hvorfor i al Verden gjorde hun ogsaa det? Hvad gik der af hende? Var hun paa Veje til at blive gal? Hvis nogen fik at vide, hvad hun bedrev, hvad maatte de saa tro? Hun standsede med eet under en Lygte og tænkte det samme om igjen. Hun maatte have sine Tanker klarede, og hun tænkte bedre, naar hun stod stille. Om-sider blev hun lagt Mærke til. Saa løb hun afsted, som om hun var en Tyv, man satte efter.

Tilslidst havnede hun udenfor Johns Port. Hun vidste, hun maatte havne der. Hun stod længe og saae op ad Huset og skraaede siden over paa det andet Fortov for ret at betragte hans Vinduer. Der var Lys i eet. Mon det var der, den døde

laa? Hvad, om hun gik derop? Intet var dog naturligere, end at hun kom strax, da hun hørte, Moderen var død. Der var dog slet ingen Grund til at vente en hel Dag — og en hel Nat.

Saa aabnede hun Gadedøren og sneg sig ind. Paa Trappegangen blaffede Gassen. Hun saae Dampen af sin varme Aande og faldt i Tanker over det Fænomen, som om hun aldrig havde seet det før. Det tjente hende en Stund som Paaskud til ikke at gaa videre. Derpaa gik hun hen til den runde Blok, som endte Gelænderet, lænede sig til den i øm Omfavnelse og saae op gennem Rækværkets Snoninger. Deroppe boede han — paa anden Sal. Hvad, om han vidste, hun stod dernede og kiggede op? Han vilde faa endnu ringere Tanker om hende. Dog blev hun staaende længe i den samme Stilling. Af og til kastede hun et Blik paa Døren i Stueetagen, hvorpaa der sad en Messingplade med følgende Indskrift: Petersen, Malermester. Hvor ofte havde hun ikke i en Fart læst det Navn, naar hun sprang op ad Trapperne for at besøge Fru Sten. Det var gjerne med glade Følelser, hun havde læst det — og nu — nu! at man kunde være saa bedrøvet — saa afmægtig bedrøvet.

Stilheden paa Gangen pinte hende. De fleste Folk i Huset vare sagtens ude for at more sig. Kunde man tænke sig noget ødere, mere hjerteløst end den Trappegang? — uf — og dog, den havde noget hjemligt ved sig! Hun kjendte hvert eneste Trin. Tilsidst kunde hun ikke dy sig,

hun maatte liste sig op til hans Dør. Som i et Sygeværrelse — saa sagte gik hun og trak sig op med faste Greb i Rækværket, hvis Lakering hvinede, naar hendes Haand gled lidt tilbage. Endelig vandt hun derop. Der stod Enkefru Sten paa Døren. Og ved Siden af paa et lille Visitkort: John Sten, cand. med. et chirurg.

Herre Gud, at hun virkelig var død, den gamle Fru Sten! Hendes Navn læstes endnu lige klart og korrekt. Joppe skjulte det med sine Hænder og saae blot paa Visitkortet. Han levede da Gud ske Lov endnu. Og dog — sæt det nu var ham, der var død! vilde det i Grunden ikke være langt bedre, end at han skulde rejse? — rejse fra hende — maaske til en anden! — Nej, det var dog bedre, han levede. Hvem vidste, hvad Livet kunde bringe! engang maaske, engang kunde de mødes igjen — og saa — — nej! aldrig, aldrig! «Gud, hvor jeg lider!» sagde hun igjen halvhøjt til sig selv og støttede Hovedet mod Døren. Hun kunde ikke mere, hun var død-træt.

Men saa hørte hun med eet een gaa indenfor i Entréen; henimod Døren syntes hun. Det var hans Skridt. Hun fik næsten ondt af Angst. Med et Sæt var hun henne ved Rækværket og mere rutschede end løb ned ad Trappen. Hun syntes, det lød som et helt Lokomotiv, der rullede afsted. Ud gennem Gadedøren foer hun og et godt Stykke ned ad Fortovet.

Men nogen fulgte efter hende? Hun vendte

sig om. Ikke én Sjæl. Der stod kun to Jomfruer og smaafniste i en aaben Port. Saa blev hun staaende et Øjeblik, saae henimod Huset, hun havde forladt og gik tilsidst langsomt henimod det igjen. Men nu var Lyset i Johns Vindue slukket. Uha! noget saa dødt som den Façade, der stirrede hende i Møde med ligesom stærgraa Øjne! Men der laa jo ogsaa en død derinde.

Saa gik hun hjem, temmelig rask. Hun var roligere nu. Hun kunde ikke faa talt med John iaften.

Hun kom atter useet ind i sit Værelse, rev Tøjet af sig, slængte det fra sig paa Maa og Faa og kastede sig i sin Seng.

Saadan var altsaa den Kjærlighed, man priste som det højeste paa Jorden. Gud hjælpe hende! —

— — — —

Den næste Morgen Klokken ti stod hun atter udenfor Johns Port. Hun gennemlevede paany hele den foregaaende Aftens Sjælekval. Den stod opskreven paa Husets Mure, paa Trappegangens Vægge — paa Dørene, hun gik forbi, og paa hvert Trin, hun tog. Da hun gik ind ad Gadedøren, tænkte hun: «naar jeg næste Gang gaaer ud af denne Dør — — saa — saa — saa er det forbi.»

Hendes Hjerter slog for voldsomt. Hun lænede sig mod Rækværket, som hun havde gjort det for omtrent tolv Timer siden, og begravede sit Ansigt i den Buket Violer, som hun havde kjøbt, og som

hun vilde lægge paa Fru Stens Seng. Saa tvang hun sig til at tænke paa Fru Sten — hvorledes hun vel saae ud. Hun mindedes sin Faders Lig og søgte at gjøre sig selv saa uhyggelig til Mode som muligt for at dræbe de andre Følelser, der jøge i hendes Blod. Gamle Saras rædselsfuldeste Historier tog hun frem af sin Hukommelses Kramkiste, og det lykkedes hende virkelig tilsidst at fylde sin Hjerne med saa nervepirrende Billeder, at hun gav sig til at gaa hurtigt op ad Trappen for at blive dem kvit.

Trappegangen forekom hende venligere end igaar. Gjennem de forskellige smaa Vinduer, som vendte ud til Gaden, lyste Solen i fire parallelle Støvstriber. Dem tog Joppe som et godt Varsel for sit Besøg.

Da hun paany stod og læste Johns Visitkort, blev hun forbavset over at høre Stemmer indenfor. Hun kjendte hans; men hvis var den anden? En Damestemme, syntes hun. Hvem i al Verden kunde det dog være, som besøgte ham? Stens omgikkes jo ingen. Hun skulde altsaa ikke faa talt alene med ham. Med eet Slag bleve alle de Billeder, hun i Fantasien havde dannet sig af deres sidste Møde, kuldcastede. Muligheden af en Trediemand havde hun aldrig tænkt sig. Først blev hun fortvivlet over dette Menneske, som ganske vilde forstyrre Stemningen; men lidt efter tænkte hun, at det var maaske allerbedst for hende, om hun ikke talte alene med John.

Saa ringede hun paa. John lukkede selv op. Han saae ud som sædvanlig.

«Godmorgen. Tak, fordi De kom.»

«Tak for Deres Brev,» sagde hun. Hendes Stemme lød paafaldende rolig, syntes hun selv. Hun gik med John ind i Dagligstuen.

Her stod den Dame, hvis Røst hun havde hørt. Det var en lille, halvgammel, vissen Person med spids Næse og rødkantede Øjne. Hænderne holdt hun bestandig foran sig paa Maven, ogsaa naar hun gestikulerede.

«Det er min Moders Kusine, Frøken Tang,» sagde John. «Frøken Kjærlund».

Damerne hilste afmaalt paa hinanden. Joppe var forundret over den Fatning, hun besad. Hun følte sig nu ganske sikker og saae sig forundret om i Værelset, der var blevet meget forandret, siden hun sidst var der. Gardinerne vare tagne ned, alle Bøgerne ude af Bogskabet, Malerierne stode paa Gulvet med Bagsiden udad, og Bordene vare fulde af forskellige sammenhobede Sager, blandt andet en Del Herreflipper.

John undskyldte for Joppe, at han havde bedt hende komme til sig — han burde vel være gaaet til hende. Men hun forstod jo nok, at han helst vilde undgaa at se fremmede Mennesker. Saa gav han sig til at tale om Moderens Død, medens han gik op og ned. Joppe sad paa Yderkanten af en Stol og holdt bestandig sin Paraply i Haanden. Hans forretningsmæssige Tone gjorde hende let, fordi den gjorde hende kold.

Moderen var død uden at kjende ham; hun var sovet bort i Morfinen og havde ikke lidt meget i den sidste Tid.

«Om Begravelsen faaer ingen nærmere at vide,» sagde John. «Jeg ønsker at være alene om at følge Moder.»

«Ja, har De kjendt Mage!» sagde Frøken Tang; «den staaer ikke engang i Avisen.»

Joppe saae hen paa Vedkommende. Hun kunde ikke begribe, hvad det Fruentimmer skulde der.

John ignorerede ogsaa ganske hendes Bemærkning.

«Vil De heller ikke tillade mig —?» spurgte Joppe lidt efter. Nu mærkede hun, at hendes Stemme svingede i Retning af Graad.

«Nej,» sagde John. «Moder og jeg gaaer alene.»

Joppe vilde gjerne have at vide, hvorledes han indrettede sig med Præst og al den Slags; men hun turde ikke spørge.

Saa var der en Stund ganske stille i Stuen. Den gamle puslede med nogle Gardiner, som hun glattede ud og vaskede paa med Spyt. Joppe følte sig ikke vel. Den Rejsestemning, som alt i Værelset bar Præg af, gjorde hende urolig. Hun stod op fra Stolen. Hun burde vist gaa nu. Allerede! allerede! og efter et saadant Møde.

«Maa jeg heller ikke faae Lov til at se Deres Moder —?» spurgte hun svagt. «Jeg har taget disse Violer med.» Dem havde hun næsten glemt.

«Hun ligger i mit Værelse,» sagde John.

De maatte gjennem Spisestuen for at komme derind. Gud ske Lov! den gamle Frøken fulgte ikke med.

Joppe blev forbavset over, saa frisk en Luft, der var i det Kammer, hvor den døde laa. Hun mindedes den fæle Os fra den Tid, hendes Fader laa Lig. Vinduet stod ogsaa aabent, og alt derinde saae næsten festligt ud.

Sengen stod mellem Johns Skrivebord og hans Chaiselongue med Hovedgjærdet tæt opad det Skab, hvori han havde sine medicinske Bøger. Det var endnu fuldt. Værelset her havde overhovedet slet ikke Præg af, at dets Ejermænd snart skulde rejse.

«Her bliver alt staaende urørt, indtil Moder er bragt bort,» sagde han. — «Hun holdt saa meget af dette Værelse.»

Joppe hørte paa hans Tonefald, hvor højt han havde elsket sin Moder.

Den døde var helt tildækket. Lagnerne blendede i deres Hvidhed. Henover hendes Bryst laa de dejligste Roser. Joppe pegede paa dem og spurgte:

«De er fra Dem?»

Han nikkede. Saa lagde hun sine Violer tæt opad den største Rose, der laa midt for.

John tog Klædet fra sin Moders Ansigt. Det gøs slet ikke i Joppe, da hun saae det. Hvert Træk var foldet saa fredeligt, Øjnene lukkede saa fast, og det smukke graasorte Haar laa fyldigt flettet om Panden.

Joppe gik hen langs Chaiselonguen og bøjede sig over Liget. Hun betragtede det længe, og hun syntes, at nu kunde hun forstaa, hvad John havde sagt: at det var bedst, alt var forbi med Døden. Noget dejligere end den usigelige Fred, der lyste ud af Fru Stens Ansigt, kunde man dog ikke tænke sig. Tilsidst kyssede hun den kolde Pande.

«Moder holdt meget af Dem,» sagde John.

Saa følte Joppe Graaden arbejde sig op, og hun gik hurtigt ud af Værelset ind i Spisestuen.

Her hjalp John hende over Bevægelsen ved at tale om Frk. Tang. Det var Moderens eneste Slægtning, som kom til dem et Par Gange om Aaret. Moderen havde testamenteret hende alle de Møbler, som John ikke vilde have med til Paris. Hun gik nu rundt derinde og var bange for, at John skulde tage for meget. Men han brød sig ikke om andet end nogle Malerier, sit Skrivebord, som Moderen havde foræret ham, da han blev Student, og sine Bøger.

Da de atter kom ind i Dagligstuen, gik John hen til det lille Bord, hvorved Fru Sten plejede at sidde, og tog hendes Syskrin frem.

Frøken Tang fulgte forundret og ængsteligt hans Bevægelser.

«Hvis De bryder Dem om det,» sagde han til Joppe, «vil jeg forære Dem det Skrin. Moder holdt meget af det. Jeg vil nødig se det i fremmede

Hænder, og» — han smilede — «jeg selv kan jo ikke bruge det.»

Joppe greb det hurtigt. Han regnede altsaa ikke hende for fremmed. «Tak, Tak!» sagde hun og lukkede det flere Gange op og i. Alle Fru Stens Symaterialier laa i det.

«De har været meget for Moder i den sidste Tid, hun levede,» sagde han, «og ogsaa for mig. De har lettet os mangen en besværlig Time. Det skal De have Tak for.»

Joppes Øjne fløde over. Hun kunde ingenting sige og vendte sig for at gaa. Nu maatte hun jo gaa. Frøken Tang fik knap en Hilsen.

«Skal jeg ikke sende Skrinet op til Dem?» sagde John, da han fulgte hende ud.

«Nej Tak. Jeg kan godt — jeg vil helst —» Mer fik hun ikke sagt.

Da de stode i Entréen, saae hun op paa ham.

«Nu rejser De altsaa?»

«Ja, iovermorgen.»

«Levvel da. Og Tak.»

«Det er mig, der takker Dem,» sagde John og trykkede hendes Haand. «Levvel.»

Saa lukkede han Døren op for hende.

«De skriver vel ikke til mig?» sagde hun, da hun stod paa Tærskelen. Gud i Himlen! var det virkelig sidste Gang, hun saae ham?

«Jeg troer ikke,» svarede han. «Til hvad Nytte? I Begyndelsen kunde en Correspondance vel have sin Interesse, men siden — — Vi kommer til at leve under saa forskjellige Forhold.»

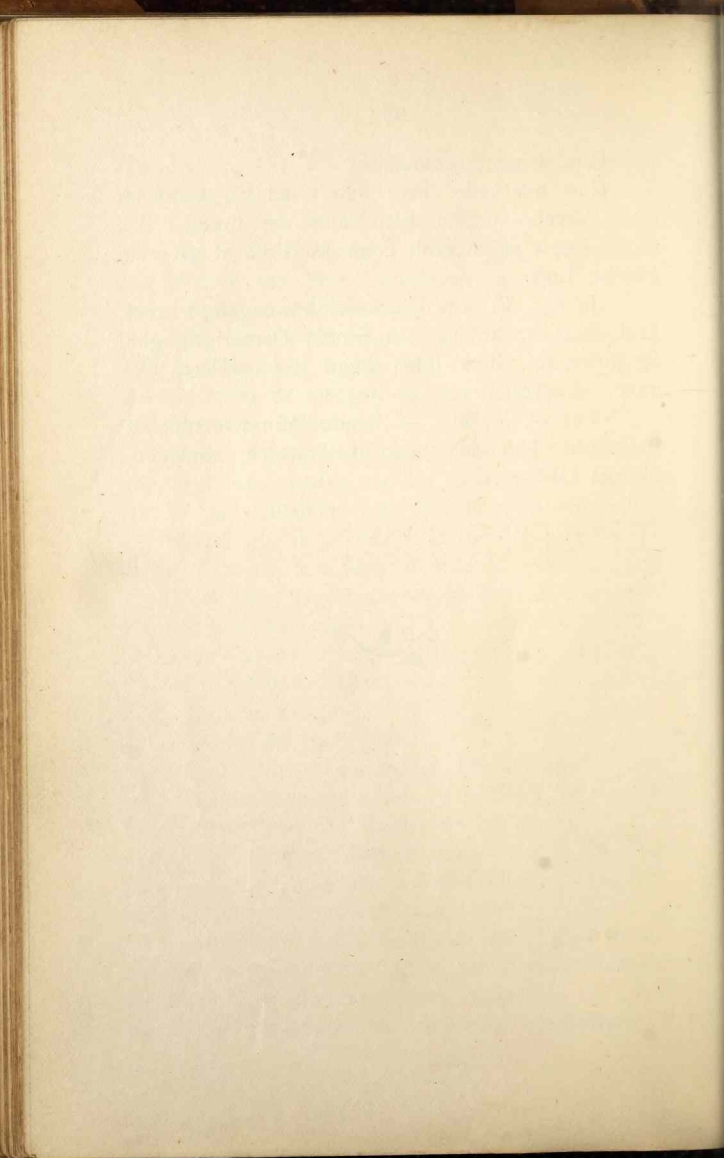
Hun dvælede endnu.

Han mærkede, hvor svært det var hende at sige Farvel. Ogsaa ham faldt det tungt. Saa sagde han i en munter Tone for ikke at give sin Følelse Luft:

«Ja ja. Vi sees kanske endnu engang i Livet. Lad mig se, at jeg saa træffer Dem rigtig glad og fornøjet. Glem ikke, hvad der er Deres Opgave. Levvel!»

«Levvel, levvel,» — hendes Mund fortrak sig i Graad. Hun løb ned ad Trappen, knugende Skrinet i Favnen.

TREDIE HANDLING.

THE DIE HANDLING

Engelke førte stort Hus nu. Hun var flyttet hen i en ny Bolig ved Holmens Kanal og gav fjorten-hundrede Kroner i Husleje. De gamle Stuer havde ikke Rum nok til hendes og Fru Thortsens Planer.

Blum havde gjort sure Miner til Forandringen og foreholdt baade Engelke og Per Økonomi: Forretningen havde siden Oles Død mistet ikke faa Kunder. Men baade Moder og Søn lode hans Ord gaa ind ad det ene Øre og ud af det andet. Han skulde bare passe sig selv. De havde jo Kapital, de kunde tage op af.

Per fik et stort Værelse, som han udstyrede med Vaaben og falske Antikviteter, der bleve kjøbt i dyre Domme. Og her holdt nu han og hans Venner til baade Morgen, Aften og Nat. Ind i Familien kom de sjelden. Han førte alskens Folk til Huse, tidt uden at kjende dem. De fleste kaprede han i en Roklub.

Der blev drukket ustyrlig megen Vin paa Pers Værelse. Hans og hans Kammeraters Solderier hørte til Nabolagets staaende Samtaleemner. Gjæsterne stolprede raabende, grinende og hikkende ned ad Trapperne et Par Gange om Natten og blandede deres Hyl med Kattenes. Og naar Pigen

om Morgenens skulde vække Per, fandt hun ham tidt liggende paa Ryggen under Bordet, svullen i Ansigtet, snorkende som en Elefant, mens Værelset osede af Tobak, Vin og Menneskedunst.

Per havde været ganske kjøn engang og seet saa skikkelig ud som de gode Mennesker i en Børnebog. Men nu begyndte han allerede saa smaat at blive lasket, og hans Teint tabte sin Friskhed. Ogsaa det elskværdige Udtryk i Øjet stumpede Dovenskabens og Fylderiets betydeligt af. Dog gjorde han bestandig stor Lykke hos en vis Slags Damer. Vennerne kunde le deres Maveritu, naar han fortalte sine Fruentimmerhistorier.

Blum holdt et Par Gange Tordentaler til ham, men opnaaede aldrig andet end det samme Svar fra Pers Side: hvis Blum vilde afskedige Faaborg, skulde Per nok komme hyppigere paa Kontoret og tage sig af Forretningen. Men Blum indsaar, at med Faaborgs Afskedigelse og Pers Eneherredømme gik den sidste Rest af Oles gode Tradition rabundus, og saa kunde Per jo se, hvor han fik Kunder fra. Saa prøvede Blum at tøjle sin gamle Vens Søn ved at forbyde, at der blev udbetalt ham mere end en bestemt knap Sum om Maaneden. Men dette Forbud bevirkede kun, at Per tog af Kassen, naar han saa sit Snit, eller laante Penge paa Aagerrenter. «Forretningens Penge er mine,» sagde han, «og jeg vil have dem.» Blum kom til det Resultat, at han hellere vilde være Oppasser paa Vridsløselille end Formynder for Per.

Engelke fandt ikke, der var noget at udsætte

paa Sønnen. Kun eet ønskede hun: at hans Omgang var mere præsentabel. Hun havde altid svært ved at skaffe Herrer til sine Selskaber og holdt bestandig, ligesom i unge Madsens Dage, af, at der blev gjort platonisk Kur til hende. Naar hun sad i sin Lænestol og saae ladt frem for sig, kunde hun trods sin Corpulence endnu tage sig ud. Og mangt et Studenterhjerter slog ogsaa stærkere end sædvanlig, naar dets Ejermænd fik Lov til at sætte en Skammel under hendes Fødder eller lægge en Trøster bag hendes Hals.

Oles Venner kom ikke meget i hendes Hus. Størstedelen af sin Omgang hentede hun fra sin Loge og der, hvor hun laa paa Landet om Sommeren. Paa den Maade samlede hun efterhaanden en fast Kreds, som hun navnlig saae hos sig om Aftenen.

Første Violin i denne var en lille stankelbenet Mandsperson med tyndt Helskjæg og skjæve Skuldre, Fuldmægtig i et af Ministerierne, Magnus Bech. Hele Kjøbenhavn hørte til hans Bekjendtskab. Han talte om Kongefamilien, som om han var opvartende Kammerjunker, om Skuespillerne, som om han var Regisseur, og om Rigsdagen, som om han var Formand i Folkethinget. Alle Herrer fandt ham utaalelig kjedsommelig. Men Damerne troede hvert Ord, han sagde. Naar Bech havde sagt det, kunde man være vis paa, at der i hvert Fald «var noget i det.» Han læste tidt højt og var Tjenstvilligheden selv. Fuldtud stole paa ham kunde man ikke. Men det havde ogsaa sine For-

dele. Saa kunde han bruges, naar der var eet eller andet, man vilde «have ud». —

Joppe følte sig frastødt saavel af Pers som af Moderens Venner.

Pers saae hun væsentligst paa Trappegangen, naar de kom og gik. Hun fik mange nysgjerrige Hilsener og mange hvilende Blikke, som hun ikke kunde lide. Og en Aften, hun skulde hente noget inde i Pers Værelse, overraskede hun ham og hans Selskab i en saa opkj rt Tilstand, at hun lovede sig selv aldrig mere at gaa derind, naar hun vidste, han havde fremmede hos sig. Per laa paa tre Stole og skraalede Viser, og hans intime Ven, Sørensen, en vældig Prygl, vilde tage hende om Livet. En anden pustede Røg i Ansigtet paa hende, og en tredie b d hende en Flaske til at drikke af. Hun maatte vælte et Par Stole for at komme fra dem og ud.

Og det nyttede ikke, at hun foreholdt Per, at han — ogsaa for sin Søsters Skyld — dog skulde søge bedre Selskab. Per spurgte hende, om hun maaske troede, at de fine Herrer, som gik og kroede sig i de fine Huse, vare mere værd end han og Sørensen. Jo pyt. Nej, «den Slags» vilde bare ikke være sig selv bekjendt, saaledes som de virkelig vare. Deri bestod hele Forskjellen.

De enkelte unge Mennesker, som han indførte i Familien, havde hun ikke noget særligt imod. Kun var det hende umuligt at tale med dem. Een af dem, som var Købmand, konverserede hende aldrig om andet end Slagelse, hvor han som Dreng

havde staaet i Butik. Og en anden, som var Pharmaceut, men vilde være Musiker, proppede hende med Sangkritik. Og det hjalp ikke, at hun gjentagne Gange fortalte ham, at hun altid sov over en alvorlig Opera. —

Moderens Omgang forargede hende ikke mindre end Pers, om end paa en anden Maade.

Den bestod hovedsagelig af Folk, hun ikke kunde «døje», Damer, som gik i Kirke hver Søndag og dydigt skumlede over den mindste Overtrædelse hos Næsten, men som dog aldrig selv gjorde andet end smaalyvø og smaamisunde. Aldrig kunde de være ærlige mod hinanden. Altid kyssedes og slikkedes de og vare dog saa skadefro, saasnart der hændte deres «kjære, søde, gode Veninde» noget mindre godt. Og hun rynkede paa Næsen af det, de kaldte deres Dannelse. Hun var allerede i sin Skoletid blevet vant til en Omgangstone, der stod et Samfundstrin højere end Engelkes og hendes Veninders.

Fra Moderen selv gled hun bestandig længere og længere bort. Om John kunde hun ikke tale til hende. Og han var den eneste, hun tænkte paa. Moder og Datter skjændtes af og til i Anledning af Joppes Klæder. Ellers tav de stille i hinandens Selskab. Alle Engelkes Anstrengelser for at drage hende ind i det bevægede københavnske Liv mislykkedes fuldstændig.

Saa ensom havde Joppe aldrig tænkt, man kunde blive.

Hun stod hver Morgen op med Skræk for den uendelig lange Dag, som begyndte, og saa ingen Tegn til, at Udsigterne nogensinde skulde blive lysere. Hvor Livet dog var tomt og strengt! Hvad Synd havde hun begaaet, at hun skulde lide saa meget?

Kjærlighed var jo ingen Synd, og andet vidste hun ikke om sig selv end det, at hun elskede. Og selv om Kjærlighed var en Synd, saa stor kunde hendes Brøde da ikke være, at hun skulde straffes med evige Kvaler, der Dag for Dag toge til.

Men saaledes forholdt det sig vel ikke heller. Man led ikke, fordi man havde syndet; man led, fordi man led, fordi det nu engang var saaledes indrettet i Verden, at man skulde lide. John havde jo sagt, at han forstod slet ikke det Ord, Synd. Livet var, som det var, og maatte bæres, som det var.

Men det Syn paa Tingene gjorde hende kun dobbelt fortvivlet. Var det endda en Straf, hun udstod! Det vilde gjort hende Smerterne taaleligere. Men en uforskyldt Lidelse! en Pine, som ikke kunde lindres ved Bøn eller Anger! det var forfærdeligt.

Hun gik sløv omkring, tog sig intet for og vilde intet tage sig for. Halve Dage kunde hun sidde og se ned paa Gaden uden dog at modtage det mindste Indtryk af Livet derude. Eller hun

laa paa sin Seng og halvblundede og smaagræd, men uden at føle sig lettet.

Naar hun havde ligget længe saaledes, kunde det hændes, at hun med eet blev greben af Angst for at miste sin Forstand. Saa sprang hun op og gik ud. Lange Ture, helst paa ensomme Steder. Det eneste, der kunde adsprede hende, var Børn. De lykkelige smaa! de kjendte endnu ikke Livet. Men hvem vidste, hvad der ventede dem? Der var saavist ikke andet end Jammer til i Verden, heller ikke for dem. —

Men at man kunde være saa svag! at man ikke rev sig løs fra den Magt, et saadant enkelt Menneske kunde faa over een, at man lod sig beherske af en Følelse, der kun voldte een Ulykke — at man ikke tvertimod hadede den Mand, som forsmaaede een! Saa prøvede hun at træde sin Kjærlighed ned, rev alle de skjønnne Klæder af den, saae den i al dens nøgne Usselhed, kastede den paa Jorden og trampede paa den. Men den var som et levende Væsen. Den smuttede bort under hendes Fødder og krøb ind i hendes Hjerter paany.

Men det var ogsaa kun paa Skrømt, hun førte denne Krig mod sin egen Tilbøjelighed. Ikke for alt i Verden vilde hun slippe den. Uden den forekom Livet hende endnu fattigere, endnu ubarmhjertigere. Og hun kunde da pynte den ud som en kjær Dukke, vugge den i sine Arme og synge Viser for den.

Ja, Kjærligheden kunde til Tider endogsaa rejse hendes Hoved og gjøre hende stor i hendes egne Tanker. Digte, som skildre, hvorledes Sorgen

kan lutre et Menneske, faldt hende ind. Dem kunde hun gaa og deklamere højt for sig selv. Og fortvivlede Vers, som slænge hele Universet i Støvet, ogsaa dem kastede hun sig over. Det var forholdsvis lyse Øjeblikke.

Men de lyseste havde hun, naar hun bildte sig ind, at John nok snart kom tilbage. Han maatte komme. Der var dog en Retfærdighed til! han kunde ikke lade hende gaa til Grunde.

Saa kunde hun sætte sig til at skrive til ham, lange Breve, som hun dog aldrig vovede at sende af. Hun smilede ved Tanken om, at hun ogsaa engang havde baaret sig saaledes ad overfor «Stig Høg». Men dengang, aa dengang! hun var jo knap født dengang! Det var først nu, hun vidste, hvad det vil sige, at være et Menneske.

Og hun besvarede selv sine Breve i Johns Navn. Snart vare disse Breve korte og kolde, snart varme og glødende. Han arbejdede kun for hende! vendte snart hjem, kaldte hende sin Hustru!

Alle Brevene, baade sine egne og Johns, bandt hun sammen i smaa Pakker og gjemte dem i sin Kommode.

Men da hun havde samlet fem saadanne Pakker, blev hun en Dag forfærdet over sig selv. Hun var jo for Alvor paa Veje til at blive gal.

Hun stirrede paa Pakkerne, vejede dem i Haanden, talte dem: nærvæd halvtreds! Kunde man tænke sig en ørkesløsere Tidsfordriv? Nu gik han sagtens i Paris fra det ene Hospital til det andet og frelste Menneskeliv, og om Natten hang

han vel over sine Bøger til Klokken tre. Hende sendte han vist ikke en Tanke. Og imens gjorde hun ikke andet end ruge over hver Ytring, han havde sagt, kjæle for hvert Træk i hans Ansigt!

Hun kunde formelig blive misundelig paa ham for hans Dygtigheds Skyld. Det var ganske naturligt, at han ikke brød sig om hende, saa uduelig, som hun var! Men hun skulde dog vise ham —!

Saa tog hun sig sammen. Hun vilde ikke synke i Knæ under det slappende Tryk, som Mindet om deres Samliv havde lagt paa hende. Hun vilde ogsaa blive til noget. Ja, hun skulde vise ham, hun skulde —!

«Opgaven» kom atter op i hende. Han havde taget fejl — han kunde ogsaa tage fejl — hun var skabt til andet end til at se glad ud.

Denne Gang var det Undervisning, hun kastede sig over.

Hun fik opspurgt et Par fattige Piger, som gjerne vilde lære fremmede Sprog for siden at kunne faa Ansættelse i een eller anden Forretning. Med dem begyndte hun at læse Fransk.

Men hun stillede altfor vidtdrevne Fordringer til dem. I Løbet af et Par Maaneder mente hun at kunne lære dem saa meget, at de kunde læse Zola. Hun blev derfor grumme skuffet, da et Fjerdingaar knap var tilstrækkeligt til at sætte dem ind i Begyndelsesgrundene. Da Sommeren kom, holdt hun foreløbig op med Timerne. Og ved det Tidspunkt kunde hendes Elever endnu ikke bøje et eneste uregelmæssigt Verbum.

Men hun skød al Skylden paa Pigebørnene. Hun selv havde gjort, hvad hun evnede. Men kanske det laa bedre for hende at læse med Viderekomne. Naar Sommeren var forbi, vilde hun tage systematisk fat paa Studiet. Hun vilde maaske endogsaa forberede sig til Lærerindeexamen. Og hun saa allerede nu i Tanken sit næste Møde med John. Det maatte komme, omend sent, naar de begge vare gamle. Han skulde blive nødt til at tage Hatten af for hende og indrømme, at ogsaa hun havde en Opgave; ikke den at blive gift — hun giftede sig aldrig! — nej, en virkelig Opgave.

*

*

*

Nu laa Engelke paa Landet i Hellebæk. Joppe erklærede bestemt, at ingen menneskelig Magt fik hende til at flytte til Vedbæk igjen. Saa maatte Engelke føje sig, og gjorde det saa meget desto lettere, som Fru Thortsen forsikrede, at «Nord for Helsingør», det var netop fashionabelt.

Joppe sad ved Stranden og læste fransk Grammatik. Men hun syntes, Havet havde skiftet Karakter siden sidste Sommer. Det var ikke nær saa muntert som ifjor. Det gjemte nu ligesom hun selv paa saa uendelig meget, Verden ikke maatte se. Bølgerne hoppede og sprang ikke længer. De snege sig hulkende afsted eller væltede sig som i Vaande.

Dog blev Havet ogsaa nu hendes Ven. Til det kunde hun betro sig. Det svarede i samme Tone, hvori hun spurgte. —

Hellebæk var fuldt af Landliggere. Ogsaa Olufa Borring boede derude. Kort efter Oles Død havde Joppe brudt med Olavia Svendsen, og Olufa var nu hendes nærmeste Veninde. Men Forholdet mellem dem var ikke synderlig fortroligt, i hvert Fald ikke fra Joppes Side. Venskabet med Olavia havde gjort hende angst for det intime. Derimod elskede Olufa Joppe over alt i Verden. Hun klædte sig som Joppe, sværmede for Joppes Inklinationer og underholdt alle Mennesker om Venindens Fortræffeligheder.

I den forløbne Vinter havde Joppe holdt sig en Del tilbage. Nu gjorde Olufa alt for at drage hende ind i Hellebæks selskabelige Liv. Navnlig om Aftenen vare Vejen og Stranden Samlingssteder for den kjøbenhavnske Ungdom, der her fortsatte Kurmagerierne fra Byen eller begyndte paa nye. Og det Borringske Hus førte an. Olufas Broder, Gustav, omgikkes adskillige Kunstnere og Skjønaander, og hendes Fader, Etatsraaden, der var Enkemand, saae aldrig gladere ud, end naar Huset var fuldt af unge Mennesker.

Men Joppe var ikke at formaa til at deltage i Ungdommens Sammenkomster.

Saa lod Olufa sig en Dag, de sade sammen i Engelkes Have, forlyde med, at hun vidste godt, hvad der var i Vejen med Joppe.

Der var aldeles ikke noget i Vejen.

Jo, der var. Og det var saa rigtigt af Joppe, at hun holdt sig tilbage, Gud, saa rigtigt. Man skulde ikke bryde sig om, hvad Folk sagde.

Hvad Folk sagde —?

Ja, Folk vidste godt —

Hvilket?

At hun havde havt en større «Geschichte».

Det vidste Folk slet ikke noget om, for det var slet ikke sandt.

Saa lagde Olufa Armen om Livet paa hende: «til mig kunde Du dog gjerne betro Dig. Du veed, jeg siger det ikke til nogen. Og jeg har saa længe ønsket at tale med Dig om det. Det har gjort mig saa ondt, at Du ikke har fortalt mig det mindste.»

Joppe saae ganske forfærdet paa hende: «jeg veed slet ikke — — hvad mener Du?»

«Jo, Du veed godt — det om Doktor Sten —»

«Om Doktor Sten?»

«Ja, at I har været forlovede — eller er det endnu —»

«Forlovede — jeg og John Sten —?»

«Ja.»

«Er Du gal? Det er den værste Usandhed.»

«Ja, det har jeg ogsaa altid sagt,» sagde Olufa, «men — noget har der nu været imellem Jer.»

«Aldrig, ikke det mindste.»

Joppe gik op og ned, blussende i Kinderne og med Graad i Øjnene. Folk talte altsaa om hende og John. Det var oprørende, saa oprørende, at hun i første Øjeblik syntes, hun maatte rejse

ud af Landet. Skjøndt — naturligvis, saaledes vare jo Folk. De maatte jo have noget at snakke om. Hvorfor skulde hun gaa fri?

Men hun kunde dog ikke strax fatte sig. Naar man ikke engang kunde have sine Tanker for sig selv — hvad saa? Aa, maatte man ikke faa Afsky for en saadan Verden og finde, at Livet var ikke et Suk værdt?

Olufa saae forskrækket paa hende og sagde i eet Væk: «Det er ikke min Skyld, det er ikke min Skyld. Jeg har tværtimod hele Tiden sagt, at der var ikke et sandt Ord i det altsammen.»

Joppe satte sig igjen. Skjøndt hun fandt, at Folk havde baaret sig nederdrægtigt ad, vilde hun dog gjerne vide, hvad de sagde, og bad derfor Olufa fortælle alt, hvad hun vidste.

«Det er ikke mig, det er ikke mig, der har fortalt noget,» blev denne ved med at sige.

«Det troer jeg ikke heller; men hvem er det da?»

Saa fortalte Olufa. Det var først og fremmest Joppes egen Moder og hele dennes Kreds, navnlig Magnus Bech. Og Joppe vidste jo nok, at naar han først kom under Vejr med noget, saa var det snart ude over hele Kjøbenhavn.

Joppe sad med knyttede Hænder og stønnede af Vrede. Hendes Moder! hendes egen Moder!

Man havde paastaaet de mærkeligste Ting. Ja, man vilde endogsaa have seet Joppe og John sammen paa Gaden sidste Juleaften.

Det gav et Sæt i Joppe, da hun blev mindet

om den Aften, den smertefuldeste, hun nogensinde havde oplevet.

Og man havde været ganske vis paa, at hun vilde have rejst med John til Paris — selv uden at være viet til ham. Det sidste hviskede Olufa.

Joppe foer op igjen. «Uf,» sagde hun — «og det er Mennesker, som vil have Ord for at være dannede! man lever ogsaa mellem det bare Smuds!»

«Jamen, Du har nu været uforsigtig,» vovede Olufa at bemærke.

«Uforsigtig! kan det kaldes uforsigtigt, at jeg har plejet den syge Fru Sten?»

«Du traf dog ogsaa altid ham.»

«Ja, jeg kunde da ikke jage ham ud af hans eget Hus.»

Saa tav de begge stille. Olufa ventede, at Joppe skulde betro sig til hende. Men Joppe vilde ikke. Efter hvad hun nu vidste, kunde hun ikke. Olufa maatte for hende tro, hvad hun havde Lyst til.

Men hun indsaae, at det var nødvendigt at give Veninden en Slags Forklaring. Saa sagde hun omsider, da Vreden havde sat sig lidt, og hun var bleven i Stand til lægge sit Ansigt i overlegne Folder:

«Folk er ganske paa Vildspor. Naar jeg har levet saa tilbagetrukket i Vinter, saa er det, fordi jeg har sørget over Fader.» Hun saae paa Olufas Ansigt, at denne ikke troede, hvad hun sagde. Men det fik være det samme.

«Jamen nu har din Fader jo været død i over et Aar, saa nu maa Sørgetiden da være forbi.»

Joppe betænkte sig et Øjeblik: «ja, ja da, saa skal jeg komme til Jer næste Gang, I beder mig.» Det Offer følte hun, at hun maatte bringe, hvis hun vilde være fri for mere Snak.

«Tak,» sagde Olufa. Hun havde opnaaet, hvad hun ønskede, men var dog fornærmet, fordi Joppe var gaaet udenom Sagen. —

Længere hen paa Dagen faldt det Joppe ind, at det var et meget uforsigtigt Løfte, hun havde givet Olufa. Og hvorfor havde hun givet det? Hvad hjalp det, at hun kom ud blandt Folk? De mente jo dog, at hun gik rundt som en Slags sørgende Enke. Og naar hun virkelig ogsaa gjorde det og aldrig vilde høre op dermed, saa kunde Folk jo ogsaa gjerne have Lov til at tro det om hende.

Men nej, nej! Jo mere hun overvejede Sagen, des mere pintes hun af den Tanke, at Folk var brudt ind i hendes Fortrolighed med raa Magt. De skulde rives ud af deres Tro. Først saa syntes hun, at hun atter fik Fred til at sørge. Og hun tænkte allerede nu med Fryd paa, hvor dybt hun til den Tid skulde sørge, naar hun atter fik John tilbage som sin egen uangribelige Ejendom.

Længslen efter John traadte næsten tilbage for Ønsket om at vise Folk, at hun slet ikke længtes efter ham. —

Et Par Dage efter hentede Olufa hende saa til et lille Aftenselskab. I det sidste Øjeblik havde hun Lyst til at undskylde sig, men lod end ikke overfor Olufa denne Lyst komme til Orde. Hun tog en ligegyldig Mine paa og gik med. Men da hun traadte ind ad Laagen til Borrings Have, havde hun en Følelse, som om hun skulde op til en Examen, hvor det gjaldt hendes Ære.

Hun blev ogsaa mønstret en Del ved sin Indtrædelse, og paafaldende var det hende, at, hvor venligt Folk end smilede til hende, der var ingen, der spurgte hende, hvorfor hun saa længe havde holdt sig tilbage.

Hun var fra Barn af kommen hyppigt i det Borringske Hus og kjendte de fleste af Kredsen. Men hun undrede sig over, saa indlevet denne var bleven i det sidst forløbne Aar. Gustav og hans Venner vare adskilligt ældre end Olufa og dennes Veninder, og havde, saalænge Joppe kunde huske, altid behandlet disse noget overlegent. Nu, forekom det hende, var Tonen bleven en hel anden. De unge Herrer syntes endogsaa at ofre de unge Damer særdeles megen Opmærksomhed.

«Ja, den Konfirmation er dog god for noget,» tænkte Joppe.

Ogsaa hende blev der strax gjort saa smaat Kur til. Det lettede hende Situationen. Hun var selv forbavset over, saa utvungen hun kunde være, og befandt sig bedre, end hun havde ventet.

Der var navnlig eet, som gjorde et godt Indtryk paa hende. Det var det Frisprog, som

herskede. Man kunde mærke, der ingen Frue var i Huset. De unge Herrer og Damer diskuterede Døgnet's forskjellige Spørgsmaal og Problemer med stor Ugenerthed. Man strejfede endog ret farlige Themaer. Det fandt hun, var i sin Orden.

Da hun gik hjem, var hun i høj Grad tilfreds med sin egen Opførsel. Kunde hun blot et Par Maaneders Tid holde den lette Tone gaaende, hørte Folk sikkert snart op med at snakke om hende og John.

Olufa behøvede nu ikke mere at presse hende til at komme. Hun mødte frivillig og uden synderlig Overvindelse.

Herrerne gav hun sig mest af med. Det var unge Mennesker med frisindede Anskuelser, der ubarmhjertigt forfulgte alt, hvad der hed Tradition. «Dette Verdensuhyre!» sagde Gustav Borring «der som en Bændelorm knopskyder sig fra Slægt til Slægt!»

Joppe vilde gjerne belæres. Og da intet var Herrerne kjærkomnere end en kvindelig Elev, tog de sig grundigt af hende. Hun blev sat ind i alt, hvad der var «oppe i Tiden».

I disse Samtaler hørte hun nu adskillige af Johns Ideer gaa igjen, og det var for en stor Del Mindet om ham, der bevirkede, at hun efterhaanden befandt sig vel blandt Gustavs Venner, ja tilsidst endog savnede de Borringske Sammenkomster, naar hun en Ugestid havde holdt sig tilbage. Hun syntes, hun fortsatte Samlivet med John, naar hun talte med Folk, der havde hans Anskuelser og

Sympathier. Og hun tænkte med Stolthed paa, at hun engang, naar de atter mødtes, skulde staa frem ligesaa udviklet som han, fuldstændlg klar paa det, hun mente og vilde, saa at hun ikke som sidst behøvede at klage og græde og bede ham om Raad. Han skulde ogsaa paa det Punkt faa Respekt for hende.

Og hun kom virkelig ogsaa efterhaanden til større Klarhed. Hendes nye Omgang lærte ikke som John, at i religiøse Forhold kunde den ene ikke hjælpe den anden, og at enhver maatte svare for sig selv; den Borringske Kreds gjorde Proselyter, hvor den kunde. Og Joppe naaede hurtigt til det Resultat, at ethvert fornuftigt Menneske maatte jo være Fritænger.

Hun syntes jo nok, at John havde talt paa en noget andet Maade end de unge Mennesker, hun nu omgikkes; men hun formaaede ikke at klare, hvori Forskjellen laa. Eet beundrede hun særligt hos Gustav og hans Venner: deres slaaende Bevisførelse; ikke en Tvivl lode de tilbage i hendes Hjerte. Johns Udtalelser havde altid vakt Uro hos hende. — Og hvor fornøjeligt var det ikke at se, hvor let de alle toge paa Livet, trods deres Mangel paa Tro! Det lærte hun ogsaa efterhaanden. John havde snarere følt sig tyngt af sit Standpunkt. Men hvorfor pine sig med alle de mange Skrupler? De frie Anskuelser havde dog ogsaa deres lyse Side.

Hun fik en Fornemmelse, som om hun gled

ned ad en Bakke med lukkede Øjne. Men det var en dejlig Fornemmelse.

Saa gav hun sig lidt efter lidt mer og mer hen i de Adspredelser, som den Borringske Selskabelighed bød paa. Hun begik jo ikke derved nogen Troløshed mod John. Tværtimod!

Og alt som hun lærte de unge Mennesker i Kredsen bedre at kjende, blev det hende bestandig vanskeligere at vedligeholde den dameagtige Pli, som hun i Begyndelsen havde lagt sig til. Det kostede hende altid Anstrengelse, naar hun i længere Tid skulde lægge Baand paa sit oprindelige Naturel, og hun fandt det desuden meningsløst at gjøre det. Naar Folk blot vilde høre op med at lade anderledes, end de virkelig vare, saae det bedre ud i Verden.

Gang efter Gang blev hun da friere i sit Væsen, oprigtigere i sin Tale, og tilsidst brød hun med et rask Tag helt ud af «Spændetrøjen».

Det skete en Aften, da en ung Pige bedømte en anden meget strengt, fordi denne sidste efter sin Fætters Opfordring havde besøgt ham paa hans Værelse. Det var upassende, sagde vedkommende Frøken, og de fleste Damer stemte i med.

Men Joppe sagde ganske roligt: «upassende! det er noget godt Vrøvl!».

Ytringen slog ned. Der blev et Øjebliks Tavshed. Alle saae paa hende.

«Ja, jeg mener,» forklarede Joppe, «det kommer an paa, hvorledes den unge Pige er.

Naar man er et fornuftigt Menneske, kan man saamænd gjøre, hvad det skal være.»

Henne blandt Damerne blev der hvisket om, at hun forsvarede nok sin egen Sag. Og een af dem bemærkede, at det kom dog vist ogsaa lidt an paa, hvorledes den unge Herre var.

Nej, det gjorde det slet ikke, sagde Joppe. Jo værre han var — det vilde sige — jo mindre velopdragen han var, des mindre farlig var han ogsaa.

Herrerne raabte Bravo og holdt Diskussionen vedlige.

Gustav bad Joppe besøge sig paa sit Værelse.

«Nej, De er altfor net,» sagde Joppe og lo.

«Der gives dog altsaa de Herrer, man ikke kan besøge,» sagde den unge Pige, som havde talt før.

«Jamen de beder heller ikke om det,» sagde Joppe.

«Jeg bad da om det,» sagde Gustav.

Joppe vendte sig pludselig imod ham — hun mærkede, hun havde vrøvlet sig ind i en Modsigelse —:

«Hvis jeg nu kom?»

«Saa vilde jeg falde paa Knæ.»

«Ikke andet?» sagde Joppe.

Men i det samme blev hun forskrækket. Hele Selskabet brast i en skraldende Latter. Hun forstod først, hvorfor, da Gustav sagde:

«Hvad forlanger De mer?»

Saa blev hun i Spøgen og sagde: «det skal jeg fortælle Dem under fire Øjne.»

Latteren fortsattes hele Aftenen. Alle de unge Herrer kom een efter een hen til Joppe og bad hende besøge sig paa deres Værelse.

Ja, hvis de vilde betale hendes Skomager-regning til Nytaar.

Det skulde de med Glæde. —

Siden den Dag søgte Herrerne altid at faa Joppe ind paa at gjøre Løjer. De holdt meget af at udvikle deres Theorier for hende. Men at le med hende fandt de dog endnu morsommere.

Og Joppe var ikke uimodtagelig for deres Opfordringer.

Men Damerne — med Undtagelse af Olufa — forargede sig dydigt. Hun havde efterhaanden sat dem alle i Skygge.

Da hun efter Sommerferien kom til Byen igjen, gave hendes Elever øjeblikkelig Møde. Hun havde i den sidste Maaned forsømt sit Studium og følte sig ikke synderlig oplagt til atter at begynde. Men naturligvis — det var jo hendes Pligt at fortsætte. Og kom hun først i Gang, meldte Lysten sig vel ogsaa.

Men nej. Det gik kun saa som saa. Hun sad i Timerne og faldt i Tanker over, hvad hun sidste Gang havde talt om hos Borrings, og hvem

der vel kom der næste Gang. Ene og alene Tanken paa John fik hende til at blive ved.

Men just heri laa der noget trøstesløst. Hun arbejdede altsaa kun af en Slags Forfængelighed, ikke fordi hun i sin inderste Sjæl følte Trang dertil!

Saa kunde Savnene og Livsleden paany komme over hende. Og i sit Hjem fandt hun intet, der holdt hende oppe. Moderens Veninder foragtede hun dobbelt dybt nu, da hun vidste, de havde udspreidt Rygterne om hende og John, og Moderen selv, ja hende syntes hun næsten, hun maatte hade.

For saa ikke at være nødt til at tilbringe hver Aften i sit Hjem, begyndte hun at gaa en Del ud i Selskab. Navnlig hos Borrings kom hun tit. Etatsraaden havde aabent Hus hver Onsdag.

Og her blev hun hurtigt den, der gav Tonen an.

Herrerne flokkedes om hende. «En djærv Skjønhed» blev hun kaldt. «Middelalderlig», sagde Gustav. Og kvik! Pokkers kvik! en Mester i at sige komisk Vrøvl! Kredsen fik et helt Frimurersprog, som blev døbt «Joppemaal». Blev hun en Aften borte, var hele Moroen forspildt.

Der blev baade diskuteret, leget, danset og musiceret paa disse Onsdagaftener. Det sidste holdt Joppe mindst af. «Jeg veed nok, det skal være saa yndigt med lidt Musik,» sagde hun, «men jeg finder det nu sløjt». Legene kunde bedre gaa an, især naar de endte med, at alle Deltagerne af Latter og Forfjamskelse sade oven-

paa hinanden eller glæde ned af Stolene. Og kunde hun i Ordsprogsleg faa Lejlighed til at spille ung Lieutenant eller gammel Tante, var hun i sit Es.

Mest morede dog Disputerne hende. I Kampens Hede kunde hun saa let faa anbragt eet eller andet lille Udfald mod Skaberi og Forstillelse, det, hun hadede mest af alt.

Der var navnlig tre unge Mennesker, med hvem hun holdt af at faa sig en aandelig Turnering. Hun «døbte» dem strax efter at have gjort deres Bekjendtskab, og siden den Tid fik de i Onsdagskredsen saa godt som aldrig deres kristelige Navne at høre.

Den ældste af dem, en ualmindelig høj Jurist, havde i sin første Samtale med Joppe sagt til hende, at man kom ikke frem i Verden, naar man ikke satte det længste Ben foran. Hun saae paa hans egne Ben og fandt Ytringen komisk. Siden hed han aldrig andet end «det længste Ben». Af Anskuelser var han moderat, for han vilde gaa Ministerievejen.

Nummer to var derimod ultra radikal, en lille bleg Æsthetiker med hule Kinder, sorte Rander om Øjnene og Hænder, der skjælvede af Nervøsitet. Han klagede bestandig over Hovedpine og kastede Skylden derfor paa sine Forældre, der begge vare yderst svagelige. Hvorfor havde de dog sat ham i Verden? Nu skulde han gaa og bære paa al deres Jammerlighed. Ham kaldte Joppe «Slægt-skylden».

Nummer tre, Olufas Fætter, en ung Fyr, der

var Student med' non, «brød sig Fanden» om Anskuelser, men var flot og frisk, havde været i Paris og tog baade ondt og godt paa en egen rask Maade. Ham ansaae Joppe for Idealet af en Springfyr og kaldte ham derfor «Indbegrebet». Hun og «Indbegrebet» lo tidt sammen i Kroge.

En Aften blev der disputeret om fri Kjærlighed. Joppe var aldrig saa glad, som naar hun fik sine Riddere til een efter een at synge Elskovs Pris, medens hun selv sad midt i Kredsen og røg en lille let Cigaret.

Og Etatsraad Borring, en jovial Herre, som ansaae det baade for sin Ret og sin Pligt at gjøre Kur til alle de unge Piger, som kom i hans Hus, gav hende selv Ild og morede sig kosteligt over hendes Evne til at tumle de unge Herrer. Olufa røg ogsaa. De andre Damer fandt det ukvindeligt, men misundte alligevel Joppe, at hun turde gjøre det.

«Elskov er en slet og ret Naturdrift uden Gnist af aandelig Surdejg,» sagde «Slægtskylden». At nogen gad ofre Liv og Lemmer for den! at man havde baseret et helt socialt Forhold paa den!

Joppe blev opbragt. «Hvis jeg var en Mand,» sagde hun, «ville jeg slaas med Dem. Det eneste, som undskylder Dem, er det, at De rimeligvis aldrig har været forelsket.»

Det kunde hun da ikke vide.

Om han da vilde være saa god at forklare, hvorledes man følte, naar man var forelsket.

Nej, det kunde han ikke i Dameselskab.

Saa bemærkede «Indbegrebet» — for at redde Situationen — at han holdt paa Ægteskabet.

Det kunde Joppe godt lide. Vel fandt hun det umoralsk, om man giftede sig med en Mand, man ikke elskede; men kunde man faa baade Ægteskab og Kjærlighed paa een Gang, var det dog det bedste.

Det syntes Juristen, «det længste Ben», ogsaa. Man stod sig bedst ved at forene det lovlige med det behagelige. Men en ung Marine-maler, der ellers ikke hørte til den faste Stok, erklærede sig bestemt herimod: «al Kjærlighed var lovlig qva Kjærlighed.»

«Ja veed De hvad,» sagde Joppe, «det kan Mandfolkene sagtens sige, men vi Kvinder maa virkelig giftes.»

Saa lo Etatsraaden og raabte Bravo.

Lidt efter gik Samtalen over til at blive personlig. «Indbegrebet» erklærede nemlig, at han vilde gjerne tage Joppe strax, om hun vilde.

«Nej, det vilde da være Indbegrebet af Vanvid,» sagde hun. «Troer De, jeg vil have saadan en «Begivenhed» som Dem?»

Nej, «Indbegrebet» vidste nok, hvem hun skulde have.

Saa? om han blot vilde tie stille! — Hun var bange for, at han skulde nævne Johns Navn.

Nej, det vilde han slet ikke. Han vidste godt, at hun var dødelig forliebt i Doktor Zillen.

Hvor han turde røbe hendes dybeste Hemmelighed?

«Kan De virkelig lide den gamle Cyniker?» spurgte Maleren. «Han holder vist ellers heller ikke paa Ægteskabet.»

Joppe blev ubehagelig berørt. Hun kunde ikke lide, at der blev talt ilde om hendes Faders gamle Ven. «Han er meget mere værd end alle Jer Slyngler til Hobe,» sagde hun saa og gik over til noget andet. —

Men naar hun siden kom hjem fra en saadan Onsdagften, hvor hun havde talt meget og været stærkt oppe, kunde hun tidt ærgre sig over alle de Dumheder, hun havde sagt. At hun gad vrøvle saaledes! at det kunde more hende! Der var rigtignok ikke meget ved hende!

Saa kunde hun sætte sig til at gjøre Bod overfor sit bedre Jeg og græde over sig selv. Og mange Gange tog hun den Beslutning, at hun ikke tiere vilde gaa til Borrings. Nu maatte Folk da være overbeviste om, at hun ikke længer brød sig om John. Nu kunde hun altsaa have ham ganske for sig selv.

Men naar saa næste Onsdag kom, gik hun dog derhen. Og hun kunde være nok saa fast bestemt paa den Aften ikke at ville slaa sig løs: naar de mange Lys sloge Gnister af hendes Øjne, naar hendes Riddere bøde hende Cigaret, og Døgnet's smaa Begivenheder summede om hende

som Myg en Sommeraften, kunde hun ikke modstaa, men støjede op som sædvanlig.

Havde hun da glemt John? Tanken greb hende som en stor Ulykke den første Gang, den faldt hende ind. Nej, glemt vel ikke, men dog — Hun kunde da pine hans Billede frem for sig. Hvor han vel nu var? hvad han foretog sig? mon han var gift?

Men lidt efter lidt blev Billedet mattere og mattere. Det var nu over et Aar siden, hun havde seet ham, og hun hørte aldrig noget om ham. Minderne havde ikke længer det gamle Tag i hende. Det kunde ikke nytte, hun vilde overbevise sig selv om det modsatte. Og hvad var der kommen i Stedet? Intet. Tomhed.

Saa klamrede hun sig endnu engang som i Vildelse til hans Person. Hun vilde ikke slippe ham, aldrig, aldrig. Hvor vare dog alle de andre smaa imod ham! Slap hun ham, kunde hun ligesaa godt dø. Og han voxede i hendes Tanker til noget uendelig stort. Hans Legeme svandt bort for hende, og hun saa kun en Aand i ham, en fri, mægtig Aand, der lyste af Mandighed og Sandhed. Kun hos ham var der Frelse.

Men ogsaa denne John kom hende fjernere. Tilsidst forekom han hende som et Lys langt borte, noget uopnaeligt. En lille Tosse var hun at hun nogensinde havde kunnet tro, han var bestemt for hende! Ak nej. Det gik hende som saa mange: lykkelige bleve de ikke; saa maatte

de se at finde sig til Rette med Savnet, som de bedst kunde.

Det gjorde hun da ogsaa. Hun skulde jo leve. Saa kunde hun ligesaa godt leve muntert.

Den Mulighed, at hun atter kunde forelske sig, faldt hende aldrig ind. Hun havde elsket. De unge Herrer vare alle mer eller mindre forelskede i hende, og hun blev Gjenstand for mange halvkvædede Frierier. Men hendes eget Hjerte tav stille. Havde hun faaet en ny Kjærlighed, vilde hun forlovet sig. Hun kjendte ikke, hvad det var, at resignere.

«Indbegrebet»s Kurmageri kunde hun bedst lide. Det blev hende tilsidst som en Luxusgjenstand, hun ikke kunde undvære. Han fik Lov til at kysse hendes Haand og til at følge hende alene hjem. Engang kyssede hun ham endogsaa paa Munden. Det, fandt hun, var den uskyldigste Sag af Verden. «Jeg vil hverken eje eller have ham,» sagde hun til Olufa; «men Herre Gud, naar jeg gjør ham en Fornøjelse ved at kysse ham, saa synes ogsaa jeg, det er rart. Alle Mennesker maa gjerne vide det.»

Naar een gik længe og sukkede for hende, fik hun ondt af ham. «Det er dog skrækkeligt,» sagde hun til Olufa; «nu gaaer han der og seer ud som Æblegrød paa et Tinfad. Hvad skal jeg dog gjøre ved ham? Vi Kvinder har rigtignok en for-

færdelig Magt.» Men hun viste ham dog ikke af. Hans Betagethed morede hende. Engang havde hun fire saadanne «Smalhanse» om sig. «Luf, Du maa tage de to,» sagde hun; «det kan dog ikke gaa an, jeg gaaer hen og faaer Harem.»

Om disse sine Beundrere fik hun imidlertid ikke store Tanker. De fleste af dem levede vist et slemt Liv. Hun hørte navnlig sin Moders Veninder gjøre stramme Hentydninger. Og Per lagde heller ikke Skjul paa, at de fleste «gik godt i Byen». Denne sidste Udtalelse fremkom engang som Forsvar for hans egne Udskejelser.

Joppe mødte ham nemlig en Aften paa Gaden Arm i Arm med en pyntet Dame, som hun ikke kjendte. Per saa hende godt, men undgik hendes Blik. Den næste Morgen spurgte hun ham saa ud om, hvem den Dame havde været.

«Det er en Frøken af mit Bekjendskab,» svarede han. «For Resten kommer det ikke Dig ved.»

Hun sad i en Lænestol og skar en ny Bog op. Han vendte Ryggen til hende og tegnede med Fingeren i Vindueskarmen.

«Du har maaske mange af den Slags Bekjendte?» sagde Joppe, mens hun strøg skarpt ned ad en Bogside med Kniven.

Ja, nogen Fornøjelse maatte han da have.

Hun vilde give meget for at vide, hvorledes han omgikkes den Slags Mennesker, og hvad de talte sammen om. Men Spørgsmaalet faldt hende besværligt. Hun tænkte paa, hvorledes hun skulde

forme det, mens hun ivrigt skar Side op og Side ned.

Men saa var det, at Per begyndte at tale om de andre, der ikke vare et Haar bedre end han selv. De gik alle paa Galejen og havde deres smaa Veninder. Han nævnede Navne, Joppe kjendte, det ene efter det andet, omtrent hele den Borringske Kreds.

Hvor hun blev forbavset! Om Mennesker, paa hvis Dyd hun vilde have aflagt den helligste Ed, hørte hun nu de løseste Historier. Hun glemte rent sin Bog, Kniven faldt paa Gulvet, hun spurgte og spurgte. Og Per maatte fortælle snart den enes, snart den andens Meriter. Det blev en lang Samtale. Per kom ikke paa Kontoret den Formiddag.

Næste Gang hun saa traf vedkommende Herrer, var hun led ved Tanken om, at de een Aften dansede med hende, en anden med Gud vidste hvad for en Sluske — og blev kold som Is mod dem, hun ikke kunde lide. Men dem, hun holdt af, sagde hun sin Mening. «Indbegrebet» fik navnlig læst og paaskrevet.

«Nu kan jeg ikke mere kalde Dem Indbegrebet,» sagde hun.

«Jamen, Herre Gud — hvor har De nogen-sinde kunnet tro, at jeg, som har seet saa meget i Verden —? jeg troede rigtignok, De var fri for Fordomme.»

Fordomme! man havde altsaa Fordomme, naar man forlangte, at en Mand skulde føre et ordent-

ligt Liv. Ja, maaske. I Bøgerne var den ene gjerne mere udsvævende end den anden, og dog havde man Sympathi for Vedkommende. Og nu i Livet var det samme Tilfældet.

Jamen Sympathi — nej, Sympathi for den vulgære Don Juan havde hun ikke, nu hun stod Ansigt til Ansigt med ham, i hvert Fald ikke strax. Hun oprørtes over, hvad Mændene — og det Mænd af det gode Selskab — bøde Damerne. En Kvinde, der bar sig saaledes ad, blev jo strax regnet for Udskud. Det, som berørte hende saarest, var, hvad man fortalte om hendes gamle Ven, Doktor Zillen. Han skulde være en lige saa stor Libertiner som de unge.

Men Forholdet var vel et andet for Mændenes Vedkommende paa dette Omraade som paa saa mange andre. Det sagde jo Folk, og det blev der skrevet om. Hun maatte vel her som overalt lade Idealet fare. Naar Herrerne havde saa megen Frihed, var det rimeligt, at de ogsaa gjorde Brug af den. Havde hun den, benyttede hun den vel ogsaa.

Per fortalte hende stundom om den og den, at han var Dyden selv. Saa lagde hun Mærke til Vedkommendes Væsen og gav sig særligt af med ham, men opdagede til sin Forundring ofte, at han enten var paafaldende kjedelig eller ogsaa langt mere nærgaaende imod hende end de andre, vel ikke paa en uforskammet, men paa en klodset Maade. Det kunde hun ikke lide.

Saa blev hun efterhaanden mere overbærende med de lette Herrer.

Tidt tænkte hun paa, om John vel havde ført et sædeligt Liv. Neppe. Men kastet sig bort havde han sikkert heller ikke. Han havde maaske mødt een eller anden, han virkelig havde faaet Godhed for, og som var blevet hans. Helt havde hun dog ikke glemt ham, kunde hun mærke. For der kom Uro i hendes Blod ved Tanken om denne anden, der muligvis havde vundet hans Hjerte.

*

*

*

Alt som Aarene gik, fik Joppe Bekjendtskaber i videre Kredse.

Man indbød hende gjerne, fordi man altid kunde være vis paa, at et Selskab blev morsomt, naar hun var til Stede. Og hun nød selv i fulde Drag den Lykke, hun gjorde. Den gav hende klædelig Sikkerhed og straalende Udtryk.

Træt blev hun aldrig. Naar hun efter et Ballaa i Hjørnet af sin Droske, sagde hun tidt til Per, at hun kunde godt «begynde paa en frisk med det samme». Tilsidst blev det urolige Liv hende en Nødvendighed. Hun var fortvivlet, naar hun en enkelt Gang skulde tilbringe en Aften alene hjemme i sin Moders Selskab.

Opgaven tabte hun rent af Syne. De franske Timer havde hun forlængst hørt op med. John

havde maaske dog havt Ret. Hun skulde gjøre Folk glade. Det var ogsaa det, hun havde mest Lyst til. Arbejde laa ikke for hende. Hun syede aldrig og gik aldrig i Huset. Der var heller ingen, som opfordrede hende dertil. Sad hun hjemme, læste hun. Hun vilde og maatte følge med i Literaturen. Morgentimerne tilbragte hun gjerne med sine Bøger.

Men efter Frokost var hun paa Farten. En Tur ud gennem Bredgade og Langelinie elskede hun. Hun kunde ikke tænke sig noget skjønnere end de solbelyste Fortove, hvor hele det pudsede Kjøbenhavn drev frem og tilbage i en lang civil Revue med hilsende Hatte og vinkende Parasoller — hvor Sporvognene ringlede propfulde forbi, Hundene holdt Kommers, Jensenne løb med Rugbrød i Avispapir, Almindelighedslemmerne humpede om og slikkede Solskin, og Studenter og Officerer slingrede forbi i hele Ruser, hvis Medlemmer alle hilste paa en enkelts Bekjendt — en vuggende, nikkende, magelig Strøm, summende som en fyldt Spisesal.

Det var saa morsomt at faa mange Hilsener, og de fleste fik man to Gange, først, naar man gik ud, og siden, naar man gik hjem. Og de Par Ord, man vexlede i Forbigaaende — ja, de betød ikke meget, men der var dog Stemning i dem: «naar sees vi?» — «hvor De seer godt ud idag!» ja selv: «det er dog et dejligt Vejr!» kunde gjøre Joppe helt glad. Det var Fest, var det!

Og paa Långelinie! der kunde hun sidde timevis og smaasnakke med Olufa. Af og til faldt hun i Staver ved at tænke paa sin Fader. Men hun syntes, Langelinie havde seet ganske anderledes ud, dengang hun spaserede med ham. — Saa skød hun Minderne fra sig og nød Udsigten, som den var.

— Om Vinteren, naar der var Isføre, var det Skøjtebanen, som optog hendes Formiddag. Først morede hun sig over, saa slet hun løb, og siden over, saa godt hun løb, og begge Dele morede Herrerne. Der blev raabt Hurra for hende den Dag, hun kunde løbe baglænds. Og hun havde en hel Eskorte til at spænde sine Skøjter af og paa. Sporten klædte hende ogsaa fortrinligt. Hendes Figur var fast som Bronze i den kjække, sluttende Vinterkaabe, Øjnene bleve sorte og Teinten fristende varm af det stærke Løb. Og hvor hun lo, naar een af hendes Tibedere skulde vise sig for hende i al sin Ottetalsglans, men snublede under Manøvren. Selv Børnene paa Banen flokkedes om hende. Det morede hende at løbe med de bitte smaa, og hun var ikke bange for at tage et rask Kapløb med de alldrevneste Drengene, som arbejdede baade med Arme og Ben og laa paaskrævs henad Isen af bare Ivrighed.

Hun holdt mere af Skøjturene end af Ballerne. Paa disse sidste kunde hun risikere at maatte trælle en hel Dans hen med en Herre, som «konverserede». Alle vilde de jo præsenteres for hende, og hun blev i hvert Fald nødt til at danse engang rundt

med hver især. Navnlig Aristokraterne — baade de af Penge og de af Blod — irriterede hende. Hvor ofte havde hun ikke Lyst til at trække i et blond, pomadiseret Overskjæg, saa at det kunde gjøre rigtig ondt, eller rode rundt i en ulastelig Frisure, saa at vedkommende Hr. «von» kunde bruge en hel Time om at finde sin Skilning igjen. Naar hun var i Humør til det, gjorde hun ogsaa Nar af Herrerne op i deres aabne Øjne. Hun sagde til dem, at hun vidste alt, hvad de vilde sige, og nævnede saa skematisk alle Døgnet's gængse Konversationsemner. Kunde de ikke finde paa noget andet, maatte de tie stille.

Men hun kunde ogsaa mere sig «storartet» paa en Balaften, især under Souper'en, naar hun med sin Herre og et enkelt Par foruden, som hun holdt særligt af, kunde blive placeret ved et lille Bord for sig. Saa gav hun alle sine Indfald frit Løb og kunde faa Herrerne til at holde den ene Tale efter den anden. Lejetjenerne kredsede altid om hende og baade glemte og tabte Fæde for at høre paa hendes Latter og Historier.

Selve Dansen brød hun sig derimod ikke saa meget om; — jo, naar Herren førte hende godt og ikke tog frygtsomt i Midtersømmen af hendes Kjole, saa hun knap kunde føle, han holdt paa hende. Mazurka foretrak hun fremfor alt. Den Dans kom derfor stærkt i Mode. Og hun fortalte mange Gange sin Herre om Religionslæreren, som hun havde givet Danseundervisning i et Frikvarter.

Allerhelst tilbragte hun dog sine Aftener i

smaa Kredse paa ti—tolv, som kjendte hinanden rigtig godt, eller ogsaa i Theatret. En Førsteforestilling i «det kongelige» forsømte hun aldrig, og Sekundtheatrenes Repertoire pløjede hun ogsaa igjennem. Spektakelstykkerne holdt hun mest af, og saa de helt moderne Dramaer. De gammeldags Stykker med den gammeldags Kjærlighed rynkede hun Næse af. «Den Slags skal være saa yndigt, men jeg synes nu, det er noget Fibseri,» sagde hun. «Det er saamænd de færreste, der faaer den, de vil have.»

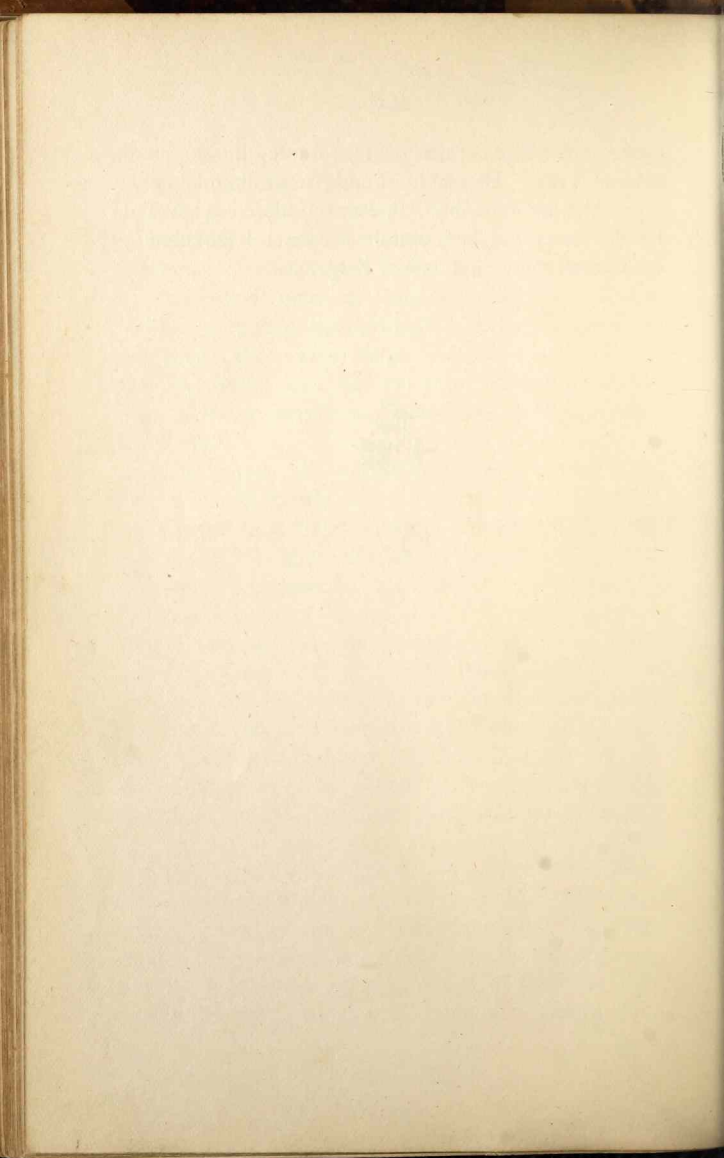
Hun havde selv en Følelse af det tomme Liv, hun førte, og kunde sætte sig hen og gruble derover, naar hun havde været sammen med virksomme unge Piger, der læste til Examen, eller med ferme Husmødre, der aldrig undte sig et Øjeblik Ro. Men Herre Gud! et stort Arbejde egnede hun sig ikke til; en stor Kjærlighed kom kun een Gang. Hvad andet havde hun saa at gjøre end at slaa sig til Ro med Smaainteresserne? Hun slugte Kjøbenhavn, gik op i Byens Døgnliv, blev en lydig Sangbund for dens Toneart og en ivrig Dyrker af dens Guder. Den gav hende til Gjengjæld en halv Dannelse, som saae ud af noget, men var let at lodde.

Og som Byens Hjerter slog i hende, slog ogsaa hendes for den. Hun kunde ikke tænke sig at leve andre Steder end i Kjøbenhavn. Det var saa hyggeligt, at man kjendte alle Mennesker, og at alle kjendte een igjen. Mange af dem var der ganske vist ikke meget ved. Men der fandtes dog

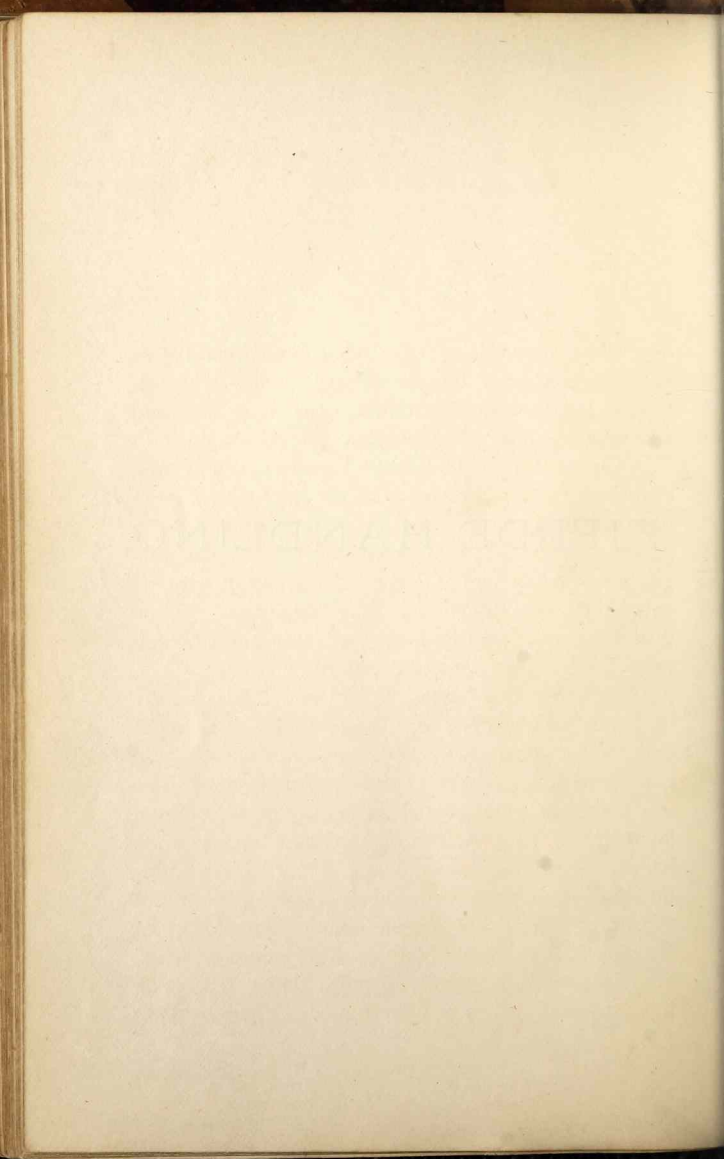
ogsaa adskillige «rare». De første kunde man skumle over. De sidste kunde man skumle med.

Omsider blev hun, ligesom Faderen i sin Tid havde været det, en omtalt Person i Kjøbenhavn, og overalt blev hun kaldt *Foppe*.

FJERDE HANDLING.

Den Vinter, Joppe gik i sit eenogtyvende Aar, varede Skøjteføret fra Januar til April. Hun tilbragte hver eneste Formiddag paa Isen bag ved Grønningen, hvor Beaumonden holdt Forening.

Under disse sine daglige Vandringer blev hun efterhaanden opmærksom paa en ung Herre, som hun bestandig mødte paa det samme Sted i Bredgade. Hun anede ikke, hvem det var; Olufa, som gik med hende, ikke heller. Men begge vare de enige om, at Mødet var ikke tilfældigt. Joppe traf ham hver eneste Dag, selv om hun kom en halv Time senere end sædvanlig.

Hun var nok vant til, at man lagde Mærke til hende paa Gaden, og havde heller ikke noget derimod. Men denne regelmæssige Forfølgelse generede hende dog. Desuden kunde hun ikke lide Personen. Han var skjægget og mørk, snarere lav end høj, stærkt bygget, bredskuldret og kort-halset. Ansigtet havde store Træk, Næsen var mægtig og udtryksfuld, Hage- og Kjæbepartiet skarpt og energisk. Øjnene kunde hun aldrig faa fat paa. Snart troede hun, de vare kulsorte, snart, at de vare baade grønne og gule. Hele Skikkelsen indgød hende noget, der lignede Frygt. Dog

maatte hun altid se paa Mennesket. Hans Dragt tiltalte hende heller ikke. Den var nonchalant og umoderne. Og han gik som oftest med bare Hænder. Naar hun talte om ham til Olufa, kaldte hun ham altid «ham med Næverne».

Hun syntes bedre om en blond, ung Herre, der af og til var hans Følgesvend, og som stundom smilede skjelsk til hende. «Han med Næverne» vovede derimod aldrig at møde hendes Blik.

Tilsidst lagde Joppe, skjøndt nødig, Vejen om ad store Kongensgade. Hun vilde gaa i Fred, sagde hun. Hun var hverken Skuespillerinde eller kongelig.

En skønne Dag fik hun saa at vide, hvem hendes Forfølger var. Olufa havde seet ham og sin Broder vandre sammen hen over Kongens Nytorv i ivrig Samtale. Og Gustav havde siden fortalt hende hele Vedkommendes Levnetsløb.

Han hed Hans Fribo og var Billedhugger.

«Jeg troede nu, han var Smed,» sagde Joppe «— efter Næverne at dømme. Men de kan maaske ogsaa være gode til at hugge i Sten med.»

«Ja, han har ogsaa først været Stenhugger —» sagde Olufa.

«Det er ikke muligt — siddet paa Landevejen og hugget Sten?»

«Nej — ikke saadan! han har vel hugget til Gravsteder og den Slags.»

«Naa —»

«Og siden har han selv tjent sig op. Han er self-made, siger Gustav.»

«For mig gjerne. Mon han ogsaa selv makker sine Klæder? det skulde man da tro, saadan som de sidder paa ham.»

«Han skal være umaadelig dygtig. Han har havt Stipendium og været tre Aar i Rom.»

«Hvad har han lavet?»

«Sidste Udstilling var der en stor Figur af ham — Kain — kan Du ikke huske? den var brilliant.»

«Jo. Ja, det vil sige — jeg husker bare, at jeg fandt det morsomste ved den, var det, at den var nøgen.»

Saa lo baade Joppe og Olufa et lille Kvarter, før de kunde fortsætte Samtalen.

«Men hør, Luf, talte han noget til din Broder om mig?» sagde Joppe endelig.

«Ja, han talte slet ikke om andet. Han havde faaet at vide, at Gustav kjendte Dig, og Gustav sagde, at det var bare for din Skyld, Fribo havde standset ham.»

«Det er dog en Frækhed uden Lige.»

«Jeg troer nu i Grunden, han er noget for Dig, Joppe.»

«Hvorfor det?»

«Jo, for han er ikke Spor af pæn eller dagligdags eller —»

«Ja, jeg veed ikke — kan Du lide ham, Luf?»

Det Spørgsmaal kunde Olufa umuligt svare paa, før hun kjendte Joppes Mening. Saa sagde hun hen i Vejret: «aa ja —» og tilføjede lidt efter: «hvis Du kan lide ham.»

Saa lo de 'begge to igjen, og Joppe sagde til Olufa, at hun var en rigtig Vejrhane.

«Ja, vil Du saa sammen med ham eller ikke?» spurgte Olufa, inden hun gik. «Gustav siger, at han kan godt bede ham hjem en Onsdagften. Men han vil kun gjøre det, hvis Du gjerne vil have det.»

«Nej, for Guds Skyld! lad mig dog bare være fri,» sagde Joppe meget bestemt.

Den næste Dag gik hun igjen ad Bredgade. Hun havde Lyst til at se nærmere paa «Nævehans». Men hun mødte ham ikke den Dag, heller ikke den næste, heller ikke den næste. Det ærgrede hende.

Saa sagde hun en Dag til Veninden: «hør, Luf, for min Skyld skal din Broder ikke lade være med at indbyde ham. Han spiser mig jo ikke.»

«Han kommer paa Onsdag,» sagde Olufa til hende et Par Dage efter.

Men Joppe var lige ved ikke at gaa til Bornings den Aften. Hun var bange for at træffe Fribo. Hun havde aldeles afgjort en Følelse af, at ham kunde hun ikke behandle som de andre.

De fleste vare allerede komne, da hun arri-verede; Fribo ogsaa. «Han har været her fra Klokken halvsv,» sagde Olufa. «Vi havde knap rejst os fra Bordet, da han ringede paa.»

Alle Joppes vanlige Kavalerer flokkedes om hende. Gustav maatte formelig bryde Stimmelen for at faa Fribo præsenteret.

Han bukkede med hele Kroppen og holdt i sine Ærmesømme med begge Hænder.

Hun rakte ham Haanden, hvorover han blev meget forbavset.

«Jeg kjender Dem godt,» sagde hun — «fra Udstillingen —» en lille Pavse — «og fra Bredgade.»

Hun syntes, han fortjente een over Næsen.

«Ja, der har jeg Atelier,» sagde han.

«Og Modeller?»

«Ikke for Øjeblikket.»

«Men De søger?»

Han saae bønligt paa hende.

I det samme faldt det hende ind, at han skulde dog heller ikke tro, hun havde lagt saa overdreven en Vægt paa hans Forfølgelse, og gav sig saa til at spørge ham ud om Rom.

Der blev den Aften talt en Del om Kvindeunderkuelse og hvad derhen hører. Joppe var ivrig Deltager i Disputen. Hun holdt bestemt paa, at Kvinden gennem Aartusinder var bleven behandlet som Slave. Mandens Tyranni havde holdt hendes Aandsevner nede. Derfor, og ikke fordi hun var mindre begavet og mindre dygtig, indtog hun nu den underordnede Stilling. Joppe havde engang læst noget saadant, og «Slægt-skylden» havde ogsaa engang tidligere holdt et Foredrag herom.

Hun blev meget ivrig efterhaanden. Den Sorg, hun selv tidt følte ved sin Lediggang, lagde hende stærke Ord paa Tungen; men samtidig beroligede

hun ogsaa sin Samvittighed, som sagde til hende, at hun kunde godt arbejde, hvis hun vilde, ved at skyde al Skylden for sin Dovenskab over paa de svundne Slægter.

Rigtig heldig med det, hun sagde, syntes hun dog ikke, at hun var. Hun gjorde nok Lykke hos sine vante Tilhørere, der baade lo ad hende og stemmede i med; men paa Fribos Ansigt fremkaldte hun ikke et Smil, og han sagde hende ikke et eneste opmuntrende Ord. Modsige hende gjorde han heller ikke. Han saa ligegyldig ud, syntes hun — eller maaske snarere bedrøvet.

Men hun vilde vinde hans Bifald. Saa blev hun forceret og sagde Dumheder.

Omsider endte Disputen med, at man lo ad det hele og spøgede med det, man før havde talt alvorligt om. Og her lo Fribo med. Der var ingen Tvivl om, at han gjorde Nar baade af hende og dem alle. Det følte Joppe.

Ved Aftensbordet havde hun ham paa sin venstre Side. Han saa paa hende et Par Gange, men konverserede hende kun lidt.

Først henimod Slutningen af Maaltidet sagde han — hun havde Indtryk af, at han længe havde villet sige det —: «undskyld, Frøken, men jeg vilde gjerne vide, hvor De har læst alle de smukke Ting, De før fortalte os.»

«Det var slet ikke noget, jeg havde læst,» løj Joppe.

«Det var altsaa noget, De selv havde udtænkt?»

«Ja. —»

«Da har jeg dog læst det altsammen før,» sagde han og smilede.

«Saa?» Hun følte, hun blev rød i Hovedet.

Dermed var Samtalen til Ende. Hun fandt det uforskammet af ham, at han saaledes «aalede» hende. Han var vist en rigtig grov Karl.

Men ignorere ham kunde hun alligevel ikke. Det var ogsaa tosset af hende, at hun havde løjet for ham. Hun maatte gjøre den Dumhed god igjen. Saa sagde hun til ham, inden hun gik:

«De havde Ret. Jeg havde vel læst det meste af det, jeg sagde. Men derfor mener jeg det lige godt. Er De saa fornøjet?»

«Nej —»

«Hvad forlanger De mer?»

«At De heller ikke mener det.»

«Ja men det gjør jeg. God Nat.»

Hun var ærgerlig, da hun kom hjem. Han havde ikke syntes om hende.

Jamen — hvad brød hun sig ogsaa om det? Jo, hun brød sig om det, for hun syntes bedre om ham nu end før. Hun kunde godt lide, at han havde været saa ærlig at sige hende sin Mening.

Siden mødte hun ham kun sjelden paa Gaden; han var aabenbart ophørt med at passe hende op. Men i den Borringske Kreds kom han nu omtrent hver Onsdag.

Her var det hende paafaldende, saa lidt Kur han gjorde til hende. Og det var jo dog for hendes Skyld, han kom der. Han saae tidt

alvorligt paa hende; men i en alvorlig Samtale med hende indlod han sig aldrig. Det optog hun som Ringeagt.

Hvorledes skulde hun dog bære sig ad med at faa ham overbevist om, at hun ikke var nogen Fjante? Det var aabenbart det, han ansaae hende for.

Hun talte nu ikke mere saa kjækt med. Hun kunde ligefrem ikke. Hans ironiske Tavshed tog Humøret fra hende. Man undrede sig over, saa stille hun blev.

Det tilbagetrukne Væsen, hun efterhaanden fik, bevirkede imidlertid, at Fribo nærmede sig mere til hende. Han tog hende gjentagne Gange til Bords og talte med hende om Kunst.

Det interesserede hende ikke synderligt. Hun sagde ham ogsaa, at hun forstod sig ikke det mindste paa den Sag. Den Statue, som hun havde syntes bedst om i sit Liv, var Frederik den sjettes ude i Frederiksberg Have. Alle de smudsige Gipspersoner oppe paa Charlottenborg kunde man ligesaa godt fylde Stadsgraven op med. Og paa Thorvaldsens Museum havde hun kun været en Gang som Barn.

Hun kunde se, at det gjorde ham ondt, hvad hun sagde, og tilføjede derfor mindre flot:

«Det er for Resten en Skam, at man ikke gaaer oftere paa Museerne; men man faaer aldrig Tid til det.»

«Naar man havde Interesse, fik man ogsaa nok Tid,» sagde han og begyndte samtidig i

skarpe Udtryk at anklage Folk for deres Mangel paa Interesse for Billedhuggerkunst.

«De kan tro,» sagde han, «naar man nu med de tusinde Opofrelser har arbejdet paa en Figur, maaske aarevis, saa er det drøjt for een ikke at faa anden Løn for sit Talent og sin Flid end et Par kræsne Linier i en Avis. Og det harmer een blodigt at se det dumme Publikum ofre eens Arbejde et halvt Minut og saa gaa fra det med et Skuldertræk eller en Bemærkning, som gjør Nar af det.»

«Ja men saaledes gaaer det da ikke altid.»

«Som oftest.»

«Ja men De er da blevet meget anerkjendt, De har jo havt Stipendium.»

«Ja, Staten har nogle visse aarlige Summer, som skal anvendes til Kunstnerne. Dem bryder jeg mig fejl om; mine faa Venners Ros kan jo ogsaa være god nok; men det er heller ikke den, jeg længes efter. Nej, jeg vil have, at Folket — det danske Folk — skal interessere sig for Kunsten, at det skal begejstres over den og samles om den. Men Begejstring er noget, vor Tid ikke kjender til.»

«Nej, det har De saamænd Ret i.»

«Der er intet, Folk samles om nutildags — uden Vrøvl.»

Det var vel haardt sagt, syntes Joppe. Der var dog netop nu saa mange Strømninger og Bevægelser oppe i Tiden.

Ja, de Strømninger og Bevægelser gav han ikke en sur Sild for. De vare som en Storm i et

Glas Vand. De kom ikke til at spille nogen Rolle i Fremtiden.

Joppe vilde gjerne høre ham begrunde denne sin Mening. Men der blev ikke Tid dertil; man rejste sig fra Bordet, og der var andre, som toge hende fra ham. —

En anden Gang fik han Lejlighed til endnu skarpere at bebrejde Folk deres Mangel paa Begejstring. Det var i en almindelig Disput, hvor det gik varmt til.

Man talte om Slesvig. «Slægtskylden» bragte Emnet paa Bane ved at harcellere over et i den Tid meget omtalt Billede, som forestillede to sønderjydske Piger i Nationaldragt, der stirre længselsfuldt og sørgmodigt ud for sig. Han fandt Ideen til det sentimental og Udførelsen vandet. Men de fleste af Damerne syntes dog, det var saa nydeligt. Joppe udtalte sig ikke.

«Det er noget Vrøvl med Slesvig,» sagde «Slægtskylden». «Slesvig staaer sig meget bedre ved at være tydsk end ved at være dansk. Det skulde de Folk derovre være fornuftige nok til at indse. De skader jo baade sig selv og deres Børn ubodeligt ved at hænge ved en Tradition, som har udspillet sin Rolle, og det endogsaa en dum Tradition. Slesvig har altid været tydsk.»

Deri var Etatsraad Borring dog ikke ganske enig med ham.

«Ja, jeg er færdig at sige,» vedblev «Slægtskylden», «at hele Danmark altid har været tydsk.»

Saa opstod der et Ramaskrig, navnlig fra Damerne.

«Ja, lad os blive ved Slesvig,» sagde «Slægt-skylden». «Maa jeg spørge alle her tilstedeværende, om der er nogen af Dem, som føler synderlig Sorg over, at Slesvig ikke længer hører os til? Jeg gjør det ikke. Jeg synes, vi har nok at passe med det, vi har.»

Jo, nogle syntes jo nok, at det vilde være rart, om vi havde Slesvig endnu — det hørte dog til Halvøen — men de fleste erklærede, at det var dem en temmelig ligegyldig Sag.

Saa rejste Fribo sig op — han havde hidtil ikke sagt et Ord — og spurgte barskt:

«Tør jeg spørge, om nogen af De Herrer er Slesviger?»

Nej, det var der ingen, der var.

Ja, da var han det. Og vilde ingen anden, saa vilde han tage Slesvigs Forsvar. Hans Fader havde under Krigen været Skolelærer i Flensborg — han, Fribo, var dengang kun otte Aar, og han huskede endnu alt fra den Tid saa tydeligt, som om det var foregaaet igaar, og han vilde mindes det, saalænge han levede. Han vilde anse det for en Skam, om han glemte det.

Saa fortalte han Smaatræk fra de Dage, da han og hans Familie maatte flytte fra Flensborg — hvorledes hans Forældre havde grædt, hvorledes de fattige Folk der paa Stedet havde jamret, fordi de danske Faner bleve forbudte, og Pikkelhuerne rykkede ind. Han havde selv spyttet efter

en østrigsk Soldat paa Gaden og faaet Prygl. Men de Prygl var han stolt af.

Han vilde anse det for sin lykkeligste Dag, den Dag, vi fik Slesvig tilbage. Han skulde være den første til at kæmpe for det. Hans Hjem var der, og Danmark var der. Det var ham en Hjertesorg, at han havde mistet det. Og enhver Dansk, som ikke følte Hjertesorg ved Sønderjyllands Tab, kaldte han hverken sin Landsmand eller sin Kammerat.

Han havde brugt stærke Ord, af og til blomstrende Ord, som fik «Slægtskylden» til at trække paa Smilebaandet; men Varme havde der været i, hvad han havde sagt, og et vist Indtryk havde det gjort paa alle.

Da han sluttede, var der ganske stille i Stuen. De fleste følte sig flove, nogle vare betagede og syntes, han havde Ret. Men de sagde det ikke.

Joppe var forbavset over ham. Han havde seet saa godt ud, da han talte, og det dristige i hans Optræden havde revet hende med. Begejstret var han, det kunde ikke nægtes. Og det maatte være dejligt at kunne blive saa begejstret. Det var noget, hun havde vænnet sig af med.

Men hans Udtryk havde undertiden stødt hende som svulstige.

«Slægtskylden» brød Tavsheden. Ja den Slags Fortællinger havde han hørt før. De fik gjerne Nybodersfolk og gamle Koner til at græde, men paa Mennesker med sund Sans gjorde den Slags Sødsmæk intet Indtryk. Romantikens Dage vare

forbi. Man kunde sgu ikke føle Hjertesorg over en Begivenhed, som var tyve Aar gammel, og som man havde oplevet som Pattebarn.

Fribo var hvid af Harmen. Han vendte sig om til Etatsraaden og sagde, at Etatsraaden maatte undskylde ham: det var bedst, han gik. Det blev til Skandale. Alt hvad Etatsraaden saa klappede ham paa Skuldrene og bad ham være rolig — Etatsraaden var ganske enig med ham i alt — hvad han for Resten slet ikke var — det nyttede ikke. Fribo gik.

Men da han kom forbi Joppe, standsede han. Hun havde ikke sagt et Ord. Han syntes, hun var bleven bleg.

«Inden jeg gaaer,» sagde han, «vilde jeg gjerne høre en dansk Kvindes Mening om den Sag, vi har talt om. Det vilde glæde mig, om De vilde give mig Ret, det vilde glæde mig for mit Lands Skyld.»

Joppe blev flov over, at alles Blikke med eet rettedes mod hende, og hans hele Henvendelse fandt hun skabagtig. Hun vidste ikke, hvad hun skulde svare, og stammede i det.

«Jeg kan saa godt forstaa, at De føler, som De gjør,» sagde hun og saae ned, «men —»

Saasnart hun havde sagt «men», brød han hende af. «Ja, saa beder jeg Dem undskylde, at jeg spurgte Dem. God Nat, Frøken.»

Han gav hele Selskabet et Buk og gik.

Saasnart han var gaaet, brød der en Storm ud imod ham. Havde man kjendt Mage til uop-

dragen Opførsel! i et Hus som Etatsraad Borrings! ligefrem at yppe Klammeri! og tilmed i Dameselskab!

Og «Slægtskylden» sad og sagde hele Tiden: «ja, hørte De, hvorledes han faldt over mig? Jeg gav da ved Gud ingen Anledning.»

Joppe var den eneste, som ikke sagde et Ord. Hun kunde godt lide, hvad Fribo havde sagt og gjort. —

Dagen efter den omtalte Scene gjorde Fribo paa en Visit Etatsraaden en Undskyldning for sin hidsige Fremgangsmaade. Etatsraaden bad ham glemme det passerede. Men Fribo viste sig ikke siden i den Borringske Kreds.

Hans og Joppes Bekjendtskab skulde altsaa ende med et Spørgsmaalstegn! Ja, ja. Hun kunde bære det; men hun var krænket over, at han, som havde begyndt med at være betaget af hende, aabenbart var endt med at forsmaa hende.

Og hun glemte ham ikke. Han bevarede endogsaa en vis Indflydelse over hende: siden den slesvigske Aften mistede den Borringske Kreds noget af sin Tiltrækning for hende. Den havde i hendes Øjne tabt det Slag, der var blevet leveret. Og hun begyndte at synes, at de unge Mennesker, der kom der, allesammen lignede hinanden saa kjedsommelig meget.

*

*

*

Et Par Uger efter blev Udstillingen aabnet.

Fribo mødte op med et godt Arbejde i Bronze: en lille, nøgen Dreng, der slog Smut. Hele Figuren stod lænet bagover med Heldning tilvenstre, Benene skrævede, Hovedet laa paa skraa, Øjnene missede mod Solen. Den højre Haand fattede om Stenen med to Fingre, og den venstre Arm, der var ligesaa interesseret for Sporten som den højre, holdt han frem i ubehersket Spænding. En glad Gut var det. Alle Folk gik fra ham med et fornøjet Smil, og Damerne sagde: nej, hvor han er sød!

Joppe blev helt forelsket i Fyren. Han bar Præg af den samme friske Barneglæde, som hun kjendte fra sig selv. Hun gad prøve, hvem der smuttede bedst, han eller hun. «Naa, saa kast da den Sten!» havde hun Lyst til at sige.

Figuren stod lige overfor et Vindue, under hvilket man havde anbragt en Sofa. I den sad Joppe tidt og faldt i Tanker.

Drengen gjorde Mindet om John saa levende hos hende. Den eneste Gang, hun havde seet ham rigtig munter, var den Morgen, han og hun havde slaaet Smut sammen.

Fribo slog vist ikke Smut! Det var sikkert under hans Værdighed.

Saa anstillede hun en Sammenligning mellem de to Mænd. John bar Prisen, ja saa ubetinget. Men der var ogsaa det ved Fribo, hun saae op til. Han kunde blive vred og det til Gavns. Det respekterede hun. Ja, hun beundrede det næsten,

beundrede, at han gad! Kun Skade, han var saa stor en Dydsdragon, og altid brugte Udtryk, som han hentede ned fra Skyerne. Hun forstod knap, at det var ham, der havde lavet den lille Knøs, som stod der og smilede saa fornøjet; han lignede ham saa lidt. Men det glædede hende, at hun lærte ham at kjende fra en ny Side.

Saa hændte det en Formiddag, at Fribo kom forbi i Selskab med sin blonde Ven, just som hun sad og betragtede hans Arbejde. Begge Herrerne hilste paa hende.

Hun var gjerne gaaet hen til Billedhuggeren og havde sagt ham, hvor godt hun kunde lide Statuen, men turde ikke. Han brød sig vel heller ikke om hendes Mening. Men eet fornøjede hende: nu kunde han da se, det var ikke alle, der gik fra hans Arbejde med et Skuldertræk eller en Bemærkning, der gjorde Nar af det.

Da hun lidt efter rejste sig for at gaa ind ad Døren til det næste Værelse, kom han alene tilbage. De kunde ikke undgaa hinanden, og begge havde en Følelse af, at noget maatte der siges, hvad, var der ikke Tid til at tænke over.

«Jeg kan frygtelig godt lide Deres Statue,» foer det saa ud af hende.

«Det glæder mig,» sagde han stivt.

Der var Trængsel i Døren: de maatte trække sig tilbage ind i Værelset, hvor Drengen stod, og standsede ved Vinduet.

Hun havde Indtryk af, at han troede, hun roste Figuren af Høflighed, og sagde derfor:

«Jeg mener virkelig, hvad jeg siger. Jeg synes umaadelig godt om den.»

Men denne gjentagne Forsikring fik kun den modsatte Virkning af den, hun havde tilsigtet. Han bukkede; en Smule ironisk, fandt hun.

Men hun blev ved. Han skulde tro hende.

«De har da ogsaa megen Fornøjelse af den.»

«Saa som saa.»

«Jeg har kun hørt een Mening.»

Fribo svarede med et høfligt Grynt.

Saa sagde hun: «ja, jeg vil ikke opholde Dem, men —». Hun standsede,

«Men —?»

«Ja —» sagde hun og trak paa det, «nu, da jeg træffer Dem, vil jeg blot sige Dem, at det gjør mig ondt, vi ikke sees mere hos Borrings.»

«Det er ikke en Kreds for mig.»

«Egentlig heller ikke for mig.»

«Jo, Frøken, det er virkelig en Kreds for Dem.»

«Nej, jeg forsikrer Dem, jeg kunde heller ikke lide den Maade, hvorpaa Harboe (det var «Slægt-skyldens» kristelige Navn), optraadte den Aften. Og havde De givet mig lidt mere Betænkningstid, skulde jeg nok have svaret anderledes.»

«Paa et Spørgsmaal som det, jeg gjorde Dem, maa man kunne svare uden Betænkning.»

«Ja — ja — det glæder mig i hvert Fald, at jeg har faaet Lejlighed til at sige Dem — — det har gjort mig ondt, at De har maattet tro — —» Hun stod og tegnede i Gulvet med sin Parasol.

Fribo vidste ikke, om hun mente, hvad hun sagde, eller om hun blot koketterede med ham. Hun selv vidste det ikke heller.

Der opstod en Pavse, som blev trykkende. Hun kunde ikke falde paa, hvad hun skulde sige, og havde en Følelse, som om hendes Hjerne nægtede at gjøre Tjeneste. Han vilde gaa, men kunde ikke. Hendes sidste Ytring havde gjort ham usikker.

«De har ikke flere Arbejder her paa Udstillingen?» spurgte hun endelig og fandt sig selv idiotisk.

«Nej.»

«Men hjemme maaske?»

«Ja, jeg tænker paa en Kristusfigur, som Kirken i min Fødeby har bestilt hos mig.»

«Drengen der er vel ingen Bestilling?»

«Nej, han er blot et Indfald.»

Hun lo lettet. «Han kom saadan over Dem — med eet?»

«Ja, det var i Rom. Jeg saae en Dag nogle smaa Dreng bade i Tiberen. De laa og rullede sig helt sorte i Sandet og løb saa ud og pjaskede Snavset af sig. Een af dem var ualmindelig smukt skabt, en komplet lille Gud. Ham fik jeg Lyst til at modellere. Saa gik jeg ned og snakkede med Fyren. Og ved Hjælp af et Par Cigarer fik jeg ham til at følge med hjem.»

Hun lo igjen. Og han blev ved; hendes Latter gjorde ham varm.

«Han morede mig, men De kan tro, jeg havde

Besvær med at faa ham til at staa stille. Først vidste jeg slet ikke, hvad jeg skulde gjøre ud af ham, en Amor eller en Satyr eller en Ganymed? Jeg syntes ikke, han passede til nogen af Delene. Nøgen vilde jeg have ham. Saa endte jeg med slet og ret at portrættere ham.»

«Jamen det er da ogsaa det morsomste,» sagde hun.

De saae hinanden smilende ind i Ansigtet og kunde slet ikke begribe, at de for et Øjeblik siden ikke havde vidst, hvad de skulde sige til hinanden.

«Bare jeg havde Penge,» sagde Joppe, «saa vilde jeg købe den lille Spilopmager. Man kan vel ikke faa ham i Fotografi?»

«Jo, det kan De godt.»

«Hvor?»

«Hos mig.»

«Hos Dem? jamen jeg mente — — han er altsaa ikke at faa i Handelen?»

«Nej. Men hvis De sætter Pris paa det, vil jeg gjerne forære Dem hans Portræt.»

«Det var ikke min Mening — det er altfor meget.»

«Jeg skal sende Dem det.»

«Tusind Tak.»

Saa gik de sammen et Stykke hen igjennem Udstillingssalen. Hun mærkede, han syntes bedre om hende idag end nogensinde før, og var eet Smil. De vexlede ikke mange Ord mere. Ved

Udgangen trykkede han hendes Haand, og hun sagde: «glem nu ikke Deres Løfte.» —

Hun smilte uafbrudt Resten af Dagen — ad ingenting, ad sig selv, ad Alverden og snakkede i eet Kjøre. Og da hun den næste Morgen modtog det lovede Fotografi, var der ingen Ende paa hendes Jubel. Hun dansede rundt med det, passerede med det og kyssede den lille Italiener midt paa Munden.

Per, som hun uafbrudt drillede, puffedes og smaapryglede, spurgte, hvad der gik af hende. Ja, det vidste hun ikke. Men Per havde Ret: hvad gik der af hende?

Brød hun sig da virkelig om Fribo? Nej. Ja, hun vidste ikke rigtig. Hun var i hvert Fald stolt over, at hun var paa Veje til at erobre ham paany. Hun vilde altsaa erobre ham? — erobre ham? hvad mente hun med det? erobre ham for at eje ham? Snak! Ja, hvad vilde hun da med ham? — det vidste hun ikke. Og hun brød sig heller ikke om at klare det Spørgsmaal. Just det usikre ved Forholdet tiltalte hende. Hun huskede en Sentens, hun en Gang havde læst i en fransk Bog: «tout ce qui est sûr, n'a pas de charme.» Den blev hendes Valgsprog for Øjeblikket. Hun benyttede den ved alle mulige Lejligheder.

Men naar skulde hun se ham igjen? og hvor? Hun følte den som en Feber, denne Lyst til at faa ham i sin Magt, og Vanskeligheden ved at fortsætte Bekjendtskabet æggede Feberen. Hun sendte ham et Par Ord til Tak for Fotografiet.

«Kjære Hr. Billedhugger Fribo», begyndte hun med, og endte med: «Deres hengivne Joppe K.» Men da hun havde afsendt Brevet, fandt hun det gyselig dumt skrevet og ærgrede sig i Dage over de Udtryk, hun havde brugt i det.

Han svarede ikke. Nej naturligtvis. Hvad skulde han svare paa?

Dermed stod alt stille. —

Der gik fjorten Dage. Saa fik Joppe en Balinvitation til en Familie, Grosserer Winthers, hvor hun ikke havde været bedt før. Hun holdt ikke af Datteren i Huset og sagde nej.

Men Dagen efter blev det hende fortalt — rent tilfældigt — at Familien kjendte Fribo, og at han rimeligvis kom paa Ballet.

Nu bleve gode Raad dyre. Der var ikke andet for: hun maatte gaa ud til Fruen og bede hende undskylde; hun havde taget fejl, hun kunde godt komme. — Det gjorde hun da, men foragtede sig selv dybt, da Visitten var overstaaet. — Herre Gud! — for den Stenhuggers Skyld!

Hun tænkte meget over, hvad Kjole hun skulde tage paa til Winthers. Helst vilde hun have en helt ny. Men da hun havde faaet fem i Løbet af Vinteren, og da dette sikkert blev Saisonens sidste Bal (man nærmede sig allerede Slutningen af April), bestemte hun sig til at benytte een af de gamle. Den var lyserød med Silkeliv. Naar den blev lidt forandret, kunde den blive saa god som ny. Sidst hun havde havt den paa, havde den været trekantet

udskaaret i Brystet, nu ønskede hun den helt nedringet. Det hjalp ikke alt, hvad Syjomfruen sagde, at man brugte ikke længer nedringede Kjoler. Joppe satte sin Villie igjennem.

Hun var tidlig paaklædt den Aften, en hel Time, før Vognen var bestilt. Med straalende Øjne nød hun sin egen, halvnøgne Skjønhed foran Spejlet — Halsen, Skuldrene, Armene, Brystet, der aandede saa talende og dog gjemte sig saa tyst. Og hun kjærtegnede sin egen, bløde Hud i stille Jubel over den Kvinde, hun var.

Men et Øjeblik efter blev hun ækel ved sig selv. Hvorfor havde hun klædt sig saaledes paa? for at bedaare en Mand, som hun ikke elskede; for at vise en Billedhugger, som hun vidste beundrede det menneskelige Legeme, at ogsaa hun var smuk! Fy! — hun slog sig paa sin Hals, saa at den blev rød. Dermed skiftede hendes Tanker. Hun blev optaget af at faa det røde bort. Hun kølede sig med Eau de Cologne og strøede sig til med Pudder. Hvor hun dog var en dum Gaas! aldrig vidste hun, hvad hun vilde; altid fortrød hun, hvad hun gjorde! Hun var i daarligt Humør, da Vognen kom, og lod den vente en halv Time.

Fribo var paa Ballet, men dansede kun lidt. Han hilste hende strax paa Afstand, og under anden Vals kom han hen og bød hende op.

«Holder De meget af at danse?» spurgte hun.

«Nej.»

«Ja, lad os saa hellere passiare.»

Men det gik kun smaat med Konversationen.

Joppe var omtrent hele Tiden paa Gulvet. Først senere hen paa Aftenen, efter Borddans, inde i een af Dagligstuerne, fik de Lejlighed til at veksle et Par Ord i Ro. Det var Joppe, som begyndte. Hun gik uden Opfordring hen og satte sig ved hans Side.

«Tak for Fotografiet!» sagde hun. Hun havde gemt denne Tak for at kunne indlede en Samtale med den.

«De synes om det?»

«Udmærket.»

Saa sad Snakketøjet fast.

Hun lænede sig tilbage i sin Stol og saa op mod Loftet. Hans Blikke smuttede hen over hende og stjal hendes Skønhed, sekundvis og uafbrudt.

«De kjeder Dem?» sagde han tilsidst.

«Nej.»

«Jeg veed nok, jeg forstaaer ikke at konversere.»

«Jeg hader at blive konverseret. Men» — hun bøjede sit Hoved frem — «jeg vil gjerne tale med Dem.»

«De holder vel meget af at gaa paa Bal?»

Hun smilede: «nu konverserer De jo. De kan ogsaa tale, det veed jeg.»

Han vidste, hvad hun hentydede til: Aftenen hos Borrings, da han forsvarede Slesvig. Og med dette Minde i Tankerne sagde han saa, lidt tøvende, uden at se paa hende:

«De kommer endnu meget hos Borrings?»

«Ja. Men jeg kjeder mig der.»

«Saa?»

«Siden den Aften, De veed —»

Det sidste sagde hun paa en tyst Maade, som hun saae, gjorde Indtryk paa ham.

Han knugede sine Hænder og flyttede sig uroligt paa sin Stol. Først saae han ned, saa op i Lysekronen; tilsidst mødte han hendes Blik.

Hun blev angst. Hun følte, han vilde spørge om noget, som hun ikke kunde svare paa; ikke nu. Nej, han maatte ikke, han maatte ikke. Hun var gaaet for vidt, hun havde ikke ment — — hun koketterede kun med ham. I et Nu, uden at hun selv vilde det, blev det hende klart, det, hun ikke havde villet klare. Hun koketterede kun med ham. Hun havde aldrig tænkt paa at blive hans.

Men Fribo fik ikke Tid til at spørge. Joppes Kavalier til den næste Dans kom og afbrød Samtalen. Fribo rejste sig hurtigt, og Joppe tog sin Herres Arm.

Men hun dansede ikke Dansen ud. Hun havde Hovedpine, sagde hun. Det sidste Blik, som Fribo havde sendt hende, forfulgte hende uafsladelig. Det laa som et Billede i hendes eget Øje. Hun vilde hjem snarest mulig.

Da hun gennem Dagligstuen gik ud i Entréen, mødte hun ham. Det vilde være uvenligt, om hun ikke sagde ham Godnat. Saa sagde hun det hurtigt og dæmpet.

Han drejede sig med et Sæt: «De tager hjem?»

«Ja.»

«Jeg rejser maaske bort om kort Tid, saa jeg vil sige Dem Levvel.»

«Rejser De?»

«Ja.»

«Hvorfor? hvorhen?»

«Tilbage til Rom, tænker jeg.»

Hun vidste godt, hvorfor han vilde rejse. Det var ogsaa det fornuftigste, han kunde gjøre.

Med Afskeden i Udsigt blev hun sikrere. «Saa kommer De vel hjem med en lille Legekammerat til min Ven,» sagde hun. «Ja, saa lev vel da, og Tak.»

Et Haandtryk, og hun gik.

Hun vidste godt, at det sidste Ord, som hun havde sagt i en hviskende Tone, endnu var en Levning fra Koketteriet; men dermed skulde ogsaa alt være forbi.

Da hun siden klædte sig af, lavede hun foran Spejlet Grimacer af sit eget Billede ved Tanken om de Anstrengelser, hun havde gjort sig for sit Toilette.

«Du er et rigtigt Fæ, Joppe,» sagde hun ganske højt. «Jeg kan ikke lide Dig mere.»

Hun var færdig med Fribo, komplet færdig; og hun havde spillet en daarlig Rolle i den Historie. Hun havde været saa halv, saa halv, at det var væmmeligt! Hun kunde ikke engang kokettere. Hun blev bange, naar man tog hendes Koketteri for Alvor.

Ja, ja, det var maaske godt, at hun ikke kunde det.

Den næste Morgen stod hun op i en lad, rolig Stemning: nu var den Historie jo ude.

Men om Formiddagen, da hun var i Færd med at tage sit Overtøj paa for at gaa hen til Olufa, bragte Postbudet hende et Brev, som fik hende til at ryste. Haandskriften kjendte hun ikke. Den var en Herres. Hun saae længe paa de tykke Svovlstikkebogstaver uden at lukke Brevet op. Sæt, det var fra ham! Ja, ja, hun maatte jo aabne det. Saa flængede hun Konvolutten itu, saa at et Stykke af Brevet gik med i Løbet, og læste først Underskriften.

Det var fra ham. Hun blev saa angst, som om een truede hende paa Livet.

Der stod, ganske kort:

«Kjære Frøken.

Jeg har i Nat skrevet et langt Brev til Dem, men atter revet det itu. Jeg foretrækker at tale med Dem. De maa ikke nægte mig en Samtale. Tiden og Stedet kan De selv bestemme. Ønsker De det, skal jeg gjerne først henvende mig til Deres Fru Moder. De raader for alt.

Deres hengivne

Hans Fribo.»

Hun sad paa en Stol i Entréen med sin Vinterkaabe hængende uknappet om sig, og læste om og om igjen. Han vilde altsaa fri. Du gode Gud! hvad skulde hun gjøre?

Til sidst bøjede hun Brevet sammen og gik ind i sit Værelse. Kaaben glemte hun at tage af. Hun satte sig paa sin Seng og tænkte.

Nej, hun vilde ikke have ham, hun vilde ikke. Hun elskede ham ikke. Nej. Nej. Nej. Hun maatte svare kort og godt: nej.

Jamen — — naar han nu virkelig holdt saa meget af hende? For det gjorde han aabenbart. Og der var ogsaa det ved ham, som hun holdt af, holdt rigtig meget af.

Hm! det var alligevel ikke saa let at tage en Bestemmelse!

Hun rejste sig og gik op og ned. Til sidst standsede hun foran sit Spejl, og der drog et Smil op over hendes Læber, mens hun betragtede sit eget Billede.

Det var dog ganske stolt, at hun saa ganske havde faaet ham i sin Magt, ham, dette alvorlige, udviklede Menneske, og denne store Kunstner. For det var han. Han var ligefrem berømt. Der maatte dog være noget ved hende, siden han ikke kunde slippe hende. — Og hun læste paany Brevet igjennem og syntes, hun voxede under hans Ord: De raader for alt.

Fribo! tænkte hun, da hun atter puttede det i Lommen — Fru Fribo, Fru Joppe Fribo! Det lød slet ikke saa galt.

Alligevel! nej! — hun drejede sig rask om og gik bort fra Spejlet — naar man var fyrre, kunde man gifte sig uden Kjærlighed; men naar man kun var tyve! Hun kunde jo ikke vide, om

hun ikke traf en anden, hun syntes bedre om. Skjøndt — det gjorde hun vel næppe.

Men John! — aa John! hun vidste jo ikke engang, om han endnu var i Live. Og selv om han kom tilbage? — han havde jo aldrig holdt af hende.

Pyh! hvor der var varmt i Stuen! Hun smed Kaaben af sig, gik hen til Vinduet og saae ud. Her stode hendes Tanker stille en Stund. Et Kvarter efter vidste hun ikke selv, hvad hun havde tænkt paa. Men saa kom det med eet over hende som en Dødsangst: hun maatte bestemme sig, hun maatte svare. Hvor hun ærgrede sig over sig selv, at hun havde bragt sig i den Vaande.

Og hun begyndte igjen at tænke over: vilde hun gifte sig? — overhovedet? Det var Spørgsmaalet. For vilde hun det, var det maaske ikke saa dumt endda, om hun tog Fribo.

Hvis hun ikke giftede sig? hvad saa? Ja, saa havde hun endnu sex, syv Aar, i hvilke hun kunde være ung Pige og more sig. Og siden — siden kunde hun blive gammel Jomfru og kjede sig. Men selv nu, da hun morede sig, var det dog skrækkelig indholdsløse Dage, hun tilbragte, og bedre bleve de vel neppe nogensinde.

Naar hun derimod giftede sig! Ja, hvad Ægteskabet egentlig var for noget, det kunde hun jo ikke dømme om. Men hun havde en afgjort Følelse af, at det Menneske, som ikke lærte det at kjende, gik glip af et stort Point i Livet; maaske det største. Og eet vidste hun jo dog

vilde ske, naar hun giftede sig: hun fik sit eget Hjem og en Mand, en Mand, hun kunde støtte sig til, som kunde give hende Interesser, bringe noget ud af hende!

Havde hun blot et Menneske, hun kunde betro sig til! — Olufa? det Pjok! Per? Snak! sin Moder? — Fribo havde skrevet: ønsker De det, skal jeg gjerne først henvende mig til Deres Fru Moder. Nej, ikke for alt i Verden. Hvad Raad kunde hun give? Hun vilde naturligvis sige: tag ham! Hun ønskede intet hellere end, at Joppe giftede sig. Nej, der var ingen, hun kunde tale med. Og hun havde dog saa mange Venner! — ja, hvad var det for Venner? Hun gik dem alle igjennem. Det var Folk, hun kunde more sig med. Men stole paa dem? — det gjorde hun ikke.

Hun endte med at tænke paa Fribo som Ven. Ja, ham vilde hun kunne lide paa. Hun var overbevist om, at, spurgte hun ham alvorligt om noget, vilde han ogsaa svare alvorligt. Som Ven vilde hun gjerne have ham hele Livet igjennem — men som Mand —?

Tilslidst lagde hun sig paa sin Seng og stirrede paa Tapetet. Det fangede hendes trætte Tanker. Hun laa og talte dets Rosenbuketter, inddelte dem i Felter, fire, fem, sex, otte ad Gangen, og lavede Spillekort ud af dem. En halv Time laa hun saaledes. Saa foer hun op. Man havde banket paa hendes Dør.

«Hvem er det?»

«Det er Doktoren. Maa jeg komme ind?»

«Ja værsgo.»

Zillen stak sit skaldede Hovede ind ad Døren:
«naa, saa Du er hjemme. Pigen vidste det ikke rigtig.»

Hun stod og rettede paa sit Haar.

Hendes Forlegenhed var ham paafaldende. Ellers blev hun altid saa glad, naar han kom. Nu undgik hun endogsaa hans Blik.

«Du har nok taget Dig en Lur?»

«Ja, jeg var træt.»

«Er Du syg?»

«Nej.»

«Ja, noget er der i Vejen. Har Du skjændtes med Moder?»

Hun rystede paa Hovedet, saae stjaalent paa ham og derpaa bort fra ham. Saa begyndte hun at gaa op og ned, dinglende med Armene.

«Er jeg ikke din gode, gamle Ven?»

«Jo.» Doktoren havde Ret. I ham havde hun en Ven, hun kunde stole paa. Og ham havde hun rent glemt før.

Han havde sat sig foran hendes Toiletbord, som om han havde i Sinde at slaa sig til Ro for længere Tid, men pressede hende ikke yderligere til at tale. Tilsidst smilede hun til ham og gik hen og rakte ham Haanden.

«De skal rigtig have Tak, fordi De er kommen.»

«Naa, hvad er det saa?»

«Jeg er saa gal i Hovedet paa mig selv.»

«Saa? hvorfor?»

«Fordi jeg har koketteret med en Herre, og nu vil han fri til mig. Der kan De selv læse.» Hun stak Doktoren Fribos Brev i Haanden.

«Er det Billedhuggeren Fribo?» spurgte han.

«Ja.»

«Men det er jo en flink Fyr.»

«Ja, han er umaadelig dygtig.»

Lidt efter sagde Doktoren: «men Du veed ikke, om Du vil have ham?»

Hun rystede paa Hovedet.

«Tal med ham!»

Hun rystede atter paa Hovedet.

«De vil altsaa ikke have ham?»

Hun svarede ikke, men satte sig paa en Stol ved Vinduet og skjulte Hovedet i sine Arme.

Doktoren gik hen og klappede hende paa Haaret: «Joppe, vær nu en fornuftig Pige. Du maa dog vide, om Du holder af ham eller ikke.» Da hun bestandig ikke svarede, tog han sine Briller af og pudsede dem. «Jeg kjender Fribos Onkel, som ogsaa er Læge. Og han roser ham altid meget, ikke blot som Kunstner, men ogsaa som Menneske.»

«Ja, han er rigtig rar,» sagde hun.

«Spørger Du om min Mening, Joppe, saa troer jeg, Du gjør ret i at gifte Dig, naar en solid Fyr som han frier til Dig. Du har det ikke for godt herhjemme.»

Nej, det var saamænd et sandt Ord.

«Du vil blive langt lykkeligere, naar Du faaer dit eget.»

«De raader mig altsaa til at tage ham?»
Hun saae fast paa Doktoren.

«Jeg raader ikke, jeg siger kun min Mening saadan i al Almindelighed.» Dermed satte han Brillerne paa igjen.

Joppe syntes, hun var lige vidt.

«Vil Du have, jeg skal tale med Manden?»

«Hvad nytter det?»

«Nej, det er naturligvis bedre, om Du selv gjør det.»

Hun rejste sig og gik hen til Doktoren.

«Synes De, jeg skulde?»

«Ja. Da Du er saa usikker, troer jeg, at en Samtale med ham er det eneste, som kan klare dine Følelser.»

«Ja, maaske.» Hun tog Doktorens Vink som en Afgjørelse. Han var kommen, fordi hun skulde lytte til hans Raad, og der maatte jo en Ende paa Sagen.

«Jamen hvor?»

«Hos mig, om Du vil.»

Den Plan syntes hun om. Hun vilde føle sig tryk, naar hun vidste, Doktoren var i Nærheden.

«Naar vil Du saa tale med ham?»

«Ja, naar synes De?»

«Imorgen er det vel bedst. Jeg skal se op til ham nu, naar jeg gaaer herfra og bede ham komme hjem til mig imorgen efter Frokost.» Doktoren havde rejst sig.

«Aa, tusind Tak.»

«Og hør, saa kommer Du imorgen Formiddag

og drikker en Kop Kaffe med mig. Saa kan vi snakke lidt sammen forinden.»

Joppe blev aldrig færdig med at takke ham. Hun fulgte ham helt ned i Gadedøren.

«Der er sgu ingen Grund til at takke mig,» sagde Zillen. «Jeg er din Fader, veed Du nok.»

Den næste Morgen vaagnede hun med en Følelse, som om der forestod hende en stor Ulykke. Hun blev liggende til Klokken elleve og laa og tænkte paa, hvad han vel vilde sige — og hvorledes han vel vilde sige det — og hvad hun selv vilde sige — ja, det sidste havde hun ingen Anelse om.

Paa Vejen til Doktoren — han boede i Raadhusstræde — tog hun den ene Beslutning efter den anden. Da hun gik over Holmens Bro, var hun næsten fast bestemt paa at vende om: hun behøvede jo slet ikke at give Møde; og hun stod i fem Minuter og saae paa en gammel, vissen Krans, som laa ved Foden af Frederik den syvendes Statue. Men med eet blev hun en Bekjendt vaer, som kom over Broen, og saa skyndte hun sig henad Thorvaldsens Museum til. Her var hun slet ikke i Tvivl om, at hun vilde sige nej til Fribo; men da hun passerede Stormbroen og styrede henad Doktorens Port til, var hun kommen til det Resultat, at det allerfornuftigste og det mest velopdragne var vist at bede Billedhuggeren vente et Par Aar.

Hun gik helt strunk op ad Doktorens Trapper. Hun vidste, hvad hun vilde.

Doktoren lukkede hende op med det kjærligste Ansigt af Verden. Han hjalp hende Kaaben af og bød hende Armen, hvorpaa de gik sammen ind i hans Spisestue. Endnu havde de ikke vexlet et Ord, kun Nik, og i det første Kvarter blev det heller ikke til stort mere. Joppe sad paa en Rørstol og saae paa sine Hænder. Doktoren smaa-syslede ved Spisebordet, og en gammel Huskarl hjulbenede ud og ind.

«Gud veed, hvad Lars tænker om os to,» var det første, Doktoren sagde.

Saa satte de sig til Bords. Joppe kunde ingenting spise, men smurte sig dog et stort Stykke Smørrebrød for at glæde Doktoren.

«Jeg kunde nok lide hver Dag at have saadan en sød lille Pige til Frokost,» sagde han; og da hun bragte ham hans Kaffe, tog han et Kys.

«Han kommer altsaa?» sagde Joppe ganske svagt, mens Doktoren endnu holdt hende om Hovedet.

«Ja, Gu' kommer han.»

«Kunde De lide ham?»

«Det snakker vi om bagefter — altsammen bagefter.»

Joppe saae meget tankefuld ud, da hun gik tilbage til sin Plads. Doktoren havde vist ikke syntes om ham. Men et Øjeblik efter lagde hun Mærke til, at han plirrede lunt med Øjet.

Saa smilede hun ogsaa. «De er en rigtig Kirsten Giftekniv,» sagde hun.

Lidt efter ringede det stærkt paa Entréedøren.

Hun sprang op. «Det er ham.»

Doktoren gik hurtigt ud.

Hun sad stiv af Skræk, indtil han kom tilbage.

«Var det ham?» spurgte hun.

«Nej, det var en Patient.»

Joppe satte sig og drak sin Kaffe, som imidlertid var bleven ganske kold.

Da hun havde sat den til Livs, sagde Doktoren: «ja, nu er det vel bedst, Du gaaer ind til ham.»

«Til hvem?»

«Til Fribo naturligvis. Han sidder inde paa min Operationsstol og venter paa Dig.»

Hun havde rejst sig: «det var altsaa alligevel ham?»

«Ja vist var det ham, det kunde Du da nok begribe. Men jeg syntes, han skulde have Tid til at sunde sig lidt.»

Hun lagde sin Haand paa Doktorens Arm: «jeg tør ikke, Doktor! jeg tør ikke. Lad mig hellere gaa hjem. Aa jo — jeg beder Dem — lad mig gaa hjem.»

Doktoren tog hendes Hænder: «Du har din fri Villie, Joppe, og kan gaa, om Du vil. Men gaaer Du nu, saa kommer Du bare igjen imorgen og spørger, om jeg ikke veed, hvor Du kan træffe ham.»

Hun rystede paa Hovedet.

«Ja, ja, saa gaa da,» sagde Zillen.

Men hun blev staaende: «hvis De vil gaa ind med til ham.»

«Det skal jeg gjerne.»

«Hvad skal jeg dog gjøre —?» sagde hun flere Gange.

«Din Fader vilde have syntes godt om ham,» sagde Doktoren.

Denne sidste Ytring vendte saa aldeles op og ned paa alle hendes Beslutninger, at hun følte sig som en komplet Klud, da hun med Doktoren i Haanden gik ind i sammes Dagligværelse. Det var et lille firkantet Rum med et stort Vindue, som gjorde det meget lyst, mange Skabe, en lang Stol og et bredt Skrivebord. Man havde omtrent ikke Plads til at røre sig derinde, og der lugtede stærkt af Tobak. Ved Døren stod et menneskeligt Skelet og holdt Vagt som en Drabant.

Fribo stod med Ansigtet mod Vinduet, men vendte sig hurtigt, da Døren knirkede. Joppe saae paa Skelettet og syntes, at det nikkede til hende. Fribos Blik turde hun ikke møde. Doktoren slap hendes Haand og smuttede lydløst ud.

Hun sank ned paa en Stol ved Døren. Fribo stod nu tæt foran hende, og hun hørte ham sige: «Tak, fordi De kom.» Saa saae hun op paa ham, og et Øjeblik vege alle Tanker for den ene: han elsker mig over al Beskrivelse. Det havde hans Blik sagt.

Hvad hendes eget Blik sagde, anede hun ikke. Hun tænkte og følte kun eet: Angst, lammende Angst — og Længsel efter at blive

denne Angst kvit. Men han læste i hendes hjælpeløse Øjne just det, han ønskede at finde, Ydmyghed og Hengivelse, og det gav ham Mod til at tale, til at blive ved med at tale.

I Begyndelsen gjorde hans Stemme kun rent fysisk Indtryk paa hende. Den fik hende til at fare nervøst sammen, og hendes Tanker naaede ikke ud over rent mekanisk at gjentage hans Ord. Men jo varmere han blev, jo mere hun følte hans Hjerterbanke i hans Tale, des stærkere mærkede hun ogsaa Ekko hos sig selv. Og hans Ansigt, som var bøjet ned imod hende, med de faste, dybe Øjne, der uophørlig søgte hendes, og med de mandige, energiske Træk, der ligesom gave sig i alle Fuger, ude af Stand til længere at beherske sig, virkede tilsidst saa mægtigt paa hende, at hun brast i Graad, lagde sin højre Arm op paa Kanten af Stoleryggen og begravede sit Ansigt i den.

Skulde han nogensinde kalde en Kvinde sin, maatte det blive hende. Sagde hun nej, rejste han bort. Men han bad hende — han bad hende — ja, han havde leget med hende, ganske vist, han havde stødt hende med sin hovmodige Kritik — men alligevel — han bad hende — han bad hende. — Tilsidst kunde han knap faa Ordene frem for Bevægelse.

Det var det Udtryk: «jeg har leget med Dem,» som fik hende til at briste i Graad. Nej, nej — det var jo tvertimod hende, der havde leget med ham — hvis han blot anede — og

hun blev ved med at hulke og græde, alt imens han greb hendes Haand og sagde til hende, at nu forstod hun jo nok, at hvis hun ikke vilde være hans, saa — —

Hans Betagethed betog ogsaa hende. At hun, Joppe, kunde have saa stor Betydning for et andet Menneske! at hendes Ja eller Nej var som Liv eller Død for en Mand som ham, en Mand, som ellers nok saae ud til at kunne hjælpe sig selv!

Hun sagde vedblivende intet, men følte, at, elskede hun ham, vilde denne Stund rumme en Rus og en Fryd, som Ord ikke kunde beskrive.

Han havde en stor Bestilling, hørte hun ham saa sige efterat han havde tiet en Minut eller saa. Og paa den kunde han gifte sig. Hun maatte svare. Paa Ballet havde hun været saa venlig imod ham. Det havde givet ham Haab. Ja, han var klodset og kantet, forstod ikke at tale med Damer. Og dog — hun skulde blot vide, hvor uendelig meget han havde at sige hende.

Ja, sagde hun og saae paa ham, der var ogsaa saa meget, som hun kunde have Lyst til at tale med ham om.

Ytringen fløj hende ud af Munden. Tale med ham tidt, det vilde hun gjerne, gjerne. Men han lagde strax mere i hendes Ord. Det saae hun paa hans Udtryk. Hans Træk faldt til Ro i et stort, rørende Smil, der navnlig klarede Øjnene. Hun syntes, han var ligesaa kjøn, som den Aften, han talte for Slesvig.

I det samme drog han lempeligt i hendes ene Haand og nødte hende til at vende sig helt om imod sig. Blot han nu vilde lade hende gaa og sige til hende, at de skulde være gode Venner for bestandig — saa vilde hun faa Fred for mangt og meget, der pinte hende. Hun havde Forslaget paa Læberne, men hans Blik bandt hendes Tunge.

En Sekund efter havde han sat sig ved hendes Side, lagt Armen om hendes Liv og trykket et Kys paa hendes Mund.

Saa vidste hun ikke mer af sig selv. Hun laa villieløs i hans Favn og nikkede villieløst til ham, da han spurgte: «elsker Du mig?»

Hun kunde ikke sige nej, var ikke heller vis paa, at hun ikke holdt af ham, havde i det Øjeblik ingen anden Villie end hans. —

Som i Drømme tog hun imod Doktorens Lykønskning, da denne kort efter kom ind til dem. Og først da hun gik ned ad Gaden — hun sagde til Fribo, hun vilde helst gaa alene hjem — blev hun klar paa, hvad der var skeet.

Hun var blevet forlovet!

Forlovet! forlovet! Hun syntes, det var et underligt Ord. Hvad betød det i Grunden?

Mon alle unge Piger følte sig som hun, saa magtesløse, saa smaa, naar en Mand kyssede dem? I saa Fald forstod hun ikke, hvorfor de alle brøde sig saa meget om det.

Forlovet? Hun sagde Ordet højt for sig selv, men syntes, at det lød stygt.

Da hun kom hjem, var det Spisetid. Hun burde vel fortælle sin Moder Begivenheden, men Maaltidet forløb, inden hun fik talt et Ord derom.

Efter Bordet satte hun sig ind i Dagligstuen. Engelke syede. Joppe lod, som om hun læste.

Hvert Øjeblik skottede hun hen til Moderen. Tilstaaelsen klemte i Struben paa hende. Hun aabnede Munden for at faa Ordene frem, men naaede hver Gang kun til at rømme sig. Hun skjændte paa sig selv: det maatte jo siges; han havde jo sagt, han vilde komme endnu samme Aften.

Med eet fløj hun op. Det havde ringet paa Entréedøren.

«Mo'r» —

«Ja, hvad er det?»

Joppe tog fast om Moderens Arm.

«Jeg maa fortælle Dig noget.»

«Men Gud, Barn! hvad er det?»

«Mo'r — jeg er blevet forlovet.»

«Men Joppe —»

«Det var ham, der ringede. Det er en Billedhugger Fribo. Han kommer for at tale med Dig. Jeg kan ikke nu.»

Og ud af Døren løb hun og ned paa sit Værelse.

— Og her i dette Kammer, hvor hun følte sig saa hjemme, her, hvor hun tidt havde syslet med sine Tanker om John, hvor Fru Stens Syskrin strax faldt hende i Øjnene, først her gik det fuldt og klart op for hende, hvad det var hun

havde indladt sig paa; først her forstod hun, hvad hun havde gjort: forlovet sig med en Mand, hun ikke elskede.

Det var en stor Ulykke.

Men — og denne Tanke fulgte strax efter den første — hvis hun ikke havde forlovet sig, vilde Ulykken saa have været mindre? Det var dog en Lidelse, dette, at have et Hjem, man ikke holdt af, at leve med en Moder, man ikke kunde tale med, altid at skulle ud mellem fremmede for at føle sig fornøjet. Og disse Selskaber, hvor rart var der i Grunden ved dem? evig og altid det samme.

Nej, Fribo, det var dog noget andet. Og hvem vidste? hun kom maaske engang til at elske ham, engang. Det var jo ikke umuligt.

Og hun sad længe og overvejede, hvilken af de to Ulykker, der vel var den største.

Pigen, som stak Hovedet ind ad Døren og sagde, at Fruen ønskede at tale med Frøkenen, rev hende ud af hendes Tanker.

Men før hun gik, lukkede hun Fru Stens Skrin inde i sin nederste Kommodeskuffe, som hun aldrig brugte. —

Engelke sad og straaledede og bugnede i sin Lænestol, da Joppe kom ind. Til daglig kyssedes hun og Datteren kun sparsomt. Nu tog Engelke Revanche. Fribo saae misundelig til. Men tilsidst fik ogsaa han sin Del. Joppe gik tankeløst fra den ene til den anden som i en Panteleg.

Omsider satte hun sig i en Stol ved Siden

af sin Forlovede. Han lagde sin Haand over hendes og saae paa hende.

Engelke besørgede Konversationen. Hun spurgte og frittede og smaaskjændte paa Joppe, fordi denne havde holdt Sagen saa hemmelig. Men alt i en yderst gemytlig Tone. Var Joppe ikke lykkelig, saa var hun det. Væsentligst, fordi hun blev Datteren kvit. Men ogsaa selve Partiet vandt hendes Bifald. Fribo var jo en offentlig Person. Hans Navn stod tidt i Aviserne. Her var noget at gjøre sig til af, navnlig overfor Fru Thortsen, der havde en Svoger, som var Maler. Om Fribo kunde ernære en Kone, tænkte hun mindre paa.

Hun havde aldrig seet noget af hans Arbejder, men talte alligevel med Henrykkelse om dem. Hvad han nu huggede? Om det ikke var frygtelig svært? saadan at hugge i Gips? Og da hun fik at vide, man havde bestilt en Kristusfigur hos ham, blev hun paa egne Vegne betaget af en Stolthed, der løftede hende i Sædet og fik sit Udslag i et stærkt Haandtryk.

Senere kom Per til. Han syntes ikke om Partiet. Det sagde han til Joppe, da Fribo var gaaet.

Saadan et Stykke Billedhugger! det var vist ikke stort, det, han kunde skrabe sammen om Aaret. Men Fruentimmerne vare jo altid som gale efter at blive gifte. Ja, ja. Man maatte bære over med dem. Det var jo deres Opgave.

Den sidste Ytring, der mindede Joppe om

John, bragte Taarerne op i hende. Hun græd sig i Søvn den Aften.

*

*

*

Den følgende Dag blev der sendt Kort ud, og Engelke lagde Planer om et stort Forlovelses-selskab. Men dette satte Joppe sig bestemt imod. Ligesaa stædig var hun, da Visitspørgsmaalet kom paa Tale: Moderen ønskede, at hun med Fribo skulde besøge hele sin Bekjendtskabskreds.

Nej, ikke paa nogen optænkelig Maade, sagde Joppe. Saa blev hun jo først færdig om et halvt Aar. Hun vilde gaa til Blum, og — da Engelke trængte saa stærkt paa — ogsaa til Fru Thortsen, men ellers ikke til en levende Sjæl. Det skulde da være til Borrings. Men her bad Fribo sig fri — ikke strax i hvert Fald. Og hun føjede ham gjerne. Jo færre Mennesker, der fik hende at se i Kjærestens Selskab, des bedre. Hun maatte jo lade glad, og det kostede hende Besvær.

Men de mange Lykønskingsbreve, hun modtog, og som alle i høje Toner priste Fribos Værd baade som Menneske og som Kunstner, smigrede hende dog en Del. —

Han hentede hende hver Dag til en Spasere-tur, som hun regelmæssig gruede for, før den begyndte, men som altid løb bedre af, end hun havde ventet. Hun anede aldrig, hvad hun skulde

sige til ham. Men da han bestandig havde saa meget at fortælle om sin Kjærlighed og lod til at finde det passende, at hun beholdt sin for sig selv, fik Situationen et forholdsvis naturligt Præg.

Steg hans Følelse — hvad ikke sjelden skete — til varm Begejstring, trykkede hun lempeligt hans Arm til Tak. Hun nænnede ikke, at al den Hengivenhed, som han øste ud over hendes lille syndige Person, helt skulde gaa til Spilde. Hun havde jo nu engang sagt ja — eller i hvert Fald ikke sagt nej — og maatte opføre sig, som Forholdene krævede det. At sige Du til ham, faldt hende sværest. Hun undgik det, hvor hun kunde.

Den første Søndag efter Forlovelsen gjorde de deres Visitter.

Blum syntes godt om Fribo. Han slog ham paa Skulderen, hvilket Joppe optog som en stor Hæder. Hun vidste, at videre naaede Kontorchefen aldrig, naar han skulde give en Følelse Luft. Og det hævdede Fribo ikke lidet hendes Øjne, at denne fine Mand, som hun ansaae for en stor Menneskekjender, lod til at sætte Pris paa ham.

Hos Fru Thortsen fik de forlovede Kager og Vin. Fribo, som vidste, at Besøget var Joppe imod, opbød al sin Elskværdighed og satte en god Portion Forfriskninger til Livs. Det rørte Joppes Hjerte. Hun forstod, at han gjorde det for hendes Skyld.

Siden besøgte de Fribos Onkel, Lægen, den

eneste Slægtning, han havde — hans Forældre vare døde for adskillige Aar siden — og tilsidst gik de ud til hans blonde Ven, som Joppe kjendte fra Gaden, Landskabsmaler Holger Nielsen.

Holger var gift med en ganske tarvelig, men god og skikkelig Pige, fortalte Fribo.

Det unge Par boede ude paa gamle Kongevej i et lille Baghus til en Villa. Joppe og Fribo traadte udendvidere ind i en halvmørk Forstue, hvorfra der gjennem en aaben Dør var Udsigt over Atelieret.

Derinde laa midt paa Gulvet mellem Tæpper, Blomster og alskens Malerredskaber tre Mennesker og lo. Den yngste af dem, der knap endnu var et Aar, krøb saa smaat fremad paa Maven, og Forældrene fulgte efter paa Knæ. De søgte begge at kigge den lille ind i det leende Ansigt og vare krebsrøde i Hovederne af den bøjede Stilling. Hvert Øjeblik stødte de Panden mod hinanden, og saa klang Latteren dobbelt muntert. Tilsidst lo Joppe med. Hendes Udbrud fik dem til at fare forskrækkede op, og Nielsen var et Øjeblik efter henne hos Fribo, som han tog i begge Hænder.

«Det var pænt af Dig! velkommen, velkommen!» og han trak sine Gjæster ind i Atelieret. — «Men hvor blev Misse af? — og Grisen?»

Den unge Kone havde i en Fart trukket sig tilbage med Drengen, da hun saa de fremmede Mennesker.

«Naa, hun er vel gaaet ind for at give ham en ren Ble paa og en Smæk. — Værsgo' og sæt

Dem ned, lille Frøken.» Han skubbede en Taburet hen til Joppe. «Her er Hjerterum nok, men ingen Rygstød.»

Hun satte sig.

«Ja, jeg kjender Dem godt og har været lige-saa forliebt i Dem som han. Vi har tidt skjændtes om, hvorvidt de egnede Dem bedst til at hugges eller males. Jeg holdt naturligvis paa min Kunst, men syntes dog, det var Synd at tage Dem fra ham. For han har aldrig været skudt i andre end Dem, skal jeg sige Dem, mens jeg snart har Dusinet fuldt et Par Gange.»

Joppe lo: «tage mig fra ham? troer De da, jeg vilde havt Dem?»

«Ja, Gu' vilde De saa. Men det er godt, De ikke fik mig. Det var aldrig blevet til andet end Narrestreger mellem os to.»

Han sprang hen til Døren: «hej! Misse! kommer Du ikke? der maa ligge en Flaske Vin oppe paa Skabet; hvis Du da ikke har troet, det var Petroleum og heldt den paa Lampen. Kom med den og et Par Glas! — Vandglas —» han vendte sig til de andre — «vi har ikke andet.»

Fribo vilde gjøre en Undskyldning paa sin Vens Vegne, men kunde se paa Joppes fornøjede Ansigt, at det behøvedes ikke.

Maleren satte sig ved Siden af hende og tog hendes Hænder.

«Og nu skal De rigtig have Tak, Frøken Joppe! — det er et dejligt Navn, Joppe!»

«Hvorfor skal jeg have Tak?»

«Fordi De har taget ham. Du gode Gud! alt det, jeg har gaaet igjennem med ham, inden det kom saa vidt. Lige fra det første Øjeblik, han saae Dem! De gjør Dem intet Begreb! Han har ligget der paa Puffen og hylet af Kjærlighed som en Othello!»

Baade Joppe og Fribo saae alvorlige ud, men Maleren blev ved:

«Men det var endda ikke det værste. Mest Besvær havde jeg med ham, naar det var Tvivlens Dæmoner, der red ham, naar han var bange for Dem og gal i Hovedet paa Dem og ikke troede, at De og han passede sammen. Men saa tog jeg ham i Skole, kan De tro, og lærte ham, hvorledes man skal behandle Kvinderne. Det aner han ikke, den Munk! Man skulde tage varsomt paa dem, sagde jeg til ham, og ikke strax forlange, de skulde være sønderjydske Patrioter. Man skulde lirke for dem og ikke tale med dem om Anskuelser. Og det hjalp. Han er sgu i Færd med at blive et ganske fornuftigt Menneske nu, ikke sandt?»

Joppe smilede igjen; men Fribo saae bestandig lige alvorlig ud og sagde — temmelig barskt: «Du er et Vrøvlehoved, Holger.»

«Maa jeg bede Dig holde dine Bemærkninger for Dig selv, til jeg er færdig.» Maleren vendte sig atter til Joppe. «Det vigtigste er tilbage. Og det er bare det, som jeg nu vil sige, at Gud naade Dem, hvis De ikke holder ligesaa meget af ham som han af Dem. For han er en Knop, er han.»

Joppe rødmede og saae ned.

«Han har været mere for mig og Misse end Vorherre i Himlen, og bliver han ikke lykkelig, saa skal Fanden —»

Joppes Kinder brændte. Maleren talte tilsyneladende i Spøg; men der var dog i hans Stemme en Klang, der lod hende ane, at han mente sin Trusel alvorligt.

I det samme afbrød Misse Samtalen. Hun kom ind med Barnet paa Armen og en Flaske Vin i den anden Haand.

«Er det denne her?» spurgte hun sin Mand uden at se paa de fremmede.

«Madonna del vino!» sagde han og pegede paa hende. «Men Proptrækker maa der til. Nej stop, jeg gaaer selv. Sig nu pænt Goddag til din nye Veninde og lad Grisen gjøre det samme.» Han gik ud i Køkkenet.

Joppe rakte den unge Kone Haanden og kyssede Drengen. Det var en rødhuset Knægt, som viste to smaa takkede Tænder. I dem fandt Joppe strax et Konversationsemne, som maatte interessere Moderen. Fru Nielsen fortalte da ogsaa, hvor skrækkelig urolig han havde været, før han fik dem, men var for Resten i høj Grad forlegen og saae med store Øjne paa Joppes elegante Overtøj. Da Joppe vilde tage Drengen, sagde hun, at det var Synd for den gode Kaabe. Saa kastede Joppe Kaaben paa en Taburet, næsten rev Drengen fra hende og gav sig til at pludre med ham. Drengen lo til Joppe, og denne var henrykt. «Saadan var jeg ogsaa, da jeg var lille,» sagde

hun til Fribo. «Jeg elskede fremmede Mennesker.» Og hun dansede op og ned ad Gulvet med Fyren, til han vrælede. Saa satte hun sig med ham, lagde ham paa Maven og gav ham Dask. Hun fandt saadant et lille Væsen det mest fortryllende paa Jorden. «Han er det interessanteste Menneske, jeg nogensinde har kjendt,» sagde hun.

«Tak,» lo Fribo.

«Det er tidligt, Grisen optræder som Rival,» sagde Maleren, som var kommen tilbage med den optrukne Flaske og stillede denne og et Par Vandglas paa en lille grøn Puf — Bord var der ikke i Stuen — «blot han ikke ender med at blive lige-saa slem som sin Fader.»

Misse smilede og saae beundrende paa sin Mand.

Derpaa drak de Velkomst i en græsk Vin, hvis Smag ikke var saa fin som dens Etikette. Ogsaa Grisen maatte have sin Del, men fik i den Anledning et saadant Hosteanfald, at han blev bragt ud.

Kort efter gik de forlovede. —

Paa Hjemvejen var Joppe tavs.

Fribo spurgte hende, om hun ikke havde syntes om hans Ven.

Jo, udmærket, og Grisen var sød, mageløs sød. Ham vilde hun gjerne kysse hver Dag.

Saa faldt hun igjen i Tanker.

Fribo spurgte, hvad der fejlede hende.

Ingenting. Hun var kun træt.

Det var ikke blot det.

Hun forsikrede ham.

Nej, han kunde altid se paa hende, om hun var fuldtud oprigtig eller ikke.

Naa ja — der var ogsaa noget andet. Men det kunde hun ikke sige ham. Ikke nu. En anden Gang.

Han trykkede den Haand, som laa i hans Arm, og sagde, at nu havde han Ret til hendes Fortrolighed. Hun var jo altid saa oprigtig mod fremmede — saa det maatte da falde hende let at være det overfor ham.

Ja — hun skulde ogsaa nok —

Hun trængte just til at være fortrolig med et Menneske. Det laa i hendes Natur, at hun udtalte sig om det, der optog hende. Havde hun ikke selv sagt den Dag, han friede til hende, at hun havde saa meget at fortælle ham.

Jo — naar hun blot turde.

Var han saa slem?

Nej, han var altfor god til hende. Det var netop det, hun gik og tænkte paa, det, at Holger Nielsen havde sagt: Gud naade Dem, hvis De ikke gjør ham lykkelig. Ja — Gud naade hende! for hun var saa bange for — ja, hun var ganske vis paa, at den Opgave magtede hun ikke.

Han var lykkelig.

Det bildte han sig kun ind. Han kjendte hende ikke.

Jo, han kjendte hende godt.

Nej, han gjorde ikke.

Saa var det hendes Pligt at lære ham det, han manglede.

Men hun svarede ligesom for et Øjeblik siden: «ikke nu!» og gav sig saa atter til at tale om «Grisen».

Den samme Aften sade de sammen inde i et lille Kabinet ved Siden af Engelkes Dagligstue. Fribo havde taget Plads ved Vinduet, hvorfra han saae ud i den halvlyse Aften. Hans Øjne fulgte Lysblinkene fra Lygterne, alt som disse tændtes, og hans Tanker bevægede sig ensformigt i en lignende Række: fra Haab til Haab, smaa spredte Haab, som han ikke kunde samle i et enkelt stort Indtryk.

Joppe laa i en Lænestol længere inde i Værelset med Nakken hvilende mod en Trøster og med Armene paa Stolens i hele deres Længde. Benene havde hun strakt fra sig og saae op i Loftet.

De havde talt lidt om Malerens. Nu tav de og havde tiet snart en halv Time. Men der var ingen Ro over deres Tavshed, kun Forventning og Uhygge. Brydes maatte den jo.

Tilslidst rejste Fribo sig. «Jakobe», sagde han.

Han kaldte hende aldrig Joppe, hvilket irriterede hende en Smule.

«Ja.» Hun flyttede sig, saa at hun kom til at sidde ret op i Stolen, og lagde Hænderne i Skjødets.

«Du vilde fortælle mig noget om Dig selv.»
Han satte sig hen hos hende paa en lav Stol.

«Det falder mig saa svært.»

«Jeg veed godt, hvad det er.» Han tøvede et Øjeblik. — «Du holder ikke saa meget af mig, som Du gjerne vilde, og som — jeg gjerne vilde.»

Det gøs i hende, og hendes Stemme havde en rusten Klang, da hun svarede:

«Ja. Det er sandt.»

«Jeg har vidst det lige fra det Øjeblik, jeg saa Dig tage imod Doktorsens Lykønskning. Inde i hans Værelse mærkede jeg det ikke, men nu bagefter — forstaaer jeg, at Du ogsaa dengang —»

Lidt efter fortsatte han: — «at Du ogsaa dengang var usikker? ikke sandt?»

Hun svarede ikke, nikkede blot.

Saa sagde han — hæst, som om det var en syg, der talte:

«Vil Du, at vi skal gjøre det om igjen?»

Hun fornåm hans Kjærlighed som en varm Strøm i sit eget Hjerte og vaandede sig under hans Lidelse. Hvorfor, hvorfor kunde hun dog ikke holde ligesaa meget af ham, som han holdt af hende?

Hun svarede med en kort Lyd, som kunde betyde baade ja og nej.

Uden at røre sig blev han ved:

«Vidste jeg, at det ubetinget blev til din Lykke, om jeg nu gik fra Dig, og vi ikke saaes mere, saa vilde jeg gjøre det om. Men det er

jeg ikke sikker paa. Ikke fordi jeg troer saa stort om mig selv, at jeg — ene og alene jeg — skulde være den, der kan fylde dit Liv, men fordi jeg veed, at Du trænger til Kjærlighed — og til at vise Kjærlighed.»

Han talte sagte, venligt, men bestemt.

«Ikke sandt? Der er i Grunden ingen, som Du holder rigtig af? vel?»

Hun tænkte sig lidt om: «nej.» Det lød trøstesløst, næsten forskrækket.

«Men det er ethvert Menneskes Pligt at holde af andre. Naar man ikke elsker, gaaer man til Grunde.»

Den sidste Ytring fandt hun sentimental.

«Jeg har slet ikke noget at leve for,» klynkede hun. «Jeg har saa tidt prøvet baade paa det ene og det andet. Men jeg er et Fæ. Jeg duer ikke til det mindste.»

«Hvad har Du prøvet paa?»

Saa fortalte hun ham, hvorledes hun havde gaaet paa Børnehospital, og hvorledes hun havde søgt at give Timer i Fransk.

Disse Minder havde Johns Billede i sig. Skulde hun nævne hans Navn for Fribo? nej, til hvad Nytte? Det vilde kun gjøre Kløften imellem dem endnu dybere.

«Troer Du ikke, jeg kunde give Dig noget at leve for?» sagde han saa.

«Maaske — maaske ikke.»

«Jeg troer, jeg kunde. Ellers var der jo ingen Mening i, at jeg holder saa meget af Dig.»

«Jeg fortjener det ikke.»

«Her er slet ikke Tale om at fortjene. Kjærlighed fortjener man ikke. Den faaer man.» Han rykkede nærmere hen til hende og lænede sit Hoved mod Stolen, hvori hun sad.

Det havde været en drøj Tid for ham de sidste Maaneder, sagde han. Men han kunde umuligt tro, at den Tid skulde være spildt. Han vidste ikke, om hun troede paa et Forsyn; men han gjorde det. Og det var derfor, han saa trøstigt sagde til hende, at han skulde nok give hende noget at leve for, naar han blot maatte faa Lov til det. Der var en Styrelse i det, at de to havde fundet hinanden.

Det sidste Raisonnement virkede atter usympathisk paa hende, skjøndt hun maatte indrømme for sig selv, at det kunde jo godt være, han havde Ret.

De sade tavse et Par Minuter; saa sagde hun:

«Jamen giv mig da noget at bestille, giv mig da noget at virke for.»

«Det faaer Du — naar vi bliver gifte.»

Han søgte hendes Haand. Den rystede, da han tog den.

«Er Du bange?»

«Ja.»

«Hvorfor? Det vil være bedst for os begge, om vi snart holder Bryllup. Du faaer ingen Fred — Du faaer ikke Hold paa Dig selv, før —»

Hun havde rejst sig: «Nej — ikke nu — ikke snart — jeg kan ikke.» Hun gik hen til Vinduet.

Han blev siddende i Stolen i en sammensunken Stilling.

Lidt efter vendte hun sig om.

«Jeg kunde jo — gjøre det forbi nu — som Du før sagde. Men jeg vil ikke — det vilde kun gjøre mig ulykkeligere — jeg vilde fortryde det — saa god som Du er imod mig — men —» hun gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder — «jeg vil bede Dig — lad os — vente — — lov mig, at Du ikke vil tale til mig om Bryllup, før jeg selv kommer og siger, at nu vil jeg være din Kone — og lov mig — ikke at kysse mig — saa tidt i hvert Fald.»

Der faldt et svagt Lys fra Gaden ind over hendes Hoved. Han saae hendes krusede Haar og den bløde Runding af Kinden ned imod Halsen og maatte tvinge sig med Magt, at han ikke foer op og kyssede hende der.

«Du veed ikke — hvad Du forlanger —» sagde han og rystede paa Hovedet. «Du veed ikke, hvorledes en Mand elsker, naar han kuu elsker een Gang. Dit Ansigt er det eneste i Verden, som jeg bryder mig om. Jeg vil kunne lægge dit Hoved ind til mig og gemme det hos mig og kysse det og elske det og velsigne det. Du forlanger mere, end nogen Mand kan sige ja til.»

Hun tog sin Haand bort fra hans Skulder.

«Du kan altsaa ikke love mig det, jeg bad Dig om?»

Han svarede ikke, men sad med Ansigtet i Hænderne.

«Du maa ikke tro, jeg vil holde Dig for Nar. Det er kun fordi — det vil være mig naturligtst paa den Maade, og fordi jeg synes, at Du er for god til at tage imod Kjærtegn, som jeg ikke mener.»

Hun ventede længe paa et Ord fra ham.

«Jeg beder Dig —»

Ny Pavse. Paa hans Stilling kunde hun se, hvor han kæmpede. Og hun kunde høre det paa hans Sukke.

Tilsidst gav han efter. Han kunde jo ikke slippe hende.

«Er Du vred paa mig?» sagde hun.

«Nej.»

Han trykkede heftigt hendes ene Haand, men vendte Ansigtet bort.

Saa drejede hun ham om imod sig. «Tak,» sagde hun, lagde sine Arme om hans Hals og kyssede ham paa Munden.

I det samme slog han Armene om hende, drog hende til sig, vilde give hende Kysset tilbage. Han haabede et Øjeblik, at Kjærligheden ved et Under ogsaa var kommen over hende.

Men hun vred sig ud af hans Favn og holdt ham fra sig: «nej — Du har ikke Lov — det er kun mig, der har det.»

«Jakobe.»

Hun gik hen i den anden Ende af Værelset for at tænde Lampen.

Da hun strøg en Tændstik af, saa han et smilende Ansigt i Skæret af dens Flamme. Saa hjertensgodt havde hun aldrig før seet paa ham. Ja ja, saa fik det vel blive, som hun ønskede. Han kunde jo haabe det bedste. —

Hun sad oppe til helt ud paa Natten, efter at han var gaaet.

Der var kommen en Tryghed i hendes Sjæl, som hun nød med lukkede Øjne og Smil om Munden.

Alt det, der havde rørt sig i hende i den Samtale! Følelser, som hun forlængst havde glemt og knap troede paa mere! ikke just Kjærlighed, men Tillid — Tillid til, at der var noget godt — baade hos hende selv og hos andre. Hun formaaede ikke at forme Tanken i Ord; men den gav hende Sikkerhed for, at hun kunde — kunde endnu blive lykkelig. En anden Lykke end den, hun hidtil havde tænkt sig; en Lykke, som gjorde alvorlig, men dog en Lykke.

Blot det, at leve i Sandhed og Oprigtighed med et andet Menneske! Hvorlænge havde hun ikke omgaaedes Folk rent overfladisk uden nogen-sinde at faa Tag hverken i dem eller sig selv. Hun følte det Menneske vaagne i sig, som havde elsket Faderen og elsket John —

Og Taarerne løb ganske stille ned ad hendes Kinder. —

Da Fribo Dagen efter kom for at hente hende til en Spaseretur, kunde hun se, at han kun havde

sovet lidet om Natten; og han var tavsere, end han plejede. Men før de skiltes, havde hans Humør klaret sig. Hun havde været saa fortrolig, saa glad, saa venlig, at ogsaa han et Øjeblik fandt, at Forholdet imellem dem var blevet baade tryggere og naturligere end før.

Men hun indsaae godt, at det ikke kunde gaa saaledes i Længden. For at bortlede hans Tanker fra den Udtalelse, som hun frygtede, fandt hun saa paa, at han paany skulde begynde at arbejde. Og hun talte saa længe om, hvor spændt hun var paa at se ham i Virksomhed, kom saa tidt med Spørgsmaal om de forskjellige Ideer, han havde, at ogsaa Lysten vaagnede hos ham — ikke saa meget Lysten til selve Arbejdet som Lysten til at sætte hende ind i det, han levede for.

Han havde efter Udstillingen med en eventuel Rejse i Udsigt opsagt sit Atelier i Bredgade og lejede nu et stort lyst Rum ikke langt fra den Villa, hvis Baghus Holger Nielsen beboede.

En hed Sommerdag flyttede han ind i sin nye Lejlighed med alt sit Hab und Gut, som en anden Billedhugger havde huset for ham saalænge.

Joppe dansede op og ned ad det store Gulv den første Gang, hun kom derud. Det var en hel ukjendt Verden, hun her blev ført ind til. — Mest saae hun paa en stor Klump Ler, som laa i et Hjørne af Rummet. At tænke sig, at det var alt, hvad han behøvede og saa sine Fingre og en lille flad Pind! Hun fik formelig Ærbødighed for den graa Masse.

Han maatte strax vise hende, hvorledes han bar sig ad med at modellere, og lavede en stor, lillieagtig Blomst. — Det var altsaa Tommelfingeren, der var Mesteren for det hele. Hvem der havde saadan en Tommelfinger!

Rundtom i Værelset stod der Afstøbninger af hans Værker. Drengen, der slog Smut, fandt hun strax, og den nøgne Kain, og en nøgen Kvinde, som Fribo kaldte Hagar. Men den Kristusfigur, han havde talt saa meget om? hvor var den?

Ja, den var kun til i hans Hjerne — sagde han. Havde han slet ikke gjort noget ved den?

Jo — men saa havde han truffet hende — og saa havde han ødelagt alle Udkastene.

Den skulde han nu tage fat paa.

Nej — det kunde han ikke. Det havde han ingen Ro til.

Hvad han da vilde hugge?

Han vilde helst modellere hende.

Men det havde Joppe ikke Lyst til at indlade sig paa. Hun var overbevist om, at han vilde give en Scene hver Gang, hun havde siddet for ham. Det vilde kun gyde endnu mere Ild i hans Blod, naar han saaledes timevis sad og stirrede hende ind i Øjnene. Dog turde hun ikke strax sige nej.

Men næste Dag, da baade Holger, Misse og Grisen vare til Stede, kom hun med et andet Forslag: han skulde modellere Grisen. Denne skulde ligge nogen i en Kurv og agere den lille Moses.

«Forevige Grisen! det er sgu originalt!» raabte Maleren. «Det maa Du gjøre.»

Til sidst gik Fribo ind paa det, væsentligst fordi det var Joppe, der havde havt Ideen. Men Kurven kunde han ikke bruge. Drengen maatte ligge paa et Slags Grønsvær ved Nilens Bred.

Joppe vilde strax klæde Drengen af; men Fribo sagde, at det kunde ikke nytte; han maatte først gjøre nogle smaa Udkast.

Naar han da vilde begynde paa dem?

«Dem skal Du faa at se imorgen,» svarede han.

Og den næste Dag fandt hun ogsaa fire smaa nøgne Ler-«Grise» paa et af de smaa Borde i Atelieret, fire «Stillinger», sagde Fribo. De tre smaasov, den fjerde laa lysvaagen paa Ryggen og sparkede lidt i Vejret med det ene Ben.

Ham syntes Joppe bedst om.

«Saa tager vi ham,» sagde Fribo.

«Maa jeg have de fire smaa Adamssønner?» spurgte hun.

«Der er ikke megen Fornøjelse ved dem. Om et Par Dage ere de skrumpne helt ind, og om en Maaned falder de fra hinanden. Men vær's'go' —»

Saa stillede hun dem til Side paa en Hylde og sagde: «det er mit Museum.»

«Du maa altsaa altid først lave dem ganske smaa, før Du gjør dem store?» spurgte hun lidt efter.

«Ja, jeg maa jo først tænke over Tingen.»

«Det var en morsom Maade at tænke paa.

— Sig mig —» hun saae fra ham — «har Du ogsaa tænkt saaledes over hende der?» I det samme pegede hun paa Hagar.

«Ja naturligvis.»

«Men siden havde Du Model?»

«Det forstaaer sig.»

«Er det ikke underligt — saadan — at have kvindelig Model?»

«Hvorfor det?»

«Aa jo. Jeg synes det.»

«Naar man blot ikke tænker paa, at det er underligt.»

«Jamen — at man kan lade være med det?»

«Ellers kunde man ikke arbejde.»

«Er de ikke tidt — ubehagelige, Modellerne?»

«Aa jo. Hagar holdt jeg nu meget af.»

«Ja, jeg mener, nærgaaende?»

«Det kommer an paa, hvorledes man selv er.»

«Er der aldrig nogen af dem, som har gjort Indtryk paa Dig — som Du har været forelsket i?»

«Jo, et Par. Men jeg gav aldrig efter. Kjærligheden har altid for mig været noget saa helligt, at jeg har anseet det for Synd at tage blot et eneste af dens Ord eller dens Tegn forfængeligt.»

«Jamen naar Du virkelig holdt af Vedkommende?»

«Det gjorde jeg ikke.»

Hun tænkte paa sine mange letsindige Balherrer — og paa de klodsede Dydsmønstre, hun

havde truffet — og saa paa ham! Hvor Mænd dog kunde være forskellige!

Hun gav ham et Kys, da hun gik.

Det var morsomme Formiddage, hun tilbragte i Atelieret, efterat Fribo havde begyndt at modellere «Grisen». Alene den Fornøjelse at klæde den lille af og paa og saa at have ham liggende splitter-nøgen i Skjødet, sprællende af Velvære! Hun vilde altid holde ham; Moderen fik knap Lov til at røre ham, naar Joppe var tilstede.

I Begyndelsen var Misse yderst tilbageholdende overfor «den fine Dame». Hun turde knap aabne Munden i Joppes Selskab. Men da denne saa en Dag i overstrømmende Henrykkelse over hendes Barn ogsaa havde taget hende om Hovedet og kysset hende og sagt, hun holdt saa meget af hende, var hun begyndt at blive meddelsom. Joppe kom altid og hentede hende og Barnet, før hun gik ind til Fribo, og saaledes fik de to Kvinder Lejlighed til at snakke en Del sammen.

Misse udgød sig i høje Toner om Fribo — den Støtte, han altid havde været for hendes Mand, og det skjøndt han selv ikke havde meget! Ja, havde Holger ikke havt den Ven, saa var han vist død for længe siden, for saa havde han aldrig faaet varm Mad i sin Mund, men sviret Skillingerne op. Og det var altid Fribo, som fik Holgers Malerier solgt, for Holger brød sig slet ikke om

Kunderne. Han sagde dem lige op i deres aabne Øjne, at de forstode sig ikke paa Kunst. Ja, han var rigtignok en flot Fyr, Holger! om Joppe ikke ogsaa syntes, han var sød? Gavmundet var han og gruelig gal somme Tider! men saadant et Hjerte og saadant et dejligt Menneske! Ja, det var meget mer, end hun fortjente, at han havde giftet sig med hende! det var heller ikke hende, der havde bedt ham om det. Hun vilde aldrig have forlangt mere end bare altid at maatte være hans egen Misse. Men — — de skulde jo have «Grisen». Og Gud! den Aften, da han saa satte sig hos hende paa Sengekanten og sagde, at han vilde gaa til en Præst og snakke om Bryllup, nej, hun havde troet, hun skulde kreperet med det samme, — saa glad blev hun. Ja, det var ligefrem nydeligt af Holger. Og Fribo havde nok havt sin Del i det — efter hvad hun kunde mærke. Og det skulde hun aldrig glemme. Fribo var rigtignok et sjelden riælt Menneske.

Joppe havde nok tænkt sig, at Holger og hans Kone havde levet sammen, før de bleve gifte. Men da Fribo ikke havde berørt Tingen, havde hun ment, at han helst ikke vilde spørge. Nu blev hun stærkt optaget af Forholdet og interesserede sig levende for at faa at vide, hvorledes dette fra først af havde udviklet sig.

Og Misse fortalte hende alt ganske oprigtigt. Hun havde været Barnepige. Holger havde passet hende op hver Dag, hun spadserede med de smaa, og i Mørkningen havde han gaaet Ture med hende.

En Søndag Aften var hun saa vandret hjem med ham paa hans Atelier. «Det var jo galt,» sagde Misse — «men han var saa magesløs kjøn den Aften!»

Om hun ikke havde følt sig meget ulykkelig siden?

«Jo, det var jo slemt for mig at miste Konditionen, for det var en god Kondition.»

«Jamen — jeg mener — ulykkelig over Forholdet?»

Nej — hun havde aldrig været saa glad før.

Joppe blev helt mismodig. Ja — saaledes skulde man elske sin Mand, saaledes som Misse elskede. Saa var der Mening i at gifte sig. Ja, saa var der selv Mening i en «løs» Forbindelse. Hendes eget Forhold var det eneste, der ingen Mening var i. —

Ogsaa med Holger fik hun sig mangan Passiar. Hun kunde sidde og le saa hjerteligt med ham, at Fribo blev helt skinsyg.

Men fremfor alt tog «Grisen» hendes Hjerte.

Han var det mærkeligste Fænomen, hun nogensinde havde truffet. Saa besynderligt som det dog altsammen var — hvorledes et saadant lille Væsen kom til Verden, voxede til, blev et tænkende Menneske, fik sin Historie ligesom alle andre. Men det allervidunderligste var dog det, at det var Kjærlighed mellem Mand og Kvinde, der var Aarsag i dets Tilblivelse.

Om hun selv fik et Barn! Hun maatte elske

sin Mand, før det kunde ske. Ellers syntes hun ikke, hun havde Ret til Barnet.

Jo fastere hun blev knyttet til «Grisen» og dens Forældre, jo nærmere kom hun ogsaa Fribo. Men helt nær — saa nær, som hun gjerne vilde — — nej! — —

Hver Dag, naar Fribo var færdig med sit Arbejde, blev den lille Moses rislet over, forat de bløde Former ikke skulde tørre ind. Joppe fyldte Munden med Vand og sprøjtede ham til fra øverst til nederst.

Nu var han færdig, og det var sidste Gang, Joppe agerede «Nilen», som hun sagde. Den næste Dag skulde han sendes bort for at støbes i Gips. Hun betragtede ham længe, mens Draaberne langsomt trillede ned ad de smaa buttede Ben. Fribo stod ved hendes Side og lagde Armen om hendes Liv.

«Tak,» sagde hun.

Den Løn var vel mager, syntes Maleren. Fribo havde fortjent en ordentlig Rystetur.

Hvad han mente med det?

«Kom herhen Misse og viis Joppe, hvad en Rystetur vil sige.»

Men Misse var genert. Saa fløj Maleren hen og tog hende om Livet og knugede et forsvarligt Kys paa hendes Mund.

Joppe trak sig ud af Fribos Arm.

«I er sgu et Par løjerlige Englebørn,» sagde Holger. «Det er svært, saa aandeligt I tager paa hinanden. Nej, se paa Misse og mig. Vi er ligesom Fuglene under Himlen og Krybet paa den

bare Jord — vi holdt Bryllup under den første den bedste Skræppe, vi stødte paa.» —

Da Joppe og Fribo kort efter bleve alene, kunde hun se paa ham, at nu var Freden brudt.

De tav en Stund. Joppe tog sit Overtøj paa. Da hun rakte ham Haanden til Farvel, sagde han:

«Jeg faaer fire tusind Kroner for den Kristusfigur, Du veed, og Pengene kan, hvis jeg ønsker det, blive udbetalt mig strax. Det har jeg faaet Brev om idag. Komiteen havde nemlig hørt, jeg var blevet forlovet — og tænkte, at jeg maaske trængte til et Par Skillinger . . .»

«Husk paa, hvad Du har lovet mig.»

«Jeg kan ikke holde det ud.» — Han gik op og ned med voldsomme Skridt.

«Vær nu god.»

«Jeg kan ikke — der er ingen Mening i det. Vi kan ikke gaa her som to Venner uden sikker Udsigt til, at Forholdet engang skal blive anderledes. Jeg kan i hvert Fald ikke. Du maa bestemme Dig. Om en Maaned kan vi holde Bryllup.»

Hun prøvede at stille ham tilfreds, men uden Resultat.

Han stod foran hende og saae hende brændende fast i Øjet.

«Jeg vil — forstaaer Du — jeg forlanger det af Dig. — Eller vi maa hæve vor Forlovelse.»

Hun forstod, at her var intet at stille op.

Saa gav hun ham sit Ja. Men de Kys, hvor-

med han nødte hende til at besegle det, gjorde hende ondt.

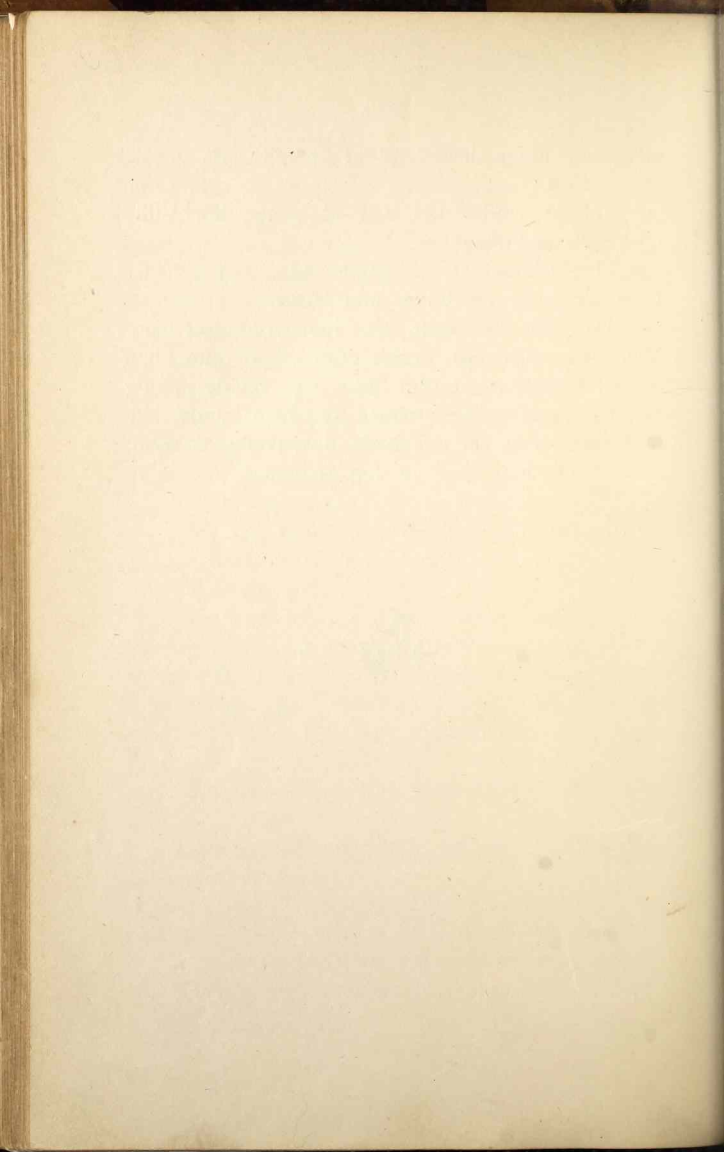
«Hvad vinder Du ved at sætte din Villie igjennem med Magt?»

«Jeg vinder Dig,» sagde han. «Jeg faaer Dig aldrig, før Du bliver min Hustru.» —

Da hun gik hjem, var hun vred paa ham. Men ved nøjere at tænke efter, fandt hun, han havde baaret sig rigtigt ad. Der skulde jo dog engang tages en Beslutning. Og hun kunde ikke tage den. Saa var det godt, han tvang den frem.

— Og hun holdt jo dog af ham.

FEMTE HANDLING.

THE HANDBOOK

I de paafølgende Dage blev alt angaaende Udstyret bestemt.

Engelke, der ikke laa paa Landet den Sommer — det havde hun ikke Raad til mere — tog sig ivrigt af Indkjøbene og kaldte Joppe sin egen, kjære Pige, som det gjorde hende saa ondt at skulle skilles fra.

Men disse Tilnærmelser vakte Joppes Foragt og fik hende kun til at ønske, at Bryllupsdagen snarest mulig stod for Døren.

Da Per fik at vide, at denne var berammet allerede til September, slog han Hænderne sammen i Forbavselse.

«Hvad vil I leve af?» sagde han til Joppe. «Du kommer jo til at sidde og tygge Fingrene itu paa hans Statuer af bare Sult.»

«Ja, ja, Per! saa hjælper Du os nok.»

«Nej, om jeg gjør. Ja, Du skal med Glæde faa en lille Portvinstoddy, naar Du trænger til den; men han, den hovne Kunstnerhugaf!»

«Naa, naa, Per!»

«Desuden — naar jeg nu selv gifter mig, saa slaaer vi skam Prop i Flottenheimeren.»

«Hvadbehager? tænker Du ogsaa paa de Dumheder?»

«Det skal jo til her i Livet.»

«Aa ja, saamænd.»

«Du har for Resten Ret i at kalde det Dumheder. Men hvorfor Fanden indlader Du Dig saa med den Gipsfigur? Har Du nu ogsaa for Alvor tænkt over, hvad det er, Du gaaer ind til?»

Hvad han mente med det?

«Jeg mener — hm — Du veed jo slet ikke, hvad det egentlig vil sige at være gift.»

«Veed jeg ikke?»

«Nej, hvor skulde Du vide det fra? Skal jeg fortælle Dig det?»

Hun saa angst paa det Grin, han stillede op.

«Du render fra ham inden otte Dage. Fy for en Ulykke! At være god Ven med een, der seer ud som han! og har et Par Næver, der bare er vant til at tage paa Sten. Et Fruentimmer maa man behandle gelinde.»

«Fy, Per!» hun gik fra ham.

«Det er ikke noget at sige fy til. Men vær saa artig! Den, som ikke vil høre, maa føle.» —

Joppe kom i sine Tanker ofte tilbage til denne Ordvexel med Per. Den mindede hende om de Samtaler, han og hun saa tidt havde ført sammen som Børn, dengang ingen af dem endnu havde nogen Anelse om, hvilken Rolle Forholdet mellem Mand og Kvinde spiller her i Livet.

Navnlig spøgede hans Ytringer i Hovedet paa hende Aftenen før det fastsatte Bryllup. Hun og

Moderen vare alene sammen i Dagligstuen. Engelke havde tændt Lampe. Det nye Testamente laa opslaaet paa Bordet foran hende.

Joppe sad i Halvmørke paa en Sofa og betragtede sin Moder. Man burde dog tænke lidt over den alvorlige Dag imorgen, havde Engelke sagt. Derfor sad hun nu og bladede tankeløst i den hellige Skrift. Nej, man burde tale, mente Joppe. Tale! der var meget at tale om, meget, Moderen kunde lære hende, mange Raad hun kunde give hende. Men naturligvis: Moderen havde jo aldrig talt ordentligt med hende; hvorfor skulde hun saa gjøre det nu? Og, ret beseet, brød Joppe sig heller ikke stort om det. Hun vidste jo om Moderen, at denne neppe havde været nogen god Hustru for hendes Fader.

Saa rejste hun sig og sagde flygtigt Godnat.

Men inden hun lukkede Døren efter sig, sendte hun et Blik ud over Stuen og den Kvinde, som sad der ved Lampen. Og i det Blik samlede hun som i en Sum alle de Savn, hun havde følt siden sin første Ungdom, alle de Længsler, hun havde baaret i Pinsel uden Forstaaelse, alle de Forvildelser, hun saa brændende havde ønsket at blive kvit. Det var et tungt Farvel, dette Farvel til hendes Hjem, men det faldt hende let at give det. Thi det jevnede Vejen for det nye Liv, hun gik i Møde.

Mindre bitter blev hendes Stemning, da hun kom ned paa sit eget Værelse. Det gjorde hende

ondt at skulle tage Afsked med disse hjemlige Vægge. Hun nikkede til Blomsterne i Tapetet. Dem vilde hun savne. I dem læste hun sin egen Historie. Alt havde de delt med hende: havde hun sluppet en Tanke, forskertset en Stemning, hvor tidt havde Blomsterne her saa kunnet lede hende paa Sporet, disse trofaste Gjemmer for hendes smaa Hemmeligheder.

Og hun sukkede ved Tanken om, at i sit nye Hjem fik hun ikke saaledes sit eget Værelse.

Langsomt klædte hun sig af, og da hun var kommen i Seng, laa hun længe og stirrede ud i Mørket.

Det var Fribo, hun tænkte paa, saa god som han var og saa ærlig! Blot det dog maatte lykkes hende at gjøre deres Hus lyst og muntert! Men hun haabede det sikkert. Hun var jo saa ung; der maatte dog endnu være Lykke til for hende i Verden.

Hun gled ud i en vag Stemning af Tillid og Forventning. Og hun søgte saa længe som muligt at holde denne Stemning vedlige. Thi under dens skøre Skal lurede Tanker, som hun var angst for, og som hun af al Magt vilde skyde fra sig.

Men tilsidst brøde de frem. Hendes spændte Nerver gave efter, og hun faldt sammen, skjulende sine hede Kinder i sine Hænder.

Det var Pers Ord: Du veed jo slet ikke, hvad det vil sige at være gift, som magtstjal hendes hele Person, rev den til sig, rev den itu, ubønhørligt, med Vold. Jo, saa meget vidste hun dog

om den Ting, at fra imorgen af havde hun ikke længer Ret til at være alene. Hun skulde altid være sammen med ham, altid, ogsaa om Natten, altid. Hun begreb slet ikke, hvorledes hun skulde komme over den Skam, og laa længe i en Døs, der baade brændte og lammede.

Men omsider lykkedes det hende at se Sagen fra en anden Side. I den grænseløse Aabenhjertighed, som hun skulde vise sin Mand, i det inderlige Samliv, som hun skulde føre med ham, det gaadefulde Samliv, der skulde løse alle Gaader, laa maaske netop den Redning for hende, som hun saa heftigt ønskede, den Lykke, der kunde give hende Hold paa hende selv, saa at hun formaaede ogsaa at gjøre ham lykkelig. Og i den Fortrøstning faldt hun til Ro.

Den næste Formiddag fik hun Besøg af Olufa Borring. Denne, der i stort som i smaat altid fulgte Joppes Exempel, havde ogsaa kort efter Venindens Forlovelse faaet sig en Kjæreste. Hun havde endelig bønåret Juristen, «det længste Ben», der allerede i over et Aar havde sendt hende Blikke, om hvis hæderlige Hensigter hun ikke kunde tvivle.

Olufa kom nu for at binde Joppes Brudekrans. Men det fik hun ikke Lov til. Ikke fordi der var noget Uvenskab mellem de to — Olufa havde strax gjort Kjærlunds en Visit med sin forlovede,

og saa havde Fribo og Joppe jo maattet vise Gjengæld — men fordi Joppe var overtroisk. Hun havde hørt sige, at der var ingen Held ved den Krans, som blev bundet af en forlovet Pige.

Olufa var en Kjende pikeret. «Ja, ja, som Du vil!» sagde hun. «Du kan da nok begribe, jeg ikke vil bringe Dig Ulykke. Jeg ønsker jo netop, at Du maa blive saa gruelig, gruelig lykkelig!»

Joppe holdt ikke af de stærke Ord, som Veninden brugte. Hun saae i dem et Udtryk for, at Olufa nærede Tvivl om, at det, hun ønskede hende, vilde gaa i Opfyldelse.

«Naar skal Du selv have Bryllup, Luf?» spurgte hun saa for at lede Samtalen bort fra sine egne Affærer.

«Jeg veed ikke. Jeg skyder det ud.»

«Hvorfor? Holder Du da ikke af ham?»

«Jo, forfærdelig meget. Men forstaaer Du — ja, det er nu ikke saa let for mig at sige, hvad jeg mener — men ikke sandt? det er dog noget underligt noget, hvad? at man virkelig holder saa meget af saadant et Mandfolk? Jeg kan tidt ikke forstaa, at jeg gjør det. Og saa synes jeg dog, det er saa dejligt.»

«Jeg troer, Du skulde se at faa Bryllup saa snart som muligt. Forlovelsestiden er ikke rar,» sagde Joppe.

«Synes Du ikke? aa nej. Saamænd. Men Brylluppet, Du? Gud, jeg synes, Du maa være helt ude af Dig selv idag.»

Hun saae Joppe lige ind i Ansigtet, lagde Hænderne paa hendes Knæ og opfordrede hende med smaa utaalmodige Ryk til at udtale sig: «hvad? — hvad?»

Men Joppe lænede sig tilbage og svarede end ikke med et Smil paa Olufas Spørgsmaal. Blot hun dog vilde gaa!

Men Olufa blev ved: «Det tænkte Du dog ikke paa, dengang Du mødte ham i Bredgade, at Du en skønne Dag skulde gaa til Alteret med ham? Men det kom vel saadan over Dig med eet, det med For- elskelsen? hvad? — Ja Gud, saaledes gik det ogsaa mig, rent ubegribeligt. Philip stod ved Siden af mig — det var inde ved det lille Bord i Faders Værelse — og rørte bare ved min Arm. Og saa — saa — saa saae vi bare paa hinanden, og saa — — Det er dog noget sært noget med de Mænd! hvad?» —

Endelig gik hun da.

«Jeg maa nok komme op og se til Dig en af de første Dage i din nye Lejlighed?» sagde hun, da hun gav Joppe Haanden til Farvel.

«Ja værsgo!»

«Gud, hvor vi skal have det morsomt sammen, naar vi begge bliver gifte.»

Da Olufa lukkede Døren efter sig, tog hun med sig en Del af Joppes Liv, som denne ikke længer brød sig om at beholde. Hvor Olufas nærgaaende, pjattede Udspørgen havde gjort hende led ved den Joppe, hun selv for ikke længe siden havde været, den Joppe, som saa tidt havde stemt

i med, naar Olufa begyndte paa alle sine nyfigne Betragtninger.

Nej, hun var glad over, at hun ikke kom til at binde hendes Krans. Den skulde Misse binde.

Og da denne hendes nye Veninde ankom, og stille og roligt satte sig hos hende uden at plage hende med Spørgsmaal, blev hun strax langt tryggere end før. Misses helligdagsglade Ansigt forjog hurtigt de mange smaa urolige Følelser, der under Samtalen med Olufa vare komne springende over hende, og fremkaldte i deres Sted en stor, enkel Stemning, en Slags højtidelig Ærefrygt for Dagens Begivenhed.

Engelke vilde gjerne være til Stede, mens Datteren blev pyntet, men Joppe bad sig fri. Hun satte sig foran sit Toiletspejl og lod Misse skalte og valte med sig, som hun vilde. Og denne syslede da om hende i hele to Timer, rap og flink som en Tjenestepige og dog omhyggelig som en Veninde.

Joppe sagde ikke meget. Men Misse havde de tusinde Ting at meddele. Først fortalte hun, hvor stolt hendes Mand var over at skulle være Fribos Forlover. Hun havde brugt en hel Time om at stryge den Manschetskjorte, han skulde have paa. Og dernæst priste hun i høje Toner Fribos nye Hjem, som hun havde besøgt Dagen i Forvejen. Saa dyrt og saa fint det altsammen saae ud!

Og hun talte sig varm under Skildringen af det Liv, der ventede Joppe som gift Kone. Hvor herligt det var, saaledes at pusle med sit eget og

passee paa det, man havde, og kjæle for sin lille Mand og gjøre ham det rigtig tilpas.

«Saadan at sidde og spise ved sit eget Bord af sine egne Tallerkninger! ja, baade Holger og jeg havde Taarer i Øjnene den første Dag!» sagde hun. —

Inde i Dagligstuen sad Blum, som skulde være Joppes Forlover, og ventede. Engelke og Per vare allerede kjørte til Kirke, men havde forinden kigget ind til hende. De havde taget Misse med i Vognen.

Kontorchefen saae næsten godt ud, syntes Joppe. Alle de Ordener! det var rigtignok en Ære for hende. Men glædest blev hun dog over det Kys, han gav hende.

«Gid min gamle Ven kunde se Dig idag,» sagde han. «Ak ja, ja! at tænke sig, at sidste Gang, jeg var Forlover, da var det for ham.»

Men i det samme blev han ganske angst. For Joppe brast i Graad. Ja, om hendes Fader havde levet!

Blum klappede hende paa Kinden. «Saa, saa!» sagde han, «det gaaer ikke an at lade Vognen vente.»

Men den kom til at vente et helt Kvarter. Joppe kunde ikke faa Taarerne standsede. Hun saae ofte hen paa Kontorchefen og sagde: «De og Doktoren har rigtignok været gode imod mig!» Men for hver Gang hun sagde det, brød Hulkene stærkere frem. Hvis Blum ikke tilsidst meget

bestemt havde befaleet: giv mig din Arm! var hun vist aldrig kommet afsted.

I Vognen sagtnede Graaden. Hun pressede sig op i et Hjørne og tænkte slet ikke paa, at den fine Kjole blev krøllet. Blum tænkte heller ikke paa det. Han tænkte, ligesom Joppe, paa Ole, der laa i sin Grav. Stødvis foer ogsaa den Tale, han skulde holde ved Bordet, gennem Hovedet paa ham. Han vidste, det vilde falde ham svært at sige noget net om Engelke. Men det maatte jo gøres.

Ved Indtrædelsen i Kirken fik Joppe pludselig Kraft til at bekæmpe sin Bevægelse. En uhyre Alvor gennemisnede hende. Den kolde Luftstrøm slog hende i Møde som et Sus fra en anden Verden. Hun klyngede sig til Blums Arm og havde svært ved at slippe den, da hun naaede Alteret.

Om Kirken var fuld af Folk, anede hun ikke. Hun slog ikke Øjnene op. Ikke engang Fribos Blik mødte hun, skjøndt hun følte, at det hvilede paa hende.

Hun saae ned i den Sang, man havde rakt hende, men fulgte ikke Ordene. Orgelet brusede om hende som en Storm. Mon hun ikke var nær ved at besvime? — Saa mærkede hun, at Blum ganske sagte greb hende i Armen og hviskede: «rejs Dig.» Med et Par usikre Skridt gik hun op paa Altertrinene.

Her saae hun til Siden, men ikke op. Hun

modtog intet andet Indtryk, end at der stod en sort Mand hos hende.

Pastor Hambergs Tale greb hende ikke. Den havde hun hørt før. Hun saa paa hans Hænder og undrede sig over, saa roligt han kunde holde dem. Han bar to glatte Guldringe. Mon han da havde været to Gange gift? Det kunde hun ikke tænke sig, at man to Gange — —!

I samme Nu faldt den Tanke over hende som et Gys: var det virkelig hende selv — Joppe — der stod her foran Alteret og lod sig vie? Hun kunde næsten ikke tro det. Uh, fy, saa uhyggeligt det var at tænke paa sig selv som paa en fremmed! og saa pinligt, at hun ikke kunde betages af den mægtige Stemning, som hun fornå i Rummet omkring sig. Hun oprørtes over sig selv, at der var saa liden Alvor i hende.

Saa prøvede hun at bede, tvang sig til det. Hun turde vel nok. Hun trængte til Gud nu, saa ene som hun var, saa hjælpeløst ene. Ja, hun havde Fribo. Men for ham var hun angst. Det var just Tanken om ham, der fik hende til at folde sine Hænder. Hun evnede ikke at gjøre ham lykkelig — saaledes som Misse havde gjort Holger lykkelig. Det maatte Gud hjælpe hende til. Og han vilde vel nok, skjøndt hun saalænge havde fornægtet ham, vilde vel nok hjælpe hende til at blive et godt Menneske.

Hun famlede om Ordene, uden at kunne samle dem i en klar Bøn.

Men i det blotte Forsøg fandt hun Fred.

Kort efter begyndte Præsten paa Ritualet, og Messetonen rev hende ud af hendes Betragtninger.

Hun kjendte saa godt disse gammeltestamentlige Steder: «vorder frugtbare og mangfoldige!» Havde Gud ikke andet at sige hende? Hun saae nedad sin Kjole.

Og alle de haarde Ord, der kom efter! om al den Lidelse, der ventede Manden, og al den Lidelse, der ventede hende. Var det da lutter Jammer, hun gik ind til?

Hendes Mand skulde herske over hende og være hendes Hoved! ja ja, det kunde hun forstaa. Det ønskede hun ogsaa selv. Men hendes Attraa skulde staa til ham! Nej, nej. Det Ord var altfor stærkt. Det kunde Gud ikke forlange af hende.

Og at tænke sig! det sade nu alle de Mennesker nede i Kirken og hørte paa.

Først da Præsten henvendte Ordet direkte til Fribo, slog hun Øjnene op. Hun hørte sin Brudgoms klare Ja. Det lød saa friskt og glad, virkede saa levende i Modsætning til Præstens Læsetone. Og for første Gang under hele Ceremonien mærkede hun sit Hjerte banke.

Brudgommens Ja gav ogsaa hendes Klang. Hun vilde saa gjerne, at hendes Svar skulde lyde ligesaa kjønt som hans.

Nu saae hun, at Fribo trak sin Handske af, og hun fulgte hans Exempel. Et Øjeblik efter laa deres Hænder i hinanden. Hans store, faste Haand sluttede helt om hendes. Det var for Livet, det Haandtryk. «Nævehans!» foer det igjennem

hende. Og samtidig sendte hun ham et Smil. Hun var dog glad for den Næve.

Da hun kort efter gik ned fra Alteret ved hans Arm, saa hun sig om. Kirken var propfuld. Hele Kjøbenhavn var mødt for at se «Jeppe» blive viet. Hun nikkede til sine Bekjendte, først til Misse; det havde hun lovet hende.

Men under Middagen følte hun sig trykket. Især under Talerne. Løgn, det meste! Holger Nielsens Skaal for Fribo syntes hun bedst om.

Hun ønskede blot snarest muligt at tage bort. Folk stirrede saa vist paa hende, navnlig Fru Thortsen og dennes Kompagni. Og Per, som havde drukket for meget, lo til hende paa en Maade, som saarede hende.

Fribo havde ved Bordet kun talt til hende om ligegyldige Ting. Heller ikke nu i Vognen, hvor han sad og holdt hende om Livet, mens de kjørte ud til deres nye Hjem, der laa paa Vesterbro i Nærheden af hans Atelier, gav han sin Følelse Luft. Han kom kun med smaa Bemærkninger om, hvor nydelig hun havde seet ud, og hvor godt det hele var gaaet.

Men neppe havde de sat Foden over deres egen Tærskel og stode i deres egen Stue, før han med et halvkvalt Udraab krystede hende ind til sig og drog hende ned paa en Sofa, der stod i et Hjørne af Værelset. Her faldt han paa Knæ, lagde Hovedet i hendes Skjød og sagde:

«Jeg er saa ubeskrivelig lykkelig.»

I lang Tid fik han ikke andet frem, og alt

imens kyssede han hendes Hænder, førte hendes Hoved ned til sit, og saae længe paa hende.

Saa rakte hun ham sin Mund. Hun vidste, det var det, han ønskede, at hun skulde give ham det første Kys. Og hun gjorde det gjerne. De nye Værelser virkede saa fremmed paa hende, at hun syntes, hun maatte ty ind til ham for at finde sig til Rette.

Og han takkede hende med Kjærtegn, velsignede hende med Kjærtegn, varmere og varmere for hver Gang, hun gjengjældte dem. Og hun stred ikke længe imod. Hun løftede ham op til sig og lagde sig i hans Arm med lukkede Øjne. Hun havde kun hans Villie, hans Ønsker, hans Følelser; haabede alt af hans Favn. Og tilsidst knugede hun sig ind til hans Bryst som et Barn, der er i Fare. Men hvor angst hun saa var, hun higede selv imod Faren, vilde kun den. Hinsides den var der Lykke.

Og hun kunde knap drage Aande for hans Kjærtegn.

*

*

*

En Ugestid efter Brylluppet kom Olufa paa Besøg.

Fribo var gaaet til Byen i Forretninger. Joppe sad alene i sin Dagligstue. Hun var ikke i Humør

til at tage mod Veninden, men hendes Pige havde sagt, at Fruen var hjemme.

«Nej, hvor Du har det yndigt!» sagde Olufa, efter at have givet Joppe en stormende Omfavnelse. — «Men jeg maa rigtignok se det altsammen, Køkkenet og Sovekamret og det hele.»

Saa viste Joppe hende rundt. Olufa roste hver Stump, hun saae, og snakkede om, at hun selv vilde have Magen til det.

«Ja, nu skal jeg ogsaa have Bryllup,» sagde hun. «Jeg har sagt til Philip, at det er ikke værdt at vente længer. Nu, da Du er bleven gift, synes jeg, det er saa underligt, at jeg ikke ogsaa er det.»

Inde i Sovekamret dvælede hun længst, løftede Sengetæpperne og mønstrede Dynevaarene. Og før hun gik ud af Værelset, tog hun ganske umotiveret Joppe om Halsen og kyssede hende.

Ømt omslyngede gik de saa paany ind i Dagligstuen, og Olufa drog Joppe ned ved Siden af sig i Sofaen, bestandig holdende hende om Livet.

«Nu skal Du ogsaa fortælle mig alt,» hviskede hun og lagde sin Kind op til hendes. «Du er da mageløs lykkelig. Elsker Du ham forfærdelig?» Hun syntes, Joppe saae trist ud. «Ikke?» Det kom ganske forskrækket.

Joppe nikkede. «Jo vist gjør jeg. Men — det er dog ikke altsammen, som man troede, da man var ung Pige.»

«Ikke? Jamen det er da skrækkelig sørgeligt. Fortæl mig —»

Joppe rystede paa Hovedet og gjorde sig lidt fri for hendes Omfavnelse. «Lad os tale sammen, naar ogsaa Du bliver gift,» sagde hun.

Olufa saae lidt stødt paa hende. «Hør, veed Du hvad, Joppe,» sagde hun. «Jeg synes, Du er bleven saa overlegen paa den sidste Tid. Saadan var Du ogsaa paa din Bryllupsdag. Det er slet ikke pænt af Dig.»

«Jeg er ikke overlegen,» sagde Joppe. «Jeg tænker kun lidt mere alvorligt over Tingene, end jeg før har gjort.»

«Jamen hvorfor gør Du det? Jeg synes altid, alting bliver saa ækelt kjedsommeligt, naar man tænker over det. Du skulde bare lade være med at tænke.»

Saa lagde hun sig paany op til hende: «hvad er der dog i Vejen? Er jeg da ikke længer din egen Luf, som Du veed, at Du trygt kan betro alt?»

Men Joppe brød hende af og gik ud for at hente Konfekt og Vin.

Siden sade de og snakkede en halv Times Tid om fælles Bekjendte, men de kunde ikke faa hinanden til at le som i gamle Dage. —

Da Olufa var gaaet, skjændte Joppe paa sig selv: hvorfor lo og fjasede jeg ikke med hende som sædvanlig? nu gaaer hun sagtens hjem og fortæller, at jeg er gruelig ulykkelig. Men jeg kunde ikke — jeg kunde ikke!

Og hun sank sammen i en Lænestol og trak

Vejret i lange Sukke, mens hun uroligt kastede sit Hoved fra den ene Side til den anden.

Pigen kaldte hende ud til huslige Pligter, men Pigen fik Lov at vente.

Hun var Bytte for en Stemning, der var stærkere end hun selv, en Stemning, som hun under Olufas Besøg havde havt den største Møje med at bekæmpe.

Lade være med at tænke! Ja, det havde Olufa Ret i. Joppe tænkte altfor meget. Olufa vilde sagtens blive lykkelig, for hun vilde slet ikke tænke over, hvorvidt hun var det eller ej.

Ja, om hun kunde — om hun kunde lade være med at tænke paa den Rus, han havde revet hende ind i, al den Elskov, hun havde inddrukket af hans Ord, af hans Kys, af hans Favn. Og fremfor alt, om hun kunde lade være med at tænke over den Tyngsel, der var fulgt efter, en Tyngsel, der kuede hende ligesom Taarer, før de bryde frem. Saa ufri som nu havde hun aldrig før følt sig, og saa usikker tillige. Aldrig før havde hun havt mindre Rede paa Livet, paa Meningen med det, paa Maalet for det, paa det bedste i sig selv. Aa, saa haabløst det var, at ikke engang det kunde fylde hende, at hun var blevet hans Hustru, at hun stod ham saa nær, som det ene Menneske kan staa det andet; saa fortvivlet haabløst! for hvad Lykke turde hun nu vente af den Tid, hun gik i Møde? hvad Lykke for hende selv, og hvad Lykke for ham?

Og hvem kunde hjælpe?

Blot han ikke havde fremtvunget Brylluppet!
Og dog — selv om de havde ventet et Aar, vilde hun til den Tid have holdt mere af ham?

Dette, at han næsten var blevet hende imod!
— det var saa usigelig haabløst.

Hun skjulte Ansigtet i sin højre Haand og laa længe i samme Stilling, tynget og mattet af de samme Tanker. Men tilsidst brød hun ud af deres Ring med Vold og foer op fra Stolen.

Hun maatte, maatte blive lykkelig. Og hun blev det vel ogsaa, naar hun blot gav Tid, naar hun blot underkastede sig i Taalmodighed, i fuldstændig Selvopgivelse. Og naar hun blot ikke tænkte, blot ikke tænkte! men tvang sig til at elske ham; vilde, vilde elske ham.

Og hun syntes, at allerede i den blotte Villie spirede Kjærligheden.

I Dagene, der fulgte efter, forsøgte hun da denne Tvang mod sig selv, styrtede sig blindt i en Elskov, der i sin Grund var hende imod. Og kom Tankerne over hende paany — og det gjorde de, tungere og mere oprivende for hver Gang — saa kunde hun, for at døve dem, overvælde ham med Kjærtegn og i de stærkeste Udtryk fortælle ham, hvor meget hun holdt af ham.

Men hun opdagede hurtigt, at alt dette snarere gjorde ham kold end varm. Han mærkede det løjede i hendes Følelse, og lod hende ved et Blik eller et Ord forstaa, at hun overdrev. Den Hef-
tig-

hed klædte hende ikke! Han kunde, naar han med et Smil og en kort Hovedrysten løste hendes fastfoldede Hænder fra sin Hals, kaste ligesom et komisk Lys over hendes Voldsomhed. Det gjorde hende tilsidst led ved hende selv.

Og med det samme sank Fortvivlelsen atter som tykt Støv over hende. Men det daglige Arbejde hindrede hende i ganske at falde hen.

Fribo overlod hende hele Husvæsenet. Han var ikke som Holger Nielsen, der gik ude i Køkkenet hos Misse og lavede italiensk Miskmask. Men Billedhuggerens holdt nu ogsaa Pige. Det gjorde Malerens ikke. Hver Maanedsdag gav Fribo sin Kone en bestemt Sum. Den skulde slaa til.

Store vare hans Forhold ikke, og der var ingen Udsigt til, at de nogensinde skulde blive det. Han maatte endogsaa arbejde flittigt, om det ikke skulde gaa tilbage for ham. Og der maatte spinkes og spares i Huset.

Dette var noget nyt for Joppe. Penge havde mange gode Egenskaber, fandt hun, men at de ogsaa havde den, at de kunde «slaa til», det havde hun aldrig erfaret, og det varede længe, inden hun rigtig fik Greb paa den Egenskab.

Uha! dette Husvæsen, som hun aldrig før havde gidet give sig af med! Hun havde mest Lyst til at lade Pigen regere, men turde ikke. For Fribo spurgte hende bestandig, om hun selv havde besørget det og det. Og hun vilde ikke lyve. Saa maatte hun tage fat.

Værst var det med Regnskaberne. Hun talte endnu paa Fingrene, som da hun gik i Skole hos den gamle Frøken, der altid lagde galt sammen. Intet Udkomme! Der manglede hver Maaned i det mindste ti Kroner i Kassen.

Og den daglige Rengjøring! eet af Værelserne maatte hun selv støve af. Det havde Fribo sagt, hun skulde. Man maatte ikke overanstrenge Pigen. Ja, Nipstingene syntes hun, det var morsomt at holde pæne og rene, men de store Møbler! gnide Stoleben af! børste Tæpper! et Slid uden Lige! hun kunde bruge en hel Formiddag dertil.

Og Maden! Pigen var ikke synderlig dygtig, og Joppe selv havde intet Begreb om at koge og bage. Buddingerne faldt sammen, Vællingen blev sveden, Farcerne smuldrede hen. Misse fandt hende en Dag grædende over et Fad Frikadeller, der vare tomme som Blærer og sorte i Skorpen.

Men Fribo tog alt, som det var. Hun hørte ham aldrig knurre.

Saa turde hun ikke heller kny, men blev i Arbejdsmøllen, hvor sejgt den saa ogsaa gik; stolprede og famlede sig frem, prøvede ikke at bryde ud. Kunde han være fornøjet, kunde hun vel ogsaa. Men tidt kostede det hende en uhyre Anstrengelse at begynde paa sit Dagværk. Kun Respekten for ham, og dels ogsaa en vag Følelse af, at hun selv havde godt af Arbejdet — en Følelse, der for Resten irriterede hende en Del — drev hende fra Køkken til Regnskabsbog, fra Regnskabsbog til Støveklud, fra Støveklud til Sy-

kurv. Hun maatte jo ogsaa holde Tøjet i Orden, baade sit og hans. Kun yderst sjelden fik hun Lejlighed til at sætte sig hen med en Bog.

Det var altsaa de i saa høje Toner priste Hvedebrødsdage! — —

Og han led ogsaa. Det kunde hun se paa ham. Han drev saa uroligt omkring hele Dagen og kunde slet ikke begynde at arbejde.

Skulde hun tale rent ud til ham? Hun vovede det ikke. En Udtalelse vilde snarere fjerne dem endnu mere fra hinanden. Han talte heller ikke, sagtens fordi han nærede den samme Frygt. —

Gjemme al denne Kvide hos sig selv kunde hun imidlertid ikke. Saa gik hun til Misse med sine Sorger; med hende var hun bleven Dus paa sin Bryllupsdag. Og de to unge Koner kom snart hinanden saa nær, at de uden Skrømt kunde tale med hinanden om alt, hvad Ægteskabet fordrer og giver.

I Begyndelsen var det væsentligst husmoderlige Bekymringer, der bleve drøftede imellem dem. Men inden lang Tid gik de over til at behandle intimere Spørgsmaal. Og Joppe blev forbavset over de Resultater, Malerens Kone her var kommen til.

I et Forhold, der var begyndt som Holgers og Misses, troede hun saa bestemt, at den rent sandselige Tilbøjelighed maatte spille den alt overvejende Rolle, ja næsten udgjøre hele Forholdet. Men Misse lærte hende noget helt andet.

«Naar det blot var det, det kom an paa,»

sagde denne en Dag til hende, «behøvede man jo slet ikke at gifte sig. Det kan man jo godt faa uden at være gift.»

Joppe saae paa hende. Det havde hun aldrig tænkt over før. Hun syntes jo nok, at Misses Ord lode lidt drøjt, men det, hun sagde, slog unægtelig Hovedet paa Sømmet.

Og Joppe øjnede en Slags Redning i Vensindens Raisonnement.

«Ja, det har Du Ret i,» sagde hun, «det er slet ikke det, det kommer an paa. Naar man bare kunde lade være med at tænke saa meget paa alt det.»

Og saa fortalte hun hende ganske aabenhjertigt, hvorledes hun, fortvivlet over, ikke at kunne gjengælde Fribos Elskov, havde følt sig saaret af den.

«Ja, er det ikke det samme, Holger altid siger, at Fribo forstaaer ikke at omgaaes Fruentimmer,» udbrød Misse.

«Nej, nej,» sagde Joppe, «her er det mig, som har Skylden, mig alene.»

Misse trøstede hende saa godt, hun kunde: Joppe skulde bare holde rigtig af Fribo. For det var dog det vigtigste, det, at man saadan holdt rigtig af hinanden. Saa kom det andet nok ogsaa.

«Da jeg blev Holgers Kone,» sagde hun, «saa var det, ligesom jeg kom hjem til Fader og Moder igjen, eller naturligvis meget bedre, for-

staaer Du. Og det er det, man skal være saa mageløs taknemmelig for, naar man bliver gift.»

Ja, det forstod Joppe godt. Det var ogsaa netop derfor, at hun havde giftet sig, for at faa et Sted, hvor hun kunde føle sig hjemme. —

Denne Samtale satte sine dybe Spor.

At Misse havde sagt det samme, som hun selv altid havde ment, dette, at man giftede sig, fordi man længtes efter et Hjem, bibragte hende en svag Mistanke om, at hun selv ikke havde ment det alvorligt nok. Saa tænkte hun efter.

Og dog jo, det var derfor, netop derfor. Men der var siden kommet noget andet til, som havde stillet hin Længsel i Skygge. Og det var det Under, hun havde troet paa, Hengivelsens Under, der skulde rumme den store Lykke. Fra ganske ung havde hun drømt om det; da Fribo friede til hende, havde hun tænkt paa det, og Aftenen før sit Bryllup havde hun haabet alt af det. Og det havde nu skuffet hende, skuffet hende saa dybt, at hun ganske havde mistet Troen paa enhver Art af Samliv mellem sig og Fribo.

Men Misse var klog: Ægteskabet bestod ikke deri, at man med Sandserne gav sig hen til hinanden; Ægteskabet bestod deri, at man saadan rigtig holdt af hinanden. Der laa noget lindrende for hende i disse simple Ord. For hun holdt jo dog af Fribo. — At hun ogsaa havde baaret sig saa tosset ad! Hvorfor havde hun ikke søgt Fred i den Venskabsfølelse, som hun sandt og ærligt

altid havde næret overfor ham? hvorfor havde hun ikke strax bygget paa den? — fordi hun havde ment, det andet var lettere? Ja, dum, dum havde hun været.

Men denne Daarskab kunde rettes, og den maatte rettes, ellers gik de jo begge til Grunde, baade hun og han. —

Hun fik Haab paany og satte al sin Lid til det Haab, det eneste hun havde. Den store Lykke vandt hun vel neppe. Men havde hun troet det, da hun giftede sig? Ja, hun havde drømt om det, men for Alvor troet det — — nej. Saa fik hun ogsaa nu slaa sig til Ro med en mindre. Og hvem vidste: i den laa maaske Spiren til en større. Det havde Misse jo antydnet.

Og nu begyndte hun en daglig Kamp med sig selv. Som hun før havde villet tvinge sig op til Elskov, saaledes tvang hun sig nu ned i Resignation. Det faldt hende svært, men der var jo ingen anden Udvej.

Hun var ikke kommen ham nær ved at kaste sig ind til ham, saa maatte hun arbejde sig op til ham. Og hvor stolt for hende, om det kunde lykkes hende, om hun ad den Vej helt kunde vinde ham; for han gled fra hende, det følte hun godt. —

Husvæsenet fik da efterhaanden en vis Interesse for hende; hun indsaae, hvor stor en Rolle det spillede i det daglige Liv, og hun forstod, at i et Samliv som hendes og Fribos havde selv de mindste Smaating deres Betydning. Hun hyggede

om ham, aflurede ham hans smaa Ønsker og var munter efter bedste Evne. Men hun gav ham aldrig et Kjærtegn, der udtrykte mere, end hun følte.

Hans Pande blev klarere, saae hun. Det friskede hendes Mod. Og hun glædede sig over, saa nøjagtigt ogsaa han vogtede paa hende. Alt hvad hun ytrede eller foretog sig, kastede Lys og Skygge over hans Træk, spejlede sig i hans Ansigt. Det blev hende en stor Støtte. Han kunde lede hende saa fint, hjælpe hende saa kjønt over een eller anden Vanskelighed.

Tidligere, da hun higede blindt efter den Lykke, hun havde drømt om, havde hun slet ikke havt Blik for alt dette. Men nu, da det var hende magtpaaliggende at lægge Mærke til den mindste Stemning hos ham for ret at kunne stille ham tilfreds, nu forstod hun paa mange Træk, som hun mindedes, at han ogsaa før havde søgt at lette hende Dagen ved smaa Hensyn og Vink. Ja, ogsaa han havde sikkert lidt, lidt meget i den Tid.

Men mest af alt paaskjønnede hun hans Skaansomhed i Kjærtegn. Siden den Dag, han med et Smil havde bebrejdet hende hendes Voldsomhed, havde han aldrig forlangt mere, end hun selv havde givet.

Og der kom Fred over hendes Dag.

Selv den Lyst til Adspredelser, som hun i de første Par Maaneder af Ægteskabet bestandig

havde givet efter for — hun vilde ud, i Selskaber og i Theatret — selv den tabte sig lidt efter lidt.

En Dag kom der Indbydelse fra Borrings, hvor de allerede havde spist et Par Gange som gifte, skjøndt Fribo nødig vilde komme der, men det havde Joppe ikke taget Hensyn til.

«Vi siger vel ja?» sagde Fribo og rakte hende Brevet.

«Har Du Lyst?» spurgte hun, da hun havde læst det.

«Vi plejer jo at gaa der.»

«Jeg havde just tænkt at bede Holger og Misse den Dag.»

«Det har Du ikke talt om.»

«Nej, det falder mig ogsaa først ind nu,» hun smilede. «Men de kan vel nok komme.»

«Det kan de vist.» Han smilede ogsaa.

«Skriv saa, at vi beklager meget —.»

Hun bøjede sig ned over ham med Armen om hans Hals, mens han sad og skrev Brevet.

«Fribo!» hun kaldte ham aldrig ved Fornavn.

«Ja.»

«Du er en god Mand.»

«Jeg synes, det er Dig, der er en god Kone.»

Hun satte sig ligeoverfor ham. «Jeg kan ikke lide at komme til Borrings mere.»

«Hvorfor ikke?»

«De seer altid saa beklagende paa mig.»

«Saa?»

«De troer vist ikke, jeg er lykkelig.»

«Kan det genere Dig?»

«Ikke for min egen Skyld, men for din. Der er jo mange af de unge Herrer der, som saadan halvt har friet til mig, forstaaer Du. Og nu mener de sagtens, at, havde jeg taget een af dem, saa var jeg rigtignok kommen ganske anderledes paa min Hylde. De veed slet ikke, hvor god Du er. Det piner mig.»

«Jeg er jo lige god for det.»

«Jamen der er ogsaa en anden Ting. Olufa og jeg, seer Du, vi har jo snakket meget sammen, saadan rigtig tuset. Ogsaa om Dig, skrækkelig meget om Dig. Og om, hvorledes det vel var at være gift, og særlig at være gift med Dig. Uh, alt det Sludder! det kan ærgre een bagefter, nu da man har faaet bedre Forstand.»

«Hvordan er det saa at være gift med mig?»

«Slet ikke saaledes som jeg havde troet.»

«Det er ikke noget Svar.»

«Jo, det er, og et Svar, som Du vilde være glad ved, naar Du vidste, hvor gruelig pjankede vi har været.»

Han kyssede hendes Haand.

«Sig mig engang, I Mandfolk, har I været ligesaa tossede? har I ogsaa siddet og drømt den ene Dag bort efter den anden?»

«Der er vel mange, der gjør det. Jeg har nu — hugget.» Han gjorde en Bevægelse med Armen, som hun syntes klædte ham godt.

«Det er rigtig rart, Du har hugget. Bare jeg ogsaa havde hugget — Brænde!»

«Nu hugger Du jo ogsaa.»

«Sukker!» hun lo og nikkede. «Ja, det er da altid en Begyndelse.»

«Du synes dog, det er ganske morsomt?»

«Javist er det morsomt.» Det klang saa fornøjet, at han tog fat i begge hendes Hænder og drog hende over til sig.

«Det har nok ellers kostet en Del Anstren- gelse, inden vi naaede saa vidt?»

«Aa ja.» Hun sad paa hans Skjød. «Har jeg været meget slem?»

«Ja.» Hun skjulte sig hos ham. «Men jeg har vist ogsaa været slem — i Begyndelsen?»

«Aa nej.»

«Jo, jeg har; det forstaaer jeg saa godt nu,» sagde han.

Hun rejste sig i Sædet: «det var jo nød- vendigt. Det kunde jo ikke være anderledes.»

Han forbavsedes over, saa alvorlig hun med eet saae ud. Det var Maanedernes Kamp, der, samlede i en tung Sky, drog hen over hendes Ansigt.

Han betragtede hende et Øjeblik, saa spurgte han:

«Der er dog bestandig noget i Vejen? helt glad er Du ikke?»

«Jo, jeg er. Jeg har ikke været saa lykkelig, siden —»

«Siden hvad?»

«Siden jeg levede sammen med Fader.»

Hun kunde se paa ham, at det Svar var han

ikke rigtig fornøjet med. Men det skulde han være.

«Det er en Compliment, jeg siger Dig,» sagde hun saa med et Smil.

«Ja Tak.»

«Jo, jeg forsikrer Dig. Jeg har aldrig været saa god og rar som dengang. Og nu er det, ligesom jeg har fundet mig selv igjen fra den Tid.»

Det hjalp ikke. Saa tog hun ham om Skægget og saae ham ind i Øjnene. «Hvorfor kan Du ikke lide det, jeg siger?»

«For jeg er da lidt mer end din Fader.»

«Aa, Du forstaaer mig heller ikke. Seer Du — ja, nu skal jeg fortælle Dig en Ting. Dengang Du ventede paa mig inde i Konsultationsværelset — Du veed nok — da sagde Doktoren til mig: din Fader vilde have syntes om ham. Aa, Du veed ikke, hvor tidt jeg har tænkt paa de Ord; og hvor meget de i Grunden har bundet mig til Dig. Og Doktoren havde Ret. Det gaaer mere og mere op for mig, jo mere jeg lærer Dig at kjende. Fader holdt just af den Slags Mennesker som Dig.»

«Med Forlov? hvad Slags Mennesker er jeg da?»

«Man veed altid, hvor man har Dig.»

«Er det det hele?»

«Det er da meget. Naar jeg bare vidste det om mig selv.»

Han saae bestandig lige bøs ud.

«Vil Du nu værs'go' være fornøjet!»

«Nej.»

«Nu da!» hun kyssede ham.

«Nej.»

«Nu da!» Et Kys til. Saa smilede han og kyssede hende igjen. —

Men Samtalen satte dog Mærker i hans Humør, Mærker, som sade haardnakket fast. Havde han troet, at han nu var paa Veje til at vinde hende helt og holdent og følte sig skuffet? den kortsynede! Han var jo netop paa Veje dertil, nu mere end nogensinde.

Eet vidste hun, som strax kunde hjælpe dem til Maalet: om de fik et Barn!

Det Ønske kom op i hende til alle Tider af Dagen, hvad der saa beskæftigede hende. Hun «laante» tidt Grisen og bildte sig ind, det var hendes egen lille Gut.

Og hun troede mere end éen Gang, at hun var frugtsommelig. Ved Juletid var hun nu saa ganske sikker paa det, og blev stærkt nedtrykt, da hun opdagede, hun havde taget fejl.

Men kort efter Nytaar blev hun pludselig optaget af en anden Interesse, der ganske og aldeles erobrede hende for flere Maaneder. Det var hendes Mands Kunst.

Den havde altid vakt hendes Beundring i høj Grad, men i den Tid, han arbejdede paa sin Kristusfigur, voxede Beundringen til en Begejstring, der ikke tillod hende at tænke paa andet.

Han havde længe gaaet og pint sig, ikke

vidst, hvorledes han skulde gribe Arbejdet an, og tidt ønsket, han havde sagt nej til Bestillingen. Men Figuren maatte jo skabes. Det var jo den, de skulde leve af.

Nu, da der var kommen Ro over hans Ægteskab, gav han sig til at tale med Joppe om Tingen. Maaske det kunde hjælpe, at han udviklede sine Ideer for en anden.

En Formiddag, de sad sammen i hans Atelier, viste han hende nogle Udkast, han havde gjort, og gav sig samtidig til at forklare hende, hvad han mente.

Eet var han vis paa: Figuren skulde forestille «Menneskens Søn».

«Menneskens Søn?» sagde Joppe og saae forbavset paa ham. «Hvad mener Du med det?»

De to Ægtefolk havde hidtil kun sparsomt talt sammen om deres Tro. Fribo, som nok vidste, at Joppe ikke var synderlig gudfrygtig, havde flere Gange havt Lyst til at sige hende sin Mening om de Ting, men ikke fundet en Lejlighed. Sligt maatte komme naturligt. Nu var der Anledning til en Udtalelse. I Joppes spørgende Blik laa en ligefrem Opfordring. Saa gav han sig da til at tale om sin Tro, før han talte om sit Arbejde: to Ting, der desuden hørte saa nøje sammen, at en Forstaaelse af den første var en nødvendig Forudsætning for Forstaaelsen af den anden.

Ja, Menneskens Søn, det var det, han vilde fremstille, for det var ham, han troede paa. Kristus

var efter hans Mening ikke Guds Barn paa anden Maade end alle andre Mennesker vare det.

Saa var han jo ikke Kristen, sagde Joppe.

Jo, det var netop det, han vilde paastaa, at han var.

Naar han ikke troede paa en Frelser?

Det gjorde han. Kristi Evne til at frelse laa i det Exempel, han havde givet, i den store og sande Menneskelighed, han havde viist i sit Liv.

Der var noget i denne Hævden af det menneskelige, som i høj Grad vandt Joppes Sympathi, og som gav hende Mod til at tilstaa, at hun troede ikke heller paa Kristus som Guds Søn, ja hun troede knap paa Gud. Men hun vilde ønske, hun gjorde det. — Om Fribo da troede paa Gud?

Ja, han bad ogsaa til ham.

Til den Gud, som Præsterne prækede? eller til een, han selv havde tænkt sig? — Om han altid havde havt den Tro paa Kristus som Menneskens Søn?

Det ene Spørgsmaal tog det andet, før Fribo fik Tid til at svare.

Nej — sagde han som Svar paa det sidste — han var først gennem en lang Kamp naaet frem til sin Anskuelse. Den havde udviklet sig med hans Kunst.

Og saa fortalte han hende, hvorledes han som ganske ung havde havt en helt anden Anskuelse af sin Kunst end den, han nu havde. Dengang havde det staaet som det højeste for ham, at skabe et ideelt Væsen, der intet havde med Jorden

at skaffe, noget, der kunde virke paa eens Syn som Maane og Stjerner, en Skikkelse, der bar Himmeriges Glæde som et Skær om Panden. Det var Thorvaldsens Arbejder, der havde begejstret ham. Og dengang havde han ogsaa havt den Tro, som Præsten og hans Moder havde lært ham.

Men siden, da han rejste — fortalte han videre — da han kom til Rom og Paris og saa de store Mestres Arbejder — ja, først havde han følt sig skuffet: han fandt slet ikke alt det yndige, det psychelette, som han elskede; han fandt vældige Skikkelser af Knokler og Muskler, der talte om Livets Strid, om Mandens Styrke, om Legemets Lidelse — og det havde kostet ham Kamp, inden han faldt ned og tilbad dem, som det største, Billedhuggerkunsten havde frembragt. Men da de først havde grebet ham, havde de ogsaa grebet ham i Bunden af hans Sjæl, og saa havde han omstyrtet alle sine gamle Altre og kun ofret til de nye Guder.

Og hvad var det, alle disse store Mestre vilde? hvad var det, de fremstillede? — det menneskelige, det menneskelige i al dets Styrke, Skjønhed og Oprindelighed. Kun det. Slet ikke andet.

Han pegede hen paa Hagar og Kain. Dem havde han hugget i Rom under Michel Angelos Ægide. Ja, Michel Angelo! det var Mestrenes Mester! Hans «Moses» for Exempel. Man tænkte sig altid Moses som en Apostel, lysende af Fred og højbaaren Fromhed. Men nej. Den

gamle Florentinier havde Ret: Moses havde Kraftens Horn i Panden.

«Først da jeg saa Michel Angelos Statue,» sagde Fribo, «fik jeg Begreb om, hvorledes det Menneske har været, der udfriede Jøderne af Ægyptens Trældom.»

Tilslidst førte han hende hen foran den lille Dreng, der slog Smut. Pariserkunst! sagde han. Mennesket i dets enkle Nøgenhed, en lille slank Krop, slet ikke andet; intet Symbol, ingen Ide. Han forestillede kun det, han var.

«Det er det bedste af alle mine Arbejder,» sagde Fribo.

Joppe havde uden at afbryde ham fulgt hans Ordstrøm, grebet af de store Billeder, han oprullede for hende, og betaget af hans Geni. Det lyste ud af hans Øjne, og det levede i hans Hænder, der vare i uafbrudt Bevægelse, formende i store Omrids de Mesterværker, som han omtalte.

Blot hun ogsaa engang kunde komme til at rejse!

«Men —» sagde hun tilslidst og vendte sig bort fra Statuerne — «Kristus, Menneskens Søn, hvad har han at gjøre med alt det?» Hun syntes, han var kommen helt bort fra sit Udgangspunkt.

«Jo, forstaaer Du ikke,» sagde han og satte sig hos hende, «da jeg slap alle disse blaa Planer om at skabe et overjordisk Væsen, da det gik op for mig, at, idealiserede man det menneskelige Legeme, blev det stygt; da med andre Ord

det menneskelige slet og ret, saaledes som Gud har tænkt og skabt det i dets Begyndelse, kom til at staa for mig som det højeste af alt — saa kom jeg ogsaa til at tænke paa ham, det bedste Menneske, der har levet. Hvorledes han vel kunde fremstilles? Og jo mere jeg tænkte over det, jo unaturligere blev den Tro mig, at han ogsaa var Gud. Det var langt større, det, at han blot var Menneske. Og jeg blev vred paa Præsterne, som havde mishandlet denne dejlige, mandige Skikkelse. Gjøres Kristus til Gud, mister hans Lidelse sin Storhed. Mig frelser han kun, hvis han er Menneske som jeg selv.»

Hun slugte hvert Ord, han sagde, og hans Lære havde ganske revet hende med. Men Menneske og Kunstner løb i eet for hende. Hun formaaede ikke at skjelne mellem den Kristus, han skulde danne i Ler, og den, han troede paa.

Med en Iver, der gjorde ham varm, gav hun sig saa til at tale med ham om Statuen.

Det gjaldt jo om at finde det Træk hos Kristus, hvor det fuldkomment menneskelige — Fribo vilde ikke bruge Udtrykket: ideelt menneskelige — traadte stærkest frem.

Den ene Indfald kom over hende efter det andet, og hun sagde ham dem alle, uden at tænke over, hvorvidt de kunde passe ham eller ikke.

Først vilde hun have Kristus afbildet som Barn. Menneskeligere kunde han da ikke tænkes. Han skulde sidde paa sin Moders Skjød.

Det blev for katholsk, sagde Fribo. Nej,

voxen maatte han være. Det var han ganske paa det rene med.

Saa kom Joppe i Tanker om en Fortælling i det nye Testamente, der altid havde gjort Indtryk paa hende, den om Synderinden, som Kristus frikjender ved at skrive i Sandet. Der var han da saa menneskelig, saa ægte menneskelig.

Ja, Fortællingen var smuk nok, sagde Fribo, men ikke tilstrækkelig central. Desuden kunde han kunstnerisk seet ikke bruge den. Hvorledes skulde han udtrykke det, Fortællingen tilstræbte, naar han ikke samtidig kunde afbilde Synderinden?

Det maatte Joppe indrømme.

Blandt Fribos Udkast var der eet, hvor Jesus sad ned. Det syntes Fribo selv bedst om, fordi det mindede ham mindst om de Kristusfigurer, han kjendte.

Da Joppe saae det, sagde hun pludselig, uden just dermed at forbinde nogen Tanke, der forfulgte Ideen om Kristus som Menneskens Søn:

«Sæt et lille Barn ved Siden af ham.»

Fribo saae paa hende: «hvorfor?»

Ja, det kunde hun ikke sige. Det vilde se godt ud, syntes hun.

Fribo stirrede længe paa sit lille Udkast. Tilsidst fik ogsaa hun et varmt, smilende Blik.

Og i samme Øjeblik vidste hun, hvad hun havde tænkt ved det, hun foreslog. Det var Længslen efter Børn, Haabet om at blive Moder, det Haab, der for kort Tid siden saa bitterlig var blevet

skuffet, det var det, der havde lagt hende Ordene paa Tungen.

Dette sagde hun til Fribo, da han blev ved med at se paa hende, idet hun stammende søgte efter Ordene.

Der stod som en Jubel ud af hans Øjne, af Udtrykket om hans Mund. Og en Sekund efter havde han lagt Armen om hendes Liv og draget hende ind til sig.

Han havde i samme Nu undfanget sit Kunstværk, og det var hendes Kjærlighed, hendes Ønske om at skjænke dem et Barn, der havde bragt Liv i den drømmende Spire.

Og han talte og talte, talte om Menneskens Søn, forfølgende sin Ide, den, hun havde sluppet. Ja, det var just det Maal, et Menneske fremfor alt burde sætte sig, det, at tage sig af den Slægt, der kommer, at lede den paa rette Vej, at lære den at føre det videre, man selv har elsket og kæmpet for. —

De sade sammen den Dag til langt ud paa Natten.

Hun takkede ham for alt det, han havde lært hende. Hun havde saa længe følt Trang til at tro. Det var dog saa skjönt, det at tro.

Han spurgte, hvem der havde taget Barne-troen fra hende.

Ja, hun havde i Grunden aldrig havt nogen. Jo, ved Faderens Død, men siden — — ja, det var vel de unge Mennesker hos Borrings, som —

Johns Navn laa hende paa Tungen. Hun

burde dog vist fortælle Fribo om ham nu, saa fortroligt de sade sammen. Men hun gjorde det ikke.

Saasnart hun nævnte den Borringske Kreds, foer Fribo op og begyndte at rive ned paa Tiden i sine sædvanlige stærke Udtryk, Udtryk, der altid stødte Joppe en Smule og tidt kunde gjøre hende det svært at være saa venlig imod ham, som hun gjerne vilde.

Men den Dag var hun i Stemning til at give ham Ret i alt.

«Det er Grinets Tid, vi leve i,» sagde han. Nej, en Tid som Renaissancen, det var noget andet! Stormskridt i hver Dag, Kraft og Glød og Overbevisning! blot Michel Angelo trak Vejret, syntes han, Huset maatte ryste. Det var en Mand, men vor Tids Mænd —!

Og vor Tids Kvinder! de Stakler! alt det man proppede i dem! De kunde jo ikke rumme det. Disse Ideer om Frihed paa alle Omraader! naturligvis, de skulde nyde godt af dem; men de skulde opdrages til dem, ikke stødes ind i dem paa en Studs. De kunde ikke redde sig helskindede ud af dem. For det var nu engang saaledes, at Kvinden havde ingen Regulator i sig selv. Manden maatte være det for hende. Og naar saa Manden netop fandt det morsomt at gjøre hende rent tosset — —! —

Strax den næste Dag tog Fribo fat paa sin Figur. Og i den følgende Tid arbejdede han ufortrødent, saalænge det var lyst.

Joppe sad hos ham og omfattede hvert lille Fremskridt med den samme Kjærlighed som han selv.

Og under hans Pegepind fik hun da omsider saa god Forstand paa Kunst, som hun efter sine Evner kunde faa det. Men det, der under Udførelsen af Figuren beskæftigede hende mest, var dog den Ide, der laa til Grund for den.

Denne Tro paa det menneskelige som det højeste — ja, var det i Grunden ikke den, hun selv altid havde havt, naar hun mente, at det syndigste man kunde gjøre, det var det at ville lade og være en anden end det Menneske, man nu engang var? —

Da Fribo naaede saa vidt, at han skulde tage fat paa Barnet i Gruppen, kom der hver Dag en lille, krøllet Dreng og stod Model. Ham forkjælede Joppe over alle Grænser. —

Henimod Slutningen af Sommeren, omtrent et Aarstid efter Brylluppet, blev saa Gruppen færdig. Komiteen, der havde bestilt den, udtalte sin Tilfredshed. Den skulde have sin Plads overfor Døbefonten. Der passede den just godt.

Det var med tungt Hjerte, at Joppe sagde Farvel til den. Hun skyldte den Tak for saa meget. Ved dens Hjælp var hun for hver Dag voxet nøjere sammen med sin Mand, voxet højere

op til ham. Den havde lettet hende den Kamp, hun stred, og givet hende Tro paa Sejren.

Nu kom atter saa meget til at afhænge af hendes egne Evner, og kun af dem. Thi Fribo gik rundt i Uro og var pirrelig, da Gruppen var sendt bort. Hun gjorde da, hvad hun kunde, for at fylde den Tomhed, der var faldet over Huset, var munter og fuld af Spørgsmaal og Ideer, men der var intet, der rigtig vilde lykkes for hende. Hun savnede et Mellemlid, der som Statuen kunde forene dem i fælles Interesse, spejdede efter et nyt, men forgjæves.

Og de glede atter en Smule fra hinanden.

Lidt hjalp det, da Fribo fik en Bestilling paa sin Dreng, der slog Smut. Det nye Arbejde kvikkede ham op.

Men Joppes Slaphed tog snarere til. Ikke engang i Atelieret, som hun dog elskede, følte hun sig længer rigtig til Pas. Kun naar Fribo var til Stede, tog hun sig sammen. Men sad hun alene, kunde hun som i sine tidligste Pige dage falde hen og «drømme» og længes efter noget, hun selv ikke vidste, hvad var.

Og hun havde tidt, naar hun saaledes halv-blundende flød ud i uklare Fantasier, en besynderlig Fornemmelse. Hun syntes, hun holdt i sin Haand en lille blæreagtig Kugle af blødt Stof, som hun rullede mellem sine Fingre. Kunde hun knuse den, vilde der ske noget vidunderligt: en Gnist vilde fare ud og lyse op som en Sol, eller Stuen vilde fyldes med Blomsterduft. Men Kuglen blev

flad under hendes Tryk uden at sprænges, hvor stærkt hun ogsaa pressede Fingrene sammen.

Hun blev stærkt nervøs ud paa Efteraaret.

*

*

*

Hos Engelke kom hun ikke tidt, og denne kom ikke tidt til hende. Men nu, en Dag i Oktober, fik hun Brev fra hende. Moderen ønskede at tale baade med hende og Fribo.

Saa gik de derind.

Det var Per, det gjaldt. Han skulde giftes, eller rettere, han maatte giftes. Han havde længe havt sin Gang i Huset hos en velhavende, men tarvelig Hørkræmmerfamilie, hvor han og Datteren havde leget Kjærestes. Og tilsidst var det gaaet galt.

Per brød sig ikke stort om Pigen mere. Det var hende, der ikke havde villet lade ham gaa i Fred, sagde han; men indsaae for Resten nok, at han maatte jo tage hende.

Blum var til Stede. Der var Pengeaffærer, som skulde afgjøres. Han mente, det var bedst, Vinhandelen blev solgt, og at Per gik ind i sin Svigerfaders Forretning. Saa kunde Engelke ogsaa skifte med sine Børn. Kontorchefen undte Joppe en Smule Kapital, og fik hun den ikke nu, fik hun den aldrig.

Den gamle Mand var i daarligt Humør og saa knap til Per. Tilsidst gik han ind i Kabinettet

med Engelke og Fribo for at høre deres Mening, uden at forstyrres af den «unge Grosserers» næsvise Kommentarer.

De to Sødskende sade da og smaasnakkede inde i Dagligstuen.

Joppe var bedrøvet over, at Forretningen skulde gaa ud af Familien, og skjændte paa Per i den Anledning: det var hans Skyld, fordi han havde været saa doven.

Men Per gav hende snart andet at tænke paa.

«Hør, det er sandt!» sagde han med eet.

«Jeg kan hilse Dig fra en god Ven.»

«En god Ven? hvad for en god Ven?»

«Ham, Lægen, Du veed nok, Sten.»

«Sten?» Hun maatte have hørt fejl.

«Ja.»

«John Sten?»

«Ja.»

«Hvor har Du seet ham?» Hun var vist bleven bleg, for Per saae saa forbavset paa hende.

«Paa Gaden.»

«Og talt med ham?»

«Nej.»

«Naar mødte Du ham?»

«Igaar.»

«Hvorledes saae han ud?»

«Ganske som før. Et rigtigt Skelet.»

Hun smilede. Per skulde dog ikke mærke, at Efterretningen havde gjort Indtryk paa hende. Og lidt efter sagde hun med et Suk som for helt at slaa Sagen hen:

«Ak ja. Det var dengang.»

«Kunde Du have Lyst til at tale med ham?
Jeg kan godt faa sporet op, hvor han boer.»

«Nej, nej.»

Dog tænkte hun ikke paa andet, da hun siden gik hjem ved Fribos Arm. Hun syntes, det kunde være morsomt at snakke med ham igjen, høre, hvorledes han havde havt det, hvad han var bleven til. Sikkert til noget stort.

At tænke sig, det var sex Aar siden, hun havde seet ham! og hun, som havde været saa sikker paa, at hun aldrig mere skulde faa ham at se. Hvad Mening var der dog i, at han netop nu var vendt hjem, nu da hun var gift? Mon han ogsaa var gift?

Hun talte ikke om ham til sin Mand. Han kunde jo ikke have nogen Interesse af det fremmede Menneske.

Fribo undrede sig over hendes Tavshed. «Hvad er der i Vejen med Dig?» spurgte han. «Er Du kjed over den Maade, hvorpaa Pengeaffærerne blev ordnede?»

Nej, det var jo meget rart, at de fik nogle Skillinger.

Det kunde hun lide?

Kunde han ikke?

Aa jo. Nu havde han ikke saa meget imod at skylde hende noget, nu, da han ejede hende helt og sikkert. Men for et Aarstid siden vilde det have generet ham at tage imod de Penge.

Nu, da han ejede hende helt og sikkert! — Og i det samme stod Johns Billede for hende.

Jovist. Sikken Snak! hvorfor skulde Fribo ikke være sikker? Selv om hun traf John? Hvad gjorde det? ham havde hun jo glemt for længe siden. Ham brød hun sig jo ikke det mindste om mere, mens hun følte sig knyttet til sin Mand paa de tusinde Maader.

Dog maatte hun smile ad sig selv, saa distrait hun var i de paafølgende Dage. Maden mislykkedes for hende, og hun syede ikke et Sting. Der laa tykt Støv paa Klaveret.

Fribo smaaskjændte derover. Men det tog hun sig ikke nær.

Og hun vandrede til Byen mer end een Gang om Dagen. Hun havde ikke en Times Ro paa sig.

Tilslidst fandt hun dog, det var for galt. Hvad i Alverden gik der af hende? Fordi hun hørte, at han var kommen tilbage, han, der for sex Aar siden saa skjændigt havde ladet hende sidde, af saa ussel, saa barnagtig en Grund fik hun strax en Feber i Blodet, der bragte hende til at glemme baade Hus og Mand! Nej, hun var et Menneske, der ikke fortjente at have det godt. Aldrig tænkte hun paa andre end sig selv.

Og nu var John sagtens allerede rejst igjen. Ja, Mage til Tosse som hun!

Saa tvang hun sig til at blive hjemme et Par Dage i Træk.

Men Uroen forlod hende ikke. En ren Tilfældighed fik den til at blusse op paany. Det

hændte en Aften, da hun skulde gaa i Seng og stod for at rulle sin Persienne ned, at hun lagde Mærke til en Herre, der stod ovre paa den anden Side af Gaden og saa op ad Huset, hvori hun boede. Det var kun flygtigt, hendes Blik gled hen over hans Skikkelse. Men hun syntes dog, hun skulde kjende ham, kjende Holdningen.

Den næste Dag gik hun til Byen igjen.

Paa Vejen lo hun ad sig selv: hvor kunde hun dog tro, det var John, hun havde seet igaar Aftes? Hvad skulde han der paa den Tid af Døgnet?

Og hun holdt Prædikener for sig selv: hun skulde værs'go' vende om. Hvad løb hun efter? hvad vilde hun John? Han var jo desuden rejst.

Ikke desmindre lagde hun Vejen om ad Østergade, hvor hun gik ind i en Butik for at kjøbe sig et Par Handsker.

Ved Disken ligeoverfor stod en Herre. Han vendte Ryggen til hende, men — jo! — nej! — jo! det var ham, aldeles utvivlsomt. Hendes Blod kom i en saa voldsom Bevægelse, at hun maatte sætte sig.

Jomfruen spurgte, hvad hun ønskede. Ordene bleve siddende i Halsen paa hende. Hun sagde et forkert Nummer, og da man rakte hende Handskerne, begyndte hun at trække den venstre paa den højre Haand. Det lettede, da hun saa, Jomfruen lo ad hende. Saa lo hun ogsaa.

Nu vendte han sig og gik hen for at betale. Han kunde ikke undgaa at lægge Mærke til hende.

Mon han kjendte hende igjen? Hun havde dog vist forandret sig meget.

Hun maatte se paa ham. I det samme hilste han, lidt tøvende, men han hilste. Og hun havde vel hilst igjen, for hun hørte ham sige:

»Jeg tager da ikke fejl. Det er —»

«Joppe,» foer det ud af hende.

Han rakte hende Haanden: «det var da morsomt, at vi skulde sees igjen.»

Han smilede. — Jo, det var ham, ganske den samme, ganske det samme Menneske, for hvis Skyld hun havde lidt saa ubeskrivelig meget. Og nu stode de her i en Handskebutik sex Aar efter. Gud veed, hvad Butiksjomfruen tænkte! Aa, Snak! hun vidste jo ingenting.

«Jeg er for Resten bleven gift,» sagde hun.

«Det veed jeg,» svarede han.

Han havde dog altsaa forhørt sig om hende, havde husket, at hun var til.

De gik ud af Butikken, og hun glemte at betale. Saa maatte hun tilbage, og imens stod han udenfor og ventede paa hende. At det virkelig var ham, der stod derude, det var dog altfor ubegribeligt!

Lidt efter slentrede de ned ad Gaden sammen, og nu saa hun rigtigt paa ham. Jo, lidt ældre var han nok blevet, lidt blegere. Men Øjnene vare bestandig lige blaa. Hun kunde ikke forstaa, at der var gaaet sex Aar, siden de saaes.

Og dog jo: nogen Tid maatte der være gaaet, for de vare begge saa besynderlig forlegne, især han.

Hun spurgte ham om, hvorledes han havde det, hvad han havde oplevet, hvorfor han var kommen tilbage, om han var gift.

Nej, gift var han ikke, men han havde det godt, arbejdede meget, sad i en god Stilling.

Han elskede vel Paris?

Ja, det var efter hans Mening det eneste Sted i Verden, hvor man for Alvor forstod at tage fat. — Men nu skulde de ikke tale om ham. De skulde tale om hende. Hun havde altsaa giftet sig.

«Ja, jeg har fulgt Deres Raad.» Hun lo kort.

«Mit?»

«Ja, kan De ikke nok huske, hvad De altid sagde: det er Deres Opgave at blive gift.»

«Nej, det var Dem selv, der sagde det.»

«Var det det? Naa ja, det var det maaske ogsaa.» Hun holdt Tonen saa let som mulig for at skjule den Bevægelse, hun var i.

Det glædede ham rigtig at se hende lykkelig. Det var jo ogsaa en flink Mand, hun havde faaet. Ja vist var det saa. Hun havde saamænd ikke Grund til at klage.

Han saae forskende paa hende, med det Blik, hun kjendte saa godt.

Troede han ikke, hvad hun sagde? Det skulde hun nok faa ham til. Hun var mageløs lykkelig, sagde hun saa, og brugte stærke Udtryk, Udtryk, som hun havde lært af Fribo. Og hun syntes, at jo mere hun talte om sin Mand og kaldte alle de gode Minder frem, som han og hun havde sammen, des roligere blev hun.

Men John blev ganske tavs efter hendes Ordstrøm.

— Jamen han havde rent glemt at fortælle hende, hvorfor han var kommen til Danmark.

Aa, ikke af nogen bestemt Grund. Han havde slaaet Følge med en god Ven, som tog hjem for at holde Bryllup. Naar det var overstaaet, rejste han igjen.

Om han slet ikke havde været i Kjøbenhavn i de sidste fem Aar?

Nej.

Samtalen hørte op. Men ud af Tavsheden — saaledes som de gik der, Side om Side, af og til sendende hinanden et Blik, en Kjende generte, hvis Blikkene mødtes — talte Minderne stærkere end mange Ord. Hvor de trængte paa og myldrede frem! De bleve til levende Liv, nu han atter var hos hende.

Saaledes naaede de Tivoli. Hun skulde i en Sporvogn. Det var blevet sent.

Hun gav ham Haanden. «Ja, vi sees vel nok endnu engang, inden De rejser?»

«Maaske.»

«De kunde jo besøge os.»

«Tak.»

Hun syntes, hun maatte bede ham. Skjøndt — det var vist pinegalt. For nu maatte hun jo fortælle Fribo det hele.

Den Tanke faldt hende først ind, da hun sad i Sporvognen, og den fortrængte for en Stund det

stærke Indtryk, som Mødet havde gjort paa hende. Samtidig gav den hende et saa forknytt Udseende, at en gammel Kone, der sad ved Siden af hende, spurgte, om hun havde ondt.

Blot hun tidligere havde talt til Fribo om John! Det var ogsaa dumt, at hun ikke havde gjort det. Hvordan i Alverden skulde hun nu bære sig ad med at introducere denne «Ven»?

Aa hvad! det maatte hun sagtens kunne. Det var jo den naturligste Ting af Verden. Og Fribo havde saamænd ingen Grund til Ængstelse. Selv om hun engang havde holdt af John! John havde jo aldrig brudt sig det mindste om hende.

Saa brød det ud af hende ved Middagsbordet, ganske pludselig:

«Det er sandt. Jeg har noget at fortælle Dig.»

«Naa?»

«Jeg har truffet John Sten.»

«John Sten?»

«Ja, ham Lægen, Du veed nok, hvis Moder jeg plejede, da hun laa syg. Han er kommen hjem fra Paris.»

«Jeg veed slet ikke, hvem Du mener.»

«Men kjære Fribo, min gamle Ven John Sten.»

Fribo rystede bestandig paa Hovedet.

«Skulde jeg aldrig have nævnt ham før? Det var da besynderligt. Ak ja, det er jo ogsaa over sex Aar siden, jeg saae ham sidst. Han rejste lige efter Moderens Død.»

Derpaa gav hun en nærmere Beskrivelse af

Forholdet mellem John og dennes Moder og fortalte, hvor meget de to Mennesker havde været for hende.

«Ja, han kommer vist en Dag og besøger os. Det har Du vel ikke noget imod?» Det sidste burde hun vist ikke have sagt.

«Nej, han skal være velkommen.»

Hun betragtede Fribo skarpt. Skulde han have mærket, at hun løj for ham? Nej, han saae ganske rolig ud og spiste to Stykker Bøf.

Saa blev hun tryk — overfor ham, men ikke overfor sig selv. Der var altsaa dog noget mellem hende og John, noget utilbørligt, som Manden ikke maatte vide. Hvorfor havde hun ellers løjet?

Op senere om Aftenen, da Fribo sad og læste højt for hende, og hun betragtede hans store, trofaste Træk, kom denne Løgn over hende som en Skam. At hun saaledes kunde gaa ham under Øjnene! Det var han dog altfor god til. Hun var utaknemmelig, og ikke blot det: hun var dum. Fik hun nogensinde Ro, før hun havde fortalt ham alt?

Men siden tænkte hun det modsatte: vilde det nytte, om hun fortalte ham alt? Hun vidste ikke selv Svar paa de Spørgsmaal, og hun ejede ingen stor Følelse, der kunde klare dem. Jo, maaske dog. Men den Følelse var hun bange for. Hun vidste, den laa og lurede paa hende.

I Angst og Vaande klyngede hun sig til sit Hjem. Hun vilde saa nødig igjen kastes ud i det vilde med de tusinde Favne Hav under sig. Den

blotte Tanke om, at det kunde ske, sneg sig over hende som en Fortvivlelse.

Nej, det maatte ikke komme saa vidt. Hun holdt jo af Fribo, holdt af hans Kunst; hvor inderligt havde de ikke levet sammen i det sidste halve Aar!

Men Kritiken tog strax til Orde med det samme: ja, saalænge der var noget udenfor dem selv, som forenede dem, saa længe kunde de tro sig lykkelige, men i sig selv havde de ikke nok. Hun havde i hvert Fald ikke nok i ham. Det havde hun følt, da Pighedrømmene paany kom over hende, efterat Kristusgruppen var sendt bort.

Men alligevel, hun maatte bygge paa de Følelser, hun nærede overfor Fribo, om hun da ikke var dømt til at gaa til Grunde.

Han læste bestandig højt. Men hun sad med den højre Haand for Øjnene og hørte kun Lyden af hans Stemme.

At et Ansigt kunde have en saadan Magt over een! for det var i Ansigtet, Trolddommen laa. Og at netop det Ansigt, de Linier —!

Hun saae op paa Fribo. Nej, aldrig havde hun længtes efter hans Ansigt som efter Johns; aldrig.

Natten blev ikke roligere for hende. Hun laa den meste Tid lysvaagen, men ganske stille. Og Mørket bragte nye Tanker op i hendes Sjæl.

Der var dog intet, intet i Livet, der havde havt Betydning for hende uden John. Hvor dybt havde den Kjærlighed ikke slaaet Rod hos hende,

at ikke sex lange Aar havde dræbt den, men at den strax spirede paany, blot Solen atter skinnede. Kunde det nytte at leve for andet end den? var hun ikke mærket med den for Tid og Evighed? var den ikke det største Pund, hun havde faaet i Eje, og havde hun saa Lov til at grave den ned?

Og selv om han ikke elskede hende igjen — og det gjorde han ikke, det vidste hun jo — naar hun blot maatte have Lov til at holde af ham. Andet brød hun sig ikke om, slet ikke andet.

Men da Dagen gryede, den klare, ærlige Dag, blev hun mere nøgtern i sine Betragtninger og tyede atter ind under sit Hjems Vinger. —

Formiddagen svandt, uden at John kom. Det var hende en Skuffelse. Hun havde ventet ham, ganske sikkert, skjøndt hun jo kunde sige sig selv, at det naturligste var, om han opsatte sit Besøg et Par Dage.

Ved Maaltiderne talte hun atter om ham til Fribo. For jo tiere hun nævnede hans Navn for sin Mand, des mere syntes hun, at det mistede sin Magt over hende. Og den Magt havde Tilintetgjørelsens Gru i sig, naar hun saae den i fuldt Dagslys.

Men om Natten! om Natten øste den bestandig al sin Sødme, al sin Glød ud over hendes Sind. I lange, jublende Tog kom de over hende, alle de Længsler, hun havde havt siden sit sextende Aar. Og hun bød dem velkommen med Gjensynets alt

forglemmende Glæde. Om Natten havde Længslerne mistet deres Braad.

Og hun vendte sig bort fra Fribo; hun stoppede sine Øren for ikke at høre hans Aandepust.

Og hun drømte om John; drømte, at han var Menneskens Søn, og at hun var Barnet, der stod lænet mod hans Knæ. —

Han kom stadig ikke. Uroen i hendes Sjæl steg og steg. Den bar hende som en Sky-pumpe, hvirvlede hende rundt, drog hende med sig, langt bort fra Fribo. Hun evnede ikke at staa imod, og det skjøndt hun kunde have kradset og pidsket sig selv til Blods, fordi hun var saa troløs mod den eneste, den eneste i Verden, hun havde at holde sig til.

Hun var glad over, at det hastede med Fribos Arbejde, saa at han maatte tilbringe Størstedelen af Dagen i sit Atelier. Vare de sammen, gjorde hun alt for at bekæmpe sig, men det lykkedes kun smaat for hende. Engang spurgte han hende, hvad der var i Vejen. Hun var syg, nervøs, svarede hun. Og hun følte sig ogsaa syg, laa til langt op paa Dagen, eller sad halv paaklædt i sit Sovekammer og undersøgte Indholdet af Fru Stens Syskrin.

Der gik næsten en Uge. Hun havde opgivet, at John skulde komme. Naar hun endda blot vidste, han var rejst!

Saa kom han en Formiddag.

Hun sad i Soveværelset, da Pigen meldte, at der var en Herre inde i Dagligstuen, som gjerne vilde tale med Fruen.

Hun var vis paa, det var ham, og gav sig til at børste ivrigt ned ad sin Kjole.

Om hendes Mand ikke var hjemme?

Nej, Fruen havde jo selv fulgt Herren over i Atelieret for en halv Time siden.

Ja vist. — Ja, saa skulde hun strax komme.

Men «strax» blev et helt Kvarter. Hun faldt sammen paa sin Seng og skjulte Hovedet i Pudren. Og siden sad hun længe foran sit Spejl og glattede sit Haar.

Men hun maatte jo gaa derind! det var uopdraget at lade ham vente. Hun rejste sig.

Men sæt — sæt nu Fribo overraskede dem! overraskede! aa, hun var jo fra Forstanden. Det lød jo, som om John var hendes Elsker.

Og hun faldt i Staver over det Ord. Nu, nu kunde hun tænke sig, hvad det vilde sige, at have en Elsker. Det havde hun ikke kunnet for sex Aar siden.

Da hun gik ud af Sovekammeret, haabede hun, at Fribo vilde komme. Det var dog vist det bedste. —

John havde sat sig.

«Undskyld, det varede saa længe —». Hun havde skyndt sig gennem Stuerne og pustede for at faa Ordene frem.

Han rejste sig og gav hende Haanden, en blød, tør Haand, rigtig en Lægehaand. Hun maatte tænke paa Fribos haarde Næve.

«Det er mig, som maa bede om Undskyldning,» svarede han. «Jeg forstyrrer Dem.»

«Paa ingen Maade.»

«I huslige Forretninger». Han smilede; lidt spotsk, syntes hun.

Det Smil gav hende Ligevægt. Han troede aabenbart, hun var en daarlig Husmoder. Hvad Ret havde han til det?

De toge begge Plads. Hun ledte efter et Emne, der kunde indlede Konversationen.

«Min Mand er uheldigvis ikke hjemme —» hun syntes altid, hun maatte tale til John om sin Mand; i hans Selskab følte hun sig langt mere som gift Kone end i enhver andens; — «det vil gjøre ham ondt, at han ikke træffer Dem. Han vil saa gjerne se Dem.»

«Ja, ham selv kjender jeg desværre ikke, men jeg kjender eet af hans Arbejder,» svarede John, «Drengen, der slaaer Smut. Jeg har seet en Afstøbning hos en Kunsthandler her i Byen. Det er en ganske fix lille Fyr.»

Joppe blev stødt over den Kritik, der laa i den sidste Ytring. «Ganske fix!» — om hendes egen prægtige lille Italiener! det fandt hun sig ikke i.

Hun gav sig til at rose Fribos Kunst i stærke, forgudende Udtryk. John skulde blot se hans Kristusgruppe.

Han hørte, atter paa hende med et halvt Smil. Ja vist. Det kunde hun jo nok begribe, at han ikke syntes om det Sujet, den Atheist! Men des varmere blev hun i sin Ros.

«Min Mand har en Skizze af Figuren ovre i sit Atelier,» sagde hun tilsidst. «Vil De ikke gaa over og se den?» Men hun fortrød sit Forslag, før hun havde endt Sætningen.

«Jeg vil ikke forstyrre ham; desuden —» han rejste sig — «det er vist bedst, jeg kommer afsted.»

«Allerede?» Det klang saa oprigtig forskrækket, at han studsede.

«Ja, jeg har snart siddet her i en halv Time. Lev saa vel. Og undskyld, at jeg saae ud til Dem.»

Hun burde vel række ham Haanden nu, men hun turde ikke. Den rystede altfor stærkt.

«Det har rigtig glædet mig at se Dem,» blev han ved. «Jeg har tidt tænkt paa Dem i de mange, lange Aar. Og det er jo ganske naturligt. Moder har jeg aldrig kunnet glemme, og De er knyttet saa nær til det sidste Billede, jeg har af hende.» Hun saae ned og hendes ene Haand krammede om Bordpladen. Han stod bestandig med sin udstrakt: «ja, nu skal De have Tak. Synet af Dem har gjort Moder saa levende for mig igjen.»

Nu saae hun op, en Smule rød i Kinderne.

«Hvis de ikke —» det kom tøvende — «havde truffet mig der i Butikken — vilde De saa ikke have søgt mig op?»

«Jeg troer neppe.»

«Det var ikke pænt af Dem. De maatte dog vide, at jeg gjerne vilde se Dem igjen.»

«Hvor kunde jeg vide det? Det er jo saa længe siden, vi kjendte hinanden.»

«De troer altsaa, jeg er troløs.»

«Det er ikke troløst, at glemme et fremmed Menneske!»

Et fremmed Menneske! at han kunde nænne at sige det!

«Vi var dog rigtig gode Venner,» hun saae ham frit ind i Øjnene — «og derfor» — hun pegede paa Stolen — «faaer De heller ikke Lov til at gaa endnu. De skal fortælle mig noget mer om Dem selv. Jeg synes, De er saa bedrøvet. Det gjør mig ondt. Da De rejste, havde De saa mange Planer. Er de ikke lykkedes for Dem?»

«Aa jo. Jeg klager ikke.» Han blev staaende.

«Jamen tilfreds er De dog ikke.»

«Saa tilfreds som jeg kan blive. Jeg skal sige Dem: der er den Forskjel mellem os to, at De tager Lykken, hvor De finder den; jeg lader den ligge.»

«Jamen hvorfor gjør De det?»

«Fordi jeg ikke troer paa den.»

«Jamen hvorfor troer De da ikke paa den?»

Dette spørgende Ansigt! som det lignede den Joppe, han havde kjendt for sex Aar siden.

Og han bar sig ad, som han ogsaa dengang saa tidt havde gjort, naar hun frittede ham: und-

veg Svaret. Der var jo heller ikke noget at svare paa.

Saa gik han. Hun bad ham komme igjen. Men han lovede det ikke. —

Hun kunde ikke holde ud at være alene hjemme, da han havde forladt hende, og gik hen til Misse. Her traf hun Fribo.

Hun fortalte strax om Besøget.

«Vi maa bede ham en Dag til Middag,» sagde Fribo. «Du har talt saa meget om ham, at jeg har faaet Lyst til at se ham.»

Joppe greb Forslaget med Begjærighed. Saa havde hun endnu et Par Dage, som hun kunde fylde ud med Haabet om et Gjensyn; endnu et Par Dage, hvor hun kunde skyde den rædselsfulde Tomhed bort, der laa med aaben Mund for at sluge hende.

Endnu før Middag satte hun sig med Pen i Haand.

Skrive til ham! det var første Gang i hendes Liv.

«Kjære Dr. Sten» — nej, «kjære Sten». Hun vilde vise ham, at hun ikke betragtede ham som et fremmed Menneske.

«Kjære Sten!» Hun stirrede paa disse to Ord og undrede sig over, hvorledes de toge sig ud paa Papiret; de to Ord, der kunde staa som Motto over hele hendes Liv.

Hun bad ham indstændigt om at komme; iovermorgen.

Mange Gange læste hun Brevet igjennem.

Det var, som om hun talte med ham. Og hun gjentog for sig selv, hvad han havde sagt i den sidste Samtale.

Hun havde grebet Lykken, havde han sagt. Hvor han dog vidste lidet om hende; slet ingen Ting. Men hvorfor havde hun ogsaa gjort sig Umage for, at han skulde tro, hun var lykkelig? Og hvor havde hun selv kunnet bilde sig det ind, mens hun talte med ham? for det havde hun virkelig gjort.

Jo, hun vidste nok, hvoraf det kom. Det var hans Smil, som var Skyld i det, hans skeptiske Smil. Som om han ikke troede, at en anden Mand havde kunnet gjøre hende lykkelig! Jamen troede han ikke det, hvorfor havde han saa ikke selv taget hende? Der var noget i det, som irriterede hende.

Og dog, hun holdt netop saa meget af hans Smil.

Fribo gik inde i Stuen ved Siden af. Hans Skridt klang ligesom bebrejdende i hendes Øren. Men nej. Hun kunde ikke bebrejde sig noget. Fribo havde tvunget hende, tvunget hende!

Hun løb selv og lagde Brevet i en Postkasse, John vilde faa det endnu samme Aften. Hun kunde have Svar den næste Morgen. Adressen var da vel rigtig? hun syntes bestemt, han havde sagt til hende i deres første Samtale, at han boede paa Hotel d'Angleterre. —

Ved Middagen var hun lystig, næsten over-

given, Fribo derimod sagde ikke mange Ord; og om Aftenen, da hun sad og syede inde i Dagligstuen, satte han sig ikke til at læse for hende, som han plejede. Hvor kunde det være?

Hun bad ham tage Bogen.

Men han svarede, at han havde ikke Lyst. «Jeg synes ikke, Du har brudt Dig synderlig om det de sidste Gange,» sagde han.

«Jo, jeg er virkelig meget spændt paa at faa at vide, hvorledes det gaaer de to stakkels Mennesker.»

«Saa kan Du jo selv læse Fortællingen ud.»

I den Tone plejede han aldrig at svare hende. Hun vilde tage til Gjenmæle og sige, at det var ingen Maneer, saaledes at feje hende af. Men hun frygtede for en Udtalelse, af hvad Art den saa ogsaa blev, og tav bomstille.

Men denne Tavshed tirrede ham mest af alt. Han standsede foran hende og sagde barskt og bestemt:

«Hvad er der i Vejen med Dig? jeg vil vide det.»

«Med mig? Ingenting.»

«Vist saa. Der er kommet en Feber over Dig, siden Du har truffet denne John, som Du siger, Du tidligere har omtalt for mig, skjøndt Du godt veed, det ikke er Tilfældet. Hvad er det for et Menneske? hvor kjender Du ham fra?»

«Herre Gud! det veed Du jo.» Hun saae flygtigt paa ham, men tog strax efter Øjnene til

sig. Uha, de blege Træk! Saa vidste hun, han var vred for Alvor.

Ja, ligemeget. Komme, hvad der komme skulde! Det var hende ligegyldigt altsammen.

«Nej, jeg veed ingenting,» sagde han hidsigt og gjorde sig ikke Umage for at beherske sig. «Men Du skal fortælle mig det. Det er din Pligt.»

«Nu kan Du jo se ham paa Onsdag.»

«Jeg taaler ikke, Du svarer mig i den Tone,» skreg han.

«Jeg troer sandelig, Du er skinsyg.» Hun saae ganske roligt op paa ham.

Det var han ogsaa, og med Rette. Alt var blevet forandret imellem dem i den sidste Ugestid.

Jeppe foer sammen. Havde hun virkelig blottet sig saa stærkt? Mandens Vrede kom over hende som en Byge, der overrasker paa aaben Mark. I lang Afstand ingen Ly for Regnen.

Men tale vilde hun ikke, om han saa slog hende. Hun pressede Læberne sammen og syede ivrigt videre.

Saa prøvede han at tage hende med det gode, lagde sig paa Knæ hos hende og bad hende om et Kys. Han havde været for heftig. Han fortrød det.

Men hans Kjærlighed var hende mer imod end hans Vrede. Hun svarede, at hun var syg, viklede sig ud af hans Favn og forlod Stuen.

Da Fribo en Timestid efter kom ind i Sove-

kamret, var hun gaaet i Seng og lod, som om hun sov.

Men hun turde knap røre sig hele Natten, for hun mærkede, at han sov ikke heller. Med Gru tænkte hun paa, hvad der vilde ske, naar han og John kom til at staa Ansigt til Ansigt. Bedst var det maaske, om de ikke saaes. Dog klyngede hun sig til dette næste Møde med John i afsindig Længsel. Hun syntes, det maatte bringe eet eller andet underfuldt med sig.

Hun vilde bede, men standsede, før hun fik begyndt. Hvad skulde hun bede om? —

Der laa Brev fra John, da hun næste Morgen kom ind i Spisestuen. Hun rev det op.

Han kom ikke.

«Kjære Frue,» stod der. «Det gjør mig ondt, at jeg ikke kan modtage Deres og Deres Mands venlige Indbydelse. Lev vel.

Deres heng.

John Sten.»

Han kom ikke!

Hvad vilde der saa ske? Ingenting, ikke det mindste: det værste af alt.

Hun skulde lave Kaffe, men først da hun hørte Fribos Skridt udenfor, sprang hun op for at tænde den lille Spritlampe under Kjedlen.

«Godmorgen», sagde han kort, uden at kysse hende; satte sig saa og tog en Avis.

Hun skød Brevet over til ham. «Han kommer ikke. Saa kan Du jo være glad.»

Fribo læste Brevet. «Han giver ingen Undskyldning.»

«Nej.»

«Det er ikke høfligt.»

«Saadan er han nu engang.»

«Han er sagtens fornærmet, fordi jeg ikke har lagt mit Kort hos ham. Det er ogsaa en Fejl af mig. Jeg skal besøge ham en af Dagene.»

Joppe søgte at beherske sin Forfærdelse: «ja, det kan Du jo.»

Et Øjeblik efter gik Fribo ud af Stuen.

Rædselsslagen, rystende, saa at hun knap kunde holde Paraplyen oppe imod Regnen, der fæg imod hende, vandrede Joppe et Par Timer efter ind ad Byen til.

Hun vilde tale med John. Mødet mellem ham og Fribo maatte forhindres, for enhver Pris forhindres. Sæt, Fribo lod sin Skinsyge komme til Orde, bruste op — det kunde ligne ham — og paa den Maade for John røbede den Hemmelighed, som hun i hele sit Liv aldrig havde omtalt for et Menneske. Nej, det maatte ikke ske, saa maatte hun hellere selv — —

Skjændt — ogsaa det forekom hende umuligt. Hun vidste overhovedet slet ikke, hvad hun vilde sige til John i den Samtale, som hun nu gik ind til. Hun vidste kun, at hun vilde tale med ham. Hans korte, kolde Svar gav hende desuden

en vis Berettigelse til at søge ham. Han skyldte hende en Forklaring.

Paa Fribo og den Sorg, hun forvoldte ham ved at aflægge John et Besøg, vilde hun ikke tænke. Hun var vred paa Fribo. Han havde seet saa ondt paa hende, da han gik ud af Døren. Han skulde blot vide, hvad hun led.

Da hun naaede ind til Hotellet, turde hun ikke strax gaa op. Hun gik et Par Gange frem og tilbage paa Fortovet udenfor, raadvild, grædefærdig.

Var der noget stødende i, at hun gjorde John en Visit? Nej. Det var jo kun ganske naturligt, at hun ønskede at sige ham Farvel.

Naar blot ikke Fribo kom, mens hun var der. Men det gjorde han neppe. Forinden hun gik, havde hun sendt Pigen hen med Frokost i Atelieret; og Pigen havde sagt, da hun kom tilbage, at Herren arbejdede.

Et Øjeblik efter stod hun i Hotellets Port. Hun maatte mindes den Juleaften, da hun gennem Trappegangens Snoninger kiggede op til den Etage, hvor John boede. Og hun havde Indtryk af, at hun ikke var blevet en Smule ældre siden den gang, ikke en Smule.

Hun spurgte Portieren om Dr. Sten. Men i sin Angst var hun ikke vis paa, om hun virkeiig ønskede, han skulde være hjemme.

Jo, han var hjemme. Portieren viste hende op i Vestibulen.

Her sagde en Opvarter til hende: «værs'go! hvis Frøkenen vil følge med her.»

Frøkenen! Hun saa paa Opvarteren og kunde ikke lide hans Udtryk. Hvad troede han mon om hende? Hun havde mest Lyst til at vende om. Men det gik jo ikke an nu.

John blev meget forbavset, da hun kom. Det kunde hun se paa ham. Og han brugte lang Tid om at fatte sig.

Saa blev ogsaa hun forlegen og fortrød, at hun var kommet.

Han bad hende tage Plads.

«Ja, undskyld, at jeg forstyrrer,» sagde hun, mens hun satte sig, «men — Deres Brev —»

«De har altsaa faaet det?» sagde han for at sige noget.

«Ja, og det gjør mig saa ondt, at De ikke vil komme.» Hun sad og stirrede paa det røde Tæppe, der laa paa Bordet foran hende. «Og det gjør ogsaa min Mand ondt. Han vilde gjerne gjøre Deres Bekjendtskab. Desværre havde han ikke Tid til at gaa med idag. Men han kommer vist en Gang i Ugen og aflægger Dem en Visit.»

Hun bragte strax Fribos Besøg paa Bane for snarest mulig at faa Klarhed over, hvorvidt det kunde undgaaes.

Og hun blev næsten glad, da John svarede:

«Ja, jeg rejser allerede iaften, saa jeg faaer desværre ikke den Fornøjelse at træffe ham.»

«Allerede?» sagde hun, «saa kan det altsaa ikke nytte, jeg beder Dem spise hos os en anden

Dag, som De selv kunde bestemme. Det var — — derfor, jeg kom.»

Han trak beklagende paa Skuldrene.

«Men Deres Vens Bryllup? har det da været?»

«Nej.»

«Men det var jo paa Grund af det, De tog hertil.»

«Det var det. Men jeg føler mig ikke oplagt. Mit Ansigt passer ikke til et Bryllup.»

Hun saae helt bekymret paa ham. «Jovist. Hvorfor ikke?» Og hun nikkede til ham og smilede baade med Øjne og Mund.

Han rystede paa Hovedet: «jeg skulde være blevet i Paris. Jeg har aldrig kunnet lide Kjøbenhavn.»

«Men her har De jo alle Minderne om Deres Moder.»

«Det har jeg ganske vist, men — hende har jeg ikke.»

Hun syntes, han lagde en sær Betoning i «hende», som om han mente en anden end Moderen.

«Jeg kan slet ikke rigtig blive klog paa Dem,» sagde hun saa og rykkede sig en Smule nærmere hen til ham. Hans Sorg fik hende til at glemme sin egen. «Da De sidst var her, da syntes jeg, De havde meget mere Grund til at være bedrøvet, men dengang var De ved saa godt Mod.»

«Ja, det kom altsammen bagefter. Men jeg beder Dem, De veed, jeg holder ikke af det: lad os ikke tale om mig. Naar jeg kommer til Paris, faaer jeg det nok godt.»

«Jamen, siig mig engang» — der faldt hende pludselig noget ind — «De skrev jo ikke, at De vilde rejse, og De sagde det heller ikke igaar, da vi talte sammen. Det har De altsaa bestemt idag?»

«Ja.»

«Saa pludselig?»

«Ja.»

«Jamen —»; hun standsede, og hun saae, at han blev stærkt forlegen, «jeg mener, saa forstaaer jeg ikke rigtig —»

De vidste begge to, hvad hun vilde sige: naar De igaar ikke vidste, at De vilde rejse, hvorfor tog De saa ikke mod Indbydelsen? Men hun kunde ikke faa Spørgsmaalet frem.

Efterat de begge havde seet ned et Par Sekunder, sagde hun: «det seer næsten ud, som om De ikke vil komme hjem til os. Jeg kan ikke sige Dem, hvor det gjør mig ondt.»

«De misforstaaer mig. Jeg vilde gjerne, men jeg kan ikke lide at være paatrængende.»

Paatrængende? Det var da snarere hende og hendes Mand, der var paatrængende.

Nej, sagde John, det var ham, der havde været det. Han skulde aldrig have besøgt hende. Forholdene vare jo saa forandrede, siden de sidst saaes. De havde jo ikke noget med hinanden at skaffe.

Hun blev heftig. Det var rigtignok ikke kjønt af ham. Han, som hun havde holdt saa meget af, tænkt saa tidt paa, han, som havde

lært hende saa mange Ting, som hun skyldte saa uendelig meget!

Hun sagde langt mer, end hun selv vidste af, men just derfor troede han ikke, at der laa en stor Følelse bagved.

Han smilede: «De er dog det samme Barn som i gamle Dage.»

«Ja, det er jeg, og jeg er rigtig vred paa Dem, rigtig bedrøvet, rigtig inderlig bedrøvet.»

De havde begge rejst sig.

Han mærkede, hun lod sig ikke stille tilfreds med tomme Ord. Det saae næsten ud, som om de skulde skilles i Vrede.

Saa sagde han, med Besvær, i en klagende, forpint Tone:

«Men forstaaer De da ikke —?»

«Nej,» det klang hidsigt. — Men et Øjeblik efter saae hun op paa ham, og i samme Nu blev hun stille, ligesom knuget til Ro af hans Blik; dette milde, vaade Blik.

Og hun saae efter ham, mens han gik fra hende, og hun blev ved med at se efter ham, mens hans blev ved med at gaa op og ned. Hun rummede ikke det, hun havde forstaaet.

«John,» sagde hun saa en lang Stund efter, ganske sagte.

Han kom hen til hende: «ja nu seer jeg, at De har forstaaet det.»

«Men —?» hun satte sig og stirrede paa ham, som om hun dog ikke havde forstaaet et Ord.

«Og siden det engang er kommen saaledes»

— han satte sig ogsaa — «kan jeg jo gjerne — fortælle Dem — — Det var ellers ikke min Hensigt. Men Dem kan det forhaabentlig ikke skade. Mig gjør det godt. Det mærker jeg nu.»

Hun saae vildt paa ham.

«Ja — hvis De optager denne Tilstaaelse som en Fornærmelse, skal jeg tie.»

«Nej, nej!» Som en Fornærmelse! hun kunde have kastet sig ind til ham og grædt, grædt.

«Det gik op for mig, da jeg kom til Paris.»

«Allerede dengang?» Hun gjorde en Bevægelse, som om hun vilde rejse sig.

«Ja, allerede dengang. Da jeg kom i Ro derovre, da alle Savnene væltede ind paa mig, da gik det op for mig. Og jeg tænkte paa at rejse tilbage.»

Hun vilde sige: hvorfor gjorde De det da ikke? De maatte jo vide —, men Ordene bleve siddende i Halsen paa hende.

Han blev ved: «men De kjender mig jo. Jeg havde sat mig et stort Arbejde for. Det skulde gøres. Og desuden — jeg har aldrig havt synderlig Tro til Livet, særlig ikke til Ægteskabet og til de Følelser, som der spille Rolle, mindst af alt til mine egne. Og har man ikke Tro til sine egne Følelser, kan man aldrig gjøre et andet Menneske lykkeligt. Saa — De har ikke mistet noget ved det, som er skeet, eller rettere — ikke skeet.»

Han saae over paa hende. Hendes Øjne vare fulde af Taarer. Men der var et haardt Træk om Munden.

Det berørte ham pinligt. Han fortsatte hurtigt, som om han selv var kjed over det, han vilde sige.

«Aar efter Aar gik. Jeg havde for bestandig opgivet at tage til Kjøbenhavn. Men saa kom det rent tilfældigt. En god Ven af mig, sammen med hvem jeg havde levet meget i de sidste Aar, skulde hjem for at holde Bryllup. Og jeg gav efter for en pludselig Indskydelse. Jeg syntes, det kunde være morsomt at se Danmark igjen — og muligvis ogsaa Dem. Saasnart der blev Tale om at rejse, blev De strax paany saa levende i mit Minde. Saa tog jeg hertil, men — saa var De gift. Og — ja, dermed er jo alt sagt.»

Han rejste sig. Hun sad med et uhyggelig livløst Udtryk.

«Jeg kunde ønske, jeg ikke havde truffet Dem igjen, og — i hvert Fald, jeg burde aldrig have besøgt Dem.» Han stod halvt bortvendt. «Men jeg haaber, at det, jeg har fortalt Dem, ikke vil gjøre noget Skaar i Deres Lykke. Det maa det ikke.» Han betragtede hende med et Udtryk, som om han dog frygtede for, at det kunde ske. «Naar jeg har sagt Dem, at det har glædet mig at se Dem lykkelig, har jeg ikke løjet. Det beder jeg Dem være overbevist om.»

«Det er jeg,» sagde hun og rejste sig. Og hun var i det Øjeblik af Hjertet glad, fordi han troede paa hendes Lykke. Ellers havde hun ikke faaet det at vide, som hun nu vidste.

«Men nu maa vi skilles.» Han rakte hende sin Haand.

Hun tog den. «Ja, det maa vi. Tak for det, De har sagt mig.»

Han beholdt hendes Haand et Øjeblik, og hun mærkede Varmen fra hans gjennem sin Handske. Dog syntes hun, der var milevidt imellem dem. At man kunde føle saa tomt, saa mattende tomt! Det var, som om alle hendes Sandser vare brudte.

«Det hele er ikke værdt at tænke paa,» sagde han og smilede. «De har sagtens havt mange Tilbedere. Nu veed De, at De har havt een mer. Det er det hele.»

Var det for hendes Skyld eller for hans egen, at han vilde slaa Sagen hen? Aa, det var vel for hans egen. Fordi han ikke vilde tro paa sine Følelser.

«Levvel,» sagde hun saa og trak sin Haand lidt hurtigt ud af hans.

«De er dog vred paa mig?»

«Nej.»

Ja, der var jo ikke mer at sige, hvor besynderligt hun saa ogsaa fandt det. Hun saae op paa ham og sagde endnu engang:

«Lev vel.»

«Lev vel.»

Derpaa gik hun. —

Hun tog en Droske og kørte hjem.

Meget forskjelligt havde hun ventet sig af den Samtale, men det Resultat! Hun laa i en Krog

af Vognen med lukkede Øjne. Larmen fra Livet udenfor naaede ikke hendes Øren. Hun tilhørte med hele sin Person kun een eneste Tanke, og den tog alle hendes Sandser i Brug: han har altid holdt af mig, ogsaa dengang. Hun saa og hørte kun den.

Pigen blev forskrækket over at se sin Frue komme kjørende hjem.

«Er Fruen syg?» spurgte hun.

«Ja. Er min Mand hjemme?»

«Nej. Skal jeg maaske hente Herren?»

«Nej, nej, det gaaer nok over.» Hun saa paa sit Uhr. Kun lidt over to. Gud ske Lov! hun kunde være et Par Timer alene.

«Kommer min Mand hjem,» sagde hun til Pigen, «saa siig, at jeg sover. Jeg vil ikke forstyrres.»

Og hun satte sig ind i sit Sovekammer.

Og hun syntes, hun sad igjen overfor ham der ved Bordet med det røde Tæppe, og hørte ham sige: nu seer jeg, at De har forstaaet det.

Han holdt af hende og havde altid gjort det, og hun holdt af ham og havde altid gjort det. Og dog gik de fra hinanden med et roligt Levvel, han udtrykkende sin Glæde over, at hun var lykkelig, og hun takkende ham køligt, fordi han havde fortalt hende, at han elskede hende. Det var dog det besynderligste, det ubegribeligste, det unaturligste! Hvorfor vare de ikke faldne hinanden om Halsen, havde grædt og leet, kyssedes og

favnedes, jublet som Børn, hvor meget der saa ogsaa kunde staaet deres Lykke i Vejen?

Men det kunde jo ske endnu. Han rejste jo først om nogle Timer. Hun kunde jo endnu gaa til ham og kaste sig ind til hans Bryst og sige, hun vilde rejse med ham og aldrig tilhøre nogen anden end ham.

Men da hun tænkte sig dette nye Møde, saa forstod hun, hvorfor hun var gaaet rolig fra ham. For hun formaaede ikke at tænke sig det varmt af Elskov, lyst og gribende i stor Højtidelighed, saadant som det jo burde være. Det vilde slet ikke antage nogen naturlig Form i hendes Fantasi. Han vilde sagtens støde hende fra sig og sige, han troede ikke paa hendes Kjærlighed, ligesom han havde sagt, at han ikke troede paa sin egen.

Og atter klang hans Ord for hende: allerede dengang. Det var de haardeste Ord, hun havde hørt i sit Liv.

Ja, kunde man tænke sig noget haardere? Han vidste, at hun holdt af ham — jo, det maatte han have seet dengang, de levede saa meget sammen — han selv holdt af hende, og dog lod han Livet gaa hen uden at knytte hende til sig! Og hvorfor? fordi han ikke havde Mod til at bygge paa sin egen Følelse. At en Mand kunde være saa slap, saa fejs! og det var den Mand, hvis Energi hun havde lovprist, hvis Karakter hun havde knælet for, hendes Konge, hendes Afgud!

Hvad hjælp ham al hans Arbejdsevne, naar han ikke havde Kraft til at smedde sin egen

Lykke? og hendes med? Det vilde dog have været saa let for ham. Lige saa let som det havde været for ham at knuse den og ødelægge hendes Liv. For det var det, han havde gjort.

Og det, det havde hun svært ved at tilgive ham. Fordi han ikke havde troet paa Livet, derfor havde han ødelagt hendes. Var hun virkelig saa ussel, saa ringe, at hun fortjente den Skjæbne?

Ja, ussel var hun, og ringe var hun. Men hvorfor? fordi hun ikke var blevet hans. Hun havde flået Tiden hen, fordi hun ikke kunde faa ham.

Men hun havde kunnet faa ham. Aa, den Elendighed, der laa i den Tanke!

Og Skylden var ikke hendes egen! Ja, hun kunde have ventet paa ham, burde maaske have gjort det; skjøndt — hvor kunde hun ane? og hvad burde hun have ventet paa? at en Ven af ham skulde hjem for at holde Bryllup? for det var derfor, han var taget til Kjøbenhavn. Og sæt, han nu havde truffet hende ugift? vilde han saa have taget hende? Hun troede det neppe. Nu kunde han sagtens være sikker paa sin Følelse, nu, da han ikke kunde faa hende.

Aa, den sviende Smerte det var, ikke længer at kunne bevare ham i et stort og skjønt Minde! at skulle ende som han med at slippe al Tro paa noget godt. Det var forfærdeligt, at han endnu skulde have den Magt over hende.

Ja, for hvad kunde hun tro paa? Ikke et lysende Punkt, ikke det ringeste Gjenskin af Glæde,

saa langt hun saae frem. Et Ægteskab, der skulde slides igjennem.

Og hun sad sammenfalden, med Hænderne i Skjødet og store, taareløse Øjne; men, blev tilsidst træt af Stillingen og rejste sig saa med en Bevægelse, som om hun vilde skyde det altsammen af sig.

I det samme faldt hendes Blik paa det gammeldags Uhr, der hang i Værelset. Det stirrede paa hende som et stort, ubarmhjertigt Øje. Og Virkeligheden slog sin snævre, trange Kreds om hendes Tanker.

Der var kun et Kvarter til Middag; og saa længe til Aften, og saa længe til imorgen, og saa længe ud i al Evighed! —

Pigen kaldte paa hende: Herren var kommen hjem; de skulde spise.

Maaltidet forløb, uden at der blev vexlet et Ord. Denne Tavshed var ligesaa talende som en Tilstaaelse, følte Joppe. Hun vilde gjerne vide, om Fribo havde været hos John, men mente at kunne se paa ham, at han ikke havde været der.

Og Dage gik, og Nætter gik, uden at Fribo og hans Kone talte mere end det højst nødvendige med hinanden. Misse laa syg for Tiden, saa der var ingen, Joppe kunde udgyde sig for.

Som et uhyre Væld, der ikke faaer Lov til at følge sit naturlige Løb, laa Graaden stemmet

op i hendes Bryst. Men der var intet, som rørte hende, ikke engang Tanken om hendes egen Ulykke. Villieløs lod hun sig drive fra den ene Dag over i den anden, i en Slags afsindig Tro paa, at Fortvivlelsen tilsidst bar ud i en Tilværelse, hvor man hverken tænkte eller følte.

Tidt overvejede hun, hvad der vel vilde ske, hvis hun talte aabent til Fribo. Og hun kunde have Lyst til at gjøre det. Ikke fordi hun haabede paa, at en Udtalelse vilde bringe hende Lykke — hun kunde ikke blive lykkelig mere, og hun undte ikke heller ham at blive det — men fordi hun var nysgjerrig efter at vide, hvorledes hendes Tilstaaelse vilde virke paa ham. Han vilde vel rase, rase som et Dyr, og rase endnu mere, naar han saa, at det intet Indtryk gjorde paa hende. For det vilde det ikke gjøre. Hun vilde stirre paa ham, kold som en Statue, hjerteløs som et Væsen uden Kjød og Blod. Og hun kunde formelig nyde denne sin egen Urokkelighed forud. —

Men saa hændte det en Morgen i Slutningen af November, omtrent fjorten Dage efter Johns Afrejse, at hun selv maatte gaa over i Fribos Atelier og lægge i hans Ovn, forat der kunde være varmt, til han kom. Hendes Pige vaskede.

Fribo havde i den sidste Tid tilbragt omtrent hele Dagen der i sit Værksted, men det var snart over en Maaned siden, at Joppe havde sat sine Fødder i det Rum, som hun dog før havde holdt saa meget af.

Morgenen var kold med klar Luft og blegt,

uroligt Solskin. Joppe lagde sig paa Knæ foran Ovnens og pustede Ild i Fyrrebrændet. Hun laa der en rum Tid, for Veddet vilde ikke fænge, og hun vilde ikke gaa derfra, før hun var vis paa, at Ilden ikke gik ud.

Nu og da sendte hun et Blik ud i Værelset — hun kunde ikke lade være dermed — og for hver Gang dvælede Blikket længere paa de Vægge, der omgave hende. Den ejendommelige Stemning, som et Atelier har fremfor ethvert andet Rum, tog ogsaa hende fangen, og det skjøndt hun stred imod. Men hun maatte hen og se lidt nærmere paa Statuerne, inden hun gik. Sollyset laa i en bred Vej henad Gulvet og stræbte op ad den Sokkel, hvorpaa Kain stod.

Ja, Kain, og Hagar! og Drengen, der slog Smut! og Grisen — Herregud, Grisen! — og Menneskens Søn med Barnet lænet imod sit Knæ.

Den søde, lille Dreng! hvor det gjorde hende godt at se ind i det friske, uskyldige Ansigt. Hun tænkte paa alle de Appelsiner, hun havde foræret ham.

Men hvad var det? der stod et nyt Arbejde: et Kvindehovede i vaadt Ler. Hun gik tæt hen til det, men trak sig i det samme et Skridt tilbage. Det var jo hende selv.

Hende selv! nej, nej. Saa smuk var hun ikke. Og dog, jo; det var hende, smilende, frisk og kjæk! just saaledes som hun holdt saa meget af at være. Men det var rigtignok længe siden, hun havde været saaledes.

Og det havde han kunnet gjøre, uden at hun havde siddet for ham, blot ved Hjælp af et Fotografi, som hun saae ligge paa et Bord ved Siden af Busten. Hvor maatte han ikke kjende hende godt!

Hun sad længe og betragtede sit eget Billede.

Og hun saae ham for sig, hvorledes han havde gaaet der og syslet med hendes glade Ansigt, i Længsel efter at se det igjen, mens hun havde siddet hjemme med et koldt, haardt og tvært Ansigt.

Og hun blev ved med at staa der og se sig selv ind i Øjnene. Og jo mere hun saae —

Hun mærkede det først inderst inde som en sagte Hvisken, en Kalden langt, langt borte fra. Men snart hviskede det ikke længer, og det kaldte ikke; men det skreg i hendes Bryst og det bruste og bredte sig og fyldte hende, og det stred for at komme til Udbrud. Hun fornam det i sin Hals og i sine Øjne og i Trækkene om sin Mund. Og tilsidst brøde Taarerne ud, brændende og stride, og dog saa forunderlig svalende!

Ja, han havde elsket hende, elsket hende i Tillid, elsket hende i Begjær, elsket hende i Forsagelse. Og han havde troet paa sin Kjærlighed og troet paa hende. Han var en Mand, der vidste, hvad han vilde, og som førte det igjennem.

Men hun kunde jo ikke elske ham, kunde ikke.

Og hun satte sig paa en lav Skammel, der stod tæt ved Busten, med Hovedet i sine Hænder

og Albuerne støttede mod sine Knæ. Hun vilde saa gjerne, vilde saa gjerne tro paa Livet, saaledes som det kaldte paa hende der, ud af hendes egne, smilende Træk.

Saa vred hun sine Hænder sammen, foldede dem i krampagtig Styrke og bad, bad uden mange Ord, men bad med alt det Haab, hun magtede. Og hun tænkte ikke paa, hvad det var for en Gud, hun bad til; om det var ham, Præsterne troede paa, eller ham, Fribo troede paa, eller ham, hun selv havde troet paa som Barn. Hun bad til sin egen Gud, til ham, som hun trængte til, og som maatte hjælpe.

Hun bad om et Liv, der kunde leves i Fred. —

Og hun sad der og græd, til hun følte, at een kom og lagde Armen om hendes Skulder. Det var Fribo. Han havde staaet en Stund og seet paa hende.

«Hvad græder Du for?» sagde han.

Hun svarede ikke, men blev ved med at hulke.

«Er det, fordi han er rejst?»

Hun saae sky op paa ham.

«Du troede maaske ikke, jeg vidste det? Aa jo, Du —» han nikkede — «ellers havde jeg neppe gaaet saa roligt og seet paa Dig.»

Da hun bestandig intet sagde, bøjede han sig igjen ned over hende: «eller Du græder maaske over Dig selv?» Han tog hendes ene Haand: «kom nu, lad os tale sammen.»

Og han drog hende ned ved sin Side paa en Divan, der stod midt i Værelset. Her tog han

hendes Hænder fra det vaade Ansigt og betragtede hende længe.

Hvor han dog saae bedrøvet ud! Ja, han led sikkert ogsaa. Og det havde hun slet ikke tænkt paa. Hun havde kun tænkt paa, at han «rasede», og smilt ad det. Og hvorfor led han? fordi han holdt saa meget af hende. Kun derfor.

Hun vidste, at skulde hun nogensinde tale, maatte det ske nu. Saa fik han da alt at vide, lige fra hendes første Møde med John i Vedbæk indtil Samtalen paa Hotellet. Og hun skaanede ikke sig selv. For hun følte, at skjulte hun det mindste for ham, saa kunde hun ligesaa godt tie. Skulde hun haabe paa et Samliv imellem dem, og det vilde hun vove nu, maatte der bygges paa den rene, klare Sandhed, hvor dyrekjøbt den saa ogsaa blev.

Og alt som hun talte og fortalte den Mand, som hun burde elske, om ham, som hun havde elsket, saae hun denne sidstes Uret mod sig i det skarpeste Lys. Og hun syntes, hun maatte ty ind til ham, der sad hos hende, ham, hvis stærke, fulde, varme Hjerte hun kjendte, ty ind til ham for at søge Lindring mod de Piskeslag, hvormed den anden havde hudflettet hendes Ryg.

Da hun havde endt sit Skriftemaal, rejste Fribo sig, skjøndt hun søgte at holde ham tilbage, og gik op og ned ad Gulvet, bleg som et Lig med fremadbøjet Hoved og Hænderne knugede i hinanden.

Hun flyttede sig ud paa Kanten af Divanen.

Armene hang slappe ud over hendes Knæ. Hun saae angst, dødsensangst paa hans haarde Træk.

Han nikkede mekanisk med Hovedet og sagde uden at se paa hende:

«Ja, nu forstaaer jeg, nu forstaaer jeg —»

«Hvad forstaaer Du?»

«Meget, som jeg ikke før har forstaaet.»

«Men siden Du forstaaer —» hun rejste sig og gik tøvende — hvert Skridt var en Bøn — hen til ham: «saa — —»

Hun vilde tage hans Haand.

«Nej,» sagde han stille, rystede paa Hovedet, og gik videre.

Jo, jo; han maatte tilgive hende! Hun bad, hun tryglede ham om det.

Men han kunde ikke. Hun saae det paa ham, og han sagde det ogsaa til hende. Han kunde ikke. Ikke nu.

Men han forstødte hende dog ikke. Det maatte hun være glad for. Hun havde sikkert fortjent det.

Og hun tænkte paa, om det nu var ham, der havde sveget hende, om hun saa havde kunnet tilgive? Og hun forestillede sig den Mulighed, at han sveg hende. Men nej; det var utænkeligt, det mer end noget andet. Og hun fornåm det som en stor Trøst, følte det som en stor Tryghed, det, at helt kunde han ikke forlade hende.

For hun havde jo ingen andre end ham. —

Dagene gik som før, stille, trange, men dog lettere nu, da hun havde talt. Vel følte hun

sig forurettet, dybt forurettet, men ikke af sin Mand. Og hun var ikke den eneste forurettede. Han var det ogsaa, forurettet af hende, krænket saa dybt, som han kunde krænkes. Det saae hun paa hans tunge, fugtige Øjne.

Og endnu engang kom den op i hende, denne Længsel efter et Liv, der leves i Glæde, og endnu engang vovede hun at bygge paa dens Kræfter. Hun anede vel, hvor besværlig den Kamp var, der skulde strides, for hun skulde stride den alene, uden at han som før støttede og hjalp hende. Men hun trængte ikke længer saa stærkt til Bistand. Der var ingen Drømme mer, som kunde friste hende, ingen Uro mer, som laa skjult i Dybet af hendes Hjerte. Al den Følelse og Villie, hun ejede, den kunde hun nu give ham, nu, da hun vidste, at mod ham alene bar Livet, hos ham alene var hendes Fremtid, hos ham, den eneste, der fortjente at eje hende.

— Lange Dage. Længere Nætter. I Fodsbredder maatte han vindes, men hun naaede frem.

Og under Kampen, hun stred, dæmrede hendes Kjærlighed. Saa strengt kunde man kun lide for et Menneske, man holdt af. Det var en lykkelig Dag, den Dag, det gik op for hende. —

Saa skete det en Formiddag, at den gamle Kontorchef aflagde dem en Visit. Han havde lige seet indenfor hos Per, der for kort Tid siden var bleven gift.

Men han rystede betænkeligt paa Hovedet.

Han havde ikke stor Tro til, at det vilde gaa godt med Per og hans Kone.

«Nej, Du og din Mand!» sagde han til Joppe og tog baade hende og Fribo i Hænderne, «gid min gamle Ven kunde se Jer, saa lykkelige som I to ere ved hinanden.»

Joppe var glad, da Kontorchefen kort efter tog Afsked, for hun kunde knap holde Taarerne nede. Fribo fulgte ham ud. Men da han kom ind i Stuen igjen, kastede hun sig om hans Hals, knugede sig ind til ham og sagde: «Du maa, Du maa, Du maa holde af mig. Jeg kan ikke holde det ud længer.» Og hun slap ham ikke, før han havde kysset hende.

Fra den Dag af vare de to om at kæmpe Kampen til Ende.

*

*

*

Et Aarstid efter fik Joppe det Barn, hun saa længe havde ønsket.

Svangerskabet var den lykkeligste Tid, hun nogensinde havde levet. Alt forekom hende saa let og lyst. Saa vidunderligt det dog var, at de skulde blive tre, at hun under sit Hjerte bar et levende Væsen, der var hans og hendes, hans Liv og hendes Liv, men fremfor alt hendes, hendes Ejendom, som intet andet i Verden var det.

Og det lille Barn, der snart kom, det skulde ikke sendes bort, saaledes som Kristusgruppen var bleven sendt bort. Det skulde altid være hos dem og binde dem ubrødeligt sammen. Ja, nu var hun hans, hans i usigelig Taknemmelighed.

Da Barnet var født, og hun lagde det ved sit Bryst, sagde hun til Fribo: «nu forstaaer jeg, hvorfor Verdens Frelser var et lille Barn, der laa ved sin Moders Bryst.»

Blum og Zillen spiste hos de unge Folk den Dag, Drengen blev døbt. Joppe havde bedt dem være Faddere.

Drengen blev kaldet Ole.

Efter Middagen gik Doktoren ind i Sovekamret til Joppe, der sad og ammede sit Barn. Han strøg den lille henad Kinden med Bagen af sine Fingre:

«Jeg siger om ham, som din Fader sagde om Dig: der er Krummer i Fyren.»

«Ja, for den lille Oles Skyld,» svarede Joppe, «maa jeg jo sørge for, ikke at gjøre den gamle Oles Ord til Skamme.»

